

PRAVIDLA

hledící

K ČESKÉMU PRAVOPISU A TVAROSLOVÍ

s abecedním seznamem slov a tvarů.

Jediné ministerstvem kultu a vyučování schválené vydání.

Cena výtisku váz. 1 K, sešit. 90 h.

V PRAZE.

CÍSAŘSKÝ KRÁLOVSKÝ ŠKOLNÍ KNIHOSKLAD.

1902.

Školní knihy, v některém c. k. školním knihoskladě vydané,
nesmějí se prodávati dražší, než za cenu na titulním jich
listě udanou.

Všecka práva vyhrazena.

Předmluva.

Jazyk český zachoval si velikou hojnost slovních tvarů, a v pravopise jeho jest ode dávna mocná snaha, znamenati délku a psaním t. zv. etymologickým zachovávatí souhlas s původem slova. Pro tyto příčiny — nehledíc ani ke skladbě — není věc snadná, psáti česky správně.

Klassičtí naši spisovatelé, Jungmann, Palacký a j., vzdělali se v tomto umění důkladným studiem jednak mluvnice, jednak a zvláště vzorných spisů starších. A touto cestou má se i dnes bráti každý, kdo se k českému psaní náležitě připraviti chce.

Mezitím vznikly a vešly v obyčej pomůcky, které chtějí radu podávati v případech a potřebách praktických; pomůcky, které nikdy nenahradí důkladného studia mluvnice a přípravu čerpanou z dobrých vzorů, které však v rozpacích a nesnázích nahodilých žádaného poučení poskytovati mohou, a to cestou krátkou a snadnou.

Byl jsem požádán, sestaviti pomůcku takovou pro české školy střední, měl jsem za svou povinnost, žádosti této uposlechnouti, a podávám tato „*Pravidla hledící k českému pravopisu a tvarosloví s abecedním seznamem slov a tvarů*“. Není to práce všecka moje. Má je theoretická část úvodní a dále, co je přejato z mé mluvnice Příruční; za to za vše jsem odpověden. Ostatek je práce společná, kterou se mnou

vykonali úředně k tomu ustanovení pp. šk. rada V. Hylmar, řed. Fr. Bílý, prof. J. Jursa a řed. Lad. Benýšek; při konečné redakci její velikou pomocí nám přispěl p. prof. Vojt. Hulík.

Úkolem hlavním bylo nám, zaznamenati o jistých slovích — zejména o těch, ve kterých se chybuje neb o kterých bývá poučení hledáno — jednak jak se náležitě píší, jednak jaké mají náležité tvary.

Co se týká tvarů, tu držíme se přísně toho, co se v jazyku spisovném samo vyvinulo a ustálilo. S pozitivního tohoto stanoviska zamítáme i domnělé opravy a ozdoby, v pravdě však chyby a nešvary, jež v době nedávné někteří theoretikové do češtiny knižné nanosili*); a rovněž zamítáme licence, kterými se druhdy — nejčastěji pro verš a rým — libovolně a způsobem nesprávným tvary náležité pozměňují a slovům slabiky tu přidávají, tu ujímají.

Co pak pravopisu se týká, tu ovšem máme za to, že je žádoucí, aby zavládla a co nejvíce panovala stejnost; ale dosíci stejnosti ve všem a úplné toho času nebude lze, a proto třeba nechávati nějakou volnost, třeba jen pro dobu přechodní, než se usus**) na tom neb onom ustálí.

Taková volnost nechává se na př. ve jménech podstatných s příponou *-tel* (§. 17 a j.); podle *kazatel* (z *kázati*) atp. doporučí se psaní *poživatel* (z *poživati*), *přijímatel*

*) Není to zásada nová a zvláštní, nýbrž ode dávna a u všech vzdělaných národů praktikovaná. U nás vyložil ji Fr. Palacký v ČČMus. 1832, kdež mimo jiné praví na str. 358: „V každé vzdělanější řeči a literatuře nastává dříve neb později epocha, která proměňám jazykových forem, dotud nestálých, konec ukládajíc, stále pravidlo čili kánon jejich tvoří, jímžto celé potomstvo bez odporu a bez rozpaku se řídí. Kánon takový... každému národu velice důležitý jest. Jeho šetří s pilností, kdokoli osvíceným aneb učeným slouti chce; za surového pak aneb za nedouka pokládá se, kdo se od něho odchyluje.“

**) *Usus* (= užívání, obyčej atp.), tak říká se praxi ve věcech jazykových.

(z přijímati), zasílatel (ze zasílati) atd., ale dopouští se také psaní poživatel, přijímatel, zasílatel atd.; t. j. dopouští se kolísání, a to proto, že se tu vskutku kolísá také výslovnost známá z nářečí obecných a zaznamenaná ve psaní a dokladech slovníků starších i novějších; podle tendence, která při těchto jménech v jazyku je patrna, náleží přednost slabice krátké (poživatel...) a na tom se usus nejspíše ustanoví; ale než se tak stane, musí tu býti dopuštěna také slabika dlouhá (poživatel...), když toho zřetelná výslovnost žádá.

Jiný případ volnosti, na který tu třeba zvláště upozorniti, jest v infinitivech dvouslabičných *-íti*, když se skládají s předponami a mají pak slabik více. Pravidlo staré žádá, aby bylo na př. píti a vypíti, nepíti, nevypíti, a rovněž křtíti a pokřtíti atd. Je snaha, zachovávatí toto pravidlo, ale jsou zároveň různé příčiny, které svádějí dílem k odchylkám, dílem k chybám: výslovnost obecná se kolísá, říká se třeba v témže nářečí s kvantitou zřetelnou vypít i vypít, pokřtít i pokřtít atd., a podle toho kolísá se i psaní; slova základní píti, křtíti... táhnou ke psaní vypíti, pokřtíti..., svádějí k odchylce; a mylná analogie vede k tomu, aby se podle píti-vypíti, křtíti-pokřtíti atp. psalo také (mříti) umříti, (díti) nadíti, (klíti, klnu) zaklíti..., svádí k chybě. Sloves dvouslabičných *-íti* (stč. *-íti* a *-ietí*, *-éti*) jest asi 50, jejich složenin o třech a více slabikách je několik set; t. j. je tu několik set slov, která se píší nestejně, a mezi nimi mnoho takových, která se v praxi velmi často vyskytují; stejnosti v jich psaní nebylo dosaženo, poněvadž jednak zřetelná výslovnost, jednak analogie nestejnost podporují a odchylkami novými a novými udržují. Tu je, trvám, nejlépe, aby bylo dopuštěno psaní oboje vypíti i vypíti, pokřtíti i pokřtíti atp. (t. j. kde *-í-*, *-i-* je původní, tedy nikoli také umříti, zaklíti atp., = stč. umřieti, zakléti atd.). Krok odtud dále — a bude dosažena stejnost

dohodnutím: z alternativ dovolených -iti a -íti (vypiti, pokřtiti .. a vypíti, pokřtíti ..) zvolíme druhou a budeme psáti -íti v infinitivech dvouslabičných i v jejich složeninách víceslabičných. Stane-li se tak, budou hrubé chyby, jako umříti, nadíti atp., nemožny, a pravopisu českému bude velice ulehčeno.

Na Kr. Vinohradech dne 6. února 1901.

J. Gebauer.

Obsah.

	Strana		Strana
Pravidla.		podst. jm. -ovic § 22	28
<i>Z pravopisu a hláskosloví:</i>		příd. jm. -cí § 23	—
kdy píšeme začáteční písmeno		podst. jm. -č § 24	—
veliké § 1	9	podst. jm. -ář, -ik-ář § 25	29
jak píšeme jména cizí § 2	10	slovesa -nouti § 26	—
kdy píšeme <i>y, ý</i> a kdy <i>i, í</i> § 3	11	<i>bohatěti : bohatiti</i> atp. § 27	—
<i>k í a i</i> § 4	12	slovesa -ovati § 28	30
<i>k é a e</i> § 5	14	<i>Z tvarosloví:</i>	
kdy píšeme <i>ů</i> § 6	—	čísla dvojného zbytky § 29	—
kdy píšeme <i>ú</i> § 7	15	<i>Ze skloňování jmen podstatných</i>	
odsouvání a přísouvání § 8	—	a přídavných:	
předložky vokalisované § 9	16	<i>zeměnin, zeman</i> atp. § 30	31
kvantita, krácení § 10	17	<i>přítel, nepřítel</i> § 31	—
spodoba souhlásek, psaní ety-		pomnož. jm. místní <i>Uhry, Bro-</i>	
mologické a fonetické § 11	20	<i>zany, Lobkovice</i> § 32	32
míšení a některé jiné změny		<i>Jiří, pondělí</i> atp. § 33	—
souhlásek § 12	22	<i>ucho, oko</i> § 34	—
dělení slabik § 13	23	<i>podkoní</i> atp. § 35	33
<i>Z kmenosloví:</i>		množ. nom. <i>oblaka, luka, Uhra</i>	
příjmení ženská § 14	24	atp. § 36	—
komparativ § 15	—	<i>ruka, noha</i> § 37	—
podst. jm. s příponou -dlo § 16	25	krácení ve skl. <i>rána-ranou</i>	34
podst. jm. s příponou -tel § 17	—	<i>práce-prací</i> atd. § 38	—
příd. jm. -ný a -ní § 18	26	příjm. <i>Svoboda, Večeře, Stýblo</i> ,	35
příd. jm. -nný a -nní, podst.		<i>Srdce</i> atp. § 39	—
-nník a -nnice, -nn- z -n-n-		<i>z-výši</i> atp. § 40	—
§ 19	27	<i>vánoce, hromnice, letnice, ve-</i>	
-ský podst. jm. -ština, nikoli		<i>likonoce</i> § 41	36
-čina § 20	—	jm. ženská <i>Máři</i> atp., mužská	
podst. jm. -stvo a -ství § 21	—	<i>Máša</i> atp. § 42	—

	Strana		Strana
<i>bratr-bratři, kněz-kněží</i> § 43	37	<i>dvé, tré, obé</i> § 69	52
<i>Maří, biblí, orací a správce,</i>		<i>pater, -erý atp.</i> § 70	53
<i>soudce atp.</i> § 44.	—	<i>málo, mnoho, kolik, tolik</i> § 71	—
<i>sudí, mluvčí atp.</i> § 45	—	<i>veš, všečen</i> § 72	—
<i>purkrabí atp.</i> § 46	38	Z časování:	
<i>kost, vlast, bolest, kořist atp.</i>		infinitiv § 73	54
§ 47	—	supinum § 74	56
<i>zeď, daň atp.</i> § 48	39	<i>vedl ob. ved atp.</i> § 75	—
<i>host</i> § 49	40	příč. -ín m. -en, -ěn § 76	—
<i>tykev atp.</i> § 50	41	podst. jm. slovesné § 77	—
<i>týden</i> § 51	—	<i>teši, teší a tešu, tešou</i> § 78	57
<i>loket atp.</i> § 52	—	3. mn. -í a -ějí, -ejí, přech.	
jm. jinoslovanská -ov, -in § 53	—	-e, -ě a -eje, -ěje § 79	—
příjmení -ů: <i>Tomášů atp.</i> § 54	—	imperativ § 80	58
jm. místní <i>Boleslav, Chrudim</i>		<i>přadu, předeš, přisti atp.</i> § 81	59
<i>atp., gen. -ě</i> § 55	42	<i>mohu, peku, 3. mn. mohou,</i>	
<i>pán, páně</i> § 56	—	<i>pekou, impt. moz, pec</i> § 82	60
Ze skloňování jmen cizích § 57	—	<i>píti, pnou, pnouti atp.</i> § 83	—
až 60	46	<i>tříti, tru, 3. mn. trou atd.</i> § 84	61
Ze skloňování zájmen:		<i>krýti, kryji atd.</i> § 85	62
<i>já, ty, se</i> § 61	47	<i>tisknouti-tiskl, tištěn atd.</i> § 86	—
<i>ten, onen, týž, tentýž, náš, můj,</i>		<i>prositi, příč. prošen, podst. jm.</i>	
<i>on, co</i> § 62	—	<i>prošení atd.</i> § 87	—
<i>čí</i> § 63	49	<i>bráti, беру, бeрeш atd.</i> § 88	63
<i>její</i> § 64	—	kondicionál § 89	64
Z oboru číslovek:		Přísluvečné spřežky § 90	65
kdy píšeme číslice § 65	50	Některá znaménka rozdělovací:	
skloň. <i>jeden, dva, oba, tři,</i>		tečka § 91	66
<i>čtyři, pět..., jedenáct...,</i>		čárka; pomlčky, závorky § 92	67
<i>dvacet..., sto, tisíc</i> § 66	—	středník § 93	69
<i>třetí, pátý, půl pátá atp.</i> § 67	52	dvojtečka § 94	70
<i>dvojí, obojí, trojí, dvůj</i> § 68	—	Abecední seznam slov a tvarů 71	

Pravidla.

Z pravopisu a hláskosloví.

1. Kdy píšeme začáteční písmeno veliké.

Začátečním písmenem **velikým** píšeme:

a) Slovo, které jest na začátku textu psaného.

b) První slovo po tečce; někdy také po otazníku a vykřičníku, když totiž otázkou nebo výkřikem věta tak se byla skončila, jako bývá skončena po tečce.

c) Jména vlastní, na př. *Kristus, Tomáš, Božena, Šafařík, Štítný, Praha, Vltava, Sněžka, Čechy, Morava, Rakousko; Čech, Moravan, Hanák, Uher, Turek, Čiňan; Karolinum, Rudolfinum*; — a přídavná jména přivlastňovací, utvořená ze jmen vlastních: *Tomášův, Boženin*.

Když jméno vlastní skládá se z přídavného a podstatného, tedy píše se:

oboje začátečním písmenem **velikým**, když oboje má význam jména vlastního, na př. *Petr Veliký, Ludvík Pobožný, Karel Čtvrtý, Malá Asie, Východní Indie, Královské Vinohrady, Železný Brod, Nižní Novgorod, Bílá Hora, Černá Hora, Veliká Britannie*;

jméno přídavné písmenem **velikým** a podstatné malým, když toto jest významu obecného (appellativního), na př. *Tichý oceán, Středozemní moře, záliv Arabský, úžina Dardanelská, šíje Korintská, Střelecký ostrov, poloostrov Pyrenejský, hory Krušné; Chotkova třída, Dlouhá ulice, Staroměstské náměstí, Malé ná-*

městí, *Dobytčí trh*, *Strahovská brána*, *Kamenný most*, *Zemský dům*, *Měšťanská beseda*, *Městský park* atd. *)

d) Tituly knih, časopisů a skladeb (mnohdy v uvozovkách); na př. Palackého „*Dějiny*“, Erbenův „*Poklad*“, Smilova „*Nová Rada*“, *Zlatá Praha*, *Naše Doba*, *Moravská Orlice*.

e) V titulech přídavná jména, pochodící ze zeměpisných jmen vlastních; na př. František Josef, císař *Rakouský* a král *Český* atp.; jinak je zvykem, psáti tato jména literou malou, na př. *černohorský kníže*, *španělský král*, *německý císař*, *ruský cár*, *markrabství moravské*, *království české*, *císařství rakouské*, *říše rakousko-uherská*, *republika francouzská* atp.

f) Slovo *Bůh*, když má význam křesťanský, a jiná jména, když znamenají Boha, na př. *Pán*, *Hospodin*, *svatý Duch*.

g) Slova oslovovací a titulová v dopisích a listinách; na př. *Ty*, *Vy*, *Tvůj*, *Váš*, *Vaše Milost*, *Jeho Milost* pan biskup, *Jeho Jasnost*, *Jeho Veličenství* císař pán atp.; nevhodně píše se také: ráčil *Jste* praviti, aby *Jste* (m. *abyste*), navráťte *Se*.

h) V listinách slohu kuriálního zájmena, která se táhnou k osobě první; na př. *My* František Josef, v *království Našem*.

2. Jak píšeme jména cizí.

1. Cizí jména vlastní píšeme, jak se které píše v jazyku tom, ze kterého jsme je přejali. Na př. *Sion*, *Libye*, *Demosthenes*, *Caesar*, *Boccaccio*, *Cuvier*, *Byron*, *Hobbes*, *Greenwich*, *Waterloo*, *Lessing*, *Schiller*, *Goethe*, *Mickiewicz*, *Puškin*, *Karadžić* atd.

Píše se *Lakedaimon* podle znění řeckého a *Lacedaemon* podle latinského atp., ono v psaní odborném, na př. v zeměpise řeckém nebo spise řeckofilologickém, toto jindy a obyčejně. Jenom několik jmen zdomácnělých píše se také způsobem, který se v psaní českém vyvinul, na př. *Egypt*, *Fenie* (vedle *Aegypt*, *Foenicie* podle lat., a *Aigyp*, *Foinikie* podle řečt.).

*) „*Malé náměstí*“ jest, kterému se tak říká; naproti tomu jest „*malé náměstí*“ to, které není dosti prostranné. Podobně liší se zřetelně významy: *Dlouhá ulice* a *dlouhá ul.*; *Dobytčí trh* a *dobytčí trh*; *Kamenný most* a *kamenný most*; *Černá Hora* a *černá hora*; *Nové Město* (na př. nad *Medhují*), *Nové město* (čtvrť pražská) a *nové město* (město nově vzniklé, nově zbudované) atd.

Samohlásek dlouze vyslovovaných zpravidla tu nečárkujeme a píšeme tedy na př. *Wagner* a nikoli *Wágner*, *Baden* a nikoli *Báden*; *Grosz* a ne *Grósz*, *Gotha* a ne *Gótha*; *Bruno* a ne *Brúno*; *Felix* a ne *Félix*; *Quirinal* a ne *Quirínál*; *Sokrates* a ne *Sókratés* atd. Ale psává se přece *Homér* atp., když by bez čárky bylo možno chybné vyslovení (*Homr!*), a ve jménech počestěných znamenáme délku vždy čárkou, na př. *Mojžíš*, *Bára*, *Paříž* atp.

2. V psaní přejatých slov významu obecného (appellativního) činíme vyslovování českému některé ústupky. Zejména:

a) čárkujeme samohlásky slabik dlouze vyslovovaných v koncovkách, na př. *kardinál*, *ideál*, *ideální*, *kandidát*, *kandidátka*, *erár*, *aktuár*, *malér*, *operatér* atd. V nitru slova doporučí se čárkování tam, kde by psaní bez čárky svádělo k vyslovení chybnému, na př. *hóra* (proti česk. *hora*), *lóže*, *óda*, *dóm*, *tón*, *stát*, *státní* atp. V slovích počestěných samohlásky dlouhé skoro veskrze se čárkují; na př. *inženýr*, *kavalír*, *officír*, *papír*, *bankéř*, *breviář*, *seminář*, *seminární*, *reálka*, *kavalírský*, *kopírovati*. Délka česká odchyluje se někdy od etymologické, na př. *kánon* proti řeck. *kánōn*.

b) Litery zdvojené necháváme, jak jsou v tom jazyku, z něhož slovo cizí je přejato, a píšeme na př. *spleen*, *korrektor*, *korrespondence*, *officiál*, *officír*, *illustrace*, *intellekt*, *intelligence*, *assimilace*, *professor*, *immunita*, — a taktéž náležité litery zvláštní, na př. *praedikát*, *praetendent*, *anaemie*, *oekonom*, *dioecese*, *nuance*, *praxe* atp. Ale i tu proniká, zvláště v slovích zdomácnělých a ve čtení pro lid, víc a více psaní, které stírá všechny známky a zvláštnosti pravopisu cizího, a píše se na př. *ofěra*, *oficiál*, *oficír*, *m. off-*, *telegram m. -mm*, *komise m. kommisse*, *premie m. prae mie*, *ekonom*, *dieceze*, *manévr*, *operatér*, *prakse* atd.

3. Kdy píšeme *y*, *ý*, a kdy *i*, *í*.

1. Píšeme *y*, *ý* po souhláskách tvrdých, a *i*, *í* po měkkých; na př. *kynu* a *činím*, *týden* a *žíla*, *dým* a *div* (vysl. *div*) atd.

Souhlásky *t*. zv. obojetné jsou ve spojení s *-y*, *-ý* tvrdé, ve spojení s *-i*, *-í* měkké. V nynější výslovnosti však neznamenáme tohoto rozdílu, podle ní nedovedli bychom lišiti a náležitě psáti *-i*, *-í* a *-y*, *-ý*.

a) Pro slabiky koncové podává mluvnické spolehlivé pravidlo: tu jest *y, ý*, kde analogické (stejného druhu a tvaru) slovo se souhláskou neobojetnou má *y, ý*; a jest *i, í*, kde totéž slovo analogické má *i, í*. Na př. akk. množ. *kosy, pávy, sokoly* atd. má *-y*, poněvadž analogický tvar *ptáky* má *-y*, a naproti tomu nom. množ. *kosí, páví, sokolí* má *-i*, poněvadž v analogickém tvaru *ptáci* je též *-i*; nom. jedn. *celý, slabý, chromý, slepý, lysý, drzý* (gen. *-ého*) má *-ý*, poněvadž v analogickém *dobrý* je též *-ý*, a nom. množ. *celí, slabí, chromí, slepí, lysí, drzí* má *-í*, poněvadž v *dobří* je taktéž *-í*; příslovce *brzy*, poněvadž v analogickém *hezky* atp. je též *-y*. Sem patří také zájmena osobní množ. č. *my, vy* (spolu s odvozeninami *mykati, vykati*).

b) Slabiky vnitřní, které tu mají *-y-, -ý-*, uvozují se v mluvnicích a jsou uvedena na svých místech zde dále v seznamu abecedním.

2. Píšeme *ý*, kde se obecně vyslovuje místo něho *ej*; a píšeme *y*, kde tvar některý příbuzný má na témž místě v obecné výslovnosti *ej*. Tedy na př. *býti, pýcha, mýliti, výška, sýpka, mlýn . . .*, *slepý, nový, bosý* atp., poněvadž se obecně říká *bejt, pejcha, mejlit, vejška, sejpka, mlejn . . .*, *slepej, novej, bosej* atd.; a dále *byt, obydlí, pyšný, omyl, vysoký, sypati, mlynář* atp., poněvadž ve slovích příbuzných *býti, pýcha . . .* se vyslovuje obecně *ej*.

K pravidlu tomu nepatří však slova *cítiti, cín, síto, zima* (Winter), *získati, zítra*; pak *vožík, voziček, lesík, lesíček, nosík, nosíček, nožík, nožiček*; a nepatří sem adj. *cizí a ryzí* (gen. *-ího*). Obecná výslovnost má tu na vytčených místech ovšem *ej*; ale to se nevyvinulo z bývalého *ý (y)*, nýbrž jest původu jiného, psaní zde náležité jest *í (i)*.

4.

K í a i.

1. Píšeme *í* (dlouhé) a nikoliv *i* (krátké), když ve slově témž anebo v příbuzném jiném na jeho místě jest *é, e* neb *ě*. Tedy na př.: píšeme *pírko*, poněvadž se říká také *pérko*; píšeme *řící*, poněvadž v slovích příbuzných *řekl, řeknu* atd. je *ře-*; píšeme *hřích, hříšný*, poněvadž ve *hřešiti* jest *-e-*; píšeme *míra, víra*, poněvadž v slovích příbuzných *měřiti, věřiti, věrný* atd. jest *-ě-*.

Jiné příklady: kamínek, vedle kamének (z kámen); lupínek v. lupének (z lupen); bída, bídný, bídník (bédovati); řídký, zřídka (rozřediti); tíže, tížiti (těžký, obtěžovati); navštívití (návštěva); svítiti (světlo).

Na těchto místech bývalo dříve dlouhé *é, ie*: pérko, řeci, hřiech, míra atd. To se změnilo časem v *í* (= zúžení): pérko, řici, hřích, míra atd. Změnila se jen jakost znění, délka zůstala: v nyn. pérko, řici, hřích, míra atd. jest proto dlouhé *í*, že hlásky *é, ie*, které tu předtím byly, byly rovněž dlouhé.

Po souhláskách tvrdých píšeme v případech sem hledících *ý* místo *í*, na př. jetýlek vedle jetélek, kostýlek v. kostélek (kostel), postýlka v. postélka (postel), dýnko v. dénko (dno, mn. gen. den), okýnko v. okénko (okno, mn. gen. oken) atd.

S pravidlem zde vyloženým neshodují se však některé případy, kde proti *é, e, ě* slova příbuzného přece píšeme *i* a nikoliv *í*; na př. nařizovati a impt. říd' proti ředitel, kompt. řidší proti rozřediti atp. Ale tu nastala neshoda odchylkou a teprve v době pozdější, při krácení novém; viz o tom v § 10.

2. Koncovky vzorů měkkých shodují se v kvantitě s koncovkami příslušných vzorů tvrdých. Pro *i, í* vyplývá z toho:

v jedn. akk. *jí, moji duši, naši zemi*... je krátké *-i*, poněvadž v akk. *tu rybu*... je též krátké *-u*; —

v jedn. instr. *jí, naší, zemi, duši, práci*... je dlouhé *-í*, poněvadž v instr. *tou rybou*... je též dlouhé *-ou* (= *ú*); —

v jedn. gen. žensk. *jí, naší země, vši práce*... je dlouhé *-í*, poněvadž v gen. *té země*... je též dlouhé *-é*; —

v jedn. dat. lok. žensk. *jí, naší zemi, vši práci*... je dlouhé *-í*, poněvadž v dat. lok. *té zemi*... je též dlouhé *-é*; —

v množ. gen. lok. *jich, našich*... je krátké *-i*, poněvadž v gen. lok. *těch*... je též krátké *-ě*; —

v množ. dat. *jim, našim*... je krátké *-i*, poněvadž v dat. *těm*... je též krátké *-ě*;

v množ. instr. *jími, našimi*... je krátké *-i*, poněvadž v instr. *těmi*... je též krátké *-ě*; —

v 1. os. jedn. *teši, řeži, oři*... je krátké *-i*, poněvadž v 1. os. *nesu, vezu, беру*... je též krátké *-u*; —

v 3. os. množ. *teši, řeží, oří*... je dlouhé *-í*, poněvadž v 3. os. *nesou, vezou, берут*... je též dlouhé *-ou* (= *ú*); —

v přech. *tešíc-*, *řežíc-*, *oříc-* ... je dlouhé *-í-*, poněvadž v přech. *nesouc-*, *vezouc-*, *berouc-* je též dlouhé *-ou-* (= *ú*); —

v příd. jm. *pěší*, *-í*, *-í*, gen. *pěšího* ... je dlouhé *-í*, poněvadž v příd. jm. *dobrý*, *-á*, *-é*, gen. *-ého* ... je dlouhé *-ý*, *-á*, *-é* atd.

V koncovkách vzorů tvrdých je kvantita vždycky zřetelná, v 1. os. jedn. *nesu*, v akk. *tu*, *rybu* atd. vyslovujeme a slyšíme zřetelné krátké *-u*, a ve 3. os. množ. *nesou*, v instr. *tou*, *rybou* zřetelné dlouhé *-ou* (= *ú*); naproti tomu bývá ve stejných tvarech vzorů měkkých *i*, *í* co do kvantity nedosti zřetelně a druhdy nesprávně vyslovované, a jsme-li v takovém některém případě v nesnázích strany kvantity, poučuje nás zřetelná kvantita příslušného tvaru tvrdého.

5.

K é a e.

1. Pišeme dlouhé *é* a nikoli krátké *e*, kde výslovnost obecná má za ně *í*, *ý*. Na př. pišeme *chlév*, poněvadž se obecně vyslovuje *chlív*; a rovněž tak: *kyselé mléko* podle ob. *kyselí mlíko*; *kamének*, *plamének*, *pramének* podle ob. *-mínek*; *lupének* podle ob. *lupínek*; *kostélek*, *jetélek* podle ob. *-týlek*, *postélka* podle ob. *postýlka*; *okénko*, *prkénko* podle ob. *-kýnko*; *dobrého*, *-ému* atp. podle ob. *dobrýho*, *-ýmu*; atd.

2. K *chléb* je gen. *chleba*, dat. *chlebu* atd. Analogií dostává se krátké *-e-* také do nom. (akk.) a je pak *chleb* vedle *chléb*. Podobně vzniklé kolísání je také v *děšť* a *dešť*, *dvěře* a *dveře*, *léto* a *leto*, *péro* a *pero*, *nalézati* a *nalezati*, *prvé*, *nejprvé* a *-prve* a j. Psáti *e* se tu připouští.

6.

Kdy pišeme ů.

ů pišeme:

1. kde ve slově příbuzném bývá na jeho místě *o*, na př. *bůh* (vedle gen. *boha*, adj. *boží*), *vůle* (vedle *voliti*), *bratrův dům* (vedle *bratrova domu*), *různý* (v. *roz-*) atd.;

2. v gen. a dat. množ. *chlapův*, *oráčův*, *chlapům*, *oráčům*, *městům* atp.;

3. v příslovcích *domů*, *dolů* a *vůbec* (vedle *obec*), *vůči* (v. *oko*, *oči*), *vůkol* (v. *okolo*).

V některých slovích, na př. buvol, luza, struna, luna, chmura, kužel, tuze, slovutný, mohutný, vyslovuje se *-u-* dlouze a to svádí ke psaní *-ů-*: būvol, lůza atd., nebo *-ú-*: slovútný atd.; psaní prvé je chybné, druhé pak nemístná odchylka.

Naopak stalo se obyčejem a pravidlem psáti *zuna* a *zuřiti*, *zuřivý* místo náležitého *zů-*.

7. Kdy píšeme *-ú*.

Skoro každé nč. *ou* vyvinulo se z bývalého *ú*, a skoro každé bývalé *ú* změnilo se časem v *ou*: soud je ze stč. sůd, nesou z nesú atd. Nezměněné *ú* drží se v nářečích, zvláště východních; *ou* naproti tomu je pravidlem v češtině západní.

V češtině obecné jest *ou* na začátku, v prostředku i na konci slova; na př.: oudolí, Oustí, Oujezd, soud, nesou. V jazyku spisovném zachovává se na začátku častěji staré *ú*, na př. údolí, úkol, úloha, úřad, účinek, úmysl, úroda..., Ůstí, Ůjezd; a tak děje se též uvnitř některých složenin, kde jest *ú-* na začátku druhého členu složeniny, na př. z-úmyslný, z-úrodniti, ne-úroda, bez-úhonný, bez-účelný, za-úpěti atp. — Také píšeme ocún.

8. Odsouvání a přisouvání.

V jazyku obecném, a také u některých spisovatelů, mnohdy hlásky náležité — samohlásky i souhlásky, někdy i celé slabiky — se odsouvají (vynechávají), někdy naopak hlásky nenáležité se přisouvají (přidávají); jazyk spisovný naproti tomu dává přednost znění náležitému, bez odsouvání i přisouvání, a dopouští odchylky jenom měrou obmezenou.

Obecně říká se: *víc, dál, blíž, dřív...*, *nejvíc...*; spisovné jest: *více, dále, blíže, dříve...*, *nejvíce...*, zřídka bez *-e*.

Obecně říká se také *vícej, dálej...*, ano též *víceje, dáleje...*; jazyk spisovný toho nedopouští.

Rovněž tak drží se spisovné *teprve, prve, nejprve* a *prvé, nejprvé*, proti obecnému *teprv, nejprv*;

spisovné *skrze, kromě, zase, přece, zvláště*, proti obecnému *skrz, krom, zas, přec, z(v)lášť*;

spisovný nom. *země, tíže, polovice*, akk. *zemi, tíži, polovici*, proti obecnému (nom. i akk.) *zem, tíž, polovic*; a taktéž nom. *výšc*,

šíře, říše, akk. výši, šíři, říši, za (nom. i akk.) výš, šíř, říš, jak nyní někteří píší;

spisovné černěji (příslovce), běleji, jasněji, později . . . , nejčerněji . . . , proti obecnému *černěj, bělej . . . , nejčerněj . . .*; usus obecný má také: *černěj, jasněj . . .* (místy -ějš), a toho jazyk spis. ovšem také nedopouští;

obecně říká se: (*oni*) *uměj, sázej, dělaj . . .*; jazyk spisovný toho nedopouští a má náležité: *umějí, sázejí, dělají* atd.;

obecně říká se: *kadlec, kerej, cnost, puste*, jazyk spisovný zachovává náležité: *tkadlec, který, ctnost, pustte*;

obecně říká se: *řmot, řích, říbě, řebík . . .*, jazyk spisovný zachovává náležité *hř-*: *hřmot, hřích, hříbě, hřebík* atd.;

obecně říká se: *du, deš . . . , puđu, pudeš . . . , meno, menovat, mění, pučit . . .*, v jaz. spisovném drží se náležité *jđu . . . , půđu . . . , jméno, jmenovati, jmění, půjčiti*;

obecně říká se: *voko, vobilí, volše . . .*, t. j. k začátečnímu o-zpravidla se přidává *v-*; jazyk spisovný toho nedopouští;

za předponu *vz-* má jazyk obecný jen *z-*: *zbudit, zvolat, skázat* spodob. ze *zkázat* atd.; jazyk spisovný zachovává *vz-*, kde jeho oprávněnost je dosti zřetelná, a je tedy: *vzbuditi, vzkázatí, vzkřísiti, vzpomenouti* atp.

O odsouvání v inf., na př. *prosit* m. *prosití* atp., a v příč. min. čin., na př. *ved* m. *vedl* atp., viz doleji v § 73 a 75.

9. Předložky vokalisované.

1. Říkáme: *ze* země a *z* vody; *ve* vodě a *v* zemi; *ke* kostelu a *k* faře; *se* sestrou a *s* bratrem; *k* stáru a *ke* stu; *od* mladosti a *ode* mlýna; *před* vesnicí a *přede* vsí; atd. Předložky *ze, ve, ke, se . . .* mají o samohlásku *-e* více, než *z, v, k, s . . .*, jsou vokalisovány. Jejich *-e* někdy na svém místě bývá, někdy nebývá, jest pohybné. Pravidlo jeho má hluboký základ a drží se celkem v jazyku obecném. Do jazyka spisovného vnesla v době novější mylná theorie mnohé odchylky, ovšem chybné. Chyb těch uvarujeme se, když tu budeme zachovávatí tu míru, kterou zachovává i jazyk obecný. V nč. knihách (a zvláště ve verších!) nalézáme psáno: *vtkáti, z všeho, ve koš, ve kraji, ve oku, ze úst*

atp., chybně; má za to býti: vetkati, ze všeho, v koš, v kraji, v oku, z úst atd., jak to máme i v jazyku obecném.

Pohybné *e* je také v podst. jm. *ret*, jehož gen. je *rtu*, dat. *rtu*..., plur. *rtý*, *rtův* atd. V nč. knihách (a zvláště ve verších!) bývá za to: *retu*, *rety* atd., chybně.

2. *ku* místo *k*, *ke*.

Říkáme: *k* tomu, *ke* všemu a *ku* Praze, t. j., vedle *k* a vokalisovaného *ke* je ještě také *ku*. To bývalo nejčastěji před souhláskami retnými, zvláště před *p*-, a udrželo se nám jen v několika výrazech: *ku* Praze, *ku* příkladu, *ku* pomoci, *ku* práci, *ku* právu, *ku* prsům, *ku* předu atp.

Nyní píší někteří také: *ku* nebi, *ku* lesu, *ku* stromu, *ku* všemu, *ku* matce, *ku* oku atp., chybně m. *k* nebi, *k* lesu, *ke* stromu, *ke* všemu, *k* matce, *k* oku atd., jak má jazyk obecný.

3. *u* místo *v*, *ve*.

Říkáme: *v* poli, *v* boji, *v* tom a *ve* všem, *v* městě a *ve* vsi, *v* učení a *ve* víře, *v* moři a *ve* vodě atp., a kdysi říkalo se také: *u* poli, *u* boji, *u* městě, *u* moři, *u* vodě; t. j., vedle *v* a vokalisovaného *ve* bylo ještě také *u* (= *ve*, rozdílné od nč. *u* = *při*).

Toto *u* (= *v*, *ve*) bývalo však jen před retnicemi a jen místo *v* (nikoli též místo náležitého *ve*), a říkalo se na př.: *u* poli m. *v* poli, *u* bytě m. *v* bytě, *u* městě m. *v* městě, *u* vodě m. *v* vodě (za nč. *ve* vodě bylo dříve náležité *v* vodě) atp., nikoli však: *u* všem m. *ve* všem, *u* vsi m. *ve* vsi atd.

Zbytek toho máme ve výrazech *u* prostřed, *u* prostředku. Ostatek *u* = *v* v jazyku zaniklo, a když je někde v knize nč. nalézáme, je to napodobení jazyka starého; mnohdy však bývá to napodobení chybné, na př. když se píše: *u* kostele m. *v* kostele, *u* oblacích m. *v* oblacích, *u* všem m. *ve* všem atp.

10. Kvantita; krácení.

Máme slabiky krátké a dlouhé a lišíme je také v písmě; na př. ve slovích *radí* a *rádi* máme a písmem rozeznáváme krátké *ra-* a dlouhé *rá-*, a taktéž dlouhé *-dí* a krátké *-di*.

Dlouhé samohlásky jednoduché píšeme příslušnými literami čárkovanými *á*, *é*, *í*, *ó*, *ú*, *ý*. Slyšené *ú*, které vzniklo z *ó*, píšeme *ů*,

na př.: *kůň* (z *kóň*, srov. gen. *koně*). Za *ú* bývá *ou*, na př. *soud* (ze *súd*), *oul* (vedle *úl*).

Když kvantita je ve výslovnosti obecně zřetelná, bývá psaní snadné, na př. ve slovích *drahá* a *dráha*, *pata* a *pátá*, *píli* a *pílí* (pilnosti) atd.

Druhdy však bývá označování kvantity nesnadno, z různých příčin. Důležitější případy jednotlivé, které sem patří, budou vytýkány v některých §§ následujících. Dříve však budiž připomenuto, že nesnázi není při koncovkách tvarů ohnutých, neboť tu je kvantita tvaroslovím ustálena. A dále, že nesnázi není a tedy pozornosti zvláštní netřeba, kde podle výslovnosti píšeme *-ě-*, *-u-* neb *-ou-*, na př. ve slovích *bělídlo*, *struhadlo* a *koupadlo*, *vykupitel* a *zkoumatel*, *posměvač* a *rouhač* atp.; tu shoduje se ustálené psaní s obecnou výslovností a ta shoda je bezpečnou známkou správnosti; lze-li tu kde theoreticky něco namítnouti, jako na př. že ve *struhadlo* je kořenná slabika krátká a ve stejném tvaru *koupadlo* dlouhá, námitka taková proti řečené shodě nic neplatí; kde se příkladů s *-ě-* a *-u-*, *-ou-* přece dovoláváme, děje se to jen pro objasnění věci jiné, o kterou právě běží, nikoli však pro nalezení nějakého pravidla strany *-ě-* a *-u-*, *-ou-*.

Příčiny pak, které nám v označování délky způsobují nesnáze, jsou několikeré.

Jedna z nich je nestejně nebo nezřetelně vyslovování. Na př. ve slově psaném *naděje*, a často vyslovovaném *náděje*; v *píla*, místy vysl. *píla*; v *léto*, většinou vysl. *leto*; *tchyně*, obyčejně vysl. *tchýně*; v *láh*, obyčejně vysl. *láh*; ve *skřípěti*, kde někdy *-í-*, někdy *-i-* se slyší anebo kvantita nezřetelná jest; atd. Nejčastěji bývá to při samohlásce *-i-*, *-í-*; její znění bývá co do kvantity tak neurčité a tak kolísavé, že v témže slovníku nalézáme psáno *píchnouti* a *vpíchnouti* atd. a že i grammaticky vzdělaný Čech někdy nevěděl by pověděti na jisto, vyslovuje-li na př. *hvízdnouti* či *hvízdnouti* atp.

Jindy je při označování kvantity příčinou nesnadnosti ta okolnost, že při téže slabice lze uvoditi theoretický důvod pro délku, a jiný pro krátkost. To se týká nejvíce samohlásky *í*, vzniklé zúžením (z *ie*, *é*), když se krátí nebo má krátiti. Na př. v *říditi* a jeho impt. *řídě*. Jest *a)* pravidlo, že ve střídě za *e*, *ě* slov příbuzných bývá *í* a nikoli *i* (*hřích* a nikoli *hřich*, poněvadž

v příbuzném slově hřešiti jest -e- na tom místě, v. §. 4), a podle toho měl by býti impt. říd' (říd' proti ředitel). Ale je také *b)* ode dávna pravidlo pro některé imperativy, aby se kořenná jejich slabika krátila, jak to viděti v koupiti -kup, vrátiti -vrať, síliti -síl atd.; podle toho pravidla je také ke svítiti stč. svietiti náležitý impt. svěť, k pospíšiti stč. pospiešiti impt. pospěš atd.; a mělo by také k řídití stč. řiediti býti řed'; to by bylo shodné s krácením starým, t. j. krácením ze starého -ie-; ale vyvinulo se zde krácení nové, t. j. krácení z nového (z -ie- vzniklého) -í-, a tu byl výsledek -i-: říd' ze řídití, jako síl ze síliti atd. Pravidla *a)* a *b)* si tu odporují, lze tedy kolísati se mezi psaním říd' a říd'; ale ve výslovnosti je zřetelně krátké -i-, a tak tedy také píšeme. — Totéž opakuje se v příkladě jiném: řídití a nařizovati. Pravidlo *a)* žádalo by nařizovati; ale proti tomu je pravidlo *b)*, které žádá zkrácení slabiky, jako se vidí v souditi -rozsuzovati, pán -panovati, síliti -posilovati atp., tedy nařizovati, krácením novým; také zde má výslovnost zřetelné -i-, a proto tak i píšeme. — Příkladem dalším budiž gen. množ. podstatného jména *bříza*: podle pravidla *a)* má býti bříz (srov. březový atd.); ale je proti tomu opět pravidlo *b)*, které žádá zkrácení, jako je v houba -hub, brána -bran, síla -síl atp.; krácením starým bylo by břez, ale to se nedochovalo; krácením novým mělo by býti břiz, ale tak se neříká, nýbrž nechává se -í- nezkrácené, a tak i píšeme.

Jindy opět nesnáz při označování kvantity má příčinu svou v tom, že proti pravidlu, sňatému s dokladů bezpečných, vzpírá se výslovnost stejných tvarů jiných. Rozpor takový bývá zvláště mezi pravidlem, sňatým s příkladů starých, a výslovností stejných tvarů nových. Na př. na podst. jménech starých utvořených příponou -dlo: bělidlo, struhadlo, napajedlo atp. vidíme, že mají kořennou slabiku krátkou, proti dlouhé, která je v příslušných slovesích bíliti (stč. bieliti), strouhati (strúhati), napájeti atd.; s toho snímáme pravidlo, že také ve stejných tvarech utvořených z číhati a dívati se má býti -i-; ale dříve psávali číhadlo, dívadlo, zajisté podle své výslovnosti; a nynější s pravidlem souhlasné psaní ovládlo teprve časem. Jiným příkladem jsou podst. jména na -tel: s příkladů starých vykupitel (vedle vykoupiti stč. vykúpiti), kazatel (v. kázati), hlasatel (v. hlásati), obyvatel (v. obývati) atp. snímáme pravidlo, že jejich slabika kořenná se krátí; podle toho píše se také nově vzniklé čítatel,

a s tím srovnala se časem i výslovnost; ale píše se také najímatel, začínatel, poživatel atd., ačkoli se tu obyčejně vyslovuje -í-, jak samo kolísavé psaní v slovnících dosvědčuje. —

Někdy pak je příčinou nesnáze stran kvantity omyl theoretikův. Na př. adjektiva *všemohoucný*, *vševědoucný* — a rovněž tak z nich vzniklá substantiva *všemohoucnost* atd. — zakládají se patrně na přechodníku (*moha*) *mohouc-*, (*věda*) *vědouc-*, a mají tedy právem dlouhé *-ou-*; rovněž tak utvořeno ze stejného přechodníku (*kaje*) *kajíc-* adjektivum *-ný* a subst. *-nost*, a mělo by tedy býti *kajícný*, *kajícnost*; ale theoretikové zvolili psaní *-icný*, *-icnost*, psaní nesprávné. Totéž platí o odvozeninách *kajicník*, *kajicnice*, o jiných tvarech podobných, jako je na př. *pomíjejcinnost*, *nepřejičný* (m. *-cný*) atd.

Ve všech případech těchto a takových není pro pravopis pomoci jiné, než pamatovati si, které psaní ovládlo, a toho se držeti; ovšem ani tato rada nestačí pro případy všechny, poněvadž mnohdy usus se dosud neustálil.

11. Spodoba souhlásek; psaní etymologické a fonetické.

Subst. *zrcátko* je zdrobnělé ze *zrcadlo*. Znělo dříve *zrcádlko*. Časem *-l-* se vynechávalo a psalo se *zrcádko*, = psaní etymologické. Ve výslovnosti změnilo se však *-dk-* v *-tk-* (spodobou), a podle toho psalo se také *zrcátko*, = psaní fonetické.

Nyní se píše pravidlem *zrcátko*, psaní fonetické ovládlo. V jiných zase případech ovládlo psaní etymologické, na př. když píšeme *sbor* (podle původu slova, srov. *se-brati*, a nikoli podle slyšeného *zbor*), *těžký* (srov. *tíže*, nikoli podle slyšeného *tešký*) atd.

Někdy není původ souhláskového skupení, o které běží, dosti jasný, a tu bývá kolísání. Na př. v slovnících nalézáme (ve významech stejných) *zkoumati* i *skoumati*, *zkrátiti* i *skrátiti*, *zkrotiti* i *skrotiti*, *zkroušený* i *skroušený*, *zchudnouti* i *schudnouti* atp., a mnohem více je toho jinde. Jsou to slova stejná, jen že rozdílně psaná, tu etymologicky (*zk-*, *zch-* atd.), tu foneticky (*sk-*, *sch-* atd.).

Nejčastěji bývá toto kolísání, když po předponě *s-*, *z-* následuje souhláska, která ke spodobě zavdává příčinu: máme psáti

sbor, *zkrátiti*, ale *spodobou* změněné znění svádí nás, abychom psali *zbor*, *skrátiti*.

Které psaní tu jest náležité, o tom poučuje nás mnohdy slovo příbuzné, které má předponu vokalisovánu a tedy zřetelné *se-* nebo *ze-*: píšeme na př. *sbor*, poněvadž v *se-brati* je zřetelné *se-*, a rovněž tak píšeme *stírati* podle *se-tru*, *spínati* a *spona* podle *se-pnu*, *zpínati* se (kůň se *zpíná*, m. *vzp-*) podle *ze-pnu* (kůň se *zepne*) atd.

Jindy hledáme poučení v původu a významu složeniny:

1. Píšeme *z-*, když poznáváme, že předponou je význam obměněn ve smyslu *vzhůru* a že tedy tu bylo dříve *vz-*. Na př. *zkvísti*, *zkvetu*, podle *býv. vzkvísti*; *zpínati*, na př.: *zpínati* ruce k nebi, kůň se *zpíná* atp., vedle *vzpínati*; *zrůst*, *zrůst*, v. *vzrůst*; *zpěti*, *zpěv*, *zpívati*, z *býv. vzp-*.

2. Píšeme *z-*, když poznáváme, že předpona je téhož významu jako předložka *z*, *ze* (= stsl. *izъ*). Na př. *zkusiti* (stsl. *iskusiti* = *iz-kusiti* probare), *zkoušeti*, *zkouška*, *zkoumati*, *zpytovati* (stsl. *ispyt-*) a j.

3. Píšeme *z-*, když poznáváme, že v složenině je význam = *učiniti tím*, *učiněnu býti tím*, *státi se tím*, *nebo vykonati to*, *co slovo základní znamená*. Předpona *z-* je tu táž, jako v případě předešlém, t. j. = předl. *z* (stsl. *izъ*). Na př.: *zchudnouti* = *chudým se státi* (stsl. *ischuděti*, *pauperem fieri*), *zchudlý*; *zkrátiti* = *krátkým učiniti*; *zkaliti* = *kalným učiniti*; *zkravěti* = *krvavým se státi*, *zkravěti* = *krvavým učiniti*; *zkřiviti* = *křivým učiniti*; *zkaziti* = *kažení vykonati*, *dokonati* (stsl. *iskaziti*), *zkáza*; *zčernati* a *zčerniti*, *zčervenati* a *zčerveniti*; *ztratiti*, *ztráta*; *ztrnouti*, *ztrnulý* (*istrъn-*); *ztázati* (stsl. *istęzati*) a j. Sem patří také *zbíti* (takořka = *bitým učiniti*), *zpíti* se, *ztráviti*, *způsobiti*, *způsob* atd.

4. Píšeme *s-*, když poznáváme, že předpona je téhož významu, jako předložka *s*, *se*; totiž

a) buď = lat. *de*, *shora dolů*, *odkud pryč* atp. Na př. *spadnouti* (*shora dolů*), *skáceti*, *skládati* a *složiti* (něco *shora dolů*, *s vozu na zem*), *svrhnouti*, *shoditi* a *sházeti* (těž); *stírati* (třením odstraňovati), *smýti* atp.;

b) buď = *dohromady*, lat. *cum* atp. Na př. *sbírat* (= brát) a *dávat* *dohromady*, *colligere*); *spínat*, *spona*, *spojit*; *skládat* a *složit* (ve významu jiném než nahoře, = lat. *componere*); *svařit*, *slepít*, *srůst* atd.

Často vyskytá se složení se *z-* i se *s-*, ale s významem ovšem rozdílným; na př. *zvolat* a *svolat*, *zvrhnout* (převrhnout) a *svrhnout*, *zrůst* a *srůst*, *zpinat* a *spínat*, *zmazat* (pomazat) a *smazat*, *změnit* a *směnit* (směnka, směnárna), *ztrhat* (potrhat) a *strhat*, *zvést* (zvedený) a *svést* (svedený) atp.

Píšeme *zčernat* (= černým se státi), *zpitomět*, *zkřivít* (= křivým učinit) atd. V slovnících a j. nalézáme při slovích téhož druhu předponu *se-*: *sešedivět* (= šedivým se státi), *sežloutnout*, *sestárnout*, *sesládnout*, *seslábnout*, *seslabit* (= slabým učinit), *sesílit*. Podle pravidla nahoře podaného mohlo by se zdát, že by se tedy mělo psát *sčernat* atd., když v *sešedivět* atd. je zřetelné *se-*. Ale v těchto případech jest *se-* odchylka místo *ze-*: bylo *šedivět* (= šedivým se státi, nedokon.) a k tomu náležité *zšedivět* (= šedivým se státi, dokon.); spodobou se změnilo *zš-* ve *sš-* a bylo *sšedivět*; a z toho je vokalisací novočeskou nyní obvyklé *sešedivět*; a rovněž tak vzniklo *sestárnout*, *sežloutnout* atd.; svědectví, že by tu byla předpona náležitá *s-*, *se-* a že by se podle toho mělo psát také *sčernat* atd., v těchto příkladech není. —

Kde není zřetelné, žádá-li původ slova *s-* či *z-*, tu píšeme podle výslovnosti; na př. *zboží* (m. *sboží*, jak by mělo býti podle původu toho slova), *spanilý* (m. *zpanilý*) atd.

12. Míšení a některé jiné změny souhlásek.

Říkáme: český (z býv. -šský), ruský (z -sský), nebeský (těž), prorocký (z -čský), kupecký (těž), kupectví (z -čstv-), ctít (ze čst-), čacký (z -ds-) atd., a shodujeme se tu s obecnou výslovností, píšeme foneticky.

Jindy však, když původ slova je zvláště na jevě, píšeme etymologicky; na př. *bohatství* (nikoli -ctví), *světský* (nikoli -cký), *poděbradský* (nikoli -cký), *božský* (nikoli boský), *pražský* (nikoli

praský), božství (nikoli boství), množství (nikoli mnoství), vlašský (nikoli -ský) přeloučský (nikoli -cký) atd.

Píšeme dětský, podle zjevného původu z dět- a -ský; ale v podst. jm. děcko jest obyčej psáti -c-, původ z -ts- není tu tak zjevný.

Píšeme koňský, plzeňský, choceňský, vídeňský atd., správně podle původu těchto slov; ve výslovnosti obecné bývá za to -nský, a to se nechává v příjmeních, na př. Chocenský.

Píšeme pekařský, kolářský..., pekařství, kolářství..., nikoli -rský, -rství.

13. Dělení slabik.

Někdy bývá potřeba, slabiky dělit; a tu jde o souhlásky, které jsou uvnitř slova mezi dvěma samohláskami, na př. o souhlásky -st- v nésti: máme dělit *né-sti* či *nés-ti*...?

Pravidla, jimiž se tu řídíme, jsou:

a) Dělíme-li slovo složené na tom místě, kde členové složeniny se stýkají (takořka na švu složeniny), rozdělíme souhlásky tak, jak by kam patřily, když by se složenina rozložila. Na př.: *noc-leh*; *roz-um*, *před-mět*, *pod-vod*; *vý-po-věd*, *ne-bez-pečí*; — *po-doba* a *pod-obojí*; *pod-robiti* a *po-drobiti*, *na-drobiti*; *roz-drobiti* a *po-zdraviti* atd.

b) Dělíme-li slovo nesložené a je-li tu

1. mezi dvěma samohláskami souhláska jediná, tedy patří vždy k slabice následující; na př. *ve-le-bi-ti*, *ve-li-ko-le-pý*.

2. Je-li však mezi dvěma samohláskami souhlásková skupina (= souhlásek několik) a vidíme-li, jak skupina ta z částí jednotlivých vznikla, dělíme ji podle tohoto jejího původu; na př. dělíme *pan-ský*, poněvadž je to patrně z podst. jm. *pán-* a přípony *-ský*, — a podobně dělíme *moc-ný* (patrně *moc-* a příp. *-ný*), *škol-ní* (*škol[a]-* a příp. *-ní*), — *ten-ký* (patrně příp. *-ký*), *hoř-ký* (též), *bož-ský* (příp. *-ský*), — *kost-mi* (*kost-* a příp. *-mi*), *hlás-ka* (*hlas-* a příp. *-ka*), — *sed-lo* (*sed-* a příp. *-lo*), *sed-te* (*sed-* a příp. *-te*), *nés-ti* (*nes-* a příp. *-ti*), *pás-ti* (*pas-* a příp. *-ti*), *pas-tva* (*pas-* a příp. *-tva*) atp. — Jestliže však nepoznáváme, jak skupina

je složena, připojujeme někdy souhlásky všechny k slabice následující a někdy je dělíme; na př.: *my-slím*, *my-šle-ní*, *se-stra*, *lá-ska* n. *lás-ka*, *vla-sti* n. *vlas-ti* atd.

Pravidla tato někdy nepostačují, když slabiky dělití chceme, zvláště v písmě. To bývá zejména tam, kde souhlásky k různým slabikám patřící se smísily, na př. český m. češ-ský, nebo kde souhláska patřící k slabice druhé se odsula, na př. v *oblek* m. *ob-vlek*. V těchto případech někdy přirážíme celou skupinu souhláskovou k slabice následující, někdy ji dělíme, na př. *o-blek*, *če-ský* n. *čes-ký*, *afri-cký* n. *afric-ký* atp. — Mechanický obyčej, brátí skupené souhlásky všechny k slabice následující, i když je patrno, kterak skupina z částek vznikla, a dělití na př. *se-dlo*, *je-dno*, *ko-stmi*, *vla-stnost*, *ma-tka*, *mati-čka*, *stra-šlivý*, *tá-hnouti*, *vzni-knouti*, *zamě-stnati* atp., je tak nemístný, jako by bylo na př. dělení lat. *a-ptus*, *le-ctio*, nebo něm. *lo-bte*, *lö-blich*, *Mütterchen*, *beoba-chten* atp.

Z kmenoslovi.

14. Příjmení ženská tvoří se způsobem náležitým z mužských:

k mužsk. s koncovkou *-ý* je ženské *-á*, na př. *Novotný-Marie* *Novotná* (manželka nebo dcera); chybně: *Marie Novotný*; —

jinde je koncovka *-ová*, na př. *Novák-Anna Nováková* (manželka nebo dcera), *Němec-Němcová*, *Krejčí-Krejčová* atd.; chybně: *Anna Novák*, *Anna Němec* atd.

V mluvě obecné vyskytují se často tvary s koncovkou *-ka*: *Novák-Novačka* (= manželka Nováková), *Pospíšil-Pospíšilka* atp.; v řeči vážné a v jazyku spisovném jich neužíváme.

15. Komparativ byl dvojí: delší, na př. *bohatější*, a kratší, na př. *chuzší* (ně. *chudší*).

Tvar delší byl většinou a pravidlem při přídavných jménech odvozených; na př. *bohatý-bohatější*, *jasný-jasnější*, *lehký-lehčejší* atd.

Tvar kratší byl většinou a pravidlem při přídavných jménech prvotných; na př. *bližší*, *užší*, *tužší*, *vyšší*, *snazší*, *lepší* atd.

Časem vyvinuly se tu mnohé odchylky a ty obrazy se v nynějším usu spisovném. Zejména vznikly mnohé tvary kratší místo náležitých delších; říkáme na př. a také píšeme *bohatší*, *starší*, *lehčí* atp., a ne *bohatější*, *stařejší*, *lehčejší* atd., jak by podle starého pravidla a usu býti mělo. Tvarů těchto stále přibývá, a vyskytá se na př. také *tmavší* m. *tmavější*, ano i *zdravší* (vlivem mor.) m. *zdravější* atd. Jazyk spisovný má tvary delší, pokud jsou ještě v užívání.

16. Podstatná jména s příponou *-dlo* mají slabiku kořennou větším dílem krátkou, proti dlouhé, která je v příslušných slovesích. Zřejmé je to v příkladech: *struhadlo* vedle *strouhati*, *kusadlo* v. *kousati*, *napajedlo* (ve jm. místním *Napajedla*) v. *napájeti*, *prostěradlo* v. *prostíрати* (stč. *-stierati*), *bělídlo* v. *bílití* (stč. *bieliti*) a j., tedy také: *bidlo*, *šídlo*, *bydlo*, *bradlo*, *tahadlo*, *umyvadlo*, *kyvadlo*, *přikryvadlo*, *spinadlo*, *stínadlo*, *čihadlo*, *divadlo* atd.

Někdy je však slabika tato ve výslovnosti rozhodně dlouhá a proto se tak i píše: *mýdlo*, *zřídlo*, *vřídlo*, *křídlo*, *prádlo*, *žrádlo*. S tím srovnává se také *přádlo*, ale tu je koncovka *-dlo* původu jiného.

Někdy však je kolísání: analogií podle *zkoumadlo* píše se *draždidlo*, *stínidlo*, *řikadlo*, *mísidlo*, a analogie podle *struhadlo* atp. žádá *draždidlo*, *stínidlo*, *řikadlo*, *mísidlo*; kolísání takové bylo svým časem také při *čihadlo*, *divadlo*, kde rovněž se psávalo *-í-*; zvítězila však stará snaha jazyka, která chce slabiku kořennou v těchto slovích míti krátkou, a ujal se psaní *-i-*; a proto také psaní *stínidlo*, *řikadlo* atp. více se doporučí, než *stínidlo*, *řikadlo* atd.

Výklad zde daný týká se především slabiky kořenné; má však platnost také pro slabiky příponové, na př. ze slovesa opakovacího *schovávati* bylo by podst. jm. *schovavadlo*, vedle něhož by ovšem také *schovávadlo* bývati mohlo.

17. Rovněž tak podstatná jména s příponou *-tel* v dokladech starých nebo jinak bezpečných mají slabiku kořennou z pravidla krátkou, jak je to zřejmo v příkladech: *vykupitel* vedle *vykoupiti*, *pokušitel* v. *pokoušeti*, *sběratel* v. *sbíрати* (stč. *sbierati*), *ředitel* v. *říditi* (stč. *riediti*), *obyvatel* v. *obývati*, *kazatel* v. *kázati*, *hlasatel* v. *hlásati* atd.

Podle toho utvořeno také čítatel, ze slovesa opětovacího *čítati*, a *-i-* se tu ujalo. Naproti tomu v několika jiných stejného tvaru jménech je kolísání: v slovnících a j. čteme napomínatel i napomínatel, najímatel a jinde najímatel, začínatel s dokladem začínatel, poživatel a vedle toho poživatelný, poživatelský, poživatelství, zasílatel a zasílatel, křísitel a křísitel atd. Psaní *-i-* má pro sebe důvod, že souhlasí se starým pravidlem a starou snahou jazyka, aby totiž slabika kořenná zde bývala krátká.

V přítel, nepřítel jest *-i-* stažením a proto dlouhé, nikoli odchylkou od pravidla. Odchytky některé ujaly se obecně, na př. dohlížitel.

Výklad zde daný hledí především ke slabikám kořeným. Ale také slabiky příponové stejně se krátí, na př. ze sloves opakovacích *-ávati* jsou podst. jm. vyjednavatel, vykonavatel, srovnávatel, obstaravatel atp.; *usus* (slovníkův a j.) tu ovšem zase neustálen a píše se na př. zachovávatel vedle schovávatel atd. — Sem nepatří davatel, vydavatel, neboť zde je *-da-* slabika kořenná a tedy pravidelně krátká.

Táž kvantita jako ve jménech *-tel* je také v odvozeninách z nich vznikajících; tedy na př. zasílatel (n. zasílatel), *-telský*, *-telství* atd.

Poznam. Z toho ze všeho vysvítá, že v jazyku českém je tendence, aby podstatná jména s příponou *-tel* — a rovněž všeliká jména z nich dále tvořená — měla slabiky předcházející (kořenné i příponové) krátké. To dalo by se vysloviti pohodlným pravidlem mechanickým: **před *-tel* píšme všecky slabiky krátké.** Možná, že dotčená tendence úplně zvítězí; ale dokud výslovnost obecná drží někde slabiku zřetelně dlouhou, nemůže se psaní od řečeného pravidla odchýlné pokládati za chybu.

18. Máme přídavná jména *-ný* a *-ní*; na př. *nábožný*, *udatný*, *hrozný*, *dnešní*, *večerní*, *zimní* atd. *Usus* nebyl vždycky stejný; na př. nč. neřekneme jinak než *vlastní* bratr, *dávny* čas..., ale stč. bylo *vlastný* bratr, *dávni* čas. Jazyk spisovný zachovává, co v užívání obecném ovládlo.

Někdy je z téhož kmene utvořeno přídavné jméno oboje, *-ný* i *-ní*, ale užíváno u významu rozdílném, jak ukazují příklady: *mravný* žák a *mravní* naučení (= naučení k mravům se vztahující), *obecné* blaho a *obecní* les, *služebný* člověk a *služební* smlouva atd. Podle toho lze někdy také při příd. jménech jiných rozeznávati *-ný* a *-ní*; na př. překlad *slovný* (doslovný) a ukazatel

slovní (= k slovům ukazující), obsah *věcný* a stránka *věcní* atd. Ale pravidlem budiž nám i tu, zachovávat, co ovládlo a jest v užívání obecném.

19. Přídavná jména *-nný*, *-nní* a podstatná mužská *-nník*, ženská *-nnice*; — *-nn-* z *-n-n-*.

V adj. *kamenný* setkává se *-n* slova základního (*kámen*) a *n*-slabiky příponové (*-ný*), proto píšeme tu *-nn-*; a rovněž tak v *plamenný* (*plamen-* a *-ný*), *dvou-ramenný* (*ramen-* a *-ný*), *denní* (*den-* a *-ní*), *cenný* (*cena* a *-ný*), svazek *příčinný* (*příčina* a *-ný*), *prkenný* (*prkno* a *-ný*), *kost stehenní* (*stehno* a *-ní*) atd.

K adj. *-nný*, *-nní* jsou pak substantiva muž. *-nník*, ž. *-nnice*, a v těch je z téže příčiny *-nn-*: *cenník*, *denník*, *nádenník*, *kameník* atp. Ale tu proniká a namnoze již ovládl obyčej, psáti jen *-n-*: píše se tedy vedle *kamenník*, *soukenník* také *kameník*, *soukeník* atd., a obyčejně jen *zákoník*, *pláteník*, *varhaník*, *kominík*, *čalouník*, *zvoník*, *seník* ..., a taktéž *plátenice* atp.

Když kolísáme mezi psáním *-nn-* a *-n-* a důvod pro *-nn-* není dosti zjevný, volíme psáti *-n-*.

20. Jazyk *polský* je *polština*, a rovněž tak *arabský* = *arabština*, *čínský* = *čínština*, *anglický* = *angličtina* atd.

Chybně píší někteří: *angličina* m. *-čtina*, a také *slovenčina*, *bulharčina* atp. místo *-ština*.

Správné jest ovšem *němčina*; ale to není z adj. *německý*, nýbrž ze subst. *Němec* gen. *-mce*, a není v tom tedy analogie pro chybné tvary *slovenčina* atp.

Jazyk *francouzský* je tedy *francouzština*. Za to bývá nyní *frančina* a *frančtina*; oboje chybně, neboť *frančina* může býti = jazyk Frankův, *frančtina* pak = jazyk francký, a ani toto ani ono není = jazyk francouzský.

21. Podst. jména *-stvo* a *-ství* byla kdysi významu stejného. Ale časem vyvinul se a v češtině spisovné jest rozdíl, jež dobře poznáváme, když srovnáváme, co znamená na př. *kněžstvo* a *kněžství*, *učitelstvo* a *učitelství*, *křesťanstvo* a *křesťanství*, *pohanstvo* a *pohanství* atd. Rozdílu toho dlužno šetřiti; užívati tvaru *-stvo*, kde by podle významu měl býti tvar *-ství*, je nesprávné.

22. Podstatné jméno s konc. *-ovic* znamená příslušníka té osoby nebo té rodiny, která je míněna jménem základním; na př. *Lobkovic, Vršovic, mlynářovic*... = příslušník Lobkův, Vršův, mlynářův... neb rodiny Lobkovy, Vršovy, mlynářovy atd. Skloňování náležité je podle vz. *oráč*: gen. *-ovice*, dat. *-ovici* atd.

Ze jmen sem patřících jsou hojná pomnožná jména místní, na př. *Lobkovice, Vršovice* atd.; o nich viz také v § 32.

Jiná udržela se jako příjmení; na př. *Kovářovic, Ševcovic, Pavlovic, Hourovic* atp.

Ve významu appellativním vyšla jména tato z užívání a zachoval se jich jenom zbytek v příkladech, jako jsou: *mlynářovic* pole, *sousedovic* zahrada atp. Výrazy *-ovic* jsou zde ustrnulé genitivy množné, tvaru starožitného m. nč. *-ovicův*, a *mlynářovic* pole je tedy = pole mlynářoviců, mlynářových, příslušníků mlynářova rodu. Na pohled zdá se, jako by to bylo nesklonné příd. jméno: nom. *mlynářovic* pole, gen. okolo *mlynářovic* pole, dat. k *mlynářovic* poli atd.; zdání ovšem mylné.

23. Přídavná jména s konc. *-cí*, utvořená ze sloves, jsou v slabikách vnitřních z pravidla té kvantity, jako v příslušném přičestí *-l*; na př. šicí stroj (jako přič. šil), bicí (bíl), secí (sel), třecí (třel), hnací (hnal), prací (pral), zvací (zval), hrací (hral, přít. č. hrám), prací (přál), skládací (skládal), létací (létal), čítací (čítal), dobývací (dobýval) atp.

24. Víceslabičná podst. jména s příp. *-ě* mívají slabiku kořenovou krátkou, proti dlouhé, která je v příslušných slovesích, na př. buřič vedle bouřiti, palič v. páliť, posluchač v. poslouchati, pomahač v. pomáhati, sazeč v. sázeti, donašeč a roznašeč v. -nášeti, natěrač v. natírati (stč. *-tierati*), posměvač v. posmívati se (stč. *-smievati*) atd.; ale někdy bývá tu slabika dlouhá, na př. rouhač jako rouhati, hlídač jako hlídati atd. Kvantita se časem mění, na místo bývalé slabiky krátké uvádí analogie dlouhou: za naše rouhač bylo ruhač, za pomlouvač bylo a dílem dosud jest pomluvač. Pišme samohlásku krátkou, kde se tomu nynější výslovnost neprotiví: palič, pomahač, nakladač, donašeč, roznašeč, zahaleč, sazeč atd., a také zaklínač, upomínač, napomínač, najímač, řidič, slidič, pokryvač atp.

Stejně krácení je také v slabice příponové v příkladech přechovavač, schovavač atp.

V slovnících a j. je tu kolísání, vedle *palič*, *vyhaněč*, *donašeč* atd. čteme *dráždič*, *poháněč*, *rozháněč*, *hlídač*, *příštívač*, *mísič* atd.

Poznam. Pravidlo, shodné s patrnou tendencí jazyka, bylo by: více-slabičná jména s příponou *-č* (a rovněž jejich odvozeniny) **mají slabiky vnitřní krátké**. Možná že pravidlo to časem úplně ovládne; ale dokud výslovnost drží v některém případě slabiku dlouhou, dlužno tak i psáti.

25. Píšeme *máslač*, *kravař* . . . , *pohádkář*, *povídkař* atd., shodně s výslovností. Nestejnosti jsou tu některé při jménech *-ář*, utvořených ze jmen základních na *-ík*. V slovnících nalézáme vedle sebe: *pilníkář*, *slovníkář*, *košíkář*, *knoflíkář*, *preclíkář* . . . a *perníkář*, *špendlíkář*; *preclíkář* a *preclíkářka*, *preclíkářský*, *preclíkářství* atd. V nářečích, ve kterých na výslovnost lze spolehnouti, slyšíme zřetelné a rozhodné *-íkář*; tak tedy také píšme.

26. Slovesa *-nouti* (II. tř.) mají slabiku kořennou někdy zřetelně krátkou, na př. v *chudnouti* vedle *chudý*, někdy pak zřetelně dlouhou, na př. *žloutnouti* vedle *žlutý*, *stárnouti* v. *starý* a *stár*, *slábnouti* v. *slabý* a *sláb* atd.

Když v slabice té je samohláska *-i-*, *-í-*, bývá u výslovnosti jednak nestejnost, jednak nezřetelnost, a odtud také kolísání v písmě. V slovnících a j. čteme na př. *stříhnu* i *stříhnu*, *písknu* i *písknu*, *hvízdnu* i *hvízdnu*, *píchnu* a *vpíchnu* atd.

V příslušných slovesích opětovacích *-ati* (třída V.) je však pravidlem dlouhé *-í-*: *stříhati*, *pískati*, *hvíždati*, *píchati*, a rovněž tak *stíhnouti* - *stíhati*, *zdvíhnouti* - *zdvíhati*, *svítnouti* - *svítati*, *míhnouti* - *míhati* atd.

Analogii podle *stíhnouti* - *stíhati* atp. vzniká také psaní *dřimnouti* v. *dřímati*; ale tu je více oprávněno *-í-*, *dřimnouti*, jako *říznouti*.

27. *bohatěti* - *bohatiti* atp.

Mnohá slovesa vzoru *uměti* znamenají = tím se stávají, tím býti n. v tom býti, co vyslovují jmenné kmeny, z nichžto jsou utvořena. Na př.:

bohatěti = *bohatým* se stávají, *bohatnouti*; praes. indik. *bohatím* . . . 3. množ. *bohatějí*, impt. *bohatěj*, přech. přít. *bohatěje*, *-ějí*, přič. min. *bohatěl* atd. A podobně:

něměti, *pitoměti*, *šedivěti*, *rezavěti*, *divočeti*, *černěti*, *zeleněti*, *běleti* atd., = *němým* . . . se stávají; praes. indik. 3. mn. *němějí* . . . , impt. *něměj* . . . , přech. přít. *něměje* . . . atd.

Vedle nich bývají ze stejných kmenů slovesa tř. IV. *-iti*, jež znamenají = tím učiniti, co příslušné jmenné kmeny vyslovují. Na př. proti *bohatěti* je *bohatiti* = bohatým činiti: praes. *bohatím* ... 3. množ. *bohatí*, impt. *bohať*, přech. přít. *bohatě*, *bohatíc*, přič. min. *bohatil* atd. A rovněž tak je dále *oněmiti* = němým učiniti, proti *oněměti*, — *zdivočiti* = divokým učiniti, proti *zdivočeti*, — *černiti* = černým činiti, proti *černěti* atd.

Mnohdy matou se tato slovesa a klade se zejména tvar třídy IV. místo náležitého tvaru tř. III. vz. 1. Na př. mate se *mdlíti* = mdlým se stávati (*omdlel*) a *mdlíti* = mdlým činiti (*umdlil*), když se říká v impt. *omdli*, *neomdli* (m. *-ej*), — *truchleti* mate se s *truchliti* atd.

28. Slovesa VI. třídy (*-ovati*, *-uji*) mají kořennou slabiku s pravidla krátkou, jak ukazují příklady: *panovati* vedle *pán*, *zhazovati* v. *házeti*, *kupovati* v. *koupiti*, *posilovati* v. *sílit*, *vydychovati* v. *dýchat* atp.

Shodně s tím je *rozsvěcovati* ze *svítiti* (stč. *svietiti*), *podněcovati* z *nítiti* (stč. *nietiti*), *rozměšovati* z *mísiti* (stč. *miesiti*) atd.; tu je *-ě* proti *-í*, jež je z bývalého *-ie*, tedy krácení staré. Vedle toho je stejné *-í* (z *-ie*) také krácením novým změněno v *-i*, v příkladech: *nařizovati* ze *říditi* (stč. *riediti*), *zastiňovati* ze *stí-niti* (stč. *stieniti*) atp.

Z tvaroslovi.

29. Číslo dvojného zachovaly se jenom některé zbytky, totiž:
dva, oba: nom. akk. mužsk. *dva, oba*, žensk. a stř. *dvě, obě*,
gen. lok. (všech rodů) *dvou, obou*, dat. instr. (též) *dvěma, oběma*;
prs: dvoj. č. gen. lok. *u prsou, na prsou*;
sto: dvoj. č. nom. akk. (*dvě*) *stě*;
koleno: dvoj. č. gen. lok. *u kolenou, na kolenou*;
rámě, rameno: dvoj. č. gen. lok. *u ramenou, na ramenou*;
ruka: dvoj. č. nom. akk. *ruce*, gen. lok. *z rukou, na rukou*,
instr. *rukama*;
noha: dvoj. č. gen. lok. *u nohou, na nohou*, instr. *nohama*;
oko, ucho: dvoj. č. nom. akk. *oči, uši*, gen. *očí, uší*, instr. *očíma, ušíma*;

někdy instr. *-ma* za obyčejné *-mi*, na př. mezi *náma* (vedle toho též *-mi*), mezi *dvěma hrázema* (též *dvěma hrázemi*), *svýma* *vlastníma rukama*.

Jiné tvary čísla dvojného, jež se druhdy u některých spisovatelů vyskytují, jsou strojené; na př. instr. *rtoma*, *ramenoma*, *křídloma*, lépe *rty*, *rameny*, *křídly*.

Z gen. lok. *-ou* ustrojil jazyk obecný novotvary dat. *-oum*, lok. *-ouch* a instr. *-ouma*: k *rukoum*, *ramenoum* . . ., lok. na *rukouch*, na *ramenouch*, instr. *dvouma*, *obouma* atp.; jazyk spisovný jich nedopouští, zachovává dílem tvary náležité, pokud jsou v užívání, dílem klade číslo množ. za dvoj.: k *rukám*, *ramenům*, mezi *rty*, *rameny* atd.

Ze skloňování jmen podstatných a přídavných.

30. *Zeměnin*-*zeman*, *měštnin*-*měšťan*, *dvořenin*-*dvořan*, *Praženin*-*Pražan* atp.

Skloňování náležité jmen těchto bylo:

jedn. nom. *zeměnin*, gen. *zeměnína*, dat. *zeměninu*, akk. *zeměnína*, vok. *zeměníne*, lok. *zeměnině* n. *-ěninu*, instr. *zeměninem*;

množ. nom. vok. *zeměné*, gen. *zeman* n. *-anów*, dat. *zemanóm*, akk. *zemany*, lok. *zeměnech*, instr. *zemany*.

Během času ruší se pravidlo bývalé a výsledek toho jest, že máme v jazyku nynějším jedn. nom. *zeman*, *měšťan*, *dvořan*, *Pražan* . . ., gen. *-ana*, dat. *-anu*, *-anovi* atd., množ. nom. vok. *-ané*, gen. *-anův*, dat. *-anům*, akk. *-any*, lok. *-anech*, instr. *-any*, podle vz. *chlap*, *-a* atd. Tvary s *-ěnin-*, které se v jazyku spisovném druhdy vyskytují, jsou napodobením jazyka starého; a to často chybným, když se na př. píše: *pražští měštnínové*, *pražským měštnínům* atp.

31. Podstatné jm. *přítel*, *nepřítel*, skloňuje se takto: jedn. gen. *-e*, dat. *-i* (*-ovi*), akk. *-e*, vok. *-i*, lok. *-i*, instr. *-em*; množ. nom. vok. *přátelé*, gen. *přátel*, dat. *přátelům*, akk. *přátele*, lok. *přátelích*, instr. *přáteli*. —

Někteří spisovatelé mají akk. a instr. *přátely*, ano také *kazately*, *obyvately* atp.; ono je archaismus uměle vyhledaný a zbytečný, toto pak je tvar vůbec chybný.

Druhdy vyskytá se také množ. č. *přítelové*, s významem *prý* rozdílným od *přátelé*; rovněž chyba.

32. Pomnožná jména místní *Uhry, Brozany, Lobkovice* atp. skloňují se takto:

- nom. akk. *Uhry, Brozany; Lobkovice*;
místo -y často -a, zvláště v jazyku obecném: *Uhra, Brozana*;
gen. *Uher, Brozan; Lobkovic*;
dat. *Uhrům a Uhrám, Brozanům; Lobkovicům*;
lok. *Uhřích a Uhrách, Brozanech; Lobkovicích*;
instr. *Uhry a Uhrami, Brozany; Lobkovici*, odchyl. též *Lobkovicemi*.

33. Jména vlastní *Jiří, Jiljí, Brikcí* atp., pak obecná *klí, pondělí, září*, mají vedle tvarů vlastních také mnohé novotvary podle vz. *pěší*. Příklady k číslu jedn.:

- nom. -í: svatý Jiří, král Jiří;
minulý pondělí, drahý klí;
gen. -í: svatého Jiří, krále Jiří;
drahého klí, do pondělí, prvního září;
novotv. -ího: krále Jiřího, Jiřího Palkoviče;
dat. -í: svatému Jiří, králi Jiří;
drahému klí, k příštímu pondělí, k prvnímu září;
novotv. -ímu: králi Jiřímu, Jiřímu Palkovičovi;
akk. -í: svatého Jiří, krále Jiří;
drahý klí, v pondělí, na září;
novotv. -ího: krále Jiřího, Jiřího Palkoviče;
lok. -í: o svatém Jiří, o králi Jiří;
v drahém klí, po příštím pondělí, v měsíci září;
novotv. -ím: o králi Jiřím, o Jiřím Palkovičovi;
instr. -ím: se svatým Jiřím, králem Jiřím;
drahým klím, před pondělím, před zářím.

34. Podstatná jm. *ucho, oko* mají

v čísle jedn. sklonění náležité: gen. *ucha, oka*, dat. -u atd.;
v čísle množ. též sklonění náležité, když se jimi nerozumějí údy tělesné, nýbrž nějaká *ucha* a *oka* jiná, na př. *ucha* u nádob, *oka* naléknutá na zvěř (osidla, smyčky): gen. *uch, ok*, dat. *uchům, okům*, nebo -ám, lok. *uších, okách* (nebo *očích*), instr. *uchy, oky*.

Když se však rozumějí údy tělesné, je sklonění toto: nom. akk. *uši, oči*, gen. *uší, očí*, dat. *uším, očím*, lok. *uších, očích*, instr. *ušíma, očima*. Srov. § 29.

Tvary *uši, oči*, gen. *uší, očí*, instr. *ušíma, očima* jsou čísla dvojného: dvě uši, obě oči atd.; ale berou se také za číslo množné, když se rozumějí údy tělesné: tři uši, čtyři oči atd.

35. Podst. jména *podkoní, podkomoří, podpísaří, podbiskupí* atp. (nyní rodu mužského, ale původně středního) mají sklonění náležité podle vz. *znamení*.

Časem však přibývají tvary nové podle vz. *pěší*, a sklonění jest: jedn. nom. panský podkoní

gen. panského podkoní, novotv. *-ího*

dat. panskému podkoní, „ *-ímu* atd.

Stejným způsobem vyvinuly se v nářečích tvary odchýlné: gen. *uhlího*, dat. *uhlímu* atp.; jazyk spisovný jich nedopouští.

36. V nom. a akk. množ. některá jména podst. vzoru *dub* a *ryba* vedle náležité koncovky *-y* mívají také koncovku *-a*, podle vz. *město*. Na př. *oblak-oblaky* a *oblaka*, *mrak-mraka*, *les-lesa*, *vrch-vrcha*, *zad-záda*, *prs-prsa*, *louka-louky* a *luka*, *zahrada-zahrady* a *zahrada*, *hora-hory* a *hora*, *muka-muky* a *muka*.

Touž koncovku, *-a* místo *-y*, mívají pomnožná jména místní, která sem patří, v jazyku spisovném často, v obecném zpravidla; na př. mužsk. *Uhry* a *Uhra*, *Chvaly* a *Chvala*, *Mostky* a *Mostka*, *Pečky* a *Pečka*..., žensk. *Horky* a *Horka*, *Slatiny* a *Slatina* atp.

37. Podstatná jména *ruka, noha* mají v čísle jedn. i množ. sklonění náležité podle vz. *ryba*. Zachovaly se však také zbytky čísla dvojného: nom. akk. *ruce*, — gen. lok. *rukou, nohou*, instr. *rukama, nohama*. Tvarů těchto užíváme právem, když se rozumějí údy tělesné.

Nom. akk. *ruce* bere se také za číslo množné, na př. hráti na čtyři *ruce*.

Dvojný dat. se nedochoval, klademe za něj dat. množ.: k *rukám*, k *nohám*.

Tvary chybné: lok. (gen.) *rukouch, nohouch*, a dat. *rukoum, nohoum*.

38. 1. Mnohá jména dvouslabičná vz. *ryba*, jež mají slabiku první dlouhou, zkracují ji v instr. jedn. a gen., dat., lok. a instr. množ.; na př.:

jedn.

rána	instr.	ranou,
brána	„	branou,
žila	„	žilou,
hrouda	„	hrudou,

množ.

gen. ran,	dat. ranám,	lok. ranách,	instr. ranami;
„ bran,	„ branám,	„ branách,	„ branami;
„ žil,	„ žilám,	„ žilách,	„ žilami;
„ hrud,	„ hrudám,	„ hrudách,	„ hrudami.

Při jiných jménech táž změna dílem jen částečně se děje, dílem nikdy. Jen částečně, na př. *houba* — gen. množ. *hub*, ale instr. jedn. *houbou*, množ. dat. *houbám* atd., *míra* (stč. *miera*) — jedn. instr. *měrou* a množ. gen. *měr* atd. Nikdy, na př. *sláva* — jedn. instr. *slávou*, množ. gen. *sláv*, dat. *slávám* atd. Výklad, že by se jména významu hmotného krátila a jiná nekrátila, je mylný.

Při některých jménech vyskytují se ve všech pádech tvary se samohláskou dlouhou a spolu také s krátkou. Na př. nom. *strouha* a také *struha*, gen. *strouhy* a také *struhy* . . ., instr. *strouhou* i *struhou* atd.; a podobně *sůva* a *sova*, *kůra* a *kora* a j.

• 2. Stejně krácení je v některých jménech vz. *duše*; na př.:

jedn.

práce	instr.	prací,
lžíce	„	lžicí,
kůže	„	koží,

množ.

gen. prací,	dat. pracím,	lok. pracích,	instr. pracemi;
„ lžic,	„ lžicím,	„ lžicích,	„ lžicemi;
„ koží,	„ kožím,	„ kožích,	„ kožemi;

U jiných jmen táž změna dílem jen částečně se děje, dílem nikdy. Jen částečně, na př. *chvíle* — gen. množ. *chvíl*, ale jedn.

instr. chvilí, množ. instr. chvílemi atd. Nikdy, na př. poušť — jedn. instr. pouští, množ. gen. pouští, dat. pouštím atd.

Říkáme: s-těží a pod tíží; ve výraze prvé, užívaném příslovečně, zachovalo se staré krácení (stč. *těžě* — instr. *těžú*), v druhém se nezachovalo.

39. Mnohá *příjmení mužská* jsou svým původem jména obecná rodu žensk. a střed.; na př. *Svoboda*, *Večeře*, *Kratochvíl(e)*, *Stýblo*, *Srdce* atp. (vedle podst. jmen obecných žensk. *svoboda*, *večeře*, *kratochvíle* a střed. *stéblo*, *srdce* atd.). Skloňování jejich je dílem náležité podle příslušných vzorů *ryba* (*vládyka*), *duše* (*panoše*), a *město*, *moře*, dílem však jsou tu odchylky, způsobené přejetím do rodu mužského, a některé jiné. Tak zejména:

jedn. nom. *Svoboda*; *Večeře*, *Kratochvíle* (*Kratochvíl*),
Stýblo, *Srdce*;

„ akk. *Svobodu*; *Večeře*, *Kratochvíle* (a také *-la*),
Stýblo a také *-u*, *Srdce*;

„ gen. *Svobody*; *Večeře*, *Kratochvíle* (a také *-la*),
Stýbla a také *-y*, *Srdce*;

„ dat. *Svobodovi*; *Večeřovi*, *Kratochvílovi*,
Stýblovi, *Srdcovi*;

„ lok. jako dativ;

„ instr. *Svobodou*; *Večeřem*, *Kratochvílem*;
Stýblem a také *-ou*, *Srdcem*.

Skloňování *Stýblo* gen. *-a* atd. podle *město* je vlivem grammatickým; v jaz. ob. je: *Stýblo*, *Hnízdo*, *Zapadlo* . ., gen. *-y*, akk. *-u*.

Stejně zakončená jm. osobní původu cizího skloňují se za příkladem domácích; na př. *Hugo*, *Otto*, *Niederle*, akk. *Hugu*, *Ottu*, *Niederle*, gen. *Hugy*, *Otty*, *Niederle*, dat. a lok. *-ovi*, instr. *Hugou*, *Ottou*, *Niederlem* atd.

40. Ve výrazech *z-výši*, *z-děli*, *z-dáli*, *z-víci*, *z-tloušti*, *z-hloubi* (místo *vz-výši* atd.), *v-stáři*, *v-šíři*, *na-šíři*, *na-děli* atp. jsou předložky *vz-* (odsutím změněno v *z-*), *v-* a *na-* s akkusativy podstatných jmen *výše* (= vysokost), *děle* (= délka), *dále* (= dalekost), *více* (= velikost), *tloušť* (= tlustost, tloušťka), *hloub* (= hlubokost, hloubka), *stáře* (= stáří), *šíře* (= šířka). Výrazy tyto vyslovují vesměs určení příslovečné, sklesly časem v příslovce a píší se

spřeženě, předložka se svým pádem sráží se v slovo jedno: (*v*) *zvýši* atd. Koncovka je tu všude právem *-i*: (*v*) *zvýši*, *vstáři* atd., jako v akk. *duši*. Často bývá odsuta: (*v*) *zvýš*, *vstář*, *na-děl* atd., a často bývá psána *-í*: (*v*) *zvýší*, *zdělí*, *vstáří* atd.

41. Jména pomnožná *vánoce*, *hromnice*, *letnice*, *velikonoce* skloňují se náležitě podle vz. *duše*, ale v dat. a instr. přecházejí ke vz. *meč*; jest tedy nom. akk. *vánoce*

gen. *vánoc*

dat. *vánocům* (jako *mečům*)

lok. *vánocích*

instr. *vánocemi* a *vánoci* (jako *meči*).

42. Ženská jména domácí *Mára*, *Máňa*, *Káča* atp. měla by vlastně zníti *Máře*, *Máně*, *Káče* atd. a patří ke vz. *duše*, z něhož zachoval se dat. lok. *Máři* atd., jako *duši*, v nářečích také gen. *-e*. V pádech jiných vyvinuly se novotvary: podle nominativů domácích *Háta*, *Bára*... utvořily se také nominativy *Mára*, *Máňa*, *Káča* atd., a podobně vznikly akk. *Máru*... (podle akk. *Hátu*...), instr. *Mářou*... (podle instr. *Hátou*...), vok. *Máro*... (podle vok. *Háto*...), a také gen. *Máři*, *Máni*, *Káči*... (podle gen. *Háty*).

Jména mužská *Máša*, *Váša*, *Váňa*, *Piša*, *Průša*, *Večeřa*, *Hnilica* atp., pak obecná *báťa* a *paša* patří zase ke vz. *panoš*. Ale vyvinuly se tu taktéž některé novotvary zvláštní:

jedn. nom. měl by podle *panoš* zníti *Máše*, *Váše*, *Váně* atd., a tak kdysi i zněl; ale vlivem blízkých nominativů *Bárta*, *Říha* atp. vzniklo také *Máša*, *Váša*, *Váňa* atd.;

jedn. gen. měl by podle *panoš* zníti rovněž *Máše*, *Váše*, *Váně*..., jak se i v nářečích vyskytuje; ale podle vládyka-vládyky a *Bárta*-*Bártý* atp. utvořilo se také *Máša*-*Máši*, *Váša*-*Váši*, *Váňa*-*Váni*, *báťa*-*báti*, *paša*-*paši*; — a tak jest dále také

jedn. akk. *Mášu*..., *báťu*... podle akk. *Bártu*, vládyku,

jedn. instr. *Mášou*..., *báťou*... podle instr. *Bártou*, vládykou a

jedn. vok. *Mášo*..., *báťo*... podle vok. *Bárto*, vládyko.

Mnohé z těchto tvarů neshodují se s pravidly hláskovými, v jazyku nynějším platnými, na př. místo nom. *Mára*..., *Máša*..., akk. *Máru*..., *Mášu*..., vok. *Máro*..., *Mášo*..., čekali bychom tvarů přehlasovaných nom. *Máře*, *Máše*..., akk. *Máři*, *Máši*...,

vok. Máře, Máše atd. Neshoda jest odtud, že jsou to novotvary. Pravidla o přehlásce *a-e* (duša-duše), *u-i* (dušu-duši), *o-e* (dušo-duše) byla již minula a nevládla, kdy tvary Mářa, Máša..., Mářu, Mášu..., Máro, Mášo... vznikaly. Korrigovati tyto neshody a přetvořovati na př. nom. Mářa, Máša pro usus spisovný v Máře, Máše a skloňovati dále: gen. Máře, Máše, akk. Máři, Máši atd. jest nepotřebné a nemístné.

43. Podstatná jména *bratr* a *kněz* mají v čísle jednotném sklonění náležité: jedn. nom. *bratr*, gen. *-a* atd. jako *chlap*, *-a* atd., — a *kněz*, gen. *-e* atd. jako *oráč*, *-e* atd. — V čísle množ. jest: nom. vok. *bratři*, *kněží*, gen. *-í*, dat. *-ím*, akk. *-í*, lok. *-ích*, instr. *-ími*.

Tvary *bratři*, *kněží* (stč. *-ie*), jsou vlastně čísla jednotného a rodu ženského, a patřily původně ke vzoru *paní*. Významu jsou hromadného, asi = bratrstvo, kněžstvo; proto mohly zastupovati číslo množné k jedn. *bratr*, *kněz*, a časem dostaly i koncovky čísla množného.

Vedle množ. *bratři*... je také: nom. *bratři*, gen. *bratrův* atd., jako chlapi, *-ův* atd.; — ale ke *kněz* je množ. č. jen *kněží*, gen. *-í* atd., nikoli také: *knězi* n. *knězové*, *knězů* atd.

44. 1. Podstatná jména ženská z cizích *-ia*, *-io* mají v době starší koncovku *-í* a sklonění podle vz. *paní*; na př. Maří z *Maria*, biblí z *biblia*, kommissí z *commissio*, orací z *oratio*, obligací, disputací atp. Koncovka *-í* drží se ve jméně osobním Maří. Jména obecná mají nyní konc. *-e* a sklonění podle vz. *duše*: bible, kommisce, orace atd.; tvary archaistické *-í* vyskytují se jen porůznu v jazyku knižném.

2. Podst. jména mužská na *-ce* (vzoru *panoše*) mají ve vok. *-ce*, nikoli *-če*; na př. pane správce, soudce, obhájce!

45. Podst. jméno *sudí* a mnohá na *-čí*, na př. *mluvčí*, *lovčí*, *krejčí*, *kočí* atd., mají tvary dílem náležité podle vz. *paní*, dílem novotvary podle *pěší*:

jedn. nom. pan sudí, mluvčí...

gen. pana sudí . . . novotv. pana sudího, mluvčího...

dat. „ panu sudímu, mluvčímu...

akk. jako gen.

lok. „ o panu sudím, mluvčím...

instr. „ s panem sudím, mluvčím...

množ. nom. páni sudí, mluvčí...

gen. panův sudí, mluvčí..., pánův sudích, mluvčích...

dat. pánům sudím, mluvčím...

akk. pány sudí, mluvčí...

lok. o pánech sudích, mluvčích...

instr. s pány sudími, mluvčími...

V jazyku obecném je také množ. nom. kočové, krejčové, gen. -ův, dat. -ům; jazyk spisovný tvarů těch nedopouští.

46. Podst. jména *purkrabí*, *markrabí*, *lankrabí*, *falckrabí* skloňovala se podle vz. *sudí* (*paní*), a tvary odtud pochodící drží se dosud. Vedle toho vznikly a ujaly se také některé novotvary podle vz. *pěší* a *kuře* (*hrabě*), ano také podle vz. *chlap*, a jest na př.:

	(náležité)	(podle <i>pěší</i>)	(podle <i>kuře</i>)	(podle <i>chlap</i>)
jedn. nom. mocný	purkrabí	markrabí	markrabě	
gen. mocného	purkrabí purkrabího	markrabí markrabího	markraběte	
dat. mocnému	purkrabí purkrabímu	markrabí markrabímu	markraběti	
atd.,				
množ. nom. mocní	purkrabí	markrabí	markrabata	purkrabové markrabové
gen. mocných	purkrabí	markrabí	markrabat	purkrabův markrabův
dat. mocným	purkrabím	markrabím	markrabatům	purkrabům markrabům
akk. mocné	purkrabí	markrabí	markrabata	
lok. mocných	purkrabích	markrabích	markrabatech	
instr. mocnými	purkrabími	markrabími	markrabaty	

47. Pišeme: *kost*, *radost*, *vlast*, *část*, *bolest*, *čest*, *trest* (třítina), *pěst*, *pověst*, *kořist*, *-vist* (*závist*, *nenávist*), *plst*, *hrst*, *chut*, *pout*, *uit*, *pamět*, *-vět* (*obět*, *závět*), *smrt* atd. Jenom v několika slovích

sem patřících je *-ť*, přejaté z pádů jiných: *huť, choť, labuť, lať, nať, oprat', pečet', pleť, prst', rtuť a síť* (tedy v těch, která mívají gen. *-ě m. -i*), a i tu bývalo předtím *-t*.

Psáti *kost* atd. bylo v češtině spisovné odevždy až do nedávna pravidlem všeobecným a také nyní většinou se tak píše. Vedle toho doporoučela mylná theorie v nedávných letech způsob, psáti *kost', radost', bolest', část', smrt'* atd., ano i instr. množ. *kosťmi* atd., a dokonce také *jest'*; je to novota, historií českého jazyka spisovného nijak neoprávněná.

Množ. dat. je *kostem, věcem, řečem...*, nikoli *-ím*, — lok. *kostech, věcech, řečech...*, nikoli *-ích*.

48. 1. Podst. jm. *zed'* má sklonění náležité podle vz. *kost*, ale v jedn. gen. a skoro ve všech pádech čísla množ. také novotvary podle vz. *duše*:

	podle vz. <i>kost</i>	podle vz. <i>duše</i>
jedn. nom. akk. <i>zed'</i>	 —	
gen. <i>zdi</i>	 <i>zdě</i>	
dat. <i>zdi</i>	 —	
vok. <i>zdi!</i>	 —	
lok. <i>zdi</i>	 —	
instr. <i>zdi</i>	 —	
množ. nom. akk. <i>zdi</i>	 <i>zdě</i>	
gen. <i>zdi</i>	 —	
dat. <i>zdem</i>	 <i>zdím</i>	
lok. <i>zdech</i>	 <i>zdích</i>	
instr. <i>zedmi</i>	 <i>zděmi</i> .	

Podobně jako *zed'*, gen. *zdi* a *zdě* atd., kolísají se podst. jm.: *otep, obuv, běl, hůl, ocel, modř, tvář, zvěř, čeled', kád', loď, měď, píď, čtvrt, chut', labuť, lať, nať, nit, past, perut', pěst, rtuť, síť, pec, žluč* a j.

Kde tvary oboje jsou v užívání, dává jazyk spisovný přednost náležitým (podle vz. *kost*).

2. Avšak u mnohých jmen v pádech, o které tu jde, tvary náležité zanikly a novotvary staly se pravidlem i v jazyku spisovném. Na př. podst. jm. *daň* skloňovalo se kdysi úplně jako *kost*, nyní pak máme v jeho sklonění

	podle vz. <i>kost</i>	podle vz. <i>duše</i>
jedn. nom. akk. <i>daň</i>	—	—
gen. —	<i>daně</i>	—
dat. <i>dani</i>	—	—
vok. <i>dani!</i>	—	—
lok. <i>dani</i>	—	—
instr. <i>daní</i>	—	—
množ. nom. akk. —	<i>daně</i>	—
gen. <i>daní</i>	—	—
dat.	<i>daním</i>	—
lok.	<i>daních</i>	—
instr.	<i>daněmi</i>	—

Tímto způsobem skloňují se:

a) všecka tohoto druhu jména na *-ň*, na př. *braň, zbraň, daň, dáseň, dlaň, jeseň, pláň* (planý strom), *saň, sáně*, gen. *saní* (množ.), *síň; čern, červen, zeleň; tíseň, plíseň; báseň, píseň; trýzeň; žizeň; lázeň; bázeň, kázeň, přízeň, prázdeň* atp.

b) některá na *-l*: *koupel* a pomnož. *housle, jesle*, — a na *-ř*: pomnož. *dveře* (n. *dvěře*), gen. *dveří* atd.

49. Podst. jm. *host* (vzor mužsk.) mělo kdysi tvary náležité většinou stejné s *kost* (vzorem žensk.):

v čísle jednotném	v čísle množném
nom. <i>host</i> (jako nom. <i>kost</i>)	nom. <i>hosté</i> —
gen. <i>hosti</i> („ gen. <i>kosti</i>)	gen. <i>hostí</i> (jako gen. <i>kostí</i>)
dat. <i>hosti</i> („ dat. <i>kosti</i>)	dat. <i>hostem</i> („ dat. <i>kostem</i>)
akk. <i>hosti</i> (= gen. vzatý za akk.)	akk. <i>hostí</i> („ akk. <i>kosti</i>)
vok. <i>hosti</i> (jako vok. <i>kosti</i>)	
lok. <i>hosti</i> („ lok. <i>kosti</i>)	lok. <i>hostech</i> („ lok. <i>kostech</i>)
instr. <i>hostem</i> —;	instr. <i>hostmi</i> („ instr. <i>kostmi</i>).

Rozdíl byl tedy jen v jedn. instr.: *hostem* a *kostí*, — a množ. nom.: *hosté* a *kosti*.

Ale podstatná jména sem patřící přešla skoro vesměs do skloňování jiných, jmenovitě ke vzorům mužským *oráč* a *chlap*; na př. kdysi skloňovalo se *zět* gen. *zěti*, *kmet* gen. *kmeti* atd., a za to je ně.: *zeť*, *zetě*... (podle vz. *oráč*) a *kmet*, *kmeta*... (podle vz. *chlap*) atd. Samo vzorové jméno *host* zachovává tvary náležité

jenom v jaz. spisovném, kdežto jazyk obecný má jedn. gen. akk. *hosta*, dat. *-u* ..., množ. nom. *hosti*, gen. *-ů* atd. (podle vz. *chlap*).

Tvary čísla množ. tohoto vzoru zachovány věrně při podst. jm. *lid*: množ. nom. *lidé*, gen. *lidí*, dat. *lidem*, akk. *lidí*, lok. o *lidech*, instr. *lidmi*.

50. Některá podst. jm. vz. *tykev* mají také tvar *-va*: vedle *kotev*, *ploutev*, *vrstev*, *dratev* je také *kotva*, *ploutva*, *vrstva*, *dratva*; tvary tyto skloňují se ovšem podle vz. *ryba*.

51. V *týden* je sraženo zájmeno *tý* (= týž) a podst. jm. *den*, a měly by se vlastně skloňovati obě části: nom. *tý-den*, gen. *tého-dne*, dat. *tému-dni* atd. Ale vyvinul a ustálil se způsob, že jenom *den* se skloňuje v pádech všech (podle vz. *kámen* a *dub*), kdežto člen první *tý* buď zůstává neskloněn a ve všech pádech, buď jest jen v jedn. nom. a akk. a pády ostatní mají opět nesklonované *tého-*. Jest tedy

jedn. nom. akk. <i>týden</i>	
gen. <i>týdne</i>	nebo <i>téhodne</i>
dat. lok. <i>týdnu, -i</i>	„ <i>téhodnu, -i</i>
instr. <i>týdnem</i>	„ <i>téhodnem</i>
množ. nom. akk. <i>týdny</i>	„ <i>téhodny</i>
gen. <i>týdnův</i>	„ <i>téhodnův</i>
dat. <i>týdnům</i>	„ <i>téhodnům</i>
lok. <i>týdnech</i>	„ <i>téhodnech</i>
instr. <i>týdny</i>	„ <i>téhodny</i> .

52. *Loket*, *drobet*, *trochet*, *krapet*, *nchet*, *pazneht*, gen. *lokte* ..., dat. lok. *lokti* atd., a také podle vz. *dub*: gen. *loktu*, dat. lok. *loktu* atd. — Jm. místní: *Loket*, gen. z *Lokte*, dat. *Lokti* n. *-u*, lok. v *Lokti* n. *-ě*.

53. Jinoslovanská jména osobní *-ov* (u kmenů měkkých *-ev*) a *-in* jsou původem svým jména přivlastňovací, jako č. *bratrův*, *sestřin*, ale skloňujeme je veskrze podle vz. *chlap*; na př. *Kostomarov*, *Grujev*, *Karamzin*, gen. *-ova*, *-eva*, *-ina* atd., instr. *-ovem*, *-evem*, *-inem* (nikoli *-ovým*, *-evým*, *-iným*).

54. Příjmení na *-ů*, na př. *Tomášů*, *Tomšů*, *Janů*, *Janků*, *Havlů*, *Petrů*, *Vítů* atp., jsou svým původem přídavná jména přivlastňovací *-ův*: *Tomášů*, t. j. syn *Tomášův* atd. Koncové *-v* je

v nich vynecháno podle výslovnosti obecné, kde se říká bratrů m. bratrův atd. Dokud v těchto jménech se pamatoval význam přivlastňovací, skloňovala se zajisté podle vz. *bratrův*, a byl tedy gen. -ova, dat. -ovu atd. Ale význam přivlastňovací se s nich setřel, když se stala příjmeními, a tím vymkla se tato jména také náležitému skloňování: jméno přivlastňovací skloňuje se náležitě, na př. *Tomášův* dvůr, gen. *Tomášova* dvoru atd., ale příjmení vymklo se pravidlu a nesklonuje se vůbec, t. j. nominativ -ů ustrnul jako tvar pro všechny pády a říká se tedy: pan *Tomášů*, od pana *Tomášů*, k panu *Tomášů* atd. Korrigovati to, co se v jazyku vyvinulo, a psáti na př. od pana *Tomášova* atp., je nemístné.

55. Jména místní *Boleslav, Čáslav, Vratislav, Zbraslav, Chrudim, Radim, Jaroměř, Chotěč, Drahoraz, Olomouc* atp. jsou vlastně přídavná jména přivlastňovací. Někdy bývala a v nářečích dílem dosud jsou rodu mužského, v jazyku spisovném však jsou rodu ženského. Skloňování jejich náležité je podle vz. *pěš*, žensk. *pěše*. Odchylka vyskytla se v genitivě. Ten je pravidelný: do *Boleslavě, Čáslavě, Vratislavě, Zbraslavě, Chrudimě, Radimě, Jaroměře, Chotče, Drahoraze, Olomouce* atd.; ale druhdy vyskytuje se také doklad odchýlný: do *Boleslavi* atp., a mylná theorie doby nedávné pomohla odchylce k velikému rozšíření. Přes to je to však odchylka neoprávněná; výrazy: do *Oloumouci*, do *Chotči*, do *Jaroměři* atp. uzná zajisté každý rozený Čech za chybné, a rovněž tak jsou chyby: do *Boleslavi*, do *Chrudimi* atd.

56. Přídavné jm. *pán* mělo by míti tvary podle vz. *pěš*: anděl *pán*, dívka *páně*, slovo *páně*, do chrámu *páně*, před obličejem *páněm* atd.; ale záhy ustrnul tvar *páně* pro pády všechny a jest na př.: anděl *páně*, před obličejem *páně*, bratr *páně* *Jindřichův*, bratrovi *páně* *Jindřichovu*, bratři *páně* *Jindřichovi*, s bratřími *páně* *Jindřichovými* atd.

57. Ze skloňování jmen cizích.

Jména cizí do češtiny přejatá dílem se skloňují, dílem nesklonují.

Jména skloňovaná řídí se dílem některým ze vzorů jmen podstatných mužsk. *chlap, oráč*, stř. *město, moře* a žensk. i mužsk.

ryba, vládyka, duše, panoše a co k tomu dále patří, dílem vzory jmen přídavných *dobrý* a *pěší*.

Ke kterému z těchto vzorů jméno cizí patří, o tom rozhoduje jeho rod a koncovka.

Rodu je jméno přejaté v češtině mnohdy téhož, jehož je v jazyku svém. Jménům, přejatým z jazykův, které rodu gramatického nemají, anebo takovým, kde nám rodu poznati nelze, dává se zvykem rod takový, jaký se hodí ke koncovce; na př. *Peking, Sinai* berou se za jména rodu mužského, *Mexiko, Jericho, Borneo* za jména rodu středního, *Kuba* za jm. r. ženského atd.

Koncovka bývá namnoze počestěna, t. j. tak přetvořena, že slovo přejaté tím samým je spolu přikázáno jistému českému vzoru. Na př. jméno cizí r. mužsk. *Moyses* zní česky *Mojžíš*, má koncovku počestěnou -š, patří tedy k českému vzoru mužskému, jenž má v jedn. nom. na konci souhlásku měkkou, a to jest mezi vzory vytčenými *oráč*; a podle podobných známek patří *Alexi* ke vzoru *Jiří, Maří* a *orací* ke vz. *paní, Marie* a *orace* ke vz. *duše* atd.

Většinou však přejímá se jméno cizí také s koncovkou cizí a řadí se k tomu vzoru, ke kterému dílem zněním, dílem původem koncovky se hlásí, dílem kam je zvyk klade.

a) U jmen slovanských rozhoduje vedle znění hlavně původ koncovky; na př. polské *Mickiewicz* (vysl. *Mickěvič*) skloňuje se podle vz. *oráč*, — srbskochorv. *Ljubiša* (mužsk.) podle vz. *panoše*, — polské a jihoslovanské -*ki, -ski, -cki, -čki* a ruské -*kij* atd. jako *dobrý*, na př. pol. *Krasicki*, gen. *Krasického* atd., — ruské -*oj* jako *dobrý*, na př. *Tolstoj* (= tlustý), gen. *Tolstého*, — jihoslov. a rus. -*ov, -in* jako *bratrův* a *sestřin* (ale i instr. jedn. jest -*ovem, -inem, Kostomarovem, Karamzinem, nikoli -ovým, -iným*).

b) U jmen jiných mimo slovanská rozhoduje znění koncovky a vedle toho velikou měrou také zvyk, který se vyvinul vlivem mluvnice cizích.

58. Tak je zvláště při jménech řeckých a latinských, která se většinou skloňují tak, jak žádá rod a kmen z mluvnice řecké a latinské známý. Výklad o tom přehledný, podle jednotlivých deklinací lat. a řeck., podává mluvnice školní; hojný výběr

jmen z latiny a řečtiny přejatých, s naznačením obvyklého jich skloňování v češtině, jest podán doleji v seznamu abecedním.

Zvláštního připomenutí je třeba o podstatných jménech řeckých r. střed. s konc. *-ma*, původu dílem starého, na př. *drama*, dílem nového, na př. *panorama*.

Některá z nich jsou do češtiny přejatá z prostředí německého n. francouzského ve tvaru *-m* (m. *-ma*), a jsou přejata jako jména rodu mužského; na př. *system* = něm. *System*, franc. *système* (vysl. *-m*) atd., *diplom*, *program*, *epigram*, *telegram* a j. Ta skloňují se podle vz. *dub*.

Jiná pak jsou přejata ve tvaru *-ma*. Ta dílem do jazyka obecného vnikla, dílem jen v jazyku knižném zůstala.

a) Která do jazyka obecného vnikla, jsou tu pojata, kam se svou koncovkou hlásí, totiž ke vzoru *ryba* a do rodu ženského. Příklad toho nový je *panorama*, gen. *-my* atd.; z doby starší jest a sem patří *rýma*, dříve *reuma*, gen. *-my* atd., z *rheuma*; bývalo také *flegma*, gen. *-my*, ale neudrželo se; shodné s tím jest a druhy se vyskytuje *drama*, gen. *-my* atd.

b) Která však jen v jazyku knižném zůstala, zachovala rod střední a dílem se neskloňují, na př. církevní *schisma*, těžké *asthma*, gen. církevního *schisma*, těžkého *asthma* atd., — dílem se skloňují s kmenem řeckým *-mat-*, na př. staré *drama*, gen. starého *dramata* n. *-matu* atd.

59. U jmen z jazyků jiných — t. kromě slovanštiny, řečtiny a latiny — rozhoduje rod a slyšené znění koncovky.

a) Jména rodu mužského skloňují se podle vz. *chlap* (živ.), *dub* (neživ.), když se končí souhláskou tvrdou, na př. *Lessing*, *Byron*, *Descartes* (vysl. Dekart), *La Fontaine* (vysl. La-Fontén) atp., gen. *Lessinga*, *Byrona*, *Descarta* nebo *Descartesa* (vysl. Dekarta), *La Fontaina* nebo *La Fontainea* (vysl. La-Fonténa) atd.; *Lyon*, *Orleans* (vysl. Orlean), *Oxford* atp., gen. *-u* (podle některých též *-a*) atd.; — *feuilleton* atp., gen. *-u* atd.; —

k témuž vzoru *chlap* patří také jména románská na *-o*: *Marco*, *Pedro* atp., gen. *-a* atd.; —

podle vz. *oráč*, *meč*, když se končí souhláskou měkkou, na př. *Le Sage* (vysl. Le-Sáž), *Macaulay*, *Kubilaj* atp., gen. od *Le Sage* (vysl. Le-Sáže), *Macaulaye*, *Kubilaje* atd.; —

podle vz. *Jiří* (*pěši*) skloňují se jména významu osobního, když koncovka zní *-í*, *-i* anebo též *-ý*, *-y*, na př. *Hölty*, *Savigny* (vysl. Saviňi), *Fleury*, *Derby*, *Széchenyi* (vysl. Séčeňi), *Manzoni*, *Petőfi*, *Firdusi*, *Ali*, *kadi* atp., gen. *-yho*, *-yiho*, *-iho*, dat. *-ymu* atd.; —

podle vz. *vládyka*, když koncovka je tvrdá s *-a*, na př. *Petrarka*, gen. *-y*, dat. *-ovi* atd.; —

podle vz. *panoš*, když koncovka jest *-e*, na př. *Goethe*, *Niederle*, gen. *Goethe*, *Niederle*, dat. *Goethovi*, *Niederlovi* atd.; ale tu bývá někdy také sklonění podle vz. *dobrý*, na př. *Linde*, gen. *Lindeho*, dat. *Lindemu*.

Jména mužská s koncovkou některou jinou skloňují se, jak ukazují příklady:

Sardou, *Boileau*, *Richelieu* atp., gen. *Sardoua* atd.;

Lenau, *Soltau* atp., gen. *Lenaua* atd.;

Otto, *Hugo* atp., gen. *Otty*, *Hugy*, zřídka *-ona*.

Při jménech s koncovkou souhláskovou bývá někdy nestejnost a kolísání mezi vzory *chlap*, *dub* a *oráč*, *meč*, zvláště při jménech, jež se končí sykavkou.

Neživotná na *-c*: *tanec*, *palác* mají sklonění podle *meč*, gen. *-e*, ale *plac*, gen. *-u*; — na *-s*: *cirkus*, *špás* gen. *-u*.

Životná přichylují se obyčejně ke vzoru *oráč*. Na př.: *-c*: *Vincenc* gen. *Vincence*, *Schulz*-*Schulze* (vysl. Šulc-Šulce), *Fritz*-*Fritze* (vysl. Fric - Frice) atd.;

-z: *markýz* gen. *markýze*, *Francouz* gen. *-ze* atd.;

-s: *Weiss* gen. *Weisse*, *Rais* gen. *Raise*, *Fuchs* gen. *Fuchse*, *Max* gen. *Maxe*, *Kraus* gen. *Krause* (vysl. Krauze), *Alois* gen. *Aloise* atd., někdy též gen. *-a*; — příjmení na *-us*, na př. *Dominikus* atp. mají gen. *-usa* atd.

Koncovky těchto jmen *-c*, *-z*, *-s* jsou ovšem původem tvrdé; ale čeština, přejavši tato jména, vřadila je většinou do sklonění měkkého, zejména do vzoru *oráč*, *meč*.

Ve jménech francouzských souhláska na konci se nevyslovuje, na př. *Marat* vysl. *Mara*, *Dumas* vysl. *Dymá*. V tvaru skloněném může se vysloviti, na př. gen. *Marata*; kde se nevyslovuje, tu

není také skloňování a nepíše se tedy koncovka skloňovací, na př. gen. Alexandra Dumas (nikoli Dumasa, poněvadž není zvykem vyslovovati zde *-sa*).

b) Jména rodu ženského řídí se podle možnosti těmi vzory českých jmen ženských, ke kterým ukazují jejich koncovky; na př.:

Laura, Modena, Altona atp. skloňují se podle vz. *ryba*;

La Manche (vysl. Manš), Marseille (vysl. Marsej) podle vz. *duše (hráz)*; atd.

c) Jména rodu středního řídí se podle možnosti zase příslušnými vzory rodu středního; na př.:

Jericho, Ohio atp. skloňují se podle vz. *město*;

kanape gen. *-e*, dat. *-i* atd. podle vz. *moře*. — —

Jména místní, jež jsou původem pomnožná, berou se někdy za tvary čísla množného, na př. Nordhausy, Tubinky, gen. z *Nordhaus*, z *Tubink* atd.; ale většinou bere se cizí nominativ za základ pro sklonění číslem jednotným: z Nordhausenu, z Toursu atd. —

Jména cizí složená, jako na př. *Villa Franca*, *Thurn-Taxis* atp. skloňují se obyčejně jen ve druhé či vůbec poslední své části: gen. z *Villa-Franky*, lok. ve *Villa-France*, a podobně gen. *Thurn-Taxise* atd.

60. Velmi často nechává čeština jména cizí neskloňována. Na př. *Bordeaux*, gen. z-Bordeaux, lok. v-Bordeaux atd.; *Waterloo*, gen. u-Waterloo atd.; *Peru*, lok. v-Peru atd.; *Anjou*, gen. z-Anjou, lok. v-Anjou atd.; *Canterbury*, gen. z-Canterbury, lok. v-Canterbury atd.; *Sanssouci*, lok. v-Sanssouci atd.; *Alexander Dumas*, gen. od Alexandra Dumas; — od prvního *schisma*, při těžkém *asthma* atd.

Poznam. Domnění, že by neskloňování jmen cizích bylo s chybou a proti duchu jazyka, jest mylné. V starších spisích, mezi nimi též ve vzorné bibli Kralické, je dokladů s cizími jmény neskloněnými množstvi věru nesčíslné, a genitiv „akademického gymnasium“ s lokálem „při národním museum“ čte se i na titulním listě klassického Slovníku Jungmannova. V duchu jazyka českého jest nejen snaha, skloňovati jména cizí, jež se snadno skloňovati dají, jako na př. *Sparta* gen. *Sparty*, *Oxford*

gen. Oxfordu atd., ale i snaha, nevnučovati českého skloňování slovům, která ho schopna nejsou. Praktické pravidlo, jež z toho vyplývá, jest: *skloňujeme, co se snadno skloňovati dá anebo co se podle ustáleného již zvyku skloňuje, — všechno jiné necháváme nesklonováno.*

61. Ze skloňování zájmen.

Zájmena *já, ty, se* mají

jedn. gen.	<i>mne</i>	.	.	.	<i>tebe</i>	.	.	.	<i>sebe</i>
dat.	<i>mně, mi</i>	.	.	.	<i>tobě, ti</i>	.	.	.	<i>sobě, si</i>
akk.	<i>mě, mne</i>	.	.	.	<i>tě, tebe</i>	.	.	.	<i>se, sebe</i>
lok.	<i>mně</i>	.	.	.	<i>tobě</i>	.	.	.	<i>sobě.</i>

V akk. jedn. jsou tvary vlastní *mě, tě, se*; tvary *mne, tebe, sebe* jsou genitivy vzaté do platnosti akkusativní. — Naopak berou se tvary *mě, tě, se* mnohdy zase za genitivy, zejména v jistých rčeních, na př.: *táži se tě, nebojím se tě* atp.

V jedn. dativě jsou tvary silnější *mně, tobě, sobě* a slabší *mi, ti, si*; podobně jsou v akk. tvary *mne, tebe, sebe* silnější než *mě, tě, se*. Tvarů silnějších užívá se pod důrazem, slabších kromě důrazu; na př.: *těbe volám, tobě děkuji ... proti: volám tě, děkuji ti.*

62. 1. Zájmena vzoru *ten* (kmene tvrdého) a *náš* (kmene měkkého) shodují se v kvantitě koncovek, jest na př. v jedn. gen. *naší země* koncovka dlouhá jako v gen. *té země*, ve množ. gen. *našich zemí* krátká jako v gen. *těch zemí* atd.; o tom v. v § 4 č. 2.

2. Jako *ten* skloňuje se také *onen*: gen. *onoho ...*, žensk. *ona*, gen. *oné ...*, množ. *oni, ony, ona*, gen. *oněch* atd.; nikoli *onna, onno, onnoho* atd. — Jedn. instr. *oním*, jako *tím*, množ. gen. lok. *oněch*, dat. *oněm*, instr. *oněmi*, jako *těch, těm, těmi*; nikoli *oným, oných, onými*.

3. Vedle *ten, ta, to ...* je také *tý-ž, tá-ž, té-ž* atd., skloňované podle *dobrý*: gen. *tého-ž ...*, dat. *těmu-ž ...*, množ. nom. *tí-ž, té-ž, tá-ž*, gen. lok. *tých-ž* atd.

4. Také je složené *ten-týž ...*, gen. *toho-téhož ...*, dat. *tomu-těmuž* atd.; avšak užívá se ho v pádech jen některých, zejména: v jedn. nom. *tentýž, tatáž, totěž*, akk. mužsk. (neživ.) *tentýž*, střed. *totěž*, a množ. nom. *titíž, tytéž, tatáž*, akk. *tytéž, tatáž*.

5. *Náš, váš*, instr. množ. *našimi, vašimi*, nikoliv *-emi*.

6. Zájmena *můj, tvůj, svůj* mají tvary většinou stažené: jedn. nom. žensk. *má* (z *moja...*), stř. *mé* (z *moje*), gen. *mého* atd. Tvary nestažené dochovaly se a jsou (většinou vedle stažených) v užívání jenom v jedn. nom. mužsk. *můj, tvůj, svůj*, žensk. *moje...* (vedle *má...*), stř. *moje...* (v. *mé...*), akk. mužsk. (neživ.) *můj...*, žensk. *moji...* (v. *mou...*), stř. *moje...* (v. *mé...*), množ. nom. akk. *moje...* (v. *mé...* a *má...*). Tvary s *-oj-* v pádech jiných jsou novotvary.

7. Zájmeno *on* gen. *jeho* atd. *má*

jedn. nom. <i>on</i>	<i>ona</i>	<i>ono</i>
gen. <i>jeho, ho</i>	<i>jí</i>	<i>jeho, ho</i>
dat. <i>jemu, mu</i>	<i>jí</i>	<i>jemu, mu</i>
akk. <i>jej, jeho, ho, -ň</i>	<i>ji</i>	<i>je</i>
lok. (v) <i>něm</i>	<i>ní</i>	<i>něm</i>
instr. <i>jím</i>	<i>jí</i>	<i>jím —</i>
množ. nom. <i>oni</i> (živ.)	<i>ony</i>	<i>ona</i>
<i>ony</i> (neživ.)		
gen. <i>jich; jejich,</i>	<i>jich, jejich,</i>	<i>jich, jejich</i>
dat. <i>jim</i>	<i>jim</i>	<i>jim</i>
akk. <i>je</i>	<i>je</i>	<i>je</i>
lok. (v) <i>nich</i>	<i>nich</i>	<i>nich</i>
instr. <i>jimi</i>	<i>jimi</i>	<i>jimi.</i>

Tvary *ho* a *mu* v jedn. gen., akk. a dat. mužsk. a středním vznikly z tvarů plných *jeho* a *jemu* tím, že se slabika *je-* odsula; užívá se *jich* mimo důraz, na př. bojím se *ho*, volal jsem *ho*, pověděl jsem *mu* to atp., proti důraznému: *jěho* se bojím, volal jsem *jěho*, *jěmu* jsem to pověděl atd.

V jedn. akk. mužsk. jest *jej* (po předložkách *něj*) tvar vždy oprávněný; na př. viděl jsem *jej* (člověka, ptáka, strom). — Tvar *-ň* bývá jen při předložkách, na př. *na-ň, za-ň, ve-ň, pro-ň* atd. (ovšem jen při předložkách, které žádají akk., tedy nikoli *do-ň* m. *do-něho*, = gen.). — Vedle obou tvarů těchto je tvar z genitivu přijatý *jeho, ho*, kterého se užívá jen při významu životném; na př. viděl jsem *ho* (člověka, ptáka), *jeho* jsem potkal (člověka).

V jedn. akk. středním má jazyk spisovný správné *je*; na př. viděl jsem *je* (město, dítě atd., nikoli *ho*).

V množ. gen. běře se *jejich* jen ve významu přivlastňovacím, na př. zpěv *jejich* (ptákův) jest příjemný; naproti tomu tvar *jich* může se vzíti ve významu každém, i také v přivlastňovacím, na př. část *jich* (ptákův) uletěla, zpěv *jich* (ptákův = význ. přivlast.) jest líbezný.

8. *Co*, gen. *čeho*, dat. *čemu*, akk. *co*, lok. v *čem*, instr. *čím*.

V akk. je vedle *co* také tvar *-č*, jejž máme ve výrazech: pro-č, za-č, na-č, ve-č, se-č... a pro-če-ž, za-če-ž, na-če-ž, = pro-*co* atd.

Sem patří také *-č* ve výraze *v-ni-ve-č* = v nic: obrátiti něco *v-niveč* (chybně: *v-nivec*!); je to akkusativ k nom. *nic* = *ni-co*, s předložkou *v* opakovanou: *v-* a *-ve-*.

K *nic* jsou také novotvary: gen. *z nicu*, dat. *k nicu*, místo *z ničeho*, *k ničemu*; jazyk spisovný *jich* nedopouští.)

63. V zájmeně *čí* stahováním a jinými změnami hláskovými vyvinuly se koncovky takové, jako jsou ve vz. *pěší*; jest tedy:

jedn. nom. *čí* dům, *čí* zahrada, *čí* pole, — gen. do *čího* domu, *čí* zahrady, *čího* pole, — dat. k *čímu* domu, *čí* zahradě, *čímu* poli, — akk. *čí* dům, *čí* zahradu, *čí* pole, — lok. v *čí*m domě, *čí* zahradě, *čí*m poli, — instr. za *čí*m domem, *čí* zahradou, *čí*m polem, —

množ. nom. akk. *čí* domy, *čí* zahrady, *čí* pole, — gen. *čích* domů, zahrad, polí, — dat. *čí*m domům, zahradám, polím, — v *čích* domech, zahradách, polích, — instr. *čí*mi domy, zahradami, poli.

64. Zájmeno *její*, stč. *jejie*, je svým původem jedn. genitiv k nom. *ona*, jako je na př. *jeho* gen. k nom. *on* atd.; a jako říkáme: byl tu *jeho* bratr, slyšel jsem to od *jeho* bratra, řekl jsem *jeho* bratru, viděl jsem *jeho* bratra atd., tak také gen. *jejie* dále se neměnil, se neskloňoval. Ale časem počalo se bráti *jejie* v těchto případech za jméno přídavné a dostávalo skloňovací koncovky. Říkalo se na příklad

dříve:	od <i>jejie</i> bratra,	potom:	od <i>jejieho</i> bratra
„	řekl jsem <i>jejie</i> bratru,	„	<i>jejiemu</i> bratru;
„	pro <i>jejie</i> sestru	„	pro <i>jejú</i> sestru; atd.

Z toho je pak změnami hláskovými nč. *její*: její bratr, jejího bratra, jejímu bratru, její sestra atd.

Tvary skloňované jsou zřetelnější než neskloňované, jsou v češtině spisovné již ve stol. XIV. a jsou pravidlem od stol. XVého; rušiti je a uváděti na místo jejich tvary neskloňované (psáti tedy; od *její* bratra, řekl jsem *její* bratru atp.) jest novota nemístná. —

Jest rozdíl mezi *jejích* a *jejich*; na př. cena *jejích* domů (t. j. domů, které patří osobě jedné ženské a jsou tedy domy *její*) — a cena *jejich* domů (t. j. domů, které patří osobám několika a jsou tedy domy *jejich*).

Z oboru číslovek.

65. Připomenutí, kdy píšeme číslice.

Píšeme: ze 100 nemocných zemřel 1, uzdravili se 3 atd.; - - a naproti tomu: byl jednou *jeden* král, ten měl *tři* syny ..

A podobně: to se stalo 1. ledna..., 5 v 10 jest obsaženo 2krát, v 15 3krát...; — a naproti tomu: to se stalo *prvního* dne v roce, *první* den po mém příchodu..., napomínal jsem tě ne *jednou*, ale *dvakrát*, *tříkrát* atd.

Pravidlo: Píšeme číslice (cifry) ve větách smyslu počtářského, statistického, v datování atp.; všude jinde vypisujeme číselný výraz slovy.

66. 1. Číslovka *jeden, jedna, jedno*, gen. *jednoho, -é, -oho* atd. má sklonění jako *ten, ta, to*. — Množ. nom. *jedni* lidé, *jedny* hodiny, *jedna* vrata, gen. lok. *jedněch* .., dat. *jedněm*..., instr. *jedněmi*; nikoli: *jedných, -ým, -ými*.

2. Nom. akk. *dva, oba*, žensk. a stř. *dvě, obě*, gen. a lok. *dvou, obou*, dat. a instr. *dvěma, oběma*; — chybně dat. *-oum*, lok. *-ouch*, instr. *-ouma*.

3. Nom. akk. *tři, čtyři*, gen. *tří, čtyř*, dat. *třem, čtyřem*, lok. *třech, čtyřech*, instr. *třemi, čtyřmi*; — ze *tří* dílů (nikoli: ze *třech*!), ve *třech* dílech. — Vedle *čtyři, čtyř* atd. jsou v obyčeji také tvary s *-r-*; *čtyry, čtyr, čtyrem, čtyrech, čtyrmi*; jazyk spisovný dává přednost tvarům s *-ř-*.

4. Číslovky *pět, šest, sedm, osm, devět, deset* jsou vlastně podstatná jména rodu ženského a téhož tvaru jako *kost*, a „*pět*“ znamenalo tedy tolik co „*pětka*“ atd. Sklonění mělo by podle toho býti na př.:

jedn. nom. všecka *pět* hřiven,
gen. vší *pěti* hřiven,
dat. vší *pěti* hřiven,
akk. všecku *pět* hřiven,
lok. ve vší *pěti* hřiven,
instr. vší *pětí* hřiven atd.,

a tak kdysi také bylo. Předmět počítaný byl vždy v genitivě množném (*hřiven*).

Ale to zůstalo jenom v nom. a akk.; v pádech ostatních nastala změna: skloňovací koncovku dostal výraz, jenž vyjadřuje předmět počítaný, číslovka pak ustrnula v tvaru s koncovkou *-i*, platném pro všechny pády, a jest tedy gen. *pěti hřiven*, dat. *pěti hřivnám*, lok. v *pěti hřivnách*, instr. *pětí hřivnami*.

5. Číslovky *jedenáct* neb *jedenácte*, *dvanáct* n. *-cte* atd. až *devatenáct* n. *-cte*, — pak *dvacet*, *třicet*, *čtyřicet*, *padesát* až *devadesát* mají

nom. akk. *jedenáct . . . n. -cte*, *dvacet . . .*, *padesát . . . hřiven*;

pro všechny pády ostatní mají tvar ustrnulý s *-i* a skloňování označuje se na předmětě počítaném:

gen. od *jedenácti . . .*, *dvaceti* (n. *-citi*) . . ., *padesáti hřiven*,
dat. k *jedenácti . . .*, *dvaceti* (n. *-citi*) . . ., *padesáti hřivnám*,
lok. o *jedenácti . . .*, *dvaceti* (n. *-citi*) . . ., *padesáti hřivnách*,
instr. s *jedenácti . . .*, *dvaceti* (n. *-citi*) . . ., *padesáti hřivnami*.

6. *Sto*, gen. *sta* atd.; dvoj. nom. akk. dvě *stě*, ale gen. *dvou set* atd. (tvary čísla množ.). — Předmět počítaný je zpravidla v genitivě: *sto lidí*, *ze sta lidí*, *ke stu lidí* atd. Někdy však skloňuje se v pádech mimo nom. a akk. výraz, jenž vyjadřuje předmět počítaný, a *sto* nechává se neskloněno, na př.: *ze sto lidí*, *ke sto lidem*, *ve sto lidech*, *se sto lidmi* atp.; je to odchylka syntaktická (attrakce), jazyk spisovný dává přednost vazbě náležité.

7. *Tisíc*, gen. *tisíce* atd., množ. gen.: pět *tisíc*, z těch *tisícův*. — Místo vazby náležité bývá opět odchýlná (attrakce), jako při *sto*; přednost dáváme vazbě náležité.

67. Číslovky řadové *třetí* ..., *pátý* atp. skloňují se jako *pěší* a *dobrý*: *třetího* ..., *pátého* atd.

Ve vazbě s *půl* mají číslovky sem patřící *čtvrtý* až *desátý* (a ovšem i jejich složeniny) sklonění jmenné v gen.: *půl čtvrtá zlatého*, *půl pátá* ..., *půl desátá* ..., *půl patnáctá* ..., *půl dvacátá* atd., a v lok.: *po půl čtvrtu zlatém*, *půl pátu* atd. — V jazyku obecném je též: *půl druhá*, *půl třetí* zlatého atp.; jsou to novotvary, kterých v jazyku spisovném neužíváme.

68. Číslovky *dvojí*, *obojí*, *trojí* skloňují se podle vz. *pěší*: gen. *dvojího* ..., dat. *dvojímu* atd.

Druhdy vyskytují se v nom. a akk. jedn. i množ. tvary archaistické *dvůj*, *obůj*, *trůj*, *-oje*, *-oje*, množ. *-oji*, *-oje*, *-oje*. Na př.:

mužsk. jedn. nom. a akk. *dvůj* čin (vedle obyčejného *dvojí* čin), množ. nom. *dvoji* činové (vedle *dvojí* činové), akk. *dvoje* činy (v. *dvojí* činy);

žensk. jedn. nom. *dvoje* věc (v. *dvojí* věc), akk. *dvoji* věc (v. *dvojí* věc), množ. nom. akk. *dvoje* věci (v. *dvojí* věci);

střed. jedn. nom. akk. *dvoje* sukno (v. *dvojí* sukno), množ. *dvoje* sukna (v. *dvojí* sukna).

69. Slova *dvé*, *tré*, *obé* jsou svým původem číslovky druhové, stažené z jedn. nom. akk. střed. *dvoje*, *troje*, *oboje*, a skloňují se jako *mé*, *tvé*, *své* (r. středního, z *moje*, *tvoje*, *svoje*); ale pojímají se ve smyslu jmen podstatných (*dvé* asi = dvojice atd.) a mají při sobě předmět počítaný v genitivě. Jest tedy na př.:

nom. akk. *obé*, *dvé* holoubátek, *tré* dítek,
gen. *obého*, *dvého* holoubátek, *trého* dítek,
vol ze *dvého*, z *obého*, —
dat. k tomu *trému*,
lok. o tom *obém*, *dvém*, *trém*.

Tvary pádů jiných mimo zde uvedené nejsou již v užívání; bývají za ně příslušné tvary druhových číslovek *dvojí*, *trojí*, *obojí*.

70. Druhé číslovky s koncovkou *-er, -era, -ero* — na př. *pater, -era, -ero* — měly původně sklonění podle vz. *dobr, -a, -o*; ale vedle toho vznikly a rozšířily se tvary *paterý, -erá, -eré* podle vz. *dobrý, -á, -é*. Tvary podle vz. *dobrý* jsou nyní ve všech pádech, a jenom v jazyku spisovném jsou vedle nich také tvary staré podle vz. *dobr, -a, -o* v pádech některých, zejména v nom. a akk. jedn. i množ., na př.: *pater* (zastaralé) stav a *paterý* stav, *patera* věc a *paterá* věc, *pateru* věc a *paterou* věc, *patero* sukno a *pateré* sukno, *pateri* (zastaralé) stavové a *paterí* stavové, *paterý* stavy a *pateré* stavy, *paterý* věci a *pateré* věci, *patera* sukna a *paterá* sukna.

71. Číslovky neurčité *málo, mnoho, kolik* (m. koliko), *tolik* (m. toliko) atp. jsou vlastně přídavná jména rodu středního. Skloňovala se náležitě podle vz. *dobro (město)* a předmět počítaný byl při nich v genitivě; na př.:

nom.	<i>mnoho, . . . málo, tolik . . .</i>	atd. lidí
gen.	ze <i>mnoha, . . . mála, tolika . . .</i>	„ „
dat.	ke <i>mnohu, . . . málu, toliku . . .</i>	„ „ atd.

Ale to zůstalo jen v nom. a akk. V pádech ostatních nastoupila změna (attrakce): skloňovací koncovky dostává výraz, jenž vyslovuje předmět počítaný, číslovka pak *málo* ustrnuje v tvaru s koncovkou *-o*, jiné v tvaru s koncovkou *-a* pro všechny pády, na př.:

gen.	<i>těchto málo lidí . . . a těchto mnoha, tolika atd. lidí,</i>
dat.	<i>těmto málo lidem . . . a těmto mnoha, tolika atd. lidem,</i>
lok.	<i>v těchto málo lidech . . . a v těchto mnoha, tolika atd. lidech,</i>
instr.	<i>těmito málo lidmi . . . a těmito mnoha, tolika atd. lidmi.</i>

72. Číslovka neurčitá *veš* (= všechen), *vše, vše* skloňuje se jako *náš, naše, naše*, v jedn. instr. mužsk. a střed. a množ. gen., dat., lok. a instr. všech rodů jako *ten, ta, to*.

V nominativech a akkusativech přistupují k tvarům vlastním rozmanité přívěsky, hlavně *-cek, -cken* a *-chen*, a jest na př.:

mužsk.	<i>všecek</i> (m. <i>veš-cek</i>),	ž.	<i>vše-cka</i> ,	stř.	<i>vše-cko</i> ,
	<i>všecken</i> (m. <i>veš-cken</i>),	„	<i>vše-ckna</i> ,	„	<i>vše-ckno</i> ,
	<i>všechen</i> (m. <i>veš-chen</i>),	„	<i>vše-chna</i> ,	„	<i>vše-chno</i> .

Sklonění bylo původně v obou členech, jak se vidí na tvarech
jedin. nom. mužsk. *veš-cek*, ž. *vše-cka*, stř. *vše-cko*,
akk. „ *veš-cek*, „ *vši-cku*, „ *vše-cko*,
množ. nom. „ *vši-chni*, „ *vše-chny*, „ *vše-chna*,
akk. „ *vše-chny*, „ *vše-chny*, „ *vše-chna* atp.

Ale v prvním členu se sklonění v některých pádech zrušilo,
na př. v tvarech

jedin. nom. mužsk. *vše-chen*, *všecek* atp. místo *veš-chen* atd.,
„ akk. žensk. *vše-chnu*, *všecku* „ „ *vši-chnu* atd.

V čísle množném bývají v gen., dat., lok. a instr. všech rodů
vedle tvarů: *všech*, *všem*, *všech*, *všemi* také tvary: *všechněch*, *všechněm*,
všechněch, *všechněmi*. —

Veškerý, *-erá*, *-eré* skloňuje se jako *dobrý*, *-á*, *-é*. Vedle toho
jest *veškeren*, *-era*, *-ero*, skloňované jako *ten*, *ta*, *to*, ale jen v nom.
a akk. jedn. i množ. Oboje ty tvary jsou jen v jazyku knižním
a skoro vesměs až z doby nové.

Podstatné jméno *vesmír* vzniklo neporozuměním místo stč.
veš-mír = všecek svět. Sklonění jeho způsobem starým jest: gen.
všeho míra, dat. *všemu míru* atd.; sklonění pak nové, přiměřené
novotnému znění *vesmír*, jest: gen. *vesmíru*, dat. *vesmíru* atd.

Z časování.

73. 1. V jazyku spisovném jest infinitivní koncovka zpra-
vidla plná, *-ti*, na př.: *nésti*, *tisknouti*, *uměti*, *prositi*, *dělati*, *ku-
povati* atp. V jazyku obecném jsou za to tvary s *-t* (dial. *-ť*):
tisknout, *prosít*, *kupovat* atd., a ty vnikají také do jazyka spi-
sového; ale přednost náleží tvarům *-ti*.

2. Infinitivy dvouslabičné mají slabiku první zpravidla
zdlouženou: *nésti*, *sněsti*, *vésti*, *dáti*, *hráti*, *krýti*, *skrýti*, *ctíti*,
mříti atd.

Když infinitiv dvouslabičný je složen s předponou a tím
učiněn tříslabičným nebo čtyřslabičným, tedy je dotčená slabika
někdy zdloužena, někdy nezdložená. Pravidlo je toto:

a) Za dlouhé *-áti* infinitivu dvouslabičného má infinitiv více-
slabičný krátké *-ati*. Na př. *dáti* a *vydati*, *podati*, *nedati* atd.;

znáti a poznati, uznati, neznati . . ; bráti a šebrati, rozebrati, podebrati . . ; spáti a zaspáti; atd.

Jenom tam zůstává -áti také v infinitivě víceslabičném, kde vzniklo stažením; tedy v slovesích *báti se* (m. *bojati*), *státi* (m. *stojati*) a ve slovesích třídy V. vzoru 4.: *láti* (z *lajati*), *smáti se* (ze *smajati*) atd. Na př. *báti se* a *nebáti se*; *státi* a *nestáti*, *postáti*, *vystáti*, *přestáti*; *láti* a *vyláti*; *smáti se* a *zasmáti se*; atd.

Shodně s pravidlem tímto je *státi* (*stojím*) — *přestáti* . . , a naproti tomu *státi* (*stanu*) — *přestati*; loď *přistane*, loď má *přistati*, loď již *přistala*.

b) Za dlouhé původní -íti infinitivu dvouslabičného, tedy v těch slovesích, kde je přičestí min. -il, má infinitiv víceslabičný krátké -íti. Na př. *ctíti* (přič. *ctil*) a *uctíti*, *poctíti*, *nectíti*; *mstíti* a *pomstíti*; *píti* a *vypíti*; *žíti* a *užiti* atd.

Nekráti se však *jíti* — *vyjíti*, *najíti* atd.

A také v případech ostatních sem — k b) — patřících šíří se psaní -í-: *uctíti*, *pomstíti*, *vypíti*, *užiti* atd.; výslovnost mívá -í- i -i-, v témž nářečí slyší se s kvantitou zřetelnou: *chci někoho uctít*, *chci to vypít* . . , a také: *chci někoho uctít*, *chci to vypít* atd. V době starší bylo tu zajisté pravidlem krátké -íti: *uctíti*, *vypíti* atd.; ale analogie infinitivů nesložených (dvouslabičných) -íti (*ctíti*, *píti* atd.) uvádí dlouhé -íti také do infinitivů složených, a tomuto působení analogie povolujeme u výslovnosti, a povolujeme také v písmě*). —

Všude jinde je v infinitivě víceslabičném táž slabika zdloužena jako ve dvouslabičném. Zejména je to:

1. při infinitivech -íti, kde -í- jest nepůvodní (t. j. kde vzniklo zúžením ze stč. -ie- a kde přičestí má samohlásku jinou

*) Psaní -íti a -íti v infinitivech složených, má-li vyhovovati pravidlům dosud doporučeným, patří v praxi k nejtěžším stránkám českého pravopisu, a analogie správného *ctíti* — *uctíti* atd. svádí i odborníky a vynikající spisovatele k chybám *mříti* — *umříti*, *díti* — *nadíti*, *klíti* — *zakliti* atp. Obtíže by přestaly a spolu žádoucí stejnost ve psaní by nastala nejsnáze a nejspíše tím, kdyby se psalo veskrze -íti, v infinitivech dvouslabičných i v jejich složeninách víceslabičných, jak se k tomu také výslovnost nachyluje. Prozatím budiž psaní takové aspoň dopuštěno.

než *-i-*); na př. *títi* (stč. *tieti*, přič. *ťal*) a *roztíti*, *vzíti* (přič. *vzal*) a *nevzíti*, *mříti* (přič. *mřel*) a *umříti*, *zníti* (přič. *zněl*) a *zazníti* atd.; — jenom tam bývá slabika krátká, kde také v infinitivě dvouslabičném býti může, na př. říká se *hřmíti* a také *hřměti*, a podle toho jest vedle *zahřmíti* také *zahřměti* atd.;

2. při infinitivech *-ýti*; na př. *býti* — *dobýti*, *nabýti*, *vybýti* atd., *krýti* — *příkrýti*, *mýti* — *umýti*, *rýti* — *vyrýti*, *týti* — *roztýti*, *výti* — *zavýti* (ve výslovnosti obecné: *dobejt*, *přikrejt*, *umejt*, *vyrejt* atd.);

3. při infinitivech *-outi*, na př. *hnouti* — *pohnouti*, *zouti* — *vyzouti*, *plouti* — *vyplouti* atd.;

4. při infinitivech kmenů souhláskových (souhláskou zakončených); na př. *nes-*, *nésti* a *přinést*, *klad-*, *klásti* a *naklásti*, *rost-*, *růsti* a *nerůsti* atd.

74. Supinum z jazyka českého vyhynulo; zachovaly se jen zbytky jeho ve rčech: *jdu spat* atp., *přijde soudit* živých i mrtvých.

Poznam. Supinum bylo v jazyku starém a mělo svá jistá pravidla. Někteří napodobují jazyk starý, namnoze chybně, a píší na př. *půjdu si koupit ořechův* atp.; jednání nemístné.

75. Misto: (*já jsem*) *vedl*, *nesl*, *řekl*, *tiskl*, *táhl* atp. říká se obecně jen: (*já sem*) *ved*, *nes*, *pek*, *tisk*, *táh* atd., t. j. koncové *-l* se vynechává; v jazyku spisovném se to dopouští jenom ve verších.

76. Příčestí min. trp. má mnohdy koncovku *-en*, *-ěn*, *-ena* atd., na př. *zavřen*, *zavřena* . . ., *viděn*, *viděna* . . . atd. Ve spisích starších, a podle nich někdy také v nových, vyskytá se také zdložené *-ín* atd., na př. *zavřín*, *-ína*, *-íno* . . ., *vidín* . . ., *spatřín* . . ., a také *metýn*, *zametýno* atp.; přednost náleží tvarům vlastním *-en*, *-ěn* atd.

77. *Zván* a *zvaní*, *pozvání*, — *psán* a *psaní*, *sepsání*, — *lán* a *lání* atd.: podstatné jméno slovesné, utvořené z příčestí *-án*, *-ána*, *-áno*, má někdy dlouhé *-á-*, někdy krátké *-a-*. Pravidlo o tom jest:

Když tvar je dvouslabičný, je dlouhé *-ání* jen tam, kde *-á-* vzniklo stažením (*lání* z *lajan-*, *tání* z *tajan-*, *stání* ze *stojan-*

bání z *bojan-* . . .), jinde je krátké *-aní*, na př. *zvaní*, *psaní*, *braní*, *praní*, *stlaní*, *spaní*, *lhaní* atd.; odchylky jsou řídké, na př. *dání*, *stání* (*stanu*), *lkání*;

když tvar má slabik více než dvě, bývá vždy dlouhé *-ání*; na př. *vylání*, *roztání*, *pokání*, *pozvání*, *sepsání*, *vyprání*, *ustlání*, *selhání*, *volání*, *koupání*, *rozmlouvání* atd.

Vedle *kázání* bývá mnohdy psáno *kázani*; je to zbytek způsobu starého.

Někdy zdá se, jako by byl rozdíl mezi *-aní* a *-ání*, a jako by na př. *psaní* bylo = dopis, a *psání* = děj konaný tím, kdo píše, a podobně *stlaní* a *stlání* atd.; *zdání* mylné.

78. Máme 1. os. jedn.: *vedu*, *pletu*, *pnu*, *tisknu*, *peku*, *beru* atp., a vedle toho: *teši*, *káži*, *pláči*, *oři*, *kryji*, *lají*, *kupuji* atp.; a máme 3. os. množ.: *vedou*, *pletou*, *pnou*, *tisknou*, *pekou*, *berou* atd., a vedle toho: *teší*, *káží*, *pláčí*, *kryjí*, *lají*, *kupují* atd. To jest: ve vzorech sem patřících mají slovesa kmene tvrdého v 1. os. jedn. koncovku *-u* a v 3. os. mn. koncovku *-ou* (ze staršího *-ú*); a naproti tomu slovesa kmene měkkého v 1. os. jedn. *-i* a v 3. os. mn. *-í*. V době staré byly koncovky *-u*, *-ú* také při kmenech měkkých, ale časem změnily se (přehlasováním) v *-i*, *-í*.

V jazyku obecném je však *-u*, *-ou* (*-ú*) také při kmenech měkkých, dílem zachované z doby staré, a většinou vzniklé napodobením příslušných tvarů tvrdých; říká se totiž: (já) *tešu*, *kážu*, *pláču*, *ořu*, *kupuju* . . ., a (oni) *tešou*, *kážou*, *pláčou*, *ořou*, *kupujou* atd. Odtud vnikají tvary měkké s *-u*, *-ou* také do jazyka spisovného. U některých sloves vzoru *tesati* stala se tato novota již pravidlem a píše se na př.: (já) *hýbu*, *sypu*, *dřimu*, *kašlu*, (po)šlu, *lžu* . . ., (oni) *hýbou*, *sypou*, *dřimou*, *kašlou* atd.; jinde však zachovává spisovný usus náležité *-i*, *-í*, a podle toho píšeme tedy: (já) *teši*, *píši*, *řeži*, *káži*, *táži* se, *pláči*, *skáči*, *repci*, *šepci*, *kryji*, *lají*, *kupuji* . . ., (oni) *teší*, *píší*, *řeží*, *káží*, *táží* se, *pláčí*, *skáčí*, *repcí*, *šepcí*, *kryjí*, *lají*, *kupují* atd.

79. V jazyku obecném říká se (ve vzorech *trpěti* a *prostiti*) chybně: (oni) *trpěj*, *prosej* atp., místo *trpí*, *prosí* atd. To pak svádí k chybám také v jazyku spisovném: *trpějí*, *prosejí* atp., ano též k chybným přechodníkům: *trpěje*, *proseje*, *-ějíc* atd. místo *trpě*, *prose*, *-íc* atd. Když pak jsou zde vedle sebe tvary dvojce, jedny

s *-ěj-*, *-ej-* (3. os. mn. *trpějí*, *prosejí*, přech. *trpěje*, *proseje*, tvary nesprávné), a druhé bez *-ej-*, *-ěj-* (3. os. mn. *trpí*, *prosí*, přech. *trpě*, *prose*, tvary správné), tedy vznikají také ve vz. *uměti* a *sázeti* vedle tvarů (správných) 3. os. mn. *umějí*, *sázejí* . . . a přech. *uměje*, *sázeje* . . . tvary (nesprávné) 3. os. mn. *umí*, *sází* . . . a přech. *umě*, *umíc*, *sáze*, *sázíc*- atd.

Chyb tuto dotčených uvarujeme se skoro vesměs, když podle starého pravidla vezmeme na pomoc imperativ; v imperativě totiž není kolísání podobného, jako je na př. mezi (oni) *trpí* a *trpějí* . . ., a pravidlo praktické jest: v 3. os. množné mají *-ějí* n. *-ejí* a v přech. *-ěje*, *-ějíc*- n. *-eje*, *-ejíc*- jen ta slovesa, která mají *-ěj-* n. *-ej-* také v imperativě. Jest tedy:

a) k *umím* 3. os. mn. *umějí* a přech. *uměje*, *umějíc*-,
poněvadž v impt. *uměj*, *umějte* je též *-ěj-*,

k *sázím* 3. os. mn. *sázejí* a přech. *sázeje*, *sázejíc*-,
poněvadž v impt. *sázej*, *sázejte* je též *-ej-*; ale .

b) k *trpím* je 3. os. mn. *trpí* a přech. *trpě*, *trpíc*-,
poněvadž impt. *trp*, *trpte* je bez *-ěj-*,

k *prosím* je 3. os. mn. *prosí* a přech. *prose*, *prosíc*-,
poněvadž impt. *pros*, *proste* je bez *-ej-* atd.

80. 1. V imperativě *stůj*, proti praes. *stojím*, je slabika kořenná zdloužena.

Mnohem hojnější jsou případy, kde imperativ má touž slabiku zkrácenu. Zejména to bývá, když následuje souhláska jen jedna, v slovesích

třídy IV., na př. *vrátiti*, *vrátím* impt. *vrať*, *vraťiž*, *vraťte*, *krátiti*-*krať*, *ráčiti*-*rač*, *vážiti*-*važ*, *mlátiti*-*mlač* . . ., *kouřiti*-*kuř*, *souditi*-*sud*, *brousit*-*brus* . . ., *sílit*-*síl*, *blížiti*-*blíž*, *snížiti*-*sníž* . . ., *mýlit*-*myl*, *zvyšiti*-*zvyš* atd.; — kořenné *-í-*, které vzniklo ze staršího *-ie-*, má tu buď *-ě-* (zkrácení dochováno staré), buď *-i-* (zkrácení nové), na př. *svítiti*-*svěť*, *pospíšiti*-*pospěš*, *roznítiti*-*rozněť*, *říditi*-*říd*, *vzkřísiti*-*vzkřis* atd.;

třídy V. vz. *tesati*, na př. *píši*-*píš*, *pláči*-*plač*, *kázati*, *káži*-*kaž*, *tázati*-*taž*, *vázati*-*važ*.

2. K *hasiti*, *nositi*, *dusiti* . . . , *kaziti*, *raziti*, *voziti* atp. jest impt. *has*, *nos*, *dus* . . . , *kaz*, *raz*, *voz* atd., nikoli *haš*, *noš*, *duš* . . . , *kaž*, *raž*, *vož* atd., jak se místy říká.

81. přadu, předeš . . . , přísti.

V některých slovesích střídá se v slabice kořenné *-a-* a *-e-* a říká se na př. přadu a předu, přadl a předl atp. Tu bylo původně *-e-*, v příkladě našem tedy *prəd-*. To změnilo se časem v *přad-*, a jeho *-a-* někdy zůstávalo, někdy pak přehlasovalo se v *-ě-*, *-e-*; přehlasovalo se zejména tehdy, když následovala souhláska měkká nebo slabika se samohláskou úzkou, ostatně zůstávalo nezměněno. Pravidelnost byla tu přísná, a kdyby se byla zachovala, měli bychom tvary rozdílné podle *-a-* a *-e-* tyto:

přít. indik.: jedn. 1. přadu, 2. předeš, 3. přede;

mn. 1. předeme, 2. předete, 3. přadou;

impt.: přeď, přeďme, přeďte;

participia: přada, přadouc, přadouce;

přadl, přadla, přadlo; předli, přadly, přadla;

přad, předši, předše;

předen, předena, předeno; předeni, předeny, předena;

podst. jm. slov.: předení.

Ale pravidelnost bývalá se nezachovala, nýbrž zrušila se tím, že se mnohdy *přad-* kladlo místo *před-*, a naopak *před-* místo *přad-*. Tím vzniklo vedle pravidelného *přadu*, *předeš* atd. také odchýlné *předu*, *přadeš* atd., vedle pravidelného *přadl*, *předli* také odchýlné *předl*, *přadli* atd., a výsledek všeho toho jest, že se nyní skoro veskrze i *přad-* i *před-* klade, že se říká: *přadu*, *přadeš*, *přade* . . . , *přadl*, *přadli* . . . , a vedle toho také *předu*, *předeš*, *přede* . . . , *předl*, *předli* atd.

Podobně střídalo se *-a-* a *-ě-* (*-e-*) také v kořenných slabikách sloves

másti: *matu*, *měteš* . . . ,

třásti: *třasu*, *třeseš* . . . a

zábsti: *zabu*, *zebeš* . . .

Stopy pravidelnosti bývalé jsou ve výrazech dosud vládnoucích: *třesení*, *zemětřesení* a *otřesení* (nikoli *třasení*), *zebe mě* a

záblo mě. Ve zmatení a změtení zdá se, jako by byl nějaký jemný rozdíl ve významu, a v slovnících uvozují se slova *zmat-* a *změt-* (také slovesa *zmatu* a *změtu*) jako různá, ale je tu jen kolísání *a-ě*, vysvětlené výkladem zde podaným.

82. Místo: (já) *mohu*, *peku*, *tluku* ..., (oni) *mohou*, *pekou*, *tlukou* ... (ve vz. I. 4. *péci*, *peku*) říká se obecně: *můžu*, *peču*, *tluču* ..., *můžou*, *pečou*, *tlučou* atd. Odchylné *-ž-*, *-č-*, které tu jest, je přejato z tvarů jiných, kde je po právu: *můžeš*, *může* ..., *pečeš*, *peče* atd. Jazyk spisovný odchylny této nedopouští.

Táž slovesa mají v imperativě náležité *-z-*, *-c-*: *pomoz*, *střez*, *pec*, *tluc* ..., *pomozte*, *střežte*, *pecte*, *tlucte* atd. Jazyk obecný má za to odchylné *-ž-*, *-č-*: *pomož*, *střež*, *peč*, *tluč* ..., *střežte*, *pečte* atd.; jazyk spisovný toho nedopouští.

Infinitiv týchž sloves má koncovku *-ci*: *moci* (z *mog-ti*), *střici*, *péci* (z *pek-ti*), *tlouci* atd. Jazyk obecný má za to *moct*, *píct* ... (*-t* přidáno podle *nesu-nést* atp.); jazyk spisovný tvarů těch nedopouští.

83. Slovesa vzoru *pnouti*, *pnu* (I. 5) měla v tvarech praesentních (t. j. v indik., impt. a přech. přít.) původně *-bn-*, *-bm-*, *-bm-*: *pbn-*, *jbm-*, *dbm-* atd.; z toho má čeština *pn-* (*pnu* ...), *jm-* (*jmu* ...), *dm-* (*dmu* ...) atd.

V tvarech infinitivních (t. j. v inf., sup. a participiích minulých) bylo na týchž místech původně *-e-*, *-e-*, *-a-*: *pēti*, *jēti*, *dēti* atd.; a z toho má čeština *píti* (stč. *pieti*), *jíti* (stč. *jieti*), *douti* (stč. *dūti*) atd.

Časem vznikají mnohé novotvary:

k tvarům praesentním indik. *dmu*, impt. *dmi*, přech. *dma* ... přidělávají se také tvary infinitivní se začátkem *dm-*: inf. *dmouti*, příč. min. čin. *dmul*, trp. *dmut* ...;

a naopak k tvarům infinitivním inf. *douti* (stč. *dūti*), *dul*, *dut* ... přidělávají se tvary praesentní se začátkem *du-*: praes. indik. *duji*, impt. *duj*, přech. *duje*.

Tím způsobem stalo se, že za bývalé sloveso jedno *dūti*, *dmu* má jazyk pozdější dvě:

1. *douti* s novotvary praesentními *duji* atd., a

2. *dmu* s novotvary infinitivními *dmouti* atd., — sloveso *díti*, *dmu* se zdvojnásobilo. A rovněž tak zdvojnásobilo se staré *kléti*, *klnu* v 1. *klíti*, *kleji* a 2. *klnu*, *klnouti*, a tak vzniklo také *pnu*-*pnouti*, *jmu*-*jmouti* atd.

Zvláštní povšimnutí náleží tu slovesům *čnu*, *jmu*, *mnu*, *pnu*, *žnu*. Jejich infinitivy zněly stč. *čieti*, *jieti*, *mieti*, *pieti*, *žieti*. Měly v slabice kořenné *-ie-*. To se časem změnilo (zúžilo) v *-í-* a nč. zní nebo zněly by tytéž tvary *číti*, *jíti*, *míti*, *píti*, *žíti*. Ale rovněž tak zní infinitivy sloves *čiji* (*číti*), *jdu* (*jíti*), *mám* (*míti*), *piji* (*píti*), *žiji* (*žíti*). Z toho vznikala mnohdy nezřetelnost. Pro uvarování té nezřetelnosti, když a pokud se toho vidí potřeba, dává se přednost některým z novotvarů sem hledících a říká se na př. *pnouti* m. *píti* (*pnu*), *přijmouti* m. *přijíti* (*-jmu*) atd.; kde není nezřetelnosti, tu jazyk spisovný novotvaru nepotřebuje a nepřipouští.

Novotvary tohoto způsobu vyskytují se v češtině spisovné již po několik století. V češtině nové užívali a užívají jich nejlepší spisovatelé a užívá se jich vůbec: *napnouti*, *přijmouti* atp. V nedávných letech stal se násilný pokus, vytisknouti tyto ode dávna užívané a úplně oprávněné tvary a uvést na jejich místo novotvary z nářečí východních: *napiati* m. *napnouti*, *přijati* m. *přijmouti* atp.; pokus neoprávněný.

Místy vyskytují se novotvary ještě jiné, totiž v přič. min. čin. sloves *čnu*, *pnu*, *tnu*, *žnu* místo *počal*, *začal*, *uřal*, *pořal* žensk. *počala*... množ. *počali* bývá *počl*, *-čla*, *-čli*, *zapl*, *-přla*, *-pli* atd., podle *tisknu*-*tisknouti*-*tiskl*, *tiskla*, *tiskli*; jazyk spisovný tvarů takových nedopouští.

84. V 1. os. jedn. (u)*tru*, (vy)*dru*, (u)*mru*, (pode)*pru*, (pro)*stru*, (za)*vru*, a v 3. os. mn. *-trou*, *-drou*, *-mrou*, *-strou*, *-prou*, *-vrou* je právem *-r-*; a v 2. os. jedn. *třeš*..., 3. *tře*..., 1. množ. *třeme*..., 2. *třete*... právem *-ř-*. V jazyku obecném vniká *-ř-* z tvarů těchto také do prvejších a říká se: *utřu*, *vydřu*, *umřu*, *prostřu*, *podepřu*, *zavřu* a *utřou*, *vydřou*...; jazyk spisovný toho nedopouští.

Sem patří také zastaralé *žříti*: *požru*, *požřeš* atd. Za *žř-* bývá tu *-zř-*: *pozříti*, *požru*, *pozřeš* atd.

85. Ke *krýti* máme impt. *kryj, kryjme, kryjte*. V době starší a do nedávna byl *krý, krýme, krýte*, a rovněž tak byl impt. *mý, rý, vý*, množ. *-ýme, -ýte* k *mýti, rýti, výti*. Z *ý* vyvinulo se ve výslovnosti obecné *ej*, říká se tedy: *krej, mej, rej*, místy také *vej*, množ. *-ejme, -ejte*; a z těchto tvarů obecných přejímá se *-ej-* také do praes. indik. a jest 1. os. jedn.: *kreju, meju, reju, veju*, 2. *kreješ* atd. Jazyk spisovný však tvarů těchto nedopouští.

86. Slovesa vzoru *tisknouti* (II. 1) mají kmenotvornou příponu *-nu, -nou*. Ta jest v infinitivě vždycky, ale v infinitivních tvarech ostatních zpravidla nebývá. Na př. k *tisknouti* je přech. min. *tisk, -ši, -še*, přič. čin. *tiskl, trp. tištěn*, podst. jm. *tištění*; a podobně jest *blesknouti, blesk, bleskl, — kleknouti, klek, klekl, klečení, — (do)tknouti, dotek, dotkl, dotčen, — (za)mknouti, zamkl, zamčen, — (na)dchnouti, nadchl, nadšen, — (u)schnouti, usech, uschl, — (z)dvihnouti, zdvih, zdvihl, zdvižen, — stihnouti, stih, stihl, stižen, — táhnouti, táh, táhl, tažen, — chřadnouti, chřad, chřadl, — padnouti, pad, padl, (na)paden, — váznouti, váz, vázl, — hasnouti, has, hasl, — žasnouti, žas, žasl* n. *žasl* atd.

Tvary od tohoto pravidla odchýlné jsou skoro vesměs novotvary; na př. *tisknuv* m. *tisk*, *tisknul* m. *tiskl, tisknut* m. *tištěn*, *zamknut* m. *zamčen*, *táhnul* a *táhnut* m. *táhl* a *tažen* atd. Jazyk spisovný dává přednost tvarům bez *-nu*, pokud se zachovaly.

Sem patří také slovesa *hnouti* a *(u)snouti*; ta mají *-nu-* vždycky.

87. V přičestí min. trp. vz. *prositi* (tř. IV.) setkávají se souhláska kmenová a *j*: *prosj-en*; a *s* *j* mění se v *š*: *prošen*. Proti *s*, které je v tvarech jiných *prositi, prosil* atd., je zde tedy *š*, — *s* je změněno v *š*; rovněž tak v *nositi-nošen, hasiti-hašen, brousitibroušen* atd. Podobně mění se

sl v *šl*: *mysliti-myšlen*;

z v *ž*: *voziti-vožen, hroziti-hrožen, kaziti-kažen, raziti-ražen*; — změna ta neděje se při *z*, které je z *dj*: *obmeziti-obmezen, znuziti-znuzen*;

d v *z*: *hoditi-hozen, hladiti-hlazen, choditi-chozen, saditi-sazen, raditi-razen, roditi-rozen, ploditi-plozen, souditi-souzen, buditi-zbuzen, udití-uzen, studiti-nastuzen, tvrditi-tvrzen, řaditi-vřazen,*

říditi-řízen, svoboditi-osvobozen atd.; — k hraditi je hrazen, a mnohdy také hražen, neprávem;

zd v *žď*, na př. *hyzditi-hyžděn*, *pozdití-opožděn*, *brázditi-brážděn*, *jezditi-ježděn*;

zdn v *žďň*: *prázdniti-zanepřáždňěn*;

t v *c*: *nutiti-nucen*, *tratiti-ztracen*, *platiti-placen*, *blátiti-zablácen*, *mlátiti-mlácen*, *vrátiti-vrácen*, *klátiti-sklácen*, *řítiti-uřícen*, *mýtiti-mýcen*, *syťiti-sycen*, *poltiti-rozpolcen*, *čtvrťiti-čtvrčen*, *hlťiti-pohlčen*;

st v *šť*: *masťiti-maštěn*, *čistiti-čištěn*, *pustiti-puštěn*, *jistiti-jištěn*, *prostiti-zproštěn*, *hostiti-pohoštěn*, *mstítí-pomštěn*, *lstítí-obelštěn*.

Táž změna je také v podstatném jm. slovesném, z toho příčestí utvořeném, na př. *myšlení*, *vožení*, *hrožení*, *kažení*, *ražení* (*raziti*), *hození*, *chození*, *sazení*, *razení* (*raditi*), (*na*)*rození*, (*z*)*plození*, *souzení*, (*pro*)*buzení*, (*po*)*blouzení*, *uzení*, *nastuzení*, *tvrzení* (*tvrditi*), *řízení*, *osvobození*, *hyždění*, *ježdění*, *zpoždění*, *zanepřáždňení*, *nucení*, *zatracení*, *mlácení*, *mýcení*, *nasycení*, *rozpolcení*, *čtvrčení*, *pohlčení*, *čištění*, *puštění*, *jištění*, *zproštění*, *pohoštění*, *pomštění*, *přelštění* atd.

Někdy však náležitá změna souhlásky odchylkou nebývá, na př. ve *voditi-voděn* (stč. *vozen*), *cídití-cíděn* (stč. *cúzen*), *dědití-děděn*, *cítiti-citěn* (stč. *cúcen*); *šlechtiti-ušlechtěn* (stč. *šlechcen*), *kositi-pokosen*, *kresliti-kreslen*, *obraziti-zobrazen*, *mazliti-rozmažlen* atd.; zvláště hojná je ta odchylka v nářečích východních (v uherskoslovenském ovládla úplně a je pravidlem), a odtud přenáší se i do jazyka spisovného; tu však máme šetřiti tvarů se souhláskou náležitě změněnou, pokud v jazyku ještě jsou.

88. Sloveso *bráti* má 1. os. jedn. *beru* a 3. množ. *berou*, a k tomu 2. os. jedn. *béřeš*, 3. *béře*, 1. množ. *béřeme*, 2. *bérete*; a rovněž tak je *deru*, *derou* a *déřeš*, *déře*..., *peru*, *perou* a *péřeš*, *péře*..., *žeru*, *žerou* a *žéřeš*, *žéře* atd. Jedny tvary mají náležité *-er-*, druhé pak *-ěř-*.

Analogií vniklo *-er-* také do tvarů, kterým náleží *-ěř-*, a říká i píše se: *bereš*, *bere*, *bereme*, *berete*, a rovněž tak *dereš*..., *pereš*..., *žereš*..., místo *béře-* atd.

Z toho pak, že v jazyku knižném tvary *béřeš i bereš...*, *déřeš i dereš atd.* spolu jsou v užívání, vzniká domněnka, že tedy také vedle *beru, deru...*, *berou atd.* může býti *béru, déru...*, *bérou atd.*; domněnka chybná.

89. Kondicionál je výraz složitý (opsaný, perifrastický), na př. *bych nesl, bych vedl...*, *bychom nesli atp.* V tom je *bych atd.* aorist slovesa *býti*, a *nesl atd.* přičestí slovesa toho, jehož kondicionál vyjádřen býti má.

V době staré časovalo se *bych* náležitě a *byly* na př.:

v č. jedn. os. 1. <i>bych nesl</i>	množ. 1. <i>bychom nesli</i>
2. <i>by nesl</i>	2. <i>byste (byšte) nesli</i>
3. <i>by nesl</i>	3. <i>bychu nesli.</i>

Vedle *bych nesl, by nesl...* bývalo ovšem také *nesl bych, nesl by atd.*, oboje v platnosti stejné.

Ale časem ztrácí se povědomí o původu těchto výrazů, a z toho vznikají pak některé změny.

a) Především vyvinula se kondicionální spojka *by*, tímto postupem: v 3. osobě jedn. byl kondicionál *nesl by* pro přítomnost (jako dosud) i pro minulost; vedle toho byla 3. os. jedn. indikativu min. *nesl* (m. *nesl jest*, pomocné *jest* se vynechávalo); rozdíl mezi vytčeným indikativem a kondicionálem byl tedy jen ve slově *by*, které v kondicionále bylo, v indikativě nebylo; proto zdálo se, že *by* je výrazem toho, čím kondicionál od indikativu se liší, t. j. že je výrazem kondicionálnosti, a podle toho zdání a pojetí dostalo *by* význam kondicionální spojky. Změna ve znění nestala se tu nijaká, ale v pojetí: slovo *by*, původem svým aorist 3. os. jedn., pojato za spojku, a to za spojku významu kondicionálního. — Krok odtud další bylo domnění, že také v osobách ostatních *jest* nebo *býti* má spojka stejná *by-*, a že vůbec kondicionál se tvoří spojkou *by-* přidanou k indikativu času minulého. Podle tohoto domnění vykonávají se pak změny další, jejichž výsledek máme v nynějším jazyku spisovném a v míře hojnější v obecných nářečích. Zejména

b) v 3. os. množ. je podle indikativu *nesli (jsou)* kondicionál *nesli by*, — místo bývalého *nesli bychu*;

c) v 2. os. jedn. je podle indikativu *nesl jsi, nesl si, nesl s'* kondicionál *nesl by-ji, nesl by-si* a obyčejně *nesl by-s'*, psán *nesl bys*, — místo bývalého *nesl by*;

d) v 2. os. množ. je podle indikativu *nesli jste, nesli ste* kondicionál *nesli by-jste* a obyčejně *nesli by-ste* psán *nesli byste*, — místo staršího *nesli byste* (výraz původní byl tu ovšem *nesli byste*, ale v něm vyvinulo se časem *byste*, a to panovalo, až bylo zatačeno tímto novým *byste*, z *by-jste*);

e) v řeči pak obecné bývá také v 1. os. množ. podle indikativu *nesli (j)sme* kondicionál *nesli by-sme*, a v 1. os. jedn. podle indikativu *nesl (j)sem* kondicionál *nesl by-sem*; tvarů těchto však jazyk spisovný nepřijal a drží staré a náležité *bychom* a *bych*: *nesli bychom* a *nesl bych*.

Mylná theorie pokládá *bys* za náležitý a starožitný tvar 2. os. jedn. aor. a velí proto psáti na př.: napomínám tě, abys se učil, abys si pamatoval atp. Neprávem; neboť, jak právě vloženo, *bys* není tvar starožitný, nýbrž je to slovo vzniklé až v době novější z *by-ji*; jako z *ty-ji*, *ty-si* se stalo *tys* (= *ty-s'*), tak z *by-ji*, *by-si* je *bys*; a jako se říká a píše: *ty se-s* učil, *ty si-s* pamatoval atp., a nikoli: *tys se* učil, *tys si* pamatoval atd., tak se říká také všeobecně a správně: napomínám tě, aby *se-s* učil, aby *si-s* pamatoval atd., a tak se má také psáti.

Příslovečné spřežky.

90. Říkáme: a) poslouchal jsem kázání až *do konce*; a dále: b) nepamatuji si z kázání *dokonce* nic. V a) je gen. *konce* s předložkou *do* = *do ukončení*; v b) pak jsou táž slova *do + konce*, ale jsou spřežena v slovo jedno a spřeženina má význam patrně jiný, od původního rozdílný, asi = *naprosto, docela*. V a) rozeznáváme a píšeme slova dvě: *do konce*; v b) берeme výraz za slovo jedno a píšeme: *dokonce*.

Podobně máme a) šel sem *na horu* = na kopec, na vrch nějaký, a b) šel sem *nahoru* = vzhůru; — a) byl jsem *na hoře* = na kopci, a b) byl jsem *nahoře* = proti *dole*; — a) *pro to* = pro toto, a b) *proto* = z té příčiny; — a) *po tom* = po tomto, a b) *potom* =

pak; — *a) za tím* = za tou věcí, a *b) zatím* = mezitím; — *a) s těží* = s tíží, a *b) stěží* = sotva; — *a) z ticha* = z tichosti, *po tichu* = po tichosti, a *b) zticha, potichu* = tiše; — *a) o všem* = o všech věcech, a *b) ovšem* = arci, sice; — *a) po chvíli* = za chvíli, a *b) pochvíli* = snad, asi atp.; — *a) a rci* = a řekni, a *b) arci* = ovšem; — *a) v oči hledě* = do očí se dívaje, a *b) vůči hledě* (stě. v-óci-hledě) = patrně; — atd.

Poučení, které z toho vyplývá, jest: mnohá příslovce jsou původem svým výrazy, složené ze dvou i více slov; dokud ve výraze takovém jest význam vlastní, t. j. takový, k jakému ukazují slova jednotlivá, ze kterých se skládá, píšeme každé z těch slov o sobě: *do konce, pro to, po tom...*; když však význam se patrně změnil, srážíme výraz ve slovo jedno, píšeme spřeženě: *dokonce, proto, potom* atd.

Stejný je důvod, proč píšeme: *a) piš mi, kdy bys* chtěl přijeti, = *kdy*, který čas bys chtěl přijeti, a *b) piš mi, kdybys* chtěl přijeti, = *jestliže* bys chtěl přijeti; *a) jsi, jako bys* viděl n. jest, *jako by* viděl, a *b) jsi jakoby* u vidění, jest *jakoby* u vidění (*jako by* = *jako kdyby...*, *jakoby* = *jako*); atd.

Některá znaménka rozdělovací.

91. Tečka.

Tečka klade se na konci větného celku, t. j. na konci uzavřené věty jednoduché nebo uzavřeného souvětí, a znamená tedy klesnutí hlasem. Na př.: Prší. — Každý je v svém domě pánem. — Kdo neuměl strádati, musí strádati.

Poznam. Jiný úkol má tečka, která se píše při zkráceninách a při číslicích.

Při *zkráceninách* znamená tečka, že to, co je psáno, je necelé. Čtenář zná význam zkrácenin obvyklých a čte podle toho na př.: t. j. = to jest, — t. r. = tohoto roku, — p. = pan, — Fr. nebo Frant. (nikoli Frt.!) = František atd. Při zkráceninách jiných má býti toho dbáno, aby čtoucí z napsaného zkratku snadně vyrozuměl, co se jím míní; na př.: jaz. srb. = jazyk srbský, válka franc.-něm. = francouzskoněmecká atp.

Při *číslicích* znamená tečka, že se jimi rozumějí číslovky řadové: 1. = první, 2. = druhý atd. Ale ne každá číslice významu řadového mívá tečku a zejména letopočty píší se zpravidla bez tečky; na př.: Jungmann

narodil se r. 1773 v Hudlicích. A rovněž tak stránky. Nyní však psali by někteří: „na str. 15., 16. a 17. je psáno, že N. se narodil dne 5./12. 1832., a na str. 25., že dne 6./11. 1831. roku.“ Co tu zbytečných teček!

92. Čárka; pomlčky, závorky.

1. Čárkou oddělujeme stejnorodé členy věty jednoduché, nejsou-li spojeny spojkou *a*, *i*, *nebo*. Na př.: Krakov, Lvov a Varšava jsou města polská (podmět „Krakov — Lvov — Varšava“ je složen ze tří členů stejnorodých, první od druhého jest oddělen čárkou, druhý se třetím je spojen spojkou *a*). — Hrnčír hrnce, žbány, pokličky lípá. — Bohatství plodí závist, chudoba nenávist.

2. Čárkami oddělujeme přístavek. Na př.: Doubravka, dcera Boleslavova; provdala se za Mečislava, kníže Polské.

Rovněž tak oddělují se čárkami všeliké jiné vstavky Na př.: V městech, zejména ve velikých, málo se lidé znají. — Místo čárek bývají někdy pomlčky nebo závorky. Na př.: Národové na Odře a Visle bydlivší — tudíž, jak se zdá, Slované — počali se pohybovati. — Ústí řeky Travy (pod Lubekem)...

3. Čárkami oddělujeme vokativ a citoslovce. Na př.: Vyslyš, Bože, modlitbu mou! — Aj, co to vidím!

4. Čárkami oddělujeme členy souvětí souřadného, nejsou-li spojeny spojkou *a*, *i*. Na př.: Člověk míní, pán Bůh mění. — Litera zabíjí, ale duch oživuje. — S bláznem nedrž rady, nebo nebude moci zatajiti slova.

5. Čárkami odděluje se věta vložená. Na př.: Jednou, bylo to v zimě minulého roku, přišel k nám cizinec. — Také příslovkovitě vkládaná slova *pravda*, *tuším*, *trvám*, *prý* atp. oddělují se čárkami, když toho žádá zřetelnost.

6. Čárkou oddělujeme větu vedlejší od hlavní. Na př.: Kdo vítr seje, bude žíti bouři. — Jaký pán, takový krám. — Páni, když ze sněmu jdou, bývají moudřejší.

7. Čárkou oddělujeme věty vedlejší souřadné (t. j. věty, které jsou na stejném stupni podřizenosti), nejsou-li spojeny spojkou *a*, *i*, *nebo*. Na př.: Není hřích, co do úst vchází, ale co z úst vychází.

8. V souvětích složitějších oddělují se jednotlivé věty čárkami podle pravidel tuto podaných a tak, jak toho žádá vespolný poměr vět jednotlivých. Na př.:

Přijde čas, že se zeptá zima, cos dělal v létě. Věta druhá závisí na první, jest tedy od ní oddělena čárkou; věta třetí závisí zase na druhé, je tedy od ní též čárkou oddělena. Obrazec, který poměr vět těchto i znaménka rozdělovací ukazuje:

A,
že Aa, . . .
co Aaa.

Prosím, kdož budou čísti knihy tyto, aby nevelmi vážili slov, nýbrž více k smyslu hleděli. Obrazec:

A,
. . . aby Aa, nýbrž Ab.
kdož Aaa, . . .

Co nás mrzí, to se nás drží, a co jest mílo nám, to nechce k nám. Obrazec:

. . . to A, to B.
Co Aa, a co Ba,

Spojka *a* patří tu vlastně k větě *B*, ale pošinuje a připojuje se v tomto a tomu podobných případech k větě *Ba*. Mělo by vlastně býti: „Co nás mrzí, to se nás drží, *a*, co jest mílo nám, to . . .“; ale místo toho je starý obyčej, čárku po *a* vynechávati a psáti: „. . . to se nás drží, *a* co jest mílo nám, to . . .“

Podobně je dobrý starý způsob psáti:

„král přijel do Čech, *a* když byl v Praze, sadil konšely“ —
nikoli: „. . . do Čech *a*, když byl“;
„byl zde, *a* aby ho nikdo neviděl, nevycházel za dne z domu“
nikoli: „. . . zde *a*, aby ho“.

9. Čárkami odděluje se někdy také rozvitý výraz participiální, t. j. participium, jež má při sobě několik výrazů rozvíjecích. Na př.: Král Vladislav, *chystaje se ven ze země vyjetí*, obnovil rady v městech pražských. — Plavci, *od velikého nebezpečení vysvobození*, bohům díky vzdávali.

Jindy však bývá vložen nebo připojen výraz participiální, jednoduchý i dosti rozvitý, bez čárek. Na př.: Člověk *spě* nemá

svobodné vůle. — Potom *přijda* obětuj dar svůj. — Vstaň a *vezma lože své* jdi do domu svého.

Kdy tu čárka býti má a kdy jí netřeba, o tom rozhoduje žádoucí zřetelnost. Pišeme: „Kdož *vztáhna ruku svou k pluhu* ohlédal by se nazpět, není způsobilý k království božímu“; a jiný mohl by míti za zřetelnější psaní: „Kdož, *vztáhna ruku svou k pluhu*, ohlédal by se . . .“

10. Týmže pravidlem řídíme se také při rozvitých výrazech infinitivních. Pišeme na př.: „Není potřebí *mluviti o tom*, kterak . . .“ a „Není potřebí, *při každé příležitosti vykládati*, kterak . . .“ atd.

Poznam. Před spojkou *a*, *i* nebývá čárka, když spojení má býti pouze slučovací. Na př.: *Otec a syn* šli do města. — Vojsko vůdcem *stojí a vůz* musí za vojí. — *Cti otce svého i matku* svou.

Má-li však spojení význam jiný než pouze slučovací, zejména význam protivy nebo význam vytykávací a stupňovací, a má-li toto býti vytčeno, klade se před *a*, *i* čárka. Na př.: On drží *pečeni*, a my *rožeň*. — *Ctnost milujeme v každém, i v nepříteli*.

Před spojkou *nebo* bývá čárka vždycky, když jest významu příčinného (= *neboť*); na př.: s bláznem *nedrž rady*, nebo *nebude moci zatajiti slova*. Když jest významu odporovacího (ve smyslu *A nebo B . . .*), čárka někdy bývá, někdy nebývá (bez čárky je protiva mezi *A* a *B* mírnější); pošlu *posla* nebo *přijdu sám*, — pošlu *posla*, nebo (*anebo*) *přijdu sám*.

93. Středník.

Středník jest významem svým mezi tečkou a čárkou; proto klade se tam, kde jednak by tečka, jednak čárka býti mohla. To bývá zvláště mezi souřadně složenými větami hlavními. Na př. věty „*nemohu již pracovati*“ a „*jsem unaven*“ mohu napsati buď jako dvě věty nespojené „*Nemohu pracovati. Jsem unaven*“ (s tečkou), buď jako souvětí „*Nemohu pracovati, jsem unaven*“ (s čárkou). V případech takových klademe středník; tedy v našem příkladě: „*Nemohu pracovati; jsem unaven.*“

Zvláště tak činíme, když souvětí je složitější a čárky na jiných místech v něm se vyskytují. Na př.: „*I ve zlý čas nech každý den tě k nové činnosti pobádá; už ztracen jest a ve psi ten, kdo dílo k lepším dnům odkládá.*“ — „*Výminky, pod*

kterými se to (smíření) stalo, nejsou známy; z pozdějších o tom pramenů souditi se dá, že Boleslav zavázal se Ottovi napotom poplacen a věren býti.“

94. Dvojtečka.

Dvojtečka bývá jenom po výrazech uvozovacích. Na př. Pán Ježíš řekl Petrovi: „Prvé než kohout zazpívá, třikrát mne zapříš.“ — „Jest pět dílů světa: Evropa, Asie...“

Nemístné jest psáti na př. „Mám dva bratry: Jana a Václava“, tu stačí čárka; — „Zítř máme: počty, latinu a přírodopis“ atp.; tu je dvojtečka zbytečná.

Abecední seznam slov a tvarů.

Zkratky: *akk.* = akkusativ, *atp.* = a tomu podobný, *býv.* = bývalý, *dat.* = dativ, *demin.* = deminutivum, slovo zdrobnělé, *dokon.* = dokonavé (sloveso), *gen.* = genitiv, *impt.* = imperativ, *instr.* = instrumentál, *iter.* = iterativum, *jedn.* = jednotné (číslo), *jm.* = jméno, *kompt.* = komparativ, *lok.* = lokál, *m.* = mužský (rod) n. místo, *min.* = minulý, *mn.* a *množ.* = množné (číslo), *mor.* = moravský; *n.* = nebo, *nář.* = nářečí, *nč.* = novočeský, *nedokon.* = nedokonavé (sloveso), *neskl.* = nesklonný, *nom.* = nominativ, *nov.* a *novotv.* = novotvar, *ob.* = obecný, *ob. výsl.* = obecná výslovnost, *odch., odchyl.* = odchylka, *part.* = participium, *podst. jm.* = podstatné jméno, *pomn.* a *pomnož.* = pomnožné, *praes.* = praesens, *přech.* = přechodník, *příč.* = přičestí, *příd. jm.* = přídavné jméno, *příjm.* = příjmení, *přísl.* = příslovce, příslovečný, *rozsk.* = rozkazovací způsob, *slov.* = sloveso, *slož.* = složený, složenina, *sr., srov.* = srovnej, *stč.* = staročeský, *stř.* = střední (rod), *trp.* = trpný, *vok.* = vokativ, *vysl.* = vyslov, *v.* = vedle, *jindy* = viz, *v. t.* = viz toto, *vz.* = vzor, *zájm.* = zájmeno, *zastar.* = zastaralý, *ž.* = ženský (rod).

§§, ke kterým se místy odkazuje, hledati jest v pravidlech, zde napřed uvedených.

Pro *výslovnost* slov francouzských znamená *ã* = nosové a (*ân*), *õ* = nosové o (*ôn*), *ê* = nosové e (*ên*), *ö* = nosové ö (*ön*), *ç* = s.

A.	
-a, ženská jména kmene měkkého Mářa, Máňa, Káča <i>atp.</i>, <i>gen.</i> -i (<i>vnář.</i> -e), <i>dat. lok.</i> -i, <i>akk.</i> -u, <i>instr.</i> -ou § 42 -a, mužská příjmení toho zakončení jak se skloňují: Svoboda, -y, -ovi <i>atd.</i> § 39, Máša, -i (<i>vnář.</i> -e), -ovi <i>atd.</i> § 42 -a v množ. nom. místo -y,	<i>na př.</i> mraka <i>m.</i> mraky, Uhra <i>m.</i> Uhry, Horka <i>m.</i> Horky, Brozana <i>m.</i> Brozany <i>atp.</i> § 36 abatyše, <i>ž.</i>; -šství, <i>stř.</i> Abel, -e abnormální abonnet <i>n.</i> abonent, -a, <i>m.</i>, = předplatitel; abonovati <i>n.</i> abonovati absint, -u, <i>m.</i> absorbovati abstinence, <i>ž.</i>
	abstraktní abych, abys, aby, abychom, abyste, aby; — aby ses učil, aby sis pamatoval <i>atp.</i>, nikoli: abys se . . . , abys si . . . § 89 ačli adagio (<i>gi čti dž</i>), -a, <i>stř.</i> adamita, <i>m.</i>, <i>mn.</i> -ité addice, <i>ž.</i> adhaese, <i>ž.</i>, přilínavost adjunkt, -a, <i>m.</i>

adjutum , -ta, <i>stř.</i>	Alexander , -dra, <i>m.</i>	annullovari , <i>zrušiti</i>
admirál , -a, <i>m.</i> ; -alita; -álský	alchymie , <i>ž.</i>	anomalie , <i>ž.</i>
adresa , <i>adressa</i> , <i>ž.</i> ; -át, -a, <i>m.</i>	alizarin , -u, <i>m.</i>	anonymní , <i>bezejmenný</i>
adriatský , <i>adrijský</i>	allegorie , <i>ž.</i> , <i>jinotaj</i>	anthologie , <i>ž.</i>
advokát , -a, <i>m.</i>	allegro , -a, <i>stř.</i> , <i>živé</i> <i>tempo</i>	anthropologie , <i>ž.</i> , <i>člo-</i> <i>věkověda</i>
Aeneas , <i>gen.</i> -ey, <i>dat.</i> -eovi, <i>akk.</i> -eu, <i>instr.</i> -eou	alleluja , <i>neskl.</i>	anticipovati , <i>předjímati</i>
Aeneida , -idy, <i>ž.</i>	alliance , <i>ž.</i> , <i>spolčení</i>	antika , <i>ž.</i> ; -ický
aëronautika , <i>ž.</i> ; -sta- tika <i>ž.</i>	alliterace , <i>ž.</i>	antikva , <i>ž.</i> , <i>latinské</i> <i>písmo stojaté</i>
Aesop , též <i>Ezop</i> , -a, <i>m.</i>	allodium , -a, <i>stř.</i> ; -iální	antikvář , -e, <i>m.</i> ; -ariát, -u, <i>m.</i> [<i>nechut</i>]
aesthetika , -ický, <i>n.</i> <i>estet-</i>	alluvium , -ia, <i>stř.</i> ; -iální	antipathie , <i>ž.</i> , <i>nelibost</i> ,
aether <i>n.</i> <i>ether</i> , -u, <i>m.</i>	aloë , -oë, <i>stř.</i>	antithesis , -ese, <i>ž.</i>
Aetna , -y, <i>ž.</i>	Alois , -e <i>i</i> -a, <i>m.</i>	-any , <i>pomnož. jm. míst-</i> <i>ni: Brozany atp. § 32</i>
afekce , <i>ž.</i> (= <i>dojem, vá-</i> <i>šeň</i>); <i>afektovati</i> ; <i>afek-</i> <i>tace</i> , <i>ž.</i>	Alpy , <i>Alp</i> , <i>mn.</i> <i>ž.</i>	apanáže , <i>ž.</i>
affirmativní , <i>dotvrzující</i>	alt , -u, <i>m.</i> ; -ista, -y, <i>m.</i>	apathie , <i>ž.</i> ; -ický
Afghanistan , -u, <i>m.</i>	altán , -u, <i>m.</i>	Apenniny , <i>ž. mn.</i>
aforismus , -mu, <i>m.</i>	Alžír , -u, <i>m.</i> ; -sko, <i>stř.</i>	apodiktický
Afrika , <i>ž.</i> ; -ičan, -a, <i>m.</i> ; <i>africký</i>	ambrosie , <i>ž.</i>	apokalypsa , <i>ž.</i>
aggregát , -u, <i>m.</i>	Američan , -a, <i>m.</i> , <i>mn.</i> -é	Apolinář , -e, <i>m.</i>
aggressivní , <i>útočný</i>	ametyst , -u, <i>m.</i>	Apollon , -llona, <i>nebo</i> <i>Apollo</i> , -llina, <i>m.</i>
achát , -u, <i>m.</i>	amfitheatr , -u, <i>m.</i> ; -ální	apostrofa , <i>ž.</i> , <i>oslovení</i>
Achilles , -lla, <i>nebo Achil-</i> <i>leus</i> , -lea, <i>m.</i>	ammoniak , -u, <i>m.</i>	apotheosa , -y, <i>ž.</i>
Ajas , <i>Ajanta</i> , <i>m.</i>	-an , -ěnin, -enin, <i>podst.</i> <i>jm. toho zakončení § 30</i>	apparát , -u, <i>m.</i> , <i>přístroj</i>
akát , -u, <i>m.</i>	anakoluth , -u, <i>m.</i>	appellace , <i>ž.</i>
akcent , -u, <i>m.</i>	analogie , <i>ž.</i> , <i>obdoba</i>	appercepcie , <i>ž.</i>
akcessista , <i>m.</i>	analyse , <i>ž.</i> , <i>rozbor</i>	applaudovati , <i>tleskati</i>
akcis , -u, <i>m.</i>	anarchie , <i>ž.</i> ; -ista, <i>m.</i> , <i>mn.</i> -é	aplikace , <i>ž.</i>
akklimat(is)ovati	anatom , -a, <i>m.</i>	apposice , <i>ž.</i> , <i>přístavek</i>
akkord , -u, <i>m.</i>	anděl , <i>gen.</i> -a, <i>vok.</i> -e, <i>množ. nom.</i> -é, -ové, <i>podle vz. chlap: an-</i> <i>děle boží, strážce můj</i>	approbace , <i>ž.</i> , <i>schválení</i>
akkumulátor , -u, <i>m.</i>	anekdota , <i>ž.</i>	-ář , <i>podst. jm. toho za-</i> <i>končení § 25</i>
akkusativ , -u, <i>m.</i>	Anežka	arci § 90
Akropolis , -le, <i>ž.</i>	angličtina , <i>nikoli angli-</i> <i>čina § 20</i>	aréna , <i>ž.</i>
aksamit , -u, <i>m.</i>	anketa , <i>ž.</i>	areopag , -u, <i>m.</i>
aktuár , -a, <i>m.</i>	Anna , <i>Aninka</i> , <i>Anička</i> ; <i>anenský</i>	archaeologie , <i>ž.</i>
akvarela , <i>ž.</i> , <i>i akvarel</i> , -u, <i>m.</i> , <i>malba barvami</i> <i>vodovými</i>	annály , -ů, <i>pomn. m.</i>	Archimedes , -da, <i>m.</i>
akvarium , -ia, <i>stř.</i>	annexe , <i>připojení</i> , <i>ž.</i> ; -nektovati	architekt , -a, <i>m.</i>
aleje , -je, <i>ž.</i>	annonce , <i>ž.</i>	archív , -u, <i>m.</i> ; -ivář, -e, <i>m.</i>
		arie , <i>ž.</i>
		aristokracie , <i>ž.</i> ; -ický
		Aristoteles , -ela, <i>m.</i>
		arithmetika , <i>ž.</i>
		arkáda , <i>ž.</i>

arkýř, -e, *m.*
armáda, *ž.*
aroma, *stř.*
arranžovati, pořádati
arrogance, *ž.*
arsenál, -u, *m.*
artikul, -u *n.* -e, *m.*
artillerie, *ž.*, dělostřelectvo
Asie, *ž.*; asijský
askese, *ž.*; asketa, -y, *m.*
assekurace, *ž.*, pojištění
assessor, -a, *m.*
assimilace, *ž.*, spodoba
assistance, *ž.*
associace, *ž.*
assonance, *ž.*
asyl, -u, *m.*
asyndeton, -ta, *stř.*
atelier, -u, *m.* (čti atelié)
atheismus, -ismu, *m.*
Atheny, -ény, *ž. mn.*
athleta, *m.*, -etický
Atlas, -anta = jméno vl.; atlas, -asu, *m.*, = kniha map, látka
atmosféra, *ž.*
atom, -u, *m.*
attentát, -u, *m.*
Attika, *ž.*; attický
attrakce, *ž.*
attribut, -u; *m.*
Augustin
authentický
autonomie, *ž.*, samospráva; -mní [*stř.*]
axiom, -u, *m.*, *n.* axioma,
ažio, *stř.*; -otáz, -e, *ž.*

B.

baba, *ž.*; bába; babička; babiččin
babyka, *ž.*
Babylon, -a, *m.*
badati = zkoumati; badání; badatel, -e, *m.*

bagatel, -u, *m.*; -ní
bagger, -ggru, *m.*
bahenní
bachor, -u, *m.*
báchora; báchorka
báje, *ž.*; bajka i bájka; bajkář, -e, *m.*
bájiti, *3. mn.* bájí, *impt.* baj, *podst. jm.* bájení; za zastaralé bāti, *v. t.*
bakalář, -e, *m.*
baldachýn, -u, *m.*
balkon, -u, *m.*
ballada, *ž.*
ballet, -u, *m.*; -ka, *ž.*
balon, -u, *m.*
balsamovati
balšám, -u, *m.*
banální
bandáž, -e, *ž.*; -ažista, -y, *m.*
báně, také bāň, *ž.*; baňka, *ž.*; bāňský
bankéř, -e, *m.*
banket, -u, *m.*
baráčník, -a, *m.*
bařinný, bažinný, bařinatý
bárka, *ž.*
baron, -a, *m.*
barriéra, *ž.*
barrikáda, *ž.*
barvínek, -u, *m.*
barvíř, -e, *m.*
baryton, -u, *m.*
báseň, -sně, *ž.*
basilika, *ž.*
básník, -a, *m.*; -ický; -ictví
básniřka, *ž.*
basrelief, -u, *m.* (*vysl.* barelief)
bassin, -u, *m.* (-in čti -ě)
báfa, *m.*, *gen.* -i (*v. nár.* -e), *dat. lok.* -ovi, *vok.* -o, *instr.* -ou § 42
bataillon, -u, *m.*, nebo po-

dle výslovnosti obecné
batalion
bāti = vymyšlené, vybájené věci vypravovati; praes. baji, -eš atd., jako láti, laji atd.; zastaralo a nahrazovalo se slovesem bájeti, nově pak ujal se dobrý novotv. bájiti, *v. t.*
bāti se, *3. mn.* bojí se; *impt.* boj se; *part.* boje se, bál se, *podst. jm.* bání. Slabika bā-je staženina z boja-, proto vždy dlouhá
batist, -u, *m.*
batterie, *ž.*
Baucis, -idy, *ž.*
bazar, -u, *m.*
bázeň, -zně, *ž.*
bazilišek, -iška, *m.*; -iščí
bažinný
bdíti, *3. mn.* bdí; *impt.* bdí; *part.* bdě, bdíc, bděl, *podst. jm.* bdění
Bedřich = Friedrich
běl, *r. mužsk.*, *gen.* -e atd., podle vz. meč; — *a r. žensk.*, *gen.* -i atd., podle vz. kost
běleti = bílým se stávati, praes. bělím, -iš, *3. mn.* bělejí, *impt.* bělej; *part.* běleje, -ejic, bělel
belletrie, *ž.*; -ista, -y, *m.*
bělostkvoucí, nebo -skvoucí
Benátky; benátský
benediktin, -a, *m.*; -inský
bengálský
beránčí, beraní
berla, -y, *ž.*; též berle, -e, *ž.*
Berlin, -a, *m.*; berlinský

beryl , -u, <i>m.</i>	bijíc, <i>příč.</i> bil, bit; <i>podst. jm.</i> bitl	blýskati ; -avý; -avka; -avice, <i>ž.</i>
beseda , besídka	bitka ; bitva	blyštěti se , 3. <i>mn.</i> blyští se
Beskydy , -ám, -ách, -ami, <i>ž. mn.</i>	bizarní	bodláci , -i, <i>stř.</i>
Betlem , -a, <i>m.</i> ; betlem-ský	-bízeti , pobízeti, vybízeti <i>atd.</i> ; 3. <i>mn.</i> -bizeji, <i>impt.</i> -blzeje, <i>přech.</i> -bízeje, -ejíc	bođu <i>v.</i> būsti
bez , bezu, <i>m.</i>	blahobyť , -u, <i>m.</i>	bohatěti = <i>bohatnouti</i> ; 3. <i>mn.</i> bohatěji, <i>impt.</i> bohatěj, <i>přech.</i> bohatěje, -ějíc, <i>příč.</i> bohatěl; <i>jiné jest</i> bohatiti, <i>v. t.</i>
bezbranný	blahočinný ; -ost, -i, <i>ž.</i>	bohatiti = <i>bohatým činiti</i> ; 3. <i>mn.</i> bohatí, <i>impt.</i> bohat, <i>part.</i> bohatě, -íc, bohatil, bohacen; <i>jiné jest</i> bohatěti, <i>v. t.</i>
bezcenný	blahodárný	bohatství , -í, <i>stř.</i>
bezděťství	blahosklonný	bohatýr , -a, <i>m.</i>
Bezděz , -e, <i>m.</i>	bláhový ; -ovec	bohďa
bezejmenný	blamáž , -e, <i>ž.</i>	bohudík , bohužel
bezesný = <i>beze snu jsouci</i> ; <i>jiné je</i> bezsenný = <i>bez sena</i> ; bezesná noc a bezsenná louka	blána , blanou, blan, blánám, blanách, blanami; blanka; blanokřídly	bohyně , <i>ž.</i> , <i>gen. mn.</i> bohyně i -ní
bezkrídly	blanket , -etu, <i>m.</i>	bochník , -u i -a, <i>m.</i>
bezmála a bez mála § 90	Blansko , blanský	bojácny
bezpochyby	blasfemie , <i>ž.</i> , <i>rouhání</i>	bojiště , -iště, <i>stř.</i>
bezprávi , <i>stř.</i> ; -ávný	blázen , -a, <i>m.</i> ; blázínek, -a, <i>m.</i>	Boleslav , <i>jm. osoby mužské</i> , <i>gen.</i> -a; — <i>jm. místní žensk. r.</i> : <i>gen.</i> -ě, do Boleslavě <i>atd.</i>
bezstarostný	Blažim , -ě, <i>ž. jméno místní</i> : do Blažimě <i>atd.</i>	bolest , -i, <i>ž.</i>
bezúhonný	blíkatí , -avý	boleti , 3. <i>mn.</i> bolí a také bolejí; <i>impt.</i> bol, nebol; <i>přech. přít.</i> bole, bolic a boleje, -ejíc
bibli , <i>žensk.</i> , <i>gen.</i> -í <i>atd.</i> jako paní; zastaralé, za to bible, -e <i>atd.</i> jako duše	blín , -u, <i>m.</i> ; -ový	Bonifác , -e, <i>m.</i>
bibliotheka	blíti , bliji, -eš, <i>impt.</i> blij, <i>příč.</i> blil, blit; <i>srov.</i> blvati	bóra
bicí hodiny	blízkost , -i, <i>m.</i>	borůvka , -ůvčí
bič , -e, <i>m.</i> ; bičiště, -iště, <i>stř.</i>	blízký , <i>kompt.</i> bližší, bliže	boudoir , -u, <i>m.</i> (čti bu-doár) = <i>dámský pokoj</i>
bída , <i>instr.</i> bídou <i>atd.</i> ; <i>gen. mn.</i> béd: béd a psot	blíženec , -ence, <i>m.</i>	bouillon , -u, <i>m.</i> (čti bu-jō, = <i>polévka</i>)
bídák , -a, <i>m.</i>	blížiti , 3. <i>mn.</i> blíží, <i>impt.</i> bliž	-bouzeti , probouzeti <i>atp.</i> , 3. <i>mn.</i> -ejí, <i>impt.</i> -ej, <i>přech.</i> -eje, -ejíc
bidlo (dřevo); bidélko	bližní , -iho, <i>m.</i>	boží , božský; božství, <i>stř.</i>
bídný ; bídník, -a, <i>m.</i>	bližší	Boží tělo , svátek
-bíjeti , 3. <i>mn.</i> -bíjeji, <i>impt.</i> -bíjej, <i>part.</i> -bíjeje, -bíjejíc, -bíjel, -bíjen	blokáda	brahman , -a, <i>m.</i>
balance , <i>ž.</i> , <i>rozvaha</i>	blondýn , -a, <i>m.</i>	
billion , -u, <i>m.</i>	bluza	
bílý , <i>kompt.</i> bělejší; bílý den; jest na bílé dni = <i>jest na jevě</i>	blvati , <i>pracs.</i> bliji, bliješ, 3. <i>mn.</i> blijí, <i>impt.</i> blij, <i>přech. přít.</i> blije, blijíc; <i>part. min.</i> blval, blvav, blván, <i>podst. jm.</i> blvání, <i>novotv.</i> blil, bliv, blit, blití	
biret , -retu, <i>m.</i>		
bití , bijí, -eš, 3. <i>mn.</i> bijí, <i>impt.</i> bij; <i>přech.</i> bije,		

braň , -ě, <i>ž.</i>	břiditi ; břidil, -a, <i>m.</i> ; <i>také</i> břid-	brzo , brzy; brzičko
brána , branou, bran, brá- nám, branách, branami; branka	brigáda	Bubeneč , -ně, <i>m.</i>
Brandýs , -a, <i>m.</i>	břicho , břicho; břišní	bubeník (<i>m.</i> -nník), -a, <i>m.</i>
branche (<i>čti</i> bráš), <i>nebo</i> <i>dle ob. výsl.</i> branže, <i>ž.</i>	Brikei , <i>gen.</i> -i a -iho <i>atd.</i> § 33	bůček , -čku, <i>m.</i> , <i>od bok</i>
bránice , <i>ž.</i>	brillant , -u, <i>m.</i> , <i>nebo po-</i> <i>dle výslovnosti obecné</i>	bučeti , 3. <i>mn.</i> bučí
branitel , -e, <i>m.</i> ; <i>mn.</i> <i>nom.</i> -telé	brilant; -ní	Budějovice , <i>srov.</i> Lob- kovice § 32
branný	břímě , břemene, <i>stř.</i>	budget , -u, <i>m.</i>
Brasílie , <i>ž.</i>	břísti , <i>praes.</i> bředu, -eš, <i>impt.</i> bředl, <i>part.</i> bře- da, bředl; <i>zastaralo a</i> <i>nahrazuje se příbuz-</i> <i>ným</i> brodití se	budiček , -čku, <i>m.</i>
bráti , beru, béřeš, bé- ře..., 3. <i>mn.</i> berou; <i>také</i> bereš, bere..., <i>ale</i> <i>nikoli</i> beř, beřou; <i>impt.</i> beř, beřte a <i>také</i> ber, berte; <i>part.</i> bera, -ouc, bral, brav, brán; <i>podst.</i> <i>jm.</i> braní, sebrání	Britannie , <i>ž.</i> , Britsko	Budín , -a, <i>m.</i> ; budínský
bratr , -a <i>atd.</i> , <i>podle vz.</i> chlap; <i>množ. č.</i> bratři, bratrův, bratrům <i>atd.</i> <i>jako</i> chlapi, -ův <i>atd.</i> , <i>a vedle toho také: nom.</i> <i>vok.</i> bratří, <i>gen.</i> -í, <i>dat.</i> -im, <i>akk.</i> -í, <i>lok.</i> -ich, <i>instr.</i> -imi § 43	břitký , břitva	Budislav , -ě, <i>ž. jm.</i> míst- ní; do Budislavě <i>atd.</i>
bravura	bříza , <i>instr.</i> břízou <i>atd.</i> ; březový; březoví, <i>stř.</i> ; březovina	Budišín , <i>také</i> Budyšín, -a, <i>m.</i> ; Bautzen
brázda , brázdou <i>atd.</i>	brněti , 3. <i>mn.</i> brní	buditi , 3. <i>mn.</i> budí, <i>příč.</i> buzen
brázdití , 3. <i>mn.</i> brázdí, <i>příč.</i> brážděn, <i>novotv.</i> -zděn, <i>podst. jm.</i> bráž- dění <i>nov.</i> -zdění	brokát , -u, <i>m.</i>	buďu , má jen <i>tvary prae-</i> <i>sentní</i> (<i>s významem</i> <i>budoucím</i>): budu, -eš, <i>impt.</i> buď, <i>přech.</i> buda, -ouc; <i>tvary ostatní jsou</i> <i>ze sloves</i> jsem a býti, <i>v. t.</i> — Místo bud- <i>bývá</i> byd-, <i>na př.</i> co zbyde, neubyde <i>atp.</i> ; <i>ne-</i> <i>správně</i>
Břeclav , -ě, <i>též</i> Břeclava, -y, <i>ž.</i>	brom , -u, <i>m.</i>	buffet (<i>čti</i> büfè), -u, <i>m.</i>
břečtan , -u, <i>m.</i> ; <i>též</i> břečtan	bronz , -u, <i>m.</i>	Bůh , <i>gen.</i> Boha, <i>vok.</i> Bože; bůh, <i>pohanský</i>
bředu <i>v.</i> břísti	broskv , broskve, <i>ž.</i>	bujarý
brejle , -í, <i>ž. mn.</i>	broušiti , 3. <i>mn.</i> brouší, <i>impt.</i> brus, <i>příč.</i> brou- šen	bujeti , bujím, -íš, 3. <i>mn.</i> bujejí, <i>impt.</i> bujej, <i>přech.</i> bujeje, -ejíc
Břetislav , <i>jm.</i> osobou muž- ské, <i>gen.</i> -a; — <i>jm.</i> míst- ní rodu ženského: <i>gen.</i> -ě, <i>do Břetislavě atd.</i>	broušení , <i>nikoli</i> broušení	bujněti , 3. <i>mn.</i> -ějí
breviář , -e, <i>m.</i>	Brozany , <i>m. jm.</i> místní <i>pomnožné</i> , <i>gen.</i> z Bro- zan, <i>dat.</i> k Brozanům, <i>lok.</i> v Brozanech, <i>instr.</i> Brozany § 32	bulharština , <i>nikoli</i> bul- harčina § 20
březí , <i>příd. jm.</i>	brožura	bull , -y, <i>ž.</i> , list papežský
	bručeti , 3. <i>mn.</i> bručí	bulletin (<i>čti</i> bültè), -u, <i>m.</i>
	brůna , bronzý kůň, bělouš	burácti , 3. <i>mn.</i> -ejí
	brunátný , hnědý	bureau (<i>čti</i> büró), <i>stř.</i> <i>neskl.</i>
	Brunvík , -a, <i>m.</i>	buřičství , <i>stř.</i>
	brunetka	bursa
	Brunšvík , Braun- schweig	bussola
	brutto , -a, <i>stř.</i>	bůsti , bodu, bodeš, <i>impt.</i> boď, <i>part.</i> boda, -ouc,
	bryčka	
	brýle , <i>nebo</i> brejle, <i>ž. mn.</i>	
	brynza , ovčí sýr	
	brzký	

boden *atd.*; zastaralo
a nahrazuje se opěto-
vacím bodati, bodám
buvol, -a; *nikoli* būvol
bůže, -ete, *stř.*; būžek,
-žka, *m.*

bydleti *v.* bydliti

bydliti, 3. *mn.* bydlí,
impt. bydlí, *přech.* by-
dle, -ic, *příč.* bydlil. —
Často bývá za to by-
dleti podle vz. uměti:
3. *mn.* bydlejí, *příč.* by-
dlel

bydlo, živobyti

Bydžov, -a, *m.*

bych, *nikoli*: by-(j)sem;
— 2. *os.* bys, *nikoli* by
jsi; by ses učil, by sis
pamatoval *atp.*, *nikoli*:
bys se učil, bys si pama-
toval; — *množ.* 1. *os.*
bychom, *nikoli*: byjsme,
bysme; — 2. *os.* byste,
nikoli: by jste, by Jste
býk, -a, *m.*; býče, -ete,
stř.; býčí, *na př.* maso;
býček, -čka, *m.*; bý-
kovec, -vce, *m.*

býlí, *stř.*, škodlivá rost-
lina

bylina; bylinný

byrokracie, *ž.*

bys, bysme, byste, *v.* bych

bystřec, bystrce, *m.*, by-
střina

bystřice, -e, *ž.*; — by-
střiti, 3. *mn.* bystři

bystrý; -ost, -í, *ž.*

byt, -u, *m.*; bytné, -ého,
stř.; bytovati

byť i, *i* kdyby

byti, *stř.*, z byti; nebyti,
stř.; bytost, -í, *ž.*

býti má jen tvary *infini-*
tivní: *inf.* býti a *part.*
byl, byv, byt, *podst. jm.*

byti; tvary ostatní jsou
ze sloves jsem a budu,
v. t.

bývati; bývalý

byzantinismus, -ismu,
m.

C.

caesura

Cáchy, *ž. mn.*

cár, -a, *m.*, nebo cář, -e,
m.; carevič, -e, *m.*

Čaňhrad, -u, *m.*

Carthago *v.* Karthago

cavyk, -u, *m.*; *mn.* ca-
vyky

-ce, *podstatná jména*
mužská toho zakončení
mají vok. -ce, nikoli
-če § 44, 2

ceditko

cedr, -u, *m.*

celistvý

cello (čti čelo), -a, *stř.*,
hudební nástroj

celolánik (*m.* -nník),
-a, *m.*

cenný; cenník *n.* ceník,
-u, *m.*

censura

centimetr, -u, *m.*

centrální, ústřední

cercle (čti serkl), -lu, *m.*,
= uzavřená společnost

Ceres, -ery, *ž.*

certifikát, -u, *m.*

cesse, *ž.*

cestář, -e, *m.*; -stvi, *stř.*

ceva, cívka

-cí, *přídavná jména toho*
zakončení, v. § 23; —
podst. jm. toho zakon-
čení, z lat. -tio, zastar.,
nč. -ce § 44

ciborium, -ia *stř.*

cibule, *ž.*

ciditi, 3. *mn.* cídí, *impt.*
cíd, *příč.* cíděn

cifra; -erník, -u, *m.*;
cifrovati

cihlář, -e, *m.*

cihlička

cícha

cikán, -a, *m.*; *mn.* č. ci-
káni; cikáně, -ěte, *stř.*;
cikaňátko

cikorie, *ž.*

cíl, -e, *m.*

cín, -u, *m.*; cínař, -e,
m.; cínařství, *stř.*; cí-
nový; -ovec, -ovce, *m.*

cinobr, -u, *m.*, rumělka

cíp, -u, *m.*

církev, círke, *ž.*; cír-
kevní

cirkulář, -e, *m.*, oběžník

cirkus, -usu, *m.*

císař, -e, *m.*; -ský; -stvi,
stř.

citadella

citát, -u, *m.*

cítiti, 3. *mn.* cítí, *impt.*
cít, *příč.* cítěn

citlivka

citlivůstkář, -e, *m.*

citron, -u, *m.*

cituplný

cívka

cizi, -í, -í, *ne* cizý, -á, -ě
cizí jména jak skloňu-
jeme § 57—60

cizí slova jak píšeme § 2

cizina

cizojazyčný

cnost, cný, má výslov-
nost obecná; ale psáti
je ctnost, ctný

co, čeho, čemu, v čem,
čím § 62, 8

comtessa, též kontesa

cpáti, cpu, -eš, *impt.* cpi,
přech. cpa, -ouc; *starší*:
cpám, -áš, 3. *mn.* epaji,

impt. cpej, *přech.* cpaje, -íc
crčeti, 3. *mn.* crčí
ctitel, -e, *m.*
ctíti, 3. *mn.* ctí, *příč.* ctil, ctěn
ctnost, **ctnostný**, **ctný**, *nikoli* cn- *místo* ctn-
Cuclav, -ě, *ž.*; do Cuclavě *atd.*
cukrář, -e, *m.*; cukrárna
cukrovar, -u, *m.*
cval, cválati
cvik, -u, *m.*; cvičiti, 3. *mn.* cvičí; cvičitel, -e, *m.*
cvilink, -u, *m.*
cvrlikati
cyanid, -u, *m.*
cyklus, cyklu, *m.*
cylindr, -u, *m.*
cymbál, -u, *m.*
cynismus, -ismu, *m.*
cypřiš, -e, *m.*
Cyrill, též Cyril, -a, *m.*

Č.

-č, -če *v* pro-č, na-č, za-č ..., pro-če-ž *atp.* § 62, 8
čacký § 12
čaj, -e, *m.*
čáka,
čalouník (*m.* -nník), -a, *m.*
čáp, -a, *m.*; čapí, *na* *př.* čapí nůsek
čára, čarou, čar, čarám, čarách, čarami; čárka, čárečka, čárčička; čárkovati
čárka *kdy* *bývá* § 92
čárkování *v* *slovích* *přejatých* § 2
čaroděj, -e, *m.*; -ník, -a, *m.*

čáry, čárův, *m. mn.*, čarování
Čáslav, -a, *jm. os. mužské*; — Čáslav, -ě, *ž. jm. místní*: do Čáslavě *atd.*
časopisectví
část, -i, *ž.*, *množ. nom. akk.* části, *gen.* -í, *dat.* -em, *lok.* -ech, *instr.* částmi
částečný
častovati
Čechy, Čech, Čechám, *v* Čechách, Čechami, *ž. mn.*
čekárna
čeled, čeledi, *někdy* -ě, *ž.*; čeládka; čeledín, -a, *m.*
čelist, -i, *ž.*
čep, -u, *m.*; čípek, čípku, *m.*
čepice, *ž.*; čepička
čepobití, *str.*
čepýřiti se
čerň, -i *a* *též* -ě, *ž.*
černěti = *černati*; 3. *mn.* černěji, *impt.* černěj, *přech.* černěje, -ějic, *příč.* černěl; *jiné* *je* *černiti*, *v. t.*
černiti = *černým činiti*; 3. *mn.* černí, *impt.* černí, *přech.* černě, -íc, *příč.* černil; *jiné* *je* *černěti*, *v. t.*
čerpati, *praes.* čerpu, -eš, 3. *mn.* čerpou *a* čerpám, -áš, 3. *mn.* čerpají, *impt.* čerpej, *part.* čerpaje, -ajic, čerpal, čerpán
červánky, -ů, *m. mn.*
červeň, -i *a* *též* -ě, *ž.*
červeněti, 3. *mn.* -ějí
červenolící

červík, -a, *m.*; -lček, -a, *m.*
červivěti, 3. *mn.* -ějí
česati, češi, -eš, 3. *mn.* češi, *impt.* češ, *přech.* češe, -íc; — *novotv.* česám, -áš, 3. *mn.* česají, *impt.* česej, *přech.* česaje
český; -ost, -i, *ž.*
čest, cti, *ž.*
četař, -e, *m.*
četník, -a, *m.*; -ický
čí, *gen.* čího, *či*, *čího*, *dat.* čímu, *či*, *čímu atd.* *jako* *pěši* § 63
-čí, *jména* *podst. toho zakončení*: mluvčí, lovčí, krejčí, kočí, *gen.* -čího *atd.* § 45
čidlo
čihadlo
číhati; číhal, -a, *m.*; číhálek, -a, *m.*; číhání, *str.*; číhař, -e, *m.*; -ský
čich, -u, *m.*; čichati
čilý; -ost, -i, *ž.*
Čína; Čiňan; čínský
-činěti, *příčiněti* = *příčinovati*, 3. *mn.* -ějí, *impt.* přičiněj, *part.* přičiněje, -ějic, přičiněl
činný; -ost, -i, *ž.*
čípek, čípku, *m.*
čipera, -y, *m.*; -ný
čirý
číslice *kdy* *pišeme* § 65
číslo; číselný; číslice, *ž.*; číslovka
čísnouti, *part.* čísl
čísti, čtu, čteš, 3. *mn.* čtou; *impt.* čti, čtete; *part.* čta, čtouc; čet, četši; četl, čtla, čtlo, *množ.* čtli *atd.*, *analogií* *též* četla, četlo *atd.*; čten, *nikoli* čtén; *podst. jm.* čtení

čistící, *kdo čistí*; čistící, čím se čistí
čistiti, 3. mn. čistí, přič. čistěn
čistý, čistější *n.* čistš.
čiše, ž.; čiška; číšník, -a, *m.*
čištění, nikoli čistění
čitati; čítací; čítanka; čítatel, -e, *m.*
čítí, str.
čítí, praes. čiji, -eš, 3. mn. čiji, impt. čij, part. čije, čijíc, čil, čit, podst. jm. čiti; býv. **čúti**; nepřehlasované ču- zachovalo se namnoze v jazyku obecném: čuju, -eš, přič. čul
-čítí, počítí, začítí; praes. -čnu, -čneš, 3. mn. -čnou; impt. -čni; part. -čna, -čnouc, počna, začna atd.; -čal, počal, začal atd.; -čav, počav, začav atd.; -čat, počat, začat atd.; podst. jm. -četí, početí, začetí atd.
čiva
čižbář, -e, *m.*
čižek, čížka, *m.*
čižmář, -e, *m.*
článek, článku, *m.*; článkovati; článkář
člen, -u, *m.*
členitost, -i, ž.
člověcký; -ost, -i, ž.
človíček, -a, *m.*
člun, -u, *m.*
čmel, -o, *m.*
čněti *n.* čnítí, 3. mn. čněji
-čnu *v.* -čítí, -čnu
čokoláda
čpěti *v.* čpíti
čpíti *n.* čpěti, 3. mn. čpí,

impt. čpi, part. čpě, čpic, čpěl, podst. čpění
čtenářský, -stvo
čtrnáct, -cte; čtrnácti § 66, 5
čtveráctví, str.
čtverhranný
čtvrt, -i, někdy -ě § 47
čtvrtiti, 3. mn. čtvrtí; přič. čtvrcen
čtvrtlánik (*m.* -nník), -a, *m.*
čtyr-, také čtyř-
čtyrdenní
čtyři, gen. čtyř, dat. čtyřem, akk. čtyři, lok. čtyřech, instr. čtyřmi § 66, 3
čtyřicet, čtyřiceti *n.* čtyřiceti § 66, 5
čtyrramenný
čtyrslabičný
čtyrtřidní
čubka
Čudsko
čuměti, 3. mn. -ěji

D.

dábelský
daemon, -a, *m.*, též démon
Dafnis, -ida, *m.*
daktyl, -u, *m.*
dálava
dálejší *v.* další
Daliborka
Dalimil, -a, *m.*
dálný
další, dálejší
dám *v.* dáti
dáma; dámský
daň, -ě, ž.
Dán, mn. -ové; dánský
dání, str.; rukou dáním
Daniel, -ele, *m.*
daný (*od* dáti)
darebný

dárkyně, ž.
dáseň, -sně, ž.
datel (pták), gen. -tla atd., *m.*; — datel (strom, ovoce), gen. -tle, *n.* žensk. datle
dáti, dám, dáš..., 3. mn. dají (zastar. dadi); impt. dej, dejte; přech. přít. daďa, -ouc (nikoli daje, -ic); part. mín. dal, dav, dán, podst. jm. dání, rukou dáním
dativ, -u, *m.*
datum, data, str.
David, -a, *m.*; Davídek, -dka, *m.*
dáviti, 3. mn. dáví, impt. dav
dávnověký
dávný; -ost, -i, ž.
dbalý; dbanlivý
dcera, gen. -y, atd., jako ryba; ale dat. a lok. dceři, tvar zachovaný z bývalého jm. dci, gen. dceře, dat. lok. dceři atd.
dci *v.* dcera
debatta, též debata, rokování; -ovati
debut (čti debü), -u, *m.*, první výstup; debutovati
decimálka
děcko § 12
Děčín, -a, *m.*
dědic, -e, *m.*, vok. dědici; dědictví, str.; -ický; -ička; -ičný; -ičnost, -i, ž.
dedikace, ž., věnování (spisu atp.)
dědinný
defensiva, obrana; -ivní
deficient, -a, *m.*
deficit, -u, *m.*, schodek

dehet , dehtu, <i>m.</i>	deštník , -u, <i>m.</i> ; deštníkář, -e, <i>m.</i>	diktando , -a, <i>slř.</i>
dějezpyt , -u, <i>m.</i>	deštoměr , -u, <i>m.</i>	diktátor , -a, <i>m.</i>
dějinný	deštovka	dilemma , <i>stř.</i>
dělení slabik § 13	dešťový	-díleti , udíleti <i>atd.</i> , 3. <i>mn.</i> -dílejí, <i>impt.</i> -dílej, <i>přech.</i> -díleje
dekada ; dekadický	detail (-ail čti -aj), <i>nebo podle obecné výsl.</i> de-tajl, -u, <i>m.</i>	dilettant , -a, <i>m.</i> ; -ismus, -ismu, <i>m.</i>
dekret , -u, <i>m.</i>	detektiv , -a, <i>m.</i>	dílna
déle , dél	dětina ; -inný; -innost, -i, <i>ž.</i>	dílo , <i>gen. mn.</i> děl
delegát , -a, <i>m.</i>	dětinský	díluviální
Delfi , Delf, <i>m. pomn.</i>	dětský § 12	dimense , <i>ž.</i>
delfin , -a, <i>m.</i>	dětství , <i>stř.</i>	Dio , Diona, <i>m.</i>
delikatessa	Deukalion , -ona, <i>m.</i>	Diogenes , -na, <i>m.</i>
delinkvent , -a, <i>m.</i>	devadesát , od devadesáti let, před devadesáti lety <i>atd.</i> § 66, 5	Dionysios , -sia, <i>m.</i>
delirium , -ia, <i>stř.</i>	devatenáct <i>n.</i> -cte; od devatenácti let, před devatenácti lety § 66, 5	diplom , -u, <i>m.</i>
dělítka	devět , <i>gen.</i> devěti a častěji devíti <i>atd.</i> § 66, 4	diplomat , -a, <i>m.</i> ; -acie, <i>ž.</i>
délka	devětsil , -u, <i>m.</i>	díra , děrou, děr, děrán, děrách, děrami
delta , -y, <i>ž. (při ústí)</i>	Děvín , -a, <i>m.</i>	direkce , <i>ž.</i> ; -tor, -a, <i>m.</i> ; -tiva
demagog , -a, <i>m.</i>	devítidenní	dirigovati ; dirigent, -a, <i>m.</i>
démant , -u, <i>m.</i>	devítník , -u, <i>m.</i>	dírka , <i>instr.</i> dírkou; dírečka
demokrat , -a, <i>m.</i> ; -tický; -cie, <i>ž.</i>	dehnouti , dchnu, nadchnu, -neš; <i>part.</i> dechl, <i>ž.</i> dechla (<i>m.</i> dchla), nadchl (<i>m.</i> nadechl), <i>ž.</i> nadchla; dech, dechši, dechše; dšen, nadšen; nadšení; <i>za to vznikají novotvary</i> : -dchnul, -dchnuv, -dchnut	diskant , -u, <i>m.</i>
Demosthenes , -ena, <i>m.</i>	diadém i -dem, -u, <i>m.</i>	diskusse , <i>ž.</i> ; diskutovati
den , <i>gen.</i> dne, <i>dat.</i> dni, <i>akk.</i> den, <i>vok.</i> dni, <i>lok.</i> dni, <i>instr.</i> dnem; <i>množ. nom.</i> dni, <i>dnové, gen.</i> dní, <i>dnův, dat.</i> dnům, <i>akk.</i> dni, <i>dny, lok.</i> dnech, <i>instr.</i> dny; — <i>výrazy přísl.</i> : ve dne, na bíle dni	díblík , -a, <i>m.</i>	disputace , <i>ž.</i>
denně ; denní; dennice <i>n.</i> denice, <i>ž.</i> ; denník <i>n.</i> deník, -u, <i>m.</i>	didaktika	dissertace , <i>ž.</i>
deputát , -u, <i>m.</i>	Dido , Didony, <i>ž.</i>	dissonance , <i>ž.</i>
desertér , -a, <i>m.</i> , <i>zběh (vojenský)</i>	diecese <i>n.</i> diocese, <i>ž.</i> ; -án, -a, <i>m.</i>	distance , <i>ž.</i>
deset , <i>gen.</i> deseti a častěji desíti § 66, 4	dieta	distichon , -cha, <i>stř.</i>
desetina , desítina; desetinný	difference , <i>ž.</i> ; -ciální; -covati	distinkce , <i>ž.</i> ; distinguovaný
desinfekce , <i>ž.</i>	dikce , <i>ž.</i>	dítě , <i>gen.</i> dítěte <i>atd.</i> , <i>stř.</i> , <i>podle vz.</i> kuře; <i>ale tvary čísla množ. jsou podle vzoru kost a rodu ženského</i> : <i>nom.</i> akk. milé děti, <i>gen.</i> dětí, <i>dat.</i> dětem, <i>lok.</i> o dětech, <i>instr.</i> s dětmi
desítidenní	dikobraz , -a, <i>m.</i>	dithyramb , -u, <i>m.</i>
deska , deštička		díti = praviti, <i>praes.</i> dím, díš, dí, díme, díte, dějí; <i>impt.</i> děj, dějte; <i>přech. přít.</i> děje, dějic,
despotismus , -ismu, <i>m.</i>		
destillovati , překapati		
děšť <i>n.</i> dešť, <i>gen.</i> deště		
deštička <i>v.</i> deska		

dějice; *part. min.* děl, děv, děn; *rozdílné od* diti, ději = činiti, *v. t.*
điti = činiti, *praes.* ději, děješ, děje, dějeme, dějete, ději; *impt.* děj, dějte; *přech. přít.* děje, dějíc, dějice; *part. min.* děl (dělo se, dalo se), děv, děn. *Slož.* oditi, oději, -eš . . ., *impt.* oděj, *přech. přít.* oděje, odějíc, odějice, *part. min.* oděl, oděv, oděn, *podst. jm.* odění. *Zvratné* diti se, naditi se, poditi se; *praes.* ději se, naději se, poději se . . ., co se děje . . ., než se nadějete, kam se podějete . . .; *přech. přít.* naděje se, nadějice se . . ., *part. min.* kam ses děl, poděl; ne-nadál jsem se *atd.* — *Jiné je* diti, díim = praviti, *v. t.*
đitko, -a, *stř.*, podle vz. město; *ale tvary čísla množ.* jsou podle vz. ryba a rodu ženského: *nom. akk.* milé dítky, *gen.* dítek, *dat.* dítkám, *lok.* o dítkách, *instr.* s dítkami
diurnista, -y, *m.*
divadlo, -delní
divan, -u, *m.*
divati se; divák, -a, *m.*
divčí; divčina; -ice; divvenka
divise, ž., oddíl vojska
Diviš, -e, *m.*
divizna
dívka
divočeti = divokým se stávat, zdivočeti = di-

vokým se státi; *3. mn.* divočeji, *impt.* divočeji., *přech. přít.* divočeje, -ejíc . . ., *příč. min.* divočel . . ., *podst. jm.* divočení; *jiné jest* divočiti, *v. t.*
divočiti = divokým činiti, zdivočiti = divokým učiniti; *3. mn.* divočí, *impt.* divoč, *part.* divoče, -íc, divočil; *jiné jest* divočeti, *v. t.*
divošský
divotvořec, -tvorce, *m.*
diž, -e, ž.
dlabač, -e, *m.*
dlabati, dlabu, -eš, *3. mn.* dlabou, *impt.* dlab; *novotv.*: dlabám, -áš, *3. mn.* dlabají, *impt.* dlabej, *přech.* dlabaje, -ajíc
dlaň, -ě, ž.
dláto
dlažba; dlažební
dlaždič, -e, *m.*
dlážditi, *3. mn.* dláždí
dle, je vlastně = pro, něm. wegen, lat. propter, dochováno v mědle *m.* mne-dle = pro mne! V nč. knižné je dle = podle, na př. dle zákona; lépe: podle zákona
dliti, trvati, *3. mn.* dleji, *příč.* dlel
dliti, prodlužovati, *3. mn.* dlí, *příč.* dlil
-dlo, *podst. jm.* s tou příponou § 16
dlubati jako dlabati
dmu v. douti
dmýchati; dmychadlo; dmychač, -e, *m.*
dobíratí, -írka
dobiti, též dobíti; dobiji,

-eš, *impt.* dobij, *příč.* dobil, dobit
dobrák, -a, *m.*; -ácký; -ačka
dobrati, doberu, -béřeš *n.* -bereš *atd.* § 88
dobročinný
dobrodiní, *stř.*
dobyťe, -ete, *stř.*
dobyti, dosažení čeho; dobytý, dosažený
dobýti, dobudu, dobyl, dobyt
dobytkář, -e, *m.*
dobyvatel, -e, *m.*
dobývati; -ací; -avost. -i, ž.
docela
dociliti, *3. mn.* docílí, *impt.* docil
dočísti, dočtu; *příč.* dočten
dočítí se něčeho, dočiji, -eš, *impt.* dočij, *příč.* dočil
dodávací; dodavač, -e, *m.*; dodavatel, -e, *m.*
dodrati, doderu, -děřeš *n.* -dereš *atd.* § 88
doдрíti, doдру, -dřeš, *3. mn.* -drou, *příč.* doдрel
doháněcí, na př. doháněcí prostředek
dohlédati; dohlédnouti i dohlednouti
dohlídka
dohližeti, *3. mn.* -ejí; — dohližitel, -e, *m.*, též dohližitel § 17
dohniti, též dohniti; dohniji, -eš, *impt.* dohnij, *příč.* dohnil
dohoditi, *3. mn.* dohodi, *příč.* dohozen
dohrati, -hrám, -hrej, -hral, — **adohráti**, -hrají, -hraj, -hrál; *srov.* hráti

dohřáti, dohřeji, -eš, *impt.*
dohřej, *příč.* dohřál, do-
hřát; *zastaralé* -hřán
docházeti, 3. *mn.* -eji
docházka
dojímavý
dojísti, dojím, 3. *mn.*
dojedí
dojítí, dojdu
dojížděti, 3. *mn.* -ěji
dojmouti, *nikoli* dojati;
praes. dojmu, *part.* do-
jma a dojal, dojav,
dojat; *srov.* jnouti
dokázati, dokáži, *impt.*
dokaž; dokazatel, -e,
m.; dokazatelný
dokládaci
dokonavatel i -návatel,
-e, *m.*
dokonce a do konce roz-
dílne § 90
dokořán, dokořen
doktrina, -ářský
dole, doleji
doléhati, -avý; doleh-
nouti
dolétati, doletnouti i do-
létnouti, dolítnouti
dolézti, dolezu; dolézati;
dolézavý
dolíčiti, 3. *mn.* dolíči,
impt. dolič
doliti, též dolíti, doliji,
-liješ, *impt.* -lij, *part.*
-lije, -lil, -liv, -lit; —
vedle toho je také do-
lítí, doleji, -leješ, *impt.*
-lej, *přech.* -leje, -lejí
dollar, -u, *m.*
dolů
dóm, -u, *m.*
Domažlice, *m. mn.*, *srov.*
Lobkovice
doméstí, dometu
dominikán, -a, *m.*
domkář, -e, *m.*; -ářka

domlíti, domleti, *nikoli*
domliti; *praes.* domelu
(*zastar.* -i), -eš, *impt.*
domel, *přech.* domele,
-íc, *příč.* domlel, domlet
domnění, domněnka, *ni-*
koli -mě-; — domní-
vati se
domněti se *n.* domníti
se, 3. *množ.* -mní a
-mnějí, *impt.* -mni,
-mněte, *přech.* domně,
-mníc a domněje, -ějíc,
příč. domněl (*nikoli*
-mnil!), *trp.* domněn,
podst. jm. domnění, —
v slabikách příslušných
je tu -mně-, nikoli -mě-!
domníti *v.* domněti
domoci se, domohu se,
domůžeš se, 3. *mn.*
domohou se, *impt.* do-
moz se
Domoraz, -e, *ž. jm. míst-*
ní: do Domoraze *atd.*
Domoslav, -ě, *ž. jm.*
místní: do Domoslavě
atd.
domřiti, *nikoli* domřiti;
praes. domru, -mřeš,
3. *mn.* -mrrou
domů
domyslití se, 3. *mn.*
domyslí; domýšleti se,
3. *mn.* domýšlejí
domýšlivý; -ivost, -i, *ž.*
domýti, domyji, domyj,
domyjte
do-ň *chybně m.* do něho
§ 62, 7
donašeč § 24
doněsti, donesu, donesen
donositi, 3. *mn.* -nosí,
příč. -nošen
dopásti, dopasu
dopéci, dopeku, *impt.*
dopec

dopíti, též dopíti; do-
piji, -eš, *impt.* dopij,
příč. dopil, dopit
doplésti, dopletu; do-
plétati
dopnouti, *nikoli* dopiati;
praes. dopnu; *part.*
dopna a dopal, dopav,
dopat nebo -pial, -piav,
-piat; *podst. jm.* dopětí
(*nikoli* -pjetí)
dopomáhati; -ání, dopo-
mahatel, -e, *m.*
doprati, doperu, -péřeš
n. -pereš *atd.* § 88
dopřáti, dopřeji, dopřej
dopravnictví, *stř.*
doprositi, 3. *mn.* -prosí,
příč. -prošen; — dopro-
šovati
doptati se, doptám se;
doptávka
dopustiti, 3. *mn.* -pustí,
příč. -puštěn
dorážeti, 3. *mn.* -eji
dořici, dořku; dořeknu
dorozuměti se, 3. *mn.*
-ějí se
dort, -u, *m.*
dorůsti, dorostu; do-
růstám
dorýti, doryji, doryj,
příč. doryl, doryt
dosaditi, 3. *mn.* -sadí,
příč. -sazen
dosáhnouti; dosahati i
-sáhati
dosavad, -ní
dosíci, dosáhnouti: do-
sáhnou *atd.*, *part. min.*
dosáhl, dosáh, dosažen
dosíci, doseku, dosečeš,
3. *mn.* dosekou, *impt.*
dosec
dosíti, *nikoli* dositi;
praes. doseji, -eš, *impt.*
dosej, *příč.* dosel, doset

doslýchati	douditi , 3. mn. doudí, přič. -uzen	dozní, <i>impt.</i> dozni, přič. dozněl
dosniti , též dosníti, dosním, 3. mn. dosní, <i>impt.</i> dosni, přič. dosnil, dosněn	douti , <i>praesens</i> dmu, dmeš . . , 3. mn. dmou; <i>impt.</i> dmi, dměte; <i>přech.</i> přít. dma, dmouc . . ; <i>part. min.</i> dul . . , duv . . , dut . . , <i>podst. jm.</i> dutí; — <i>vedle toho jsou v jaz. spis. také novotvary: praes.</i> duji, duješ . . , <i>impt.</i> duj . . . , <i>přech.</i> přít. duje, dujíc	dozpívati , na př. píseň
dospívati , od dospěti	dováděti , 3. mn. -ějí	dozráti , dozraji, -eš, <i>impt.</i> dozraj, přič. dozrál, adj. dozrálý; — <i>novotvary: dozrám, -áš a impt.</i> dozrej
dostati , dostanu, <i>impt.</i> dostaň, přič. dostal	dovázati , 3. mn. dováží, <i>impt.</i> dovaž	dozřítí , nikoli dozřiti; <i>praes.</i> dozřím, -íš, 3. mn. -zří, <i>impt.</i> dozři, přič. dozřel, dozřen
dostáti , dostojím, 3. mn. dostoji, <i>impt.</i> dostůj, přič. dostál	dovážeti , 3. mn. -eji	dozváněti , 3. mn. -ějí
dostihnouti ; -hlý; dostihy, -ů, m. <i>pomn.</i>	dověděti se , 3. mn. dovědí se; dovidati se	dozvěděti se , 3. mn. dozvědí se
dostižitelný	dověsti , dovedu, přič. doveden	dože , -e, m. (benátský)
dostlati , dostelu (<i>za-</i> star. -i), -eš, <i>impt.</i> dostel, <i>přech.</i> dostele, -ic, přič. dostlal	dovéztí , dovezu, přič. dovezen	dožínati , n. př. obilí; dožínky, ž. mn.
dosvědčiti , -ovati	dovíti , též dovíti; <i>praes.</i> doviji, -eš, <i>impt.</i> dovij, přič. dovil, dovit	dožirati
dosypati (<i>dokon.</i>) — dosýpati (<i>nedokon.</i>)	dovléci , doвлеку, <i>impt.</i> dovlec	dožiti , též dožiti; <i>praes.</i> dožiji, -eš, <i>impt.</i> dožij, přič. dožil, dožit
dosyta	dovnitř	dožiti , nikoli dožati; <i>praes.</i> dožnu, <i>part.</i> dožna a dožal, dožav, dožat, <i>podst. jm.</i> dožeti
dosytiti , dosycen	dovoditi , 3. mn. dovodí, přič. dovozen	dožrati , dožeru, -žěřeš, n. -žereš <i>atd.</i> § 88
došiti , též došíti; <i>praes.</i> došiji, -eš, <i>impt.</i> došij, přič. došil, došit	dovoziti , 3. mn. dovozí, přič. dovožen	dožvýkati , -žvykovati
dotáhnouti ; dotahati i dotáhati	dovřítí , nikoli dovřiti; <i>praes.</i> dovrů, -vřeš, 3. mn. -vrou, <i>impt.</i> dovři, <i>přech.</i> do vra, -ouc, přič. dovrěl, dovrěn	dráb , <i>gen.</i> drába, m.; -ovna
dotaz , -u, m.; -ník, -u, m.	dovtípiti se , dovtip se	dračka , ž.
dotčený	dozditi , též dozditi; <i>praes.</i> dozdím, 3. mn. dozdí, <i>impt.</i> dozdi, přič. dozdil, dozděn	dráčský
dotéci , doteku, dotečeš, 3. mn. dotekou, <i>impt.</i> dotec	dožirati	dráha , drahou, drah, drahám, drahách, drahami
dotíravý , dotěravý	dozníti , nikoli dozniti; <i>praes.</i> dozním, 3. mn.	drahný , -ější
dotknouti , dotčen		drahocenný ; -ost, -i, ž.
dotlouci , dotluku, dotlučeš, 3. mn. dotlukou, <i>impt.</i> dotluc		Drahoraz , -e, ž. <i>jm. místní: do Drahoraze atd.</i>
dotřítí , nikoli dotřiti; <i>praes.</i> dotru, -třeš, 3. mn. -trou, <i>impt.</i> dotři, <i>přech.</i> dotra, -ouc, přič. dotřel, dotřen		drahý , dražší; draho, draže
dotvrđiti , 3. mn. -tvrdí, přič. -tvrzen		draisina , též drezina
dotýkaný ; -avý; -ací		drama , -mata n. -matu, nebo neskloň., stř.; — dramatický; — dramaturg, -a, m.

draperie , ž.	dřu, dřou; <i>impt.</i> dři,	důkladný ; -ost, -i, ž.
draplavý	dřete; <i>přech. přít.</i> dra,	důl , dolu, <i>m.</i> ; důlek,
drastický ; -ičnost, -i, ž.	drouc, drouce; <i>part.</i>	-lku, <i>m.</i>
drát , -u, <i>m.</i> ; drátař, -e,	<i>min.</i> dřel, dřev, dřen;	důležitý ; -ost, -i, ž.
<i>m.</i> ; dráteník, -a, <i>m.</i> ;	<i>podst. jm.</i> dření. <i>Slož.</i>	dům , domu, <i>m.</i>
drátěný; drátovati	rozedřítí, rozedru <i>atd.</i>	důmysl , -u, <i>m.</i>
dratev , -tve, ž.	<i>Jiné je</i> dráti, deru, <i>v. t.</i>	Dunaj , -e, <i>m.</i>
dráti , <i>praes.</i> deru, děřeš	dřívější	duněti , 3. <i>mn.</i> duní
<i>a</i> dereš . . . , 3. <i>mn.</i> de-	drnětí , 3. <i>mn.</i> drnčí	dupati , <i>praes.</i> dupu, -eš,
rou; <i>impt.</i> deř, deřte	drobet , -bte <i>i</i> -btu, <i>m.</i>	3. <i>mn.</i> dupou <i>a</i> dupám,
<i>a</i> der, derte; <i>přech.</i>	drobnozrný	-áš, 3. <i>mn.</i> dupají, <i>impt.</i>
<i>přít.</i> dera, derouc . . . ,	drozd , -a, <i>m.</i>	dup, dupte <i>a</i> dupej,
<i>part. min.</i> dral, drav,	drožkář , -e, <i>m.</i> ; -ský	dupejte, <i>part.</i> dupaje,
drán, <i>podst. jm.</i> draní.	dršťka , drštička	-ajíc, dupal, dupán
<i>Slož.</i> : rozedrati . . roz-	drůbež , -e, ž.; -ník, -a,	duplikát , -u, <i>m.</i>
deru <i>atp.</i> <i>Jiné je</i> dřítí,	<i>m.</i> ; -nice, ž.	důraz , -u, <i>m.</i>
dru, <i>v. t.</i>	drůbky , <i>m. mn.</i>	Durinsko
draze , dráže <i>n.</i> dráž	druh , -a, neživ. -u, <i>m.</i> ;	dušík , -u, <i>m.</i> ; -ičnatý
dražba ; dražební	družka; družstvo	důsledek , -u, <i>m.</i>
Drážďany , Drážďan, <i>m.</i>	druhdy = <i>místy</i> , časem,	důsledný ; -ost, -i, ž.
<i>pomn.</i> ; drážďanský	<i>lat. interdum</i> ; <i>na př.</i>	dušný
dráždicí , čím se dráždí;	druhdy nalezne se jetel	důstojenství , stř.
dráždicí, jenž dráždí	čtyřlístý. <i>V jaz. kniž-</i>	důstojník , -a, <i>m.</i> ; -ický
draždič , draždič, -e, <i>m.</i> ;	<i>ném bývá ve významu</i>	dušezpyt , -u, <i>m.</i>
draždidlo <i>i</i> draždidlo	= <i>kdysi, olim</i> ; <i>chybně</i>	dušička , ž.; Dušičky,
dražší , z drahý	Dryada	ž. <i>mn.</i> , svátek
dřeň , dřeně, <i>m.</i> , duše	dryák , -u, <i>m.</i> , lék; dry-	dušný
<i>rostliny</i>	áčník, -a, <i>m.</i> ; -ický	důtka ; důtklivý; -ivost,
dressura	drzý , -á, -é, <i>nikoli</i> drží,	-i, ž.
dřevěněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	-í, -í	důtky , ž. <i>mn.</i>
dřevěný	držátko	dutý ; -ina
dřevoryjec , -rytec, <i>gen.</i>	držeti , 3. <i>mn.</i> drží	důvěra ; -ný; -nost, -i, ž.
-jce, -tce, <i>m.</i> ; -rytina	dštíti , <i>praes.</i> 3. <i>mn.</i> dští,	důvod , -u, <i>m.</i>
dříč , -e, <i>m.</i> ; -ský; -stvi	nebesa dští = <i>vydávají</i>	důvtip , -u, <i>m.</i> ; -ný;
dřík , -u, <i>m.</i> , trup	děšť; <i>impt.</i> dšti, dštěte.	-nost, -i, ž.
dřímati , dřimu, -eš, 3.	<i>Zastaralé</i>	dva <i>m.</i> , dvě žensk. <i>a</i> stř.,
<i>mn.</i> dřímou; <i>novotv.</i> :	duál , -u, <i>m.</i> , dvojné číslo	<i>gen. a lok.</i> dvou, <i>dat.</i>
dřímám, -áš, 3. <i>mn.</i>	dualismus , -ismu, <i>m.</i>	<i>a instr.</i> dvěma § 29 <i>a</i>
dřímají, <i>impt.</i> dřímej,	duel , -elu, <i>m.</i> , souboj	66, 2
<i>part.</i> dřímaje, -ajíc	duetto , stř.	dvacet , dvaceti <i>n.</i> dva-
dřímavý	duha ; -ový; -žina	cíti § 66, 5
dřimnouti , též dřimnouti	duch , -a, <i>m.</i>	dvacítká ; dvacetina
dřín , -u, <i>m.</i> ; -ový; dřínka	Duch svatý	dvanáct <i>n.</i> -cte, dva-
Dříteč , -tče, ž. <i>jm. místní</i> ;	důchod , -u, <i>m.</i> ; -ní, -iho,	nácti § 66, 5
<i>nikoli</i> Dříč	<i>m.</i> ; -ňová, ž.	dvanáctka ; dvanáctina
dřítí , <i>praes.</i> dru, dřeš . . ,	duji <i>v.</i> douti, dmu	dvé , dvého <i>atd.</i> § 69
3. <i>mn.</i> drou, <i>nikoli</i>	důkaz , -u, <i>m.</i>	dveře <i>i</i> dvěře, <i>gen.</i> dveří,

dat. dveřím, *lok.* dveřích, *instr.* dveřmi
dvíče, -ete, *str.*; též dvojče
dvih, -u, *m.*
dvířka, dvířek, *str.* *mn.*
dvojhvězdi, *str.*
dvoji, -ího *atd.* § 68
dvojiť *hodný*
dvojné číslo § 29
dvojsmyslný
dvojtečka *kdy bývá* § 94
dvořenin, -a, *n.* dvořan, -a, *m.*; *mn.* č. dvořané
dvoukopytník, -a, *m.*
dvouramenný
dvůj, dvoje, dvoje, *zastaralé* = dvoji § 68
dýchací
dýchánek, -u, *m.*
dýchati, *praes.* dýši, -cš, 3. *mn.* dýší, a dýchám, -áš, 3. *mn.* dýchají; *impt.* dýchej; *přech.* přít. dýše, dýšíc... a dýchaje, -ajíc
dýchavičný; -ost, -i, *ž.*
dychtiti, 3. *mn.* dychtí
Dyje, *ž.*, jméno řeky
dýka
dykyta
dýmací
dýmkář, -e, *m.*
dymník, -u, *m.*
dýň i dýně, -ě, *ž.*, rostlina
dynamika, *ž.*
dynastie, *ž.*
džbán, -u, *m.*
džber, -u, *m.*

E.

é *kdy ptšeme* § 5
-e (ě), -ic a -eje, -ejíc *v přech. přít.* § 79
-e, mužská příjmení toho

zakončení jak se skloňují: Večeře, Kratochvíle, Srdce, *gen.* -e, *dat.* -ovi *atd.* § 39; *tak i cizí*: Goethe, Niederle, *gen.* -e, *dat. lok.* -ovi, *instr.* -em
eden, -enu, *m.*
edikt, -u, *m.*
Eduard, -a, *m.*; též Edvard
efemerní, *pomíjející*
efekt, -u, *m.*, účinek; -ivní; -ní
Efialtes, -ta, *m.*
egejský
egoismus, -ismu, *m.*; egoista, -y, *m.*
Egypt, -a, *m.*; egyptský
Ekbatana, -an, *str.* *mn.*
ekliptika
ekloga
ekonom *n.* oekonom, -a, *m.*, hospodář; -ie, *ž.*; -ický
ekstase, *ž.*, nadšení
ekvipáž, ekypáž, -e, *ž.*, povoz
elaborát, -u, *m.*, vypracování
elastický, pružný; -ičnost, -i, *ž.*
elegie, *ž.*, žalozpěv; -ický
elektrický
elementární
Eleusis, -siny, *ž.*
elita, -ní
elixír, -u, *m.*
elipsa; *elliptický*; *elipsoid*, -u, *m.*
clysium, -ia, *str.*
embryo, -a, *str.*, zárodek; -onální
emfase, *ž.*; *emfatický*
emigrace, *ž.*; -ant, -a, *m.*
empirie, *ž.*; -ický
-en, -ěn *v příč. trp.*: za-

vřen, viděn, *odchyl.* -ín § 76
encyklika
encyklopaedie, *ž.*; -ický; -ista; *m.*
-ěnin, *podst. jm. toho zakončení* § 30; *srov.* zeměnin
enklava
enklitika; -ický
enthusiasmus, -asmu, *m.*, nadšení; -ast, -a, *m.*; -astický
enunciace, *ž.*
Epaminondas, -dy, *m.*
epický
epidemie, *ž.*; -ický
epigram, -u, *m.*; -atický
epilepsie, *ž.*, padoucnice; *epileptický*
epilog, -u, *m.*, doslov
episoda; -ní
epitheton, -theta, *str.*
epos, -u, *m.*
-er, -era, -ero a -erý, -erá, -eré, *číslovky* § 70
erár, -u, *m.*; -ní
Erinnys, -ye, *ž.*
Eris, -idy, *ž.*
Eros, Erota, *m.*; *erotický*
erupce, *ž.*
eskamotáž, -e, *ž.*; -tér -a, *m.*
eskomptní
eskorta
essence, *ž.*
estetika *n.* aesthetika
ether *n.* aether, -u, *m.*; -ický
ethika, *mravověda*; -ický
ethnografie, *ž.*
etiketa
etymologie, *ž.*; -ický
eufonie, *ž.*
Euripides, -ida, *m.*
-ev, *vlastní jm. slovan-ská toho zakončení*,

gen. -eva, instr. -evem
 § 53
Eva; Evička
evangelík, -a, *m.*; -ický
eventuální; -alita
evidence, *ž.*; -entní
Evropa; evropský
exaktní; -ost, -i, *ž.*
excellence, -e, *ž.*
excentrický, *výstřední*
exekuce, *ž.*; exekuční;
 exekutor, -a, *m.*; exe-
 kvovati
exemplář, -e, *m.*
exercicie, *ž. mn., cvičení*
 (nábožná)
exhorta
existence, *ž.*; -ční
exklusivní, *vylučný*
exkommunikace
exotický, cizokrajný
expansivní; -ost, -i, *ž.*
expedit, -u, *m.*; -tor,
 -a, *m.*
experiment, -u, *m.*; -ální
exploze, *ž.*, *výbuch*;
 explodovati
exposice, *ž.*; expositura
exsudát, -u, *m.*
extense, *ž.*; -ivní
externista, *m.*
extrakt, -u, *m.*
extrem, též extrém, -u, *m.*
exulant, -a, *m.*
Ezop, -a, *m.*; též Aesop

F.

fabrikát, -u, *m.*; -ace,
ž.; -ant, -a, *m.*
façada *n.* fasáda
façona *n.* fasona
fadessa; fádni
faenomen *v.* fenomen
Faëthon, -onta, *m.*;
 faëton, -u, *m.*, kočár

faksimile, -e, *stř.*
fakt, -u, *m.*
faktotum, -ta, *stř.*
faktum, -ta, *stř.*
fakulta
falang *n.* falanga, -y, *ž.*
falckrabě *n.* -bí, *gen.*
 mocného falckraběte *n.*
 -bí *n.* -bího *atd., množ.*
nom. mocní falckrabové
n. -bata *n.* -bí *atd.* § 46
fama; -osní
fanfara
fantasie, *ž.*; -astický
fantasma, -ata *n.* -atu,
stř.; fantasmagorie, *ž.*
fantom, -u, *m.*, *přelud*
fara; -ní; -ský
fasáda, *s m.* *φ*
fase *n.* fáze, *ž.*
fasona, *s m.* *φ*
fasse, *příznání (přijmů)*
fatalismus, -ismu, *m.*;
 -ista, -y, *m.*
fatum, fata, *stř.*, *osud*
federalismus, *n.* fœde-
 ralismus, -ismu, *m.*
Felix, -e *i* -a, *m.*
Fenie, též Foenicie *a*
 Foinikie, *ž.*, *viz* § 2
fénix, -e *n.* -a, *m.*
fenomen *n.* faenomen,
 -enu, *m.*; -ální
fes, též fez, -u, *m.*
fetišismus, -ismu, *m.*
feudalismus, -ismu, *m.*
feuilleton (čti föjtö), —
 nebo podle výslovnosti
 obecné feljeton, -u, *m.*
fiala, květina
fiála, ozdoba ve stavitel-
 ství
fiasko, -a, *stř.*
fičeti, *3. mn.* fičí
fideikomis, -u, *m.*
Fidias, Feidias, *g.* -ia, *m.*
figura; -ální

fik, -u, *m.*; -ový
fikce, *ž.*; fikční
filanthrop, -a, *m.*, *lidumil*
Filemon, -a, *m.*
filiálka; -ální
filigránský
filolog, -a, *m.*
finance, *ž.*; finanční
fládr, -u, *m.*
flegma; flegmatik, -a, *m.*;
 -ický
flétna
flor *i* flór, -u, *m.*
fluidum, -da, *stř.*
fluktuace, *ž.*
Foebus, též Foibos, -ba,
m.
folie, *ž.*; -iant, -u, *m.*
fonetický
fonograf, -u, *m.*
fontana
formalie, *ž.*; -ální
formát, -u, *m.*
forum, fora, *stř.*
fossilní
fraktura
Francouz, -e, *m.*; Fran-
 couzka; francouzský
francouzština, *nikoli*
 francina ani frančtina
 § 20
františkán, -a, *m.*
frappantní
frase *i* fráze, *ž.*, *úslolí*
frčeti, *3. mn.* frčí
frekvence, *ž.*
Friedrich, -a, *m.*, Bedřich
frivolní; -ost, -i, *ž.*
Frygie, *ž.*
fučeti, *3. mn.* fučí
fuga
fúra
furiant, -a, *m.*
fysika; fysický
fysiognomie, *ž.*
fysiokratický
fysiologie, *ž.*

G.

galanterie, *ž.*
 galeje, *ž.*
 galerie, *ž.*
 Galilea, *gen. -ee nebo -eje, ž.*
 Gallie, *ž.*
 galvanismus, *-ismu, m.*
 Ganymedes, *-eda, m.*
 garçon (*č čti s*), *-a, m.*
 garderoba, *šatna*
 garnisona, *posádka*
 garnitura
 gastrický, *žaludeční*
 gáže, *ž.; -ista, -y, m.*
 Gdánsko
 genealog, *-a, m.; -ie, ž.*
 generál, *-a, m.*
 genetický
 genitiv, *-netiv, -u, m.*
 genius, *-ia, m.; geniální*
 genre, *-u, m. (čti žar, ob. žánr)*
 geodaesie, *ž.*
 Germán, *-a, m.; germánský*
 germanisace, *ž.*
 ghasela, *v básnictví*
 ghetto, *-a, stř.*
 gladiátor, *-a, m.*
 globus, *-bu, m., zeměkoule*
 glossa, *vysvětlivka*
 glycerin, *-u, m.*
 glyptotheka
 gnoma; *-ický*
 Gotové, *m. mn.; gotický; gotština*
 graduale, *-e, stř.*
 gram, *-u, m.*
 grammatika, *mluvnice; -tický*
 granát, *-u, m.*
 grandiosní, *velkolepý*
 granit, *-u, m.*
 gravitace, *ž.*

gremium, *-ia, stř.*
 gubernátor, *-a, m.*
 guerilla (*gue- čti ge*)
 guillotina (*gui- čti gi*)
 guirlanda (*gui- čti gi*)
 guvernantka
 guvernér, *-a, m.*
 gymnasium, *-sia, stř.; -sijní; -siální*
 gymnastika

H.

habilitace, *ž.*
 habroví, *stř., = habří*
 Habsburk, *-a, m.; habsburský*
 hádati; *hádaní, hádanka; ž.; hadač, m.; hadačství, stř.*
 hádě, *-ěte, stř.; -ďátko, stř.*
 Hades, *-du, m.*
 haemorrhoidy, *ž. pomn.*
 haeresie, *ž., kacířství*
 háj, *-e, m.; -ový; -ovna, ž.; -emství, stř.; ale hajný, m.; hajnice, ž.*
 halěr nebo halíř, *-e, m.*
 hallucinace, *ž.*
 hamižný
 Haná, *-é, ž., krajina na Moravě*
 hanba, *ž.*
 hance, *-e, m., vok. hance!*
 handžár, *-u, m.*
 haněti, *haním, -iš, 3. mn. hanějí, impt. haněj, part. haněje, -ějte, haněl; vedle toho je také haniti, v. t.*
 -háněti, *vyháněti atp., 3. mn. -hánějí, impt. -háněj, přech. -háněje -ějic*
 haniti, *3. mn. haní; impt. haň, haňte; přech. ha-*

ně, hanic, přič. hanil; vedle toho je také haněti, v. t.
 Hannibal, *-a, m.*
 hanný = *hanlivý*
 hansa, *ž.*
 harém, *-u, m.*
 harfeník, *-a, m.*
 harlekýn, *-a, m.*
 harmonie, *ž.; -ika, ž.*
 Harpye, *-yí, ž. mn.*
 hasič, *m.; -ský*
 hasiti, *3. mn. hasí, impt. has, přič. hašen*
 hasnouti, *hasl, novotv. hasnul*
 hašení, *stř.*
 -háseti, *zháseti atp., 3. mn. -hásejí, impt. -hášej, přech. -háseje, -ejic*
 háv, *-u, m.*
 havěď i havět, *-i, ž.*
 havíř, *m.; -ský; -ství*
 Havlů, *příjmení, gen. -ů atd., neskloňováno § 54*
 havrani, *příd. jm.*
 hazardní
 házecí
 házeti, *3. mn. házejí, impt. házej, přech. házeje, -ejic*
 hbitý
 hebký
 hedváb *n. hedbáv -u, m., = hedvábi, hedbáví, stř.; -ný*
 hejl, *hýl, -a, m.*
 hektolitr, *-u, m.*
 Helena, *ž.*
 Hellas, *-ady, ž.*
 Hellenové, *m. mn.; hellenský*
 Hellespont, *-u, m.*
 helota, *-y, m.*
 hemisfera, *ž., polokoule*
 heraldika, *ž.*

herbář, -e, *m.*, rostlinář
Herkules, -la, *m.*
heřmánek, -nku, *m.*
Heřmanovo Městce,
stř., *v.* městce
hermelín, -u, *m.*
heroický = *hrdinný*, *bo-*
hatýrský, *v.* heros
heroismus, -ismu, *m.*
heros, -oa, *m.*, *hrdina*,
bohatýr
Hessy, Hess, *m. mn.*, =
Hessensko
hezký, *kompt.* hezčí
hierarchie, *ž.*
hieroglyf, -u, *m.*
hippodrom, -u, *m.*
historiograf, -a, *m.*
hladiti, *3. mn.* hladí,
příč. hlazen
hladítko, *stř.*
hladký, *kompt.* hladší
hladověti, *3. mn.* -ějí;
-ějíci
hlásání, *stř.*
hláska, *ž.*
hlásnice, *ž.*
hlásník, -a, *m.*, = *hlásný*,
ponocný
hlasný = *hlasitý*
hlásný = *ponocný*
hlať, -ti, *ž.*
hlavice, *ž.*; -ička
hlávka, *ž.*
hleděti, *3. mn.* hledí
hlemýžď, -dě, *m.*
hlidač, -e, *m.*; -ka, *ž.*
hlína, *ž.*, *7. p.* hlinou;
hlínový
hliněný; *hlinitý*
hliník, -u, *m.* (*m.* -nník),
hlinka, *ž.*; -ový
hlísta, *ž.* = *hlist*, -a, *m.*
hlíza, *hlizou i hlízou atd.*;
hlízový
-hližeti, *pohlížeti atp.*,
3. mn. -hližejí, *impt.*

-hližej, *přech.* -hližeje,
-ejíc
hlodati, *hlozi*, *hlozeš*,
3. mn. *hlozí*; *impt.*
hloz, *hlozte*; *přech.*
hloze, *hlozic*; *tvary ty*
zastaraly a bývá za
ně hlodám, -áš, *3. mn.*
hlodají, *impt.* *hlodej*,
přech. *hlodaje*
hloh, -u, *m.*
hlomoz, -u, *m.*
hloží, *stř.*
hluboko, *kompt.* *hloub*,
hlouběji
hluboký, *kompt.* *hlubší*
hluchý, *kompt.* *hlušší*
hmatati, *hmatnouti*
hmoždíř, -e, *m.*
hmyz, -u, *m.*
hnát, -u, *m.*; *hnátek*,
-tku, *m.*
hned
hněď, -di, *ž.*
hnětu, *inf.* *hnísti*
hnida, *ž.*; -dopich, -a, *m.*
Hnilica, *příjm. mužské*,
gen. -ici (*v nář. vých.*
-ice), *dat. lok.* -icovi,
akk. -icu, *vok.* -ico,
instr. -icou
hnisati
hnísti, *hnětu*, -eš
hníti, *hniži*, -eš, *3. mn.*
hniží, *impt.* *hniž*, *hnižte*,
přech. *hniže*, *hnižíc*, *příč.*
hnil
hnízdit, *3. mn.* *hnízdí*
Hnízdo, -y *atd.* § 39
hnůj, *hnoje*, *m.*
hnusný
ho *v.* on, *jeho* § 62, 7
hoditi, *3. mn.* *hodí*, *příč.*
hozen
hojící, *čím se hojí*; *ho-*
jící, *kdo hojí*

hokyně, *ž.*, *gen. mn.*
hokyň i -yní
holínky, *ž. pomn.*
holirna
Hollandsko
Homer *n.* Homér, -a, *m.*;
-ský
homoeopathie, *ž.*
homonym, -u, *m.*
honicí, *na př. pes*; *ho-*
nící, *kdo honí*
honitba
honositi se, *3. mn.* -sí,
impt. *honos se*
honošení, *stř.*
horal, -a, *m.*, *mn.* *horalé*
hořčice, *ž.*
horempátem *n.* *horem-*
pádem
hořeti, *3. mn.* *hoří*, *impt.*
hoř, *přech.* *hoře*, *hoříc*,
příč. *hořel*, *podst. jn.*
hoření
Hořice, *gen.* Hořic
horizont, -u, *m.*, *obzor*
horký, *horčejší*
hořký, *hořčejší*
horší
hospitál, -u, *m.*
hospodářik, -a, *m.*
hospodárný
Hospodin, -a, *m.*
hospodyně, *ž.*, *gen. mn.*
-yní *n.* -yň
hospůdka
host, -a *atd.*; *množ. nom.*
hosté, *gen.* -í, *dat.* -em,
akk. -i, *lok.* -ech, *instr.*
hostmi, *nebo též gen.*
-ův, *dat.* -ům, *akk. a*
instr. -y § 49
Hostiné, -ého, *stř.*
hostiný; -ost, -i, *ž.*
hostiti, *3. mn.* *hostí*,
příč. *hoštěn*
Hostýn, -a, *m.*
-hošť, -ě, *v některých*

<i>místních jm. složených:</i> Dobrohošť, Bolehošť, Litohošť, Radhošť <i>atp.</i>	hraní, <i>podle vz.</i> dělati; — <i>a také:</i> hraji, hra- ješ . ., <i>impt.</i> hraj, hrajte, <i>příč.</i> hrál, <i>podle vz.</i> láti	hromaditi , 3. <i>mn.</i> -di, <i>part.</i> hromaděn
hoštění , <i>nikoli</i> hostění		hromádka
hotovati , hotuji, -eš, <i>impt.</i> hotuj, <i>přech.</i> ho- tuje, <i>příč.</i> hotoval	hřáti , zahřáti <i>atp.</i> , hřeji, -eš, 3. <i>mn.</i> hřeji, <i>impt.</i> hřej, <i>přech.</i> přit. hřeje, hřejíc, <i>přech. min.</i> hráv, <i>příč.</i> hrál, hráň, <i>ново-</i> <i>tvár</i> hrát; <i>podst. jm.</i> hřání, zahřání, -ti	hromnice , <i>gen.</i> hromnic, <i>dat.</i> -ům, <i>lok.</i> -ích, <i>instr.</i> -emi <i>a</i> -i
houba , <i>gen. mn.</i> hub	hráze <i>n.</i> hráz, <i>ž.</i> ; hrázka	hromobití , <i>stř.</i>
housle , <i>ž. množ., gen.</i> -í, <i>dat.</i> -ím, <i>lok.</i> -ích, <i>instr.</i> -emi	hrazen , hrazení, <i>z</i> hra- diti; <i>neprávem</i> hražen, hražení	hromovládny
housti , hudu, -eš, 3. <i>mn.</i> hudou, <i>impt.</i> huď, huďte, <i>part.</i> huda, -ouc, hudl, -a, -o	hražen , hražení <i>v.</i> hra- zen <i>a</i> hraditi	hrouda , hrudou, hrud, hrudám, hrudách, hru- dami, <i>také</i> hroudou <i>atd.</i>
houština	hřbitov , -a, <i>m.</i>	hrozba
hovádko	hrčeti , 3. <i>mn.</i> hrčí	hroziti , 3. <i>mn.</i> hrozí, <i>příč.</i> hrozen
hověti , 3. <i>mn.</i> hovějí, <i>impt.</i> hověj, <i>přech.</i> ho- věje, -ějí; <i>odchytkou:</i> hoviti, 3. <i>mn.</i> hovi, <i>impt.</i> hov, hovte, <i>přech.</i> hově, -íc	hrdélko	hroznýš , -e, <i>m.</i>
hození , <i>nikoli</i> hodění	hrdinný ; -ost, -i, <i>ž.</i>	hrožení , hrozba
hrabati , hrabu, -eš, <i>impt.</i> hrab, <i>novotv.</i> hrabám, hrabej; <i>přech.</i> hrabaje, <i>příč.</i> hrabal	hrdopych , -a; -pýšek, -ška, <i>m.</i>	hrst , i, <i>ž.</i> ; <i>množ. nom.</i> <i>akk.</i> -hrsti, <i>gen.</i> -í, <i>dat.</i> -em, <i>lok.</i> -ech, <i>instr.</i> hrstmi
hrabě , -ěte, <i>m.</i>	hřeben , -e, <i>m.</i> ; -ář, -e, <i>m.</i>	hrtan , chřtán, -u, <i>m.</i>
hrací	hřebíček , -čku, <i>m.</i> ; - čkový	hrubián , -a, <i>m.</i>
hráč , -e, <i>m.</i> ; hráčství, <i>stř.</i>	hřebík , -u, <i>m.</i>	hrud , -di, <i>ž.</i>
hračka ; hříčka	hřebikář , -e, <i>m.</i>	hrudí , <i>stř.</i>
Hradčany , -čan, <i>m. po-</i> <i>mn.</i> ; hradčanský	hřib , -u, <i>m.</i> ; hřibek	hrudka
hraditi , 3. <i>mn.</i> hradí; <i>příč.</i> hrazen, <i>podst. jm.</i> hrazení, <i>neprávem</i> hra- žen, hražení	hřibě , -ěte, <i>stř.</i> ; hřibátko <i>i</i> hřibátko	hrůza
hrách , hrachu, <i>m.</i>	hřiběcí , <i>nikoli</i> chřípěcí, <i>stř.</i>	hrýzati , hrýži, -eš, 3. <i>mn.</i> hrýži, <i>impt.</i> hryž, <i>přech.</i> hryže, hryžíc; <i>a častěji novotv.:</i> hrý- zám, -áš . ., <i>impt.</i> hry- zej, <i>přech.</i> hrýzaje, -ajíc; <i>part. min.</i> hrý- zal, hrýzav, hrýzán
hranol , -u, <i>m.</i>	hříčka	hrýzti , hryzu, -eš, 3. <i>mn.</i> hryzou, <i>impt.</i> hryz, hryzte, <i>příč.</i> hryzl, hry- zen, <i>podst. jm.</i> hryzení; <i>vedle toho je také</i> hrý- zati, <i>v. t.</i>
hrašek , -u, <i>m.</i>	hřidél , -dele, <i>m.</i> ; -ový	hrzeti , <i>zastaralé</i> = <i>po-</i> <i>hrdati</i> , <i>ze stč. kompt.</i> hrzí = <i>hrdější</i> ; <i>praes.</i> 3. <i>mn.</i> hrzejí, <i>impt.</i> hrzej, <i>přech.</i> hrzeje, -ejíc
hráti , hrám, -áš, 3. <i>mn.</i> hrají, <i>impt.</i> hrej, hrejte, <i>přech.</i> hraje, hrajíc, <i>příč.</i> hral, <i>podst. jm.</i>	hříšný , hříšník, -a, <i>m.</i>	hubeněti , 3. <i>mn.</i> -ějí
	hřímání ; hřímatel, -e, <i>m.</i>	
	hřiště , -ště, <i>stř.</i>	
	hřiva , hřivou <i>i</i> hřívou; hřivnác, -e, <i>m.</i>	
	hřivna	
	hřmiti <i>n.</i> hřměti, 3. <i>mn.</i> hřmí	
	hrnčír , -e, <i>m.</i> ; -ství, <i>stř.</i>	
	hroch , -a, <i>m.</i>	

hubka
hučeti, 3. mn. hučí
hudba
hudu v. housti
Hugenot, -a, m.
Hugo, gen. -y, dat. lok. -ovi, akk. -u, instr. -ou, § 39
hůl, holi, ž.
hulán, -a, m.; -ský
hůlka, hůlčička
humanita, lidskost
humánní, lidský
humor, -u, m.; -istický
Hunové, hunský
hůře n. hůř
Hus, -a, m.; Jan Hus, gen. Jana Husa i Husi
husí, na př. péro
husita, -y, m.; mn. -ité
Hustopeč, -e, ž.
hustý, hustější, hustší
hut n. huť, -ti, ž.; hutní, -nický
hvězdářství, stř.
hvězdozpyt, -u, m.
hvízd, -u, m.
hvízdati; *tvary zastar.*: praes. hviždi, hvižďeš, impt. hvižď, přech. hvižďe; *za ně je* hvíždám . ., hvízdej . ., hvízdaje
hvízdnouti n. hvízdnouti; hvízdati
hvozd, -u, m.
hyacint, -u, m.; -ový
hýbací
hýbati, hýbu, -eš, 3. mn. hýbou, a novotv. hýbám, -áš, 3. mn. hýbají; impt. hýbej, přech. hýbaje, -ajíc
hýčkati
hydra
hydrát, -u, m.
hydraulický
hyena

hygroskop, -u, m.
hýkati
hýl, -a, m., = hejl
Hymen, -a, m.
hymna; -us, gen. -u, m.
hyperbola
hypochondrie, ž.
hypotenusa
hypotheka; -eční
hypothese, ž.; -thetický
hýřil, -a, m.
hysterie, ž.
hyzditi, 3. mn. hyzdí, příč. hyžděn
hyždění z hyzditi

Ch.

chaběti, 3. mn. -ějí; chabnouti
chabrus, -usu, m.
chalcedon, -u, m.
Chaldaea, -aey n. -eje, ž.
Chalkis, -idy, ž.
chamaeleon, -na, m.
chamrad, -di, ž.
chán, -a, m.
chance, ž. (vysl. šās)
chansonetta (ch čti š)
chaos, -su, m.
chápavý
charakter, -u, m., po-
vaha
Charis, -ity, ž.
charmantní (ch čti š)
Charon, -a, m.
Charvát, -a, m., = Chor-
vát, v. t.
Charybdis, -dy, ž.
cháska
chasník, -a, m.
chátra
-cházeti, vycházeti atp.; 3. mn. -cházejí, impt. -cházej, přech. -cházeje, -ejíc
Cheb, Chebu, m.

chef (ch čti š), n. podle
výsl. ob. šéf, -a, m.
chemik, -a, m.; -ický
Chersones, -su, m.
cherub, též -ín, -a, m.
chimaera
chinin, -u, m.
chirurg, -a, m.
chladicí, čím se chladí, chladící, kdo neb co chladí
chladnouti, part. chladl
chlácholiti
chlapecký
chléb a také chleb, m., gen. chleba
chlév, -a, m.
chlipěti
chlipný; chlipněti, 3. mn. -ějí
chlor, -u, m.
chmel, -e, m.; -iště, -iště
stř.
chmura, nikoli chmúra ani chmúra
chmýr, -u, m.; chmýří, stř.
Choceň, Chocně, ž.
choditi, 3. mn. chodí, příč. chozen
chochol, -u, m.
cholerický
chor, -u, m.; chorál, -u, m.; chorista, m.
Chorvát i Charvát, -a, m.; též -at
choť, rodu mužsk. = manžel, na př. sestřin
choť, gen. sestřina
chotě atd., podle vz. oráč; — rodu žensk. = manželka, na př. bra-
trova choť, gen. bra-
trovy choti atd., podle
vz. kost
Chotěboř, -e, ž. jm. míst-
ní, do Chotěboře atd.

Chotěbuz, -e, *ž. jm. místní*, do Chotěbuze *atd.*
Choteč, -tče, *ž. jm. místní*; *nikoli* Choč
choulostivěti, 3. *mn.* -ějí
chození, *nikoli* chodění
chřadnouti, chřadl, *novotvar* chřadnul
chramostýl, -e, *nov.* -a, *m.*
chránici, *čím se chrání*; chránici, *kdo chrání*; chránivý; chranič, -itel
chrápati, chrápu, -eš. 3. *mn.* chrápou, *novotvar* chrápám, -áš, 3. *mn.* chrápají, *impt.* chrápej, *přech.* chrápaje
chraptěti, 3. *mn.* chraptí
chrást, -u, *m.* = chrást *u zelí*; chřast *n.* chřest = *zvuk chřestivý*
chrástal, -a, *m.*
chrastí, *stř.*
chrčeti, 3. *mn.* chrčí
chrestomathie, *ž.*
chřestýš, -e, *m.*
chrie, *ž.*
chřipě, -ě, *ž.*; chřipka
chromatický
chronický
chrouiti, chruji, -eš, 3. *mn.* chrují, *impt.* chruj, *part.* chruje, -íc, chrul, chrut
chřtán, hrtan, -u, *m.*
Chrudim, -ě, *ž.*; do Chrudimě *atd.*
chruji v. chrouiti
chrůpati jako chrápati, *v. t.*
chrysolith, -u, *m.*
chtič, -e, *m.*; chtivý
chtíti, chci, chceš, 3. *mn.* chtějí, *a* chtějí; *impt.* chtěj, chtějte; *přech.* chtě, chtěcí *a* chtěje, -ějíc

chuďátko
chůdy, *ž. pomn.*
churavěti, 3. *mn.* -ějí
chut, *dial.* chuť, -i, *ž.*; *množ. nom. akk.* chuti, *gen.* -i, *dat.* -em, *lok.* -ech, *instr.* chutmi
chůva
chůze, *ž.*
chvála, *gen. mn.* chval; chvalný
chvalořeč, -i, *ž.*
chvalozpěv, -u, *m.*
chvastati, -avý, -al
chvátati; -avý; chvatný
chvíle, *gen. mn.* chvíl
chvilka; -ový
chvíti, **chvěti**, chvěji, -eš, 3. *mn.* chvějí, *impt.* chvěj, *přech.* chvěje, chvějíc
chvoj, -e, *ž.*; chvoji, *stř.*
chyběti, *podmětné* = nebyti, 3. *mn.* -ějí
chybiti, 3. *mn.* chybí
chýliti, 3. *mn.* chýlí, *impt.* chyl
chyše, *ž.*; chyška
chytrácký

I.

i, y *kdy píšeme § 3*
-i, -í *kdy píšeme § 4*
-i *koncovka 1. os. jedn., a -í 3. os. množ.; někdy -u, -ou § 78*
-í a -ejí *v 3. os. množ. § 79*
-í, *podst. jm. ženská toho zakončení z lat. -ia a -io: Maří, biblí, komissi, orací atp., skloň. podle vz. paní § 44*
-ica, *příjmení mužská toho zakončení, na př. Hnilica, gen. -ici (v nár.*

východních -ice), dat. lok. -icovi, akk. -icu, vok. -ico, instr. -icou § 42
-ice, *pomnož. jm. místní toho zakončení, Lobkovic atp. § 32*
idea, *gen. idey n. ideje atd.*
ideál, -u, *m.*
identický
idiom, -u, *m.*
idiosynkrasie, *ž.*
idiotismus, -smu, *m.*
idylla, -ický
-ik-ář, *podst. jm. toho zakončení (z -ik), na př. pilníkář § 25*
Ilias, -ady, *ž.*
illegální, *nezákonný*
illegitimní
illuminační, *ž., osvětlení*
illuse, *ž.*
illustrace, *ž.*
Illyrie, *ž.*
imaginární
imitace, *ž., napodobení*
imatrikulace, *ž., zápis do matrik*
immobilní
immoralita, *nemravnost*
immortelka
immunita
imperativ, -u, *m., rozkazovací způsob § 80*
impertinence, *ž., drzost*
improvisátor, -a, *m.*
-in, *vlastní jména slovanská toho zakončení, na př. Karamzin, gen. -ina, instr. -inem § 53*
indemnita
Indián, -a, *m.*
indický
indifferentismus, -smu
indignace, *ž.*
indigo, *stř.*

indikativ, -u, m.
indirektní, nepřímý
indiskretní
individuální
indukce, ž.
industriální
infinitiv, -u, m. § 73
iniciálka
iniciativa
inkassovati
inkognito, str.
inkolát, -u, m.
inkonsekvence, ž., ne-
důslednost
inkoust, -u, m.
inkunabule, ž., prvotisk
inkvisice, ž.
inserát, -u, m.
installace, ž.
instinkt, -u, m.
instifuce, ž.
instrukce, ž.
instrumentál, -u, m.
integrál, -u, m.
intellektuální
intelligence, ž.
interdikt, -u, m.
interessantní
intermezzo, -a, str.
internacionální, mezi-
národní
interpellace, ž., dotaz
v jednáni sněmovním
atp.
interpunkce, ž.
interregnum, -na, str.
intrika, pleticha; -án, m.
invalida, -y, m.
invase, ž., vpád
inženýr, -a, m.
ionický
ironický
irracionální
irreální
irritace, ž., podráždění
-iště, nikoliv -iště; podst.
jm. toho zakončení, na

př. bičíště, ohniště, spá-
leniště, strniště atp.,
gen. -iště, dat. -išti atd.,
jako moře; chybně: gen.
-ištěte atd.
Ital, -a, m. (starověký);
Italián, -a, m. (nynější);
Italie, ž.

J.

já, gen. mne, dat. mně
a mi, akk. mě a mne,
lok. mně, instr. mnou
jablíčko
jabloň, -ně, ž.
Jablonné, -ého, str.
jméno místní
jádro, gen. mn. jader;
jádrový; jádérko; ja-
drný
jahelný
jáhen, -hna, m.
jáhla, mn. jáhly, gen.
jahel
jahůdka
Jáchym
jakkoliv, jakkoli
jakmile
jakoby = jako, na př.
byl jakoby u vidění =
jako u vidění; naproti
tomu: byl, jako by
viděl (v 1. os.: jako
bych viděl) atd. § 90
jalověti, 3. mn. -ějí
jalůvka, jalovice, ž.
jáma, gen. mn. jam
Jan, vok. Jene
janičar, jančar, -a, m.
Janků, příjmení, gen. -ů
atd., neskloňováno § 54
Janské Lázně, ž. pomn.
jantar, -u, m.
Janů, příjmení, gen. -ů
atd., neskloňováno § 54
Jarolím, -a, m.

Jaroměř, -e, ž. jm. míst-
ní, do Jaroměře atd.
Jaromír, -a, m.
Jaroslav, -a, m. jm.
osobní; — a Jaroslav,
-ě, ž. jm. místní, do
Jaroslavě atd.
jásati, -avý
jasmin, -u, m.
jasněti, 3. mn. -ějí
jásot, -u, m.
jaspis, -u, m.
jatky, ž. mn.; jatek, jat-
kám, na jatkách, jat-
kami
játra, str. pomn. (m. za-
star. játry, ž.), jater
javůrek; javor, -u, m.
jazyk, -a i -u, m.; ja-
zyček; jazyčník; ja-
zykozpyt, -u, m.
jdu v. jíti, jdu
ječeti, 3. mn. ječí
ječmen, -e, m.; ječmen-
ný n. ječný
jeden, jedna, jedno, gen.
jednoho, jedné, jednoho
atd. § 66, 1
jedenáct n. -cte; od
jedenácti let, před jede-
nácti lety atp. § 66, 5
jediný; jediné = jen
jednodenní
jednoduchý, -dušší
jednoduše, -šeji
jednomyslný
jednostranný
jehla; -ářství
jehličí, str.
jehněcí, nikoliv jehněčí
jeho a ho § 62, 7
jej v. on, jeho § 62, 7
její, má koncovky jako
peši: její bratr, jejího
bratra, jejímu bratru
atd.; nikoli: její bratra,
její bratru atd., v. § 64

jejich a **jich** § 62, 7; —
jest rozdíl mezi jejich
= *gen. množ. k nom.*
oni (ony, ona), a **je-**
jích = *gen. množ.*
k nom. její, v. § 64

jelen, -a, *m.*; jelení
jelito, jelitko

jemněti, 3. *mn.* -ějí

jemu a **mu** § 62, 7

Jeník, -a, *m.*

Jenisej, -e, *m.*

jenž, **jež**, **jež**, **má** — *mimo*
nom., jedn. a množ. —
tvary a koncovky jako
zájm. on, jeho atd., v.
§ 62, 7

jeptiška

jeřabina, -inný

jeremiáda

Jericho, -a, *stř.*

Jeronym, -a, *m.*

Jerusalem, -a, *m.*

jeseň, -ě, *ž.*

Jeseník (*m. -nník*), -a, *m.*

jesle, *ž. pomnož., gen.*
jeslí, dat. -ím, lok. -ích,
instr. -emi

jestliže

jesuita, *m.*; *mn. jesuite*

ješitný

Ještěd, -a, *m.*

jetel, -e, *m.*

Jevíčko, -a, *stř.*

jeviště, -ště, *stř.*

jez, -u, *m.*

jezdec, -dce, *m.*; jez-
decký

jezdití, 3. *mn. jezdí,*
příč. ježděn, vyježděn

jezd kyně, *ž.*; *gen. mn.*
-yní n. -yň

jezérko, -írko

jezvec *n. jezevec, je-*
zevce, m.

ježdění, *nikoli jezdění*

Ježiš, -e; Ježíšek

ježto (*zastar. ješto*)

jícen, jícnu, *m.*

Jičín, -a, *m.*; jičínský

Jidáš, -e, *m.*

jídlo, jídelní, jídelna

jih, -u, *m.*

Jihlava, -y, *ž.*

jihnouti; jihl

jich, *v. on, jeho* § 62, 7

jícha

jíkatí, -avý

jikavec, -e, *m.*

jikra, -natý, -náč

jíl, -u, *m.*

jílec, -e, *m.*

Jiljí, *gen. -í a -ího* § 33

jilm, -u, *m.*

jílovec, -e, *m.*

Jílové, -ého, *stř. jm.*
místní

jímatel, -e; též jímatel

jímati, -avý

jímka *n. jímka*

jinak

Jindřichův Hradec,

Jindřichova Hradce

jíní, *stř.*, = *jinovatka*

jinoch, -a, *m.*; jinošství

jinojmenný

jinostranný

jinotajný

jinovatka = jíní

Jiří, *gen. -í a -ího* § 33

Jiříček

jiříčka

jiskra; -kerka; -krný

jísti, jím, jíš, 3. *mn.*
jedí (nikoli jí!); impt.

jez, jezte; přech. přít.

jeda, -ouc. ., min. jed,

jedši, příč. min. č. jedn,

-a, -o, trp. jeden, je-
dena

jistina, -inný

jistý

jíška

jíti, jdu, -eš. ., *impt. jdi,*

jděte, přech. přít. jda,
jdouc. ., min. šed, šed-
ši. ., příč. šel, šla atd.
Místo jdu, jdeš. ., jdi. .
je v jazyku obecném du,
deš. ., di atd.; jazyk
spisovný toho nedo-
pouští

jíti, jmu *v. jmouti*

Jitka

jitřenka

jítřiti = *pobuřovati*; ji-
třiti se = podbíratí se

jitřní

jitrnice, *ž.*

jitro

jitrocel, -e, *m.*

jíva, *gen. mn. jiv; jí-*
voví = jívové stromy;
jívový

jízba, -ička

jízda; jízdarňa; jízdec-
ký; jízdectvo; jízdný

Jizera

jízlivec, -ivost, -ivý

jízva

již = už

-jížděti, vyjížděti *atp.*,
3. *mn. -jíždějí, impt.*
-jížděj, přech. -jížděje,
-čjie

jižní

jmel, -u, *m.*; jmelí *stř.*; *-lový*

jmění, *je podst. jm. k slo-*
vesu míti (stč. jmieti,
příč. min. trp. jmien,
jmiena, -o)

jmenný

jméno a také *jmeno; mn.*
gen. jmen

jmenosloví

jmín, *je příč. min. trp.*
slov. míti (stč. jmieti,
příč. jmien)

jmouti, jmu, -eš. ., *impt.*
jmi, jměte, part. jma,

jmouc . ., jal, jala . .,
jav, javši . ., jat, jata . .,
podst. jm. jetí
jockey (*vysl.* džokí, *obecně* žokej)
jod, -u, *m.*; -ový, -id
joviální (*j čti ž*)
Joviš, -e, *m.*
jsem, jsi, jest *n.* je, jsme,
jste, jsou, *přech.* jsa,
jsouc. *Nikoli* sem, si . .
m. jsem . .; *v 2. os. jedn.*
nikoli jseš *n.* seš *m.* jsi;
ty jsi nesl, ty jsi pá-
nem — tys nesl, tys
pánem; *v 3. os.* jest
n. je, *a vedle toho i* jesti,
ale toto jen v řeči ve-
lebné
jubilár, -a, *m.*
Julius, -ia, *m.*
Juno, Junony, *ž.*
Jupiter, Jupitera; *v tex-*
tech filol. Jova, Jovovi
atd.
jurista, -y, *m.*, *právník*
justiciář, -e, *m.*
justifikace, *ž.*
Juvenal, -la, *m.*

K.

k, ke, ku, *předl.*, *v. § 9*,
1 a 2
kabel, -belu, *m.*
káceti, *3. mn.* káceji,
impt. kácej, *přech.* ká-
ceje, -ejíc
kacíř, -e, *m.*; -ský
Káča, *gen.* -i (*dial.* -e),
dat. lok. -i, *akk.* -u,
vok. -o, *instr.* -ou *§ 42*
kačer, -a, *m.*; -írek
káď, -i a -ě, *ž.*
kadeř, -e, *ž.*
kadi, -iho, *m.*
kadidelnice, *ž.*

kaditko
kahan, -u, *m.*; -ánek
-kájeti, ukájeti, *3. mn.*
-kájeji, impt. -kájej,
přech. -kájeje, -ejíc
kající; kajícíný, kajícník,
kajícnice, kajícnost, *ne-*
spr. -icn-
kakao, -aa, *stř.*
kakofonie, *ž.*
kaktus, -tusu, *m.*
kaleidoskop, -u, *m.*
-káleti, pokáleti *atp.*,
3. mn. -kálej, impt.
-kálej, přech. -kájeje,
-ejíc
Kalifornie, *ž.*
kališek, -šku, *m.*
kališník, -a, *m.*
kalligraf, -a, *m.*, *kraso-*
pisec
kalvín, -a, *m.*; -ský;
-ství
Kalypso, -sy, *ž.*
kamarád, -a, *m.*; -ádka
kamarilla
kamelie, *ž.*
kámen, kamene, *m.*
kamének, -u, *m.*; ka-
mínek, -u, *m.*
kameník (*m.* -nník), -a,
m.
kamenitý
kamenný, — kamen-
uhelný
Kamýk, -a, *m.*
kamzik, -a, *m.*; -ičí
kanál, -u, *m.*
Kanárské ostrovy
kancelář, -e, *m.*
kancionál, -u, *m.*
kancelér, -e, *m.*; -ství
kančí
kandidát, -a, *m.*; -átka
káně, -ě, *ž.*
kanonický
kantáta

kantina
kantnýř, -e, *m.*
kanton, -u, *m.*
kanzona
kapacita
kapati, kapu, -eš, *3. mn.*
kapou a kapám, -áš, *3.*
mn. kapají, *impt.* ka-
pej, *přech.* kapaje, -ajíc
kápě, -ě, *ž.*
kapella i kapela
kapillární
kapitál, -u, *m.*
kapitán, -a, *m.*
kapitulace, *ž.*
kápnouti
Kappadocie, *ž.*
kapraď, -i, *ž.*
kapucín, -a, *m.*
kára
karabina
karafiát, -u, *m.*
karantena
karát, -u, *m.*
káratí, *zastar.* káři, -eš,
3. mn. káři, *za to* ká-
rám, -áš, *3. mn.* kárají;
impt. kárej, *přech.* ká-
raje, -ajíc
kardinál, -a, *m.*
karikatura
Karlín, -a, *m.*; karlínský
karmazín, -u, *m.*
karmelitán, -a, *m.*
karmín, -u, *m.*
Karolinum, -na, *stř.*
karrussel, -u, *m.*
Karthago, -a, *stř.*, *nebo*
Karthago, -iny, *ž.*
Kartouzy, -ouz, -ouzům,
m. mn.
karyatida, -idy, *ž.*
kasa, pokladna
kasárna, -y, *ž.*; *obyč.*
mn.
kasino, -a, *stř.*
kasir, -a, *m.*, *pokladník*

kassace, ž., *zrušení*; -ační
kasualismus, -ismu
kašel, kašle, *m.*
kašlati, kašli, -eš, *3. mn.*
 kašl, *obyčejně bez přehlásky* kašlu, kašlou;
impt. kašli, kašlete;
přech. kašle, kašlíc
kašmír, -u, *m.*
katarakt, -u, *m.*
katarrh, -u, *m.*
kategorický
kathedra = *učitelská stolice*; kathedrála
káti se, kaji se, kaješ se, *3. mn.* kají se; *impt.* kaj se; *přech.* kaje se, kajíc se; *part. min.* kál se, káv se, *podst. jm.* kání, pokání
katolík
kauce, ž.
kaučuk, -u, *m.*
káva, *instr.* kávou
kavalír, -a, *m.*
Kazaň, -aně, ž.
kázání, *zastar.* kázaní § 77
kazatel, -e, *m.*, *podle vz.* oráč
kázati, káži, -eš, *3. mn.* káží, *impt.* kaž, *přech.* káže, kážíc
kázeň, -zně, ž.
Kazimír, -a, *m.*
kaziti, *3. mn.* kazí, *impt.* kaz, kazte, *příč.* kažen
každodenní
kažení (*kaziti*), *nikoli* kazení
-kážeti, *překážeti*, *3. mn.* -kážejí, *impt.* -kážej, *přech.* -kážeje, -ejíc
kbel, kbele, *m.*
kdybych, kdybys, kdyby, kdybychom, kdybyste, kdyby, *srov.* bych; —

kdyby ses učil, kdyby sis pamatoval *atp.*, *nikoli*: kdybys se . . , kdybys si . . — *Jest rozdíl mezi kdybych a kdybych, v. § 90*
kel, klu, *m.*
keř, kře a keře, *m.*
kéž
kibitka
kiosk, -u, *m.*
Kirgizové, *m. mn.*
klácení, z klátiti
kláda, *gen. mn.* klad
kladívko
kladka, kladkostroj
klamati, klamám, -áš, *3. mn.* klamají, *impt.* klamej, *přech.* klamaje, -ajíc; *novotvary*: klamu, -eš, *3. mn.* klamou, *impt.* klam, klamte
klaněti se, *3. mn.* klanějí se; *impt.* klaněj se a *častěji* klaň se (*odchyl.*); *přech.* klaněje se, *příč.* klaněl se
-kláněti, skláněti *atp.*, *3. mn.* -klánějí, *impt.* -kláněj, *přech.* -kláněje, *příč.* -kláněl
klarinet, -etu, *m.*
klassický
klatba
kláti, koli, kůleš, kůle . . , *3. mn.* kolí, *impt.* kol, kolte, *přech.* kole, kolíc, *part. min.* klal, klav, klán; *zastaralo a nahrazuje se slovesy* bodati, pichati *atp.*; *v jazyku knižném vyskytuje se také novotv.* -koliti, skoliti *někoho m.* sekláti
klátiti, *3. mn.* klátí, *impt.* klať, *příč.* klácen

klausule, ž.
klausura
klavír, -u, *m.*
klečeti, *3. mn.* klečí
kleknouti, kleknu, *part. min.* klekl, -a, -o, klek, -ši
klenot, *zastar.* klénot
klepati, klepu, -eš, *3. mn.* klepou, *novotv.* klepám *atd.*; *impt.* klep a klepej, *přech.* klepaje, -ajíc
klerik, -a, *m.*
klerus, -ru, *m.*
kleště, *gen.* -í, ž. *mn.*
kletba
klevetati, klevetám, -áš, *impt.* klevetej, *přech.* klevetaje, *zastar.*: kleveci, -eš, *impt.* klevec, *přech.* klevece, -íc
klí, drahý klí, drahého klí § 33
kliceti = *kulhati*, z *býr.* kléceti; *praes.* klicím, -íš, *3. mn.* klícejí, *impt.* klícej, *přech.* klíceje, -ejíc
klíčka
klíč, -e, *m.*; klíček, -čku, *m.*
klíčiti, *3. mn.* -čí, *impt.* klíč
klíčka
klíh, -u, *m.*; -ovati; -ový
klika; -atý
klín, -u, *m.*; -ek, -ec, -ový
klinika
klínovatý
Klio, Klie, ž.
klisna
klíšť, -ě, *m.*, a klíště, -ěto, *stř. (hmyz)*; -ovitý
klíšťky, ž. *mn.*, *malé kleště*

klíti, *praes.* kleji, -eš, *impt.* klej, *přech.* kleje, klejíc, *příč.* klen, *podst. jm.* klení jsou novotv. *m.* klnu, -eš, klň, klňa, klnouc; viz klíti, klnu
klíti, klnu, -eš; *impt.* klň, klňte; *přech. přít.* klňa, klnouc; *part. min.* klel, klev, klat i klet, *příd. jm.* proklatý i prokletý, *podst. jm.* kletí. — Vznikem novotvarů sloveso toto se zdvojnásobilo, z býv. klíti, stč. kléti, klnu jest jednak klíti, kleji, jednak klnouti, klnu; novotv. vyskytují se dosti často také v jazykuspisovném
klíti = *klubati*, *praes.* klijí, -eš, 3. mn. klijí, *impt.* klij, klijte, *přech.* klijí, klijíc, v jazyku obecném klouti, kluju, vejce se kluje; *infinitiv vlastní* je klvati, v. t.
-klízeti, poklízeti *atp.*, 3. mn. -klízejí, *impt.* -klízej, *přech.* -klízeje, -ejíc
klížiti, klížiti
klnouti, *part. min.* klnul, klnuv, klnut, *podst. jm.* klnutí jsou novotvary místo klíti, klel, klev, klat *n.* klet, kletí; v. klíti, klnu
klobati v. klubati
klofati, klofu, -eš a klofám, -áš, *impt.* klofej
kloktati, kloktám, -áš, 3. mn. kloktají, *impt.* kloktej, *přech.* kloktaje, -ajíc; zastaralé *praes.* klokci, -eš, *impt.* klokci, *přech.* klokce, -íc

klopýtati, klopýtnouti
Klotho, -thy, ž.
klouzati, klouží, -eš, 3. mn. klouží, a klouzám, -áš, *impt.* klouzej, *přech.* klouže, -íc a klouzaje, -ajíc
klubati *n.* klobati; klubu, -eš, 3. mn. klubou, a klubám, -áš, *impt.* klub, klubte a klubej, klubejte, *přech.* klubaje, -ajíc
klubko, -bíčko
klůcek, -cku, *m.*
kluzký
klvati, *praes.* klijí, -eš, 3. mn. klijí, *impt.* klij, klijte, *přech.* klijí, klijíc, *part. min.* klval, klvav, klván, *podst. jm.* klvání. Novotvary: *inf.* klíti a *praes.* klvám *atd.*
kmen, -e, *m.*; kmenný
kmet, -a (zastar. -ě), *m.*, § 49
kmín, -u, *m.*; kmínka; kmínový
kmit, -u, *m.*
kmitati, kmitnouti
kněz, -e *atd.*, *m.*, *podle* vz. oráč; *jedn. vok.* kněže i knězi. *Množ. č. nom. vok.* kněží, *gen.* kněží, *dat.* -ím, *akk.* -i, *lok.* -ích, *instr.* -ími; *nikoli*: knězi *n.* knězové, knězů *atd.* § 43
kněžský; kněžstvo
kniha, *gen. mn.* knih; knihař; knihkupec; knihovna; knihtiskař
kníkový
kníže, *gen.* -ete *atd.* Je rodu mužsk., na př. slavný kníže; kdysi bylo

rodu stř.: slavné kníže . . , a archaistický tento způsob vyskytuje se v jazyku knižném druhdy dosud, v č. množ.: slavná knížata je pravidlem

knížetství

knížka; -žečka

knížný

knoflík, -u, *m.*; knoflíkář

kňučeti, 3. mn. kňučí

knuta

knůtek, knotek, -tku, *m.*

kobka

kobliha

kobyla

kobza

kočí, *gen.* -ího *atd.*, *m.*; množ. *nom.* kočí, *gen.* -ích *atd.* jako pěší § 45

kodex, -exu, *m.*

kodicill *n.* -cil, -u, *m.*

kodifikace, ž.

koefficient, -u, *m.*

koketa

kokon, -u, *m.*

kolár, -u, *m.*; -árek, -árku, *m.*

kolář, -e, *m.*

kolébati, kolébu, -eš, a kolébám, -áš, *impt.* koleb a kolébej, *přech.* kolébaje

kolébka

kolej, -e, ž., kolem vyjetá stopa; jiné je kollej, v. t.

kolénko, kolínko

kolenní

koleno, *gen.* -a *atd.*, stř.; odchylkou také *gen.* do třetího kolene, *lok.* v pátém koleni, podle rámě. — Zbytek

<i>číslo dvojného: gen.</i>	komíhati se	konfirmace, ž.
<i>u kolenou, lok. na ko-</i>	komik, -a, m.	konfiskace, ž., zabavení
<i>lenou, chybně: kole-</i>	komín, -a, m.; komi-	konflikt, -u, m.
<i>nouch; instr. kolenoma</i>	nář, -e, m.; kominík	konfuse, ž., zmatek
<i>zastaral, lépe koleny</i>	(m. -nník), -a, m.	konglomerát, -u, m.
Kolchis, -idy, ž.	komisař, -e, m.	kongres, -u, m.
kolibřík, -a, m.	komisárek, -árku, m.	kongruence, ž.
kolik, neurč. číslovka;	komise, kommisce, ž.;	koník, -a, m.
<i>kolik lidí, od kolika</i>	-ionář, -e, m.	konipas, -a, m.; -ásek,
<i>lidí, kolika lidem atd.</i>	komitét, -u, m.	-áška, m.
<i>§ 71; kolikrát; kolik —</i>	kommentář, -e, m.	koníř, -e, m.
<i>tolik</i>	kommerciální, kom-	konírna
kolík, -u, m.	merční	konjektura
kolika	kommuna; -nikace, ž.;	konjugace, ž., časování
Kolin, -a, m.; kolínský	-nismus, -ismu, m.	konklave, -ve, stř.
kolísati, -avý	kommutace, ž.	konkluse, ž., závěr
-koliti, novotvar m. kláti,	komonstvo	konkordát, -u, m.
<i>v. t.</i>	kompaktáta, stř. mn.	konkretní, srostitý
kollace, ž.	komparativ § 15	konkurrence, ž.
kollatura	kompilátor, -a, m.	konkurs, -u, m.
kollega, -y, m.	komplex, -exu, m.	Konopiště, -iště, stř.
kollegiální, -iátní	komplikovaný	konsekrace, ž.
kollegium, -ia, stř.	komposice, ž.	konsekvence, ž., dů-
kollej, -e, ž., z lat. col-	kompost, -u, m.	slednost; -entní
legium	kompromis, -u, m.	konsens, -u, m., souhlas
kollektivní, hromadný	kompromittovati	konservativní
kollise, ž.	komptoir (vysl. kôtoar),	konservatoř, -e, ž.
kollodium, -ia, stř.	-u, m.	konsignace, ž.
kolomast, -i, ž., = kolo-	komteska, též konteska	konsilium, -ia, stř.
maz, -i, ž.	komthur, -a, m.	konsistoř, -e, ž.
kolona, -náda	komůrka	konskripce, ž., soupis
koloniální, osadnický	koňar, -e, m.	konstantní
kolonisace, ž.	koncept, -u, m.	konstellace, ž.
Kolonos, -ona, m.	koncert, -u, m.	konstituce, ž.
kolorace, ž.	koncesse, ž.	konstrukce, ž.
koloratura	koncilium, -ia, stř.	konsul, -a, m.
kolos, -osu, m.; kolo-	koncipient, -a, m.	konšel, -a, m.
sální	koncipista, -y, m.	kontrakt, -u, m., smlouva
kolovrátkář, -e, m.	kondice, ž.	kontrapunkt, -u, m.
kolportér, -a, m.	kondicionál § 89	kontribuce, ž.
kolyba	konduita	kontrola; -lor, -a, m.
komando, kommando,	konduktér, -a, m.	kontroverse, ž.
-a, stř.; -dér, -a, m.	konfederace, ž.	kontura
komár, -a, m.	konfekt, -u, m.	konvence, ž.; konve-
komedie, komoedie, ž.	konference, ž., porada	nience, ž.
kometa	konfesse, ž., vyznání	konversace, ž.
komický	(náboženské)	konvičkář, -e, m.

konvikt , -u, <i>m.</i>	korveta	koupati , koupu, -eš <i>a</i> koupám, -áš, <i>impt.</i> koupěj, <i>přech.</i> koupaje
koordinace , <i>ž.</i>	koryfej , -e, <i>m.</i> ; <i>mn.</i> -ové	koupel , -pele, <i>ž.</i>
kopáč , -e, <i>m.</i>	koryš , -e, <i>m.</i>	Kouřim , -ě, <i>ž. jm. místní</i> : do Kouřimě <i>atd.</i>
kopati , kopu, -eš <i>a</i> koupám, -áš, <i>impt.</i> kop, kopte <i>a</i> kopej, kopejte, <i>přech.</i> kopaje	koryto ; korytko; korytník, -a, <i>m.</i>	kouřiti , <i>3. mn.</i> kouří, <i>impt.</i> kuř
kopejka	kosmák , -a, <i>m.</i> ; -matý	kousati , kouši, -eš, <i>3. mn.</i> kouší, <i>a</i> kousám, -áš, -ají, <i>impt.</i> kousej, <i>přech.</i> kouše, koušíc <i>a</i> kousaje, -ajíc
kopie , <i>ž.</i> ; kopírovati	Kosmas , Kosmy, <i>m.</i>	-koušeti , zkoušeti, pokoušeti, <i>3. mn.</i> -ejí, <i>impt.</i> -koušej, <i>přech.</i> -koušeje, -ejíc
kopinik , -a, <i>m.</i>	kosmetika	kouštíček , <i>z byv.</i> kúšček
kopist , -i, <i>ž.</i>	kosmopolitismus , -ismu, <i>m.</i>	kouti , kovati, kuji, -eš, <i>3. mn.</i> kují, <i>impt.</i> kuj, kujte, <i>přech.</i> kuje, kujíc; <i>part. min.</i> kul, kuv, kut <i>vedle</i> koval, kovav, kován; <i>srov.</i> kovati
kopista , -y, <i>m.</i>	kosmos , kosmu, <i>m.</i>	kouzelník , -a, <i>m.</i> ; -ický
kopka	kosodělník , -u, <i>m.</i>	kování , <i>stř.</i>
kopřivka	kosouhlý	kovář , -e, <i>m.</i> ; kovářík, -a, <i>m.</i> ; kovárna; kovářský
koprněti , <i>3. mn.</i> -ějí	kost , -i, <i>mn. nom. akk.</i> kosti, <i>gen.</i> kostí, <i>dat.</i> kostem, <i>lok.</i> kostech, <i>instr.</i> kostmi	kovati , <i>praes.</i> kuji, -eš, <i>3. mn.</i> kují, <i>impt.</i> kuj, kujte, <i>přech.</i> kuje, kujíc, <i>part. min.</i> koval, kovav, kován; <i>vedle</i> toho jsou <i>i</i> novotvary: <i>praes.</i> kovám, -áš, <i>a</i> kovu, -eš, <i>impt.</i> kovej, <i>přech.</i> kovaje, <i>a inf.</i> kouti, <i>part.</i> kul, kuv, kut
kopyto ; kopytko; kopytář, -e, <i>m.</i>	kosteliček , -a, <i>m.</i>	kovkop , -a, <i>m.</i>
korábník	kostěný	kovolijec , -jce, <i>m.</i>
korál , -u, <i>m.</i> ; korálek, -u, <i>m.</i> ; korálový	kostik , -u, <i>m.</i> ; -ový	kovoryjec , -jce, <i>m.</i>
kořalnictví	kostival , -a, <i>m.</i>	kozák , -a, <i>m.</i> ; -ácký
koramisovati	kostnatěti , <i>3. mn.</i> -ějí	kozí ; -ina.
korán , -u, <i>m.</i>	kostnatěti , <i>3. mn.</i> -ějí	koželuh , -a, <i>m.</i> ; -lužství
-kořán , dokořán	kosý	
Kordillery (11 čti lj)	košar , -e, <i>m.</i>	
kořen , -ene, <i>m.</i> ; kořenitý; kořený	košík , -u, <i>m.</i> ; košíkář, -e, <i>m.</i>	
kořínek , -u, <i>m.</i> ; kořínkář, -e, <i>m.</i>	Košíře , <i>gen.</i> Košíř, <i>dat.</i> Košířům, <i>m. pomn.</i>	
Korint , -a, <i>m.</i>	košťál , -u, <i>m.</i>	
kořist , -i, <i>ž.</i>	košťatář , -e, <i>m.</i>	
kormidlo ; -delník, -a, <i>m.</i>	kotel , -tlu, <i>nov.</i> -tle, <i>m.</i>	
kormutlivý	koterie , <i>ž.</i>	
kornatěti , <i>3. mn.</i> -ějí	kothurn , -u, <i>m.</i>	
koroptev , -tve, <i>ž.</i>	kotillon , -u, <i>m.</i> (<i>vysl.</i> kotyljō), <i>nebo podle výslovnosti obyč.</i> kotiljon	
korouhvička	kotlář , -e, <i>m.</i>	
korrektura , <i>oprava</i>	kotlík , -u, <i>m.</i>	
korrelace , <i>ž.</i>	kotlina	
korrepetitor , -a, <i>m.</i>	kotník , -u, <i>m.</i> ; -íček, -u, <i>m.</i>	
korrespondence , <i>ž.</i>	kotvice , <i>ž.</i> ; -ička; -ičník	
korridor , -u, <i>m.</i>	koukol , -e, <i>m.</i>	
korupce , <i>ž.</i>	kouleti , <i>3. mn.</i> koulejí	
korsar , -a, <i>m.</i> , námořní lupič		
Korsika		
korunní		
korunovační		

kožený	krasocit , -u, <i>m.</i>	kreslici , čím se kreslí, kreslicí, kdo kreslí
kožich , -u, <i>m.</i> ; kožišek, -šku, <i>m.</i> ; — kožišina, kožišník, -a, <i>m.</i> , kožiš- nický	krasochut , -i, <i>ž.</i>	kreslírna
kožnatěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	Krasopaní , <i>ž.</i> , <i>Venuše</i>	křestan , -a, <i>m.</i> ; <i>mn.</i> kře- stané
krabatěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	krasopis , -u, <i>m.</i>	Kreta , Kréta
krabice , <i>ž.</i> ; -ičník, -a, <i>m.</i>	krasověda	kretin , -a, <i>m.</i> (in čti ě)
krácení slabik § 10	krašší , krásnější	krev , krve, <i>ž.</i> ; krevní
kráčet , kráčím, -iš, 3. <i>mn.</i> kráčejí, <i>impt.</i> krá- čej, <i>přech.</i> kráčeje	krátce , kratčeji	křičeti , 3. <i>mn.</i> křičí
krádež , -e, <i>ž.</i>	krater , -eru, <i>m.</i>	křída , <i>instr.</i> křídou
kradí , <i>tajně</i>	krátiti , 3. <i>mn.</i> krátí, <i>impt.</i> krať, <i>příč.</i> krácen	křidélko
krahujec , -jce <i>m.</i> ; kra- hulec, -lce, <i>m.</i>	krátký , kratší	křidelný
krájec , čím se krájí	kratochvile , <i>ž.</i> -e <i>atd.</i> , jako duše; <i>gen. mn.</i> -chvil <i>n.</i> -chvíl. Pří- jmení mužské Krato- chvile : <i>gen. a akk.</i> -e, <i>dat.</i> -ovi <i>atd.</i> , jako pa- noše; z toho je odsutím	křidlatěti , 3. <i>mn.</i> -ějí
kráječ , -eče, <i>m.</i>	<i>koncové samohlásky</i>	křidlice , <i>ž.</i>
krájeti , krájím, -iš, 3. <i>mn.</i> krájejí, <i>impt.</i> krá- jej, <i>přech.</i> krájeje	Kratochvíl , <i>skloň.</i> jako chlap	křídlo , -a <i>atd.</i> , <i>stř.</i> ; pod křídly (<i>dvoj. instr.</i> -oma zastaral), <i>srov.</i> § 29
krajíc , -e, <i>m.</i>	kráva , kravou, krav, kra- vám, kravách, kravami	křídlovka
krajina ; -jinný	kravata	křídlový
krajkář , -e, <i>m.</i>	krěti , 3. <i>mn.</i> krěí	křidovati
krákorati	krěmář , -e, <i>m.</i>	křidovka
kralevic , -e, <i>m.</i>	 kreatin , -u, <i>m.</i>	křídový
Kralice , <i>ž.</i> ; kralický	 kreatura	křik , -u, <i>m.</i> ; křiknouti
králiči	kredit , -u, <i>m.</i> , <i>úvěr</i>	křik , -u, <i>m.</i> , = keřík, -u, <i>m.</i>
králík , -a, <i>m.</i> ; kralikář, -e, <i>m.</i>	křehký , křehčejší	kriminál , -u, <i>m.</i>
kralovati , kralování	krejčí , <i>gen.</i> -iho <i>atd.</i> , <i>m.</i> ; <i>množ. nom.</i> krejčí, <i>gen.</i> -ích <i>atd.</i> , jako pěši § 45	krise , <i>ž.</i>
Králové Městce , <i>v.</i> městce	krejčířský	křisitel , -e; též křísitel
královédvorský	křemen , -ene, <i>m.</i> ; kře- mének, křemínek, -nku, <i>m.</i> ; křemenný	křísiti , 3. <i>mn.</i> křísí, <i>impt.</i> křis, <i>příč.</i> křišen
královéhradecký	křemík , -u, <i>m.</i>	Kristián , -a, <i>m.</i> ; Kri- stinka
kralovrah , -a, <i>m.</i>	křepký	Kristus , -ta, <i>m.</i>
království , <i>stř.</i>	křesati , křeši, -eš, 3. <i>mn.</i> křeší, a křesám, -áš, křesají, <i>impt.</i> křeš, křeš- te a křesej, křesejte, <i>přech.</i> křeše, křešíc a křesaje, -ajíc	kříšení , nikoli křisení
Kramerius , -usa, <i>m.</i>	křesba	kříšť (houba), -ě, <i>m.</i>
krámský		kříšťál , -u, <i>m.</i> ; krystal, -u, <i>m.</i> ; kříšťálový
kraniologie , <i>ž.</i>		kriterium , -ia, <i>stř.</i>
krápník , -u, <i>m.</i>		kritik , -a, <i>m.</i> ; kritika; kritický
krása , <i>instr.</i> krásou; kráska; krasavice		křivda
kraslice , <i>ž.</i>		křivěti , 3. <i>mn.</i> -ějí, stá- vati se křivým
krásný , <i>kompt.</i> krás- nější, <i>zastar.</i> krašší, chybně krašší		křiviti , 3. <i>mn.</i> křiví, či- niti křivým
		křivka

Křivoklát , -u, <i>m.</i>	Krušné hory , <i>ž. pomn.</i>	— <i>Množ. nom.</i> koně,
křivolaký	krůta	<i>gen.</i> koňů <i>a</i> -í, <i>dat.</i>
křivopřísežný ; -ník, -a, <i>m.</i> ; -nictví, <i>stř.</i>	krutihlav , -a, <i>m.</i>	koňům <i>a</i> -ím, <i>instr.</i>
křivoústý	krutý ; krutější	koni <i>a</i> koňmi; <i>nom.</i>
křivý ; křivější	kružítka	koně <i>je podle neživot-</i>
kříž , -e, <i>m.</i> ; křížek, -žku, <i>m.</i>	krváceti , <i>3. mn.</i> krvá- cejí, <i>impt.</i> krvácej, <i>přech.</i> krvácejí, -ejíc	ných, <i>ale grammatická</i>
křížák , -a, <i>m.</i> ; -žáček	krvavěti , <i>3. mn.</i> -ějí, <i>státi se krvavým</i>	<i>shoda je podle významu</i>
křížala	krvaviti , <i>3. mn.</i> krvaví, <i>učiniti krvavým</i>	<i>životného: bujni koně</i>
křížiti , <i>3. mn.</i> kříží	krveprolití , <i>stř.</i>	<i>klusali atp.</i>
křížmo , <i>chrisma</i>	krvežíznivý	kuna
křížmo , <i>od křížiti</i>	krycí , čím <i>se kryje</i>	kupé , <i>m.</i> coupé, <i>stř.</i> , <i>neskl.</i>
křížovati	krychle , <i>ž.</i>	kupon , -u, <i>m.</i>
křížovník , -a, <i>m.</i> ; -ický	Krym , -u, <i>m.</i>	kůr , kůru, <i>m.</i>
křížový	krypta	kura , slepice
Krkonoše , <i>mužsk. množ.</i> , <i>gen.</i> do Krkonoš, <i>dat.</i> ke Krkonošům, <i>lokál</i> v Krkonoších, <i>instr.</i> pod Krkonošemi; <i>podle</i> <i>vz.</i> panoše	kryptogam , -u, <i>m.</i>	kůra , na stromech
krmník , -u, <i>m.</i> ; <i>chybně</i> krmík	krystal , -u, <i>m.</i> ; <i>krysta-</i> lisace, <i>ž.</i> ; <i>krystalogra-</i> fie, <i>ž.</i>	kurátor , -a, <i>m.</i>
krněti , <i>3. mn.</i> -ějí	Kryštof , -a, <i>m.</i>	kuře , -ete, <i>stř.</i>
Kroisos , <i>n.</i> Kroesus, -sa, <i>m.</i>	krýti , <i>kryji</i> , -eš, <i>3. mn.</i> <i>kryjí, impt. kryj, přech.</i> <i>kryje, -jíc; nikoli krej-:</i> <i>kreju atd. § 85</i>	kurenda , oběžník (<i>vika-</i> <i>riátní atp.</i>)
krokodil , -a, <i>m.</i> ; -ový	krytosemenný	kurie , <i>ž.</i>
kromě <i>s gen.</i>	kštic , <i>ž., gen. mn.</i> kštic	kuriosita
Kroměříž , -e, <i>ž. (dial. m.)</i>	ku vedle <i>k</i> , <i>ke § 9, 2</i>	kůrka na chlebě
kromobyčejný	kučeravěti , <i>3. mn.</i> -ějí	kurník , -u, <i>m.</i>
kronika	kudrnatěti , <i>3. mn.</i> -ějí	kuropění
Kronos , -na, <i>m.</i>	kuchyně , <i>ž.; gen. mn.</i> <i>kuchyní n. kuchyň</i>	kůrovec , -vce, <i>m.</i>
kropící , čím <i>se kropí</i> , <i>kropící, kdo kropí.</i>	kukle , <i>ž., n.</i> kukla	kurs , -u, <i>m.</i>
krotce , krotčeji	kůl , kolu, <i>m.</i>	kurýr , -a, <i>m.</i>
krotký , krotčejší, -tší	kulatěti , <i>3. mn.</i> -ějí	kůstka , kostka
krtičnatost , -i, <i>ž.</i>	kulich , -a, <i>m.</i>	kustos , -osa <i>n.</i> -oda, <i>m.</i>
křtíti , křtím, <i>3. mn.</i> křtí; <i>křtící; křtitel</i> , -e, <i>m.</i> ; <i>křtitelnice</i> , <i>ž.</i>	kulminace , <i>ž.</i>	kůtek , -tku, <i>m.</i> , kotník
krůček , -u, <i>m.</i>	kůlna	Kutná Hora
kruh , -u, <i>m.</i> ; kroužek, <i>m.</i>	kult , -u, <i>m.</i>	kuvert (čti -vér), -u, <i>m.</i>
krůpěj , -e, <i>ž.</i>	kultura	kůzle , -ete, <i>stř.</i> ; <i>kozle</i> , -ete, <i>stř.</i>
krupice , <i>ž.</i>	kumulace , <i>ž.</i>	kůže , <i>instr. jedn. a gen.</i> <i>mn. koží atd.; kůžička</i> <i>i kožička</i>
krupka	kůň , <i>gen.</i> koně <i>atd.</i> , <i>m.</i> ; <i>ve rčení: sodnouti na</i> <i>kůň atp. zachován ak-</i> <i>kusativ tvaru starého.</i>	kužel , -e; <i>ne kužel ani</i> <i>kůžel</i>
krupobití , <i>stř.</i>		kvádr , -u, <i>m.</i>

kvalita, *jakost*; -itativní
kvantita, *kolikost*;
 -itativní
kvardián, -a, m.
kvartál, -u, m.
kvartetto, *stř.*
kvasírna
kvasnice, ž.; mn. gen.
 kvasnic
kvašení
kvaterno
kvestor, -a, m.; -tura
kvěsti v. kvísti
květossavka
kvetoucí v. kvísti
květovaný
kvičeti, 3. mn. kvičí
Kvido, -ona n. -dy,
 m. § 39.
kvíleti v. kvílití
kvílití, 3. mn. kvílí,
impt. kvil (*zastaralé*
 kvěl), *přech.* kvile, kví-
 líc; *odchylné novotv.*:
 kvíleti, 3. mn. kvilejí,
impt. kvílej, *přech.* kví-
 leje, -ejíc
kvinkvenálka, *pětiletý*
přídavek
kvinta; kvintetto
kvísti, *novotvar* kvěsti;
praes. kvetu, -eš, *impt.*
 kveť, kveťte, *přech.*
 kveta, -ouc, *part. min.*
 kvetl, -a, kvet, -ši, *podst.*
jm. rozkvetení. *Místo*
 kvet-bývá květ-, *chybně*
kvitance; kvitovati
kvítek, -tku, m.; kvítko,
stř. (*v iron. smyslu*)
k vůli
kyanin, -u, m.
kyčel, kyčle, m.; kyčle, ž.
kýhati
kýchati, kýchnouti
kyj, -e, m.; kyjovka;
 kyjový

Kyjev, -eva, m.
Kyjov, -a, m.
Kyklady, Kyklad, ž.
pomn.
Kyklops, -opa, m.
kýla; kylní pás
kypěti, 3. mn. kypí
Kypros, Kypru, m.
Kyrie eleison
kyrillice, ž., též kyrilice
kyrys, -u, m.
kysati, kyši, -eš, 3. mn.
 kyší, a kysám, -áš, 3.
 mn. kysají, *impt.* kyš
 a kysej, *přech.* kyše,
 -íc a kysaje, -ajíc
kyslík, -u, m.; -ičník,
 -u, m.
kyt, -u, m.
kytara
kytle, ž.
kyvadlo
kývání
kývati, kývám, -áš a
 kývu, -eš, *impt.* kývej,
přech. kývaje
kývnouti
kyz, -u, m.
kýžený je *chybné*, *spr.*
 žádoucí

L.

-l v *příčestích*: vedl, tiskl
atp., nikoli ved, tisk
atd. § 75
laboratorium, -ia, *stř.*,
 n. -toř, -e, ž.
labuť, *gen.* -i a -ě, ž.
 § 48
labužnický
labyrint, -u, m., *bludiště*
Lacedaemon, -na n. -nu,
 m. § 2.
lačněti, 3. mn. -ějí
lady, *angl.* (*vysl. lédy*),
 = paní

laguna
láhev, láhve, ž.; *jedn.*
instr. lahvi, *mn. gen.*
 lahvi, *dat.* lahvím, *lok.*
 lahvích, *instr.* lahvemi
lahůdka; -ář, -e, m.
laik (*dvojslab.*), -a, m.
láje, ž. = luza
lák, -u, m.; -ovina
lákati; -avý; lakadlo
lakmus, -usu, m.
lakonismus, -ismu, m.
lakýrník, -a, m.
lamač, -e, m.
lámání
lámati, lámám, -áš, 3.
 mn. lámají, *impt.* lá-
 mej, *přech.* lámaje, a
 také lámu, -eš, 3. mn.
 lámou, *impt.* lam, lamte
láni, *stř.*
lankrabě n. -bí, m.;
gen. mocného lankra-
 běte n. -bí n. bího *atd.*,
množ. nom. mocní lan-
 krabové n. -bata n.
 -bí, *gen.* lankrabův n.
 -bat n. -bí *atd.* § 46
lanýž, -e, m.
Laokoon, -oonta, m.
lapidární
lapis, -isu, m.
lapsus, lapsu, m.
Larissa
lascivní
laskavý, -ost; -ičník,
 -u, m.
laskomina
láskyplný
laf, *gen.* -i i -ě, ž. § 48
látati; latač, -e, m.
laterální
láti, laji, -eš, 3. mn. lají,
impt. laj, *přech.* laje,
 lajíc, *part. min.* lál,
 lāv, lán, *podst. jm.* lání
latník (m. -nník), -a, m.

latinismus , -ismu, <i>m.</i>	lépe , <i>lip</i>	-li , <i>částice</i>
Latium , -ia, <i>stř.</i>	lepotvárný	liana
láva	leptati , leptám, -áš, <i>impt.</i>	Libanon , -onu, <i>m.</i>
lávka	leptej <i>atd.</i> ; <i>zastarale</i> :	libati
lazaret , -retu, <i>m.</i>	lepci, -eš <i>atd.</i>	Libeň , Libně, <i>ž.</i>
lazební ; -ík, -a, <i>m.</i> ; -ický	Lesbos , Lesba <i>n.</i> -u, <i>m.</i>	liberalismus , -smu, <i>m.</i> ; liberální
lázeň , lázně, <i>ž.</i> ; lázeňský	lesník , -a, <i>m.</i> ; -ický	líbezny
leccos	lest , lsti, <i>ž.</i>	líbiti , 3. <i>mn.</i> líbí, <i>impt.</i>
léceti <i>v. liceti</i>	létati , létám, -áš, 3. <i>mn.</i>	lib
léčení , <i>stř.</i> ; lečitel <i>n.</i>	létají, <i>impt.</i> létej, <i>přech.</i>	Liboslav , -ě, <i>ž. jm.</i>
léčitel, -e, <i>m.</i> ; léčivý	létaje; <i>zastarale</i> : léci, -eš, 3. <i>mn.</i> léci <i>atd.</i>	místní: do Liboslavě <i>atd.</i>
léčka	létavý	libovati
ledabylo , -lý	lethargie , <i>ž.</i>	libovolný ; libovůle, -e, <i>ž.</i> ; libozvučný
ledví , <i>stř.</i>	Lethe , Lethy, <i>ž.</i>	libový
ledvinný	letnice , <i>gen.</i> letnic, <i>dat.</i>	libretto , -a, <i>stř.</i>
legalisace , <i>ž.</i>	-cím <i>a</i> -cům, <i>lok.</i> -cích, <i>instr.</i> -cemi <i>a</i> -ci § 41	libůstka
legální , <i>zákonný</i>	léto <i>n.</i> leto; <i>mn. gen.</i> let	Libuše , <i>ž.</i>
legie , <i>ž.</i> ; legionář, -e, <i>m.</i>	letopis , -u, <i>m.</i>	libý
legitimace , <i>ž.</i>	Leuktra , Leukter, <i>stř. mn.</i>	Libya , -ye, <i>ž.</i>
legitimista , -y, <i>m.</i>	levhart , -a, <i>m.</i>	líc , místo líce, <i>v. t.</i> ; opak: rub
lehati <i>a</i> léhati, líhati	levita , -y, <i>m.</i> ; <i>mn.</i> levité	líce , <i>gen.</i> -e <i>atd.</i> , podle moře. <i>Je</i> rodu středn.: červené líce, <i>gen.</i> červeného líce <i>atd.</i> ; <i>v</i> novějším jazyku spisovném brává se za jméno rodu žensk., chybně
lehkomyslný	levněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	líceň , slovo chybné; vzniklo mylným čtením <i>m.</i> líčení
lehkovážný	lexikografie , <i>ž.</i> , <i>slovníkářství</i>	licence , <i>ž.</i>
lehký , lehčejší, -hčí; lehce; lehčeji	lexikon , -ka, <i>stř.</i> , <i>slovník</i>	liceti na ptáky, za to neporozuměním: líčiti na ptáky; <i>praes.</i> lícím, -íš, 3. <i>mn.</i> lícejí, <i>impt.</i>
lechtati	lézti , lezu	lícej, <i>přech.</i> líceje, -ejíc, <i>part. min.</i> lícel, lícev, <i>podst. jm.</i> líčení
lék , -u, <i>m.</i> ; lékař, -e, <i>m.</i> ; lékárna; lékárník, -a, <i>m.</i>	lež , lži, <i>ž.</i>	lici , čím se leje
lekce , <i>ž.</i>	ležeti , 3. <i>mn.</i> leží, <i>impt.</i>	licitace , <i>ž.</i> , dražba; -tovat
leknín , -u, <i>m.</i>	lež, <i>přech.</i> leže, -íc; leže četl, nikoli v leže	lícení , na př. kost
lektati = lechtati	lháti , lžu, lžeš, 3. <i>mn.</i>	licoměrník , -a, <i>m.</i>
lektor , -a, <i>m.</i>	lžou (<i>n.</i> lží), <i>impt.</i> lži, lžete, <i>přech.</i> lže, lžíc; <i>tvary odchýlné</i> lhu, lhou, lha, lhouc vznikly analogií <i>a</i> drží se mylným domněním, že obecné lžu, lžou... je nesprávné jako můžu <i>a</i> můžou (<i>m.</i> mohu <i>a</i> mohou)	
lektura , čtení	lhůta	
lemeš , -eše, <i>m.</i>		
Lemnos , -na, <i>m.</i>		
len , lnu, <i>m.</i> ; lenovník, -u, <i>m.</i> , rostlina		
lenivěti , 3. <i>mn.</i> -ějí		
léno ; lenní, na př. statek; lenník <i>n.</i> leník, -a, <i>m.</i> , kdo má léno		
lenoška		
Leon , Leonta, <i>m.</i>		
Leonidas , -idy, <i>m.</i>		

licousy , -ův, <i>m. mn.</i>	lípa , <i>mn. gen. lip; jedn. instr. lipou i lípou atd.</i>	litý , <i>z příč. trp. lit slovesa líti, liji; -- litý = divoký</i>
ličidlo	Lipany , <i>m. pomn.</i>	lívaneč , -e, <i>m.</i>
líčiti , <i>tvář atp., 3. mn. líčí, impt. lič</i>	lípavý , -avost	Livius , -ia, <i>m.</i>
líčiti na ptáky, <i>správně líceti, v. t.</i>	lipka , <i>malá lípa</i>	lízati , líži, -eš, <i>3. mn. líží, impt. liž, přech. líže, -íc, a také lízám, -áš . ., lízej . ., lízaje, -ajíc</i>
líčko	lípnouti ; lípati	Lloyd (čti Lojd), -u, <i>m.</i>
lid , -u <i>atd., m.; množ. nom. lidé, gen. lidí, dat. lidem, akk. lidi, lok. o lidech, instr. lidmi § 49</i>	lipový ; -ovitý	Lobkovice , <i>m. jm. místní pomnožné, gen. z Lobkovic, dat. k Lobkovicům, lok. v Lobkovicích, instr. Lobkovici, odchylkou též Lobkovici § 32</i>
Lidmila , <i>změnou pravidelnou ze stč. Ludmila; nyní oblíbené znění Ludmila není dochováno z doby staré, nýbrž je přejato z prostředí něm. a lat.</i>	lira , peníz	loď , -i, <i>někdy -ě, ž.; loděnice, ž.</i>
Lidnatěti , <i>3. mn. -ějí</i>	lis , -u, <i>m.</i>	lodník , -a, <i>m.</i>
lieutenant , <i>nebo podle ob. výsl. lajtnant, -a, m., = poručík</i>	lísa	lodyha
lih i lih , -u, <i>m.; lihový; lihovina; lihoval, -u, m.</i>	Lisabon , -ona, <i>m.</i>	logarithmus , -mu, <i>m.</i>
líha	lísati se ; lísavý	logika
líhnouti	lisi = liščí	lokál , -u, <i>m.; lokální, místní</i>
liča , <i>nerovné číslo</i>	líška ; líškovka	loket , <i>m., gen. -kte, dat. -kti, -ktu, lok. -kti a -ktě, -ktu; — také jm. místní Loket § 52</i>
ličotiti , <i>3. mn. -tí</i>	lístek , lístku, <i>m.</i>	lokomotiva
lichva ; -ář, -e, <i>m.; lichovník, -a, m. = lichvář</i>	listí , <i>stř.</i>	loktuše , <i>ž.</i>
lichý	listnatěti , <i>3. mn. -ějí</i>	lomož , -u, <i>m.</i>
lijavec , -vce, <i>m.</i>	listopad , -u, <i>m.</i>	Londýn , -a, <i>m.</i>
likér , -éru, <i>m.</i>	lišák , -a, <i>m.; liščí</i>	loni ; loňský
liknavý	lišej , -e, <i>m.; lišejník, -u, m.</i>	lord , -a, <i>m.</i>
liktor , -a, <i>m.</i>	líšeň , -šně, <i>ž., u vozu</i>	Loreta , <i>loretánské zvonky</i>
likvidace , <i>ž.</i>	lišiti	lorgnet , -u, <i>m. (gn čti ň)</i>
lílek , lílku, <i>m.</i>	líška	los , -u, <i>m.</i>
lilie , <i>ž.; liliový</i>	lišta	loterie , <i>ž.</i>
límeč , límece, <i>m.</i>	litanie , <i>ž.</i>	lotos , lotosu, <i>m.</i>
limonáda	Litava	louh , -u, <i>m.</i>
línati	literatura ; literární	louka , <i>mn. louky n. luka, luk, lukám, lukách, lukami, ale též loukám, loukách, loukami</i>
lineál , -u, <i>m., pravítka</i>	Litevsko	
lingvistika , <i>jazykověda</i>	lithografický	
linie , <i>ž., čára</i>	lithotypografie	
linouti	líti , <i>praes. leji, -eš . . impt. lej, lejte, přech. leje, lejíc, a také liji . ., lij . ., lije, -íc; part. min. lil, liv, lit, podst. jm. lití</i>	
	litina	
	lító , <i>přísł.</i>	
	Litoměřice , <i>m. mn. jako Lobkovice</i>	
	Litomyšl , -e, <i>ž.</i>	
	lítost , -i, <i>ž., lítostivý</i>	
	litovati	
	litr , -u, <i>m.</i>	
	liturgický	

loukoť, -i a -ě
loupati, loupám, -áš . .
a loupu, -eš, *inpt.* loup-
 pej *a* lup, *přech.* loup-
 paje, -ajíc
loupež, -eže, *ž.*
lovčí, *m., gen.* -lho *atd.*,
množ. nom. lovčí, *gen.*
 -ích *atd.*, *jako* pěší § 45
loyální (čti loj-, nebo
 loāj-)
lože, -e, *stř.*, lůžko
lóže, -e, *ž.*, *na* př. *v* di-
 vadle
lpíti, lpěti, 3. *mn.* lpí
Lublaň, -ně, *ž.*
lučiště, -iště, *stř.*
Ludvík, -a, *m.*
luh, -u, *m.*
lůj *n.* loj, -e, *m.*
lukrativní
lukulský
Lumír, -a, *m.*
luna, *ne* lůna
luneta
lůno
lupen, -enu, *m.*; -enný;
 -enatý
luštinec, -e, *m.*
luterán, -a, *m.*
luxus, *m.*; *luxoriosní*
luza, *ne* lůza
luzný
Lužice, *ž.*
lůžko
lví, *na* př. hřiva
lyceum, -ca, *stř.*
lyčený, *z* lýka, lýkový
lýci, -í, *stř.*
Lydia, -ie, *ž.*
 -lykati, polykati, vzlykati
lýko; lýkovec, -ce, *m.*
lykožrout, -a, *m.*
Lykurgos, -ga, *m.*
lynchovati (ch čti č)
Lyon, -a, *m.*

lyra; lyrický; lyrik, -a,
m.; lyrika
lyska, pták
lysý; lyseti, někdy -ati,
 = *lysým* se stávati
lyšej, -e, *m.* (motýl)
lýtko, -a *atd.*, *stř.*; *množ.*
nom. akk. lýtka, *gen.*
 lýtek, *dat.* lýtkám, *lok.*
 lýtkách, *instr.* lýtkami.
V jazyku starém bylo
 lýtka, -y, *rodu žensk.*,
podle vz. ryba; *z toho*
jest nč. množ. dat., lok.
a instr.
lžíce, *gen. mn.* lžic, *instr.*
 jedn. lžici, *mn.* lžicemi;
 lžicový, lžicový; lžičář.
 -e, *m.*; lžička

M.

-ma, *podst. jm. řecká toho*
zakončení § 58
máčetí, 3. *mn.* -ejí
madonna
madrigal, -u, *m.*
Maecenas, -ata, *m.*; *srov.*
 mecenáš
magický
magistrát, -u, *m.*
magnát, -a, *m.*
magnetický; -tismus,
 -tismu, *m.*; -t(is)ovati
mahagon, -u, *m.*; maha-
 gonový
Mahomed, též Moha- *a*
 Muha-, -a, *m.*; mahome-
 dán, nebo mohamedán,
 -a, *m.*
máchati, máchnouti;
 machač; máchání
machinace, *ž.*
majestát, -u, *m.*; -ní
majetník, -a, *m.*; -ni-
 ctví, *stř.*
májka, brouk

majolika
major, -a, *m.*
majorán; -u, *m.*
majorát, -u, *m.*; -átní
majordomus, -doma, *m.*
majorita
mák, -u, *m.*; makový
makovice, *ž.*; -viště, -ě,
stř.
makulatura
Malá strana (čtvrt
 pražská)
malachit, -u, *m.*
malátný; malátněti,
 3. *mn.* -ějí
maliník (*m.* -nník), -u,
m., = malinový keř
málo, *z* mála, *s* málem
atp.; těchto málo lidí,
 těmto málo lidem *atd.*
 § 71
málokdy
malomocný, -cenství, *stř.*
malomyslný
malvazí, *stř.*, sladké
víno; též malvaz, -u, *m.*
mámivý; mamič, -e, *m.*
mamon, -u, *m.*; -ář, -e, *m.*
man, -a, *m.*; manové
Máňa, *jm. os. ženské*,
gen. -i (*v* nář. -e), *dat.*
lok. -i, *akk.* -u, *vok.* -o,
instr. -ou § 42
mandarin, -a, *m.*
mandát, -u, *m.*
mandril, -a, *m.*, druh
opie
maně, maní
manévr, -u, *m.*
manganit, -u, *m.*
manie, *ž.*
manifestace, *ž.*
manipulace, *ž.*
manna; -ový
manové *v.* man; —
 manský; — mánové
 = duchové

manšeta	marseillaisa (čti mar-sejéza)	mátě <i>n. od máti, svou máť atd.</i>
mantilla	maršál , -a, <i>m.</i> ; -álek, -a, <i>m.</i>	mátoha , <i>strašidlo</i> ; má-tožiti, <i>strašiti</i>
manu propria = vlastní rukou	Martin , -a, <i>m.</i> ; Martínek, -a, <i>m.</i>	matrika
manufaktura	martyrologium , -ia, <i>stř.</i>	matrona
manuskript , -u, <i>m.</i> , rukopis	máry , <i>gen. mar i már, ž. mn.</i>	maturita
manýra	máselník , -u, <i>m.</i>	Matyáš , -e, <i>m.</i>
manžel , -a, <i>m.</i> ; množ. <i>nom.</i> -é = manžel s manželkou; tvar -ové může bývati u významu = manželští mužové	masitý	maurský
mapa	máslo ; máslový; máslač, -e, <i>m.</i>	mausoleum , -ea, <i>stř.</i>
Mára , <i>jm. os. ž., gen. -i (v nář. -e), dat. lok. -i, akk. -u, vok. -o, instr. -ou § 42</i>	masný ; masnice, <i>ž.</i> , = masný krám	maximum , -ima, <i>stř.</i>
marasmus , -asmu, <i>m.</i>	masopust , -u, <i>m.</i>	mazati , maži, -eš, <i>3. mn. maží, impt. maž, přech. maže, mažíc</i>
Marathon , -ona <i>n. -onu, m.</i>	massa ; massivní	mázdrinec , -e, <i>m.</i> , rostlina
marcipán , -u, <i>m.</i>	massakrovati	mdlíti , <i>z býv. mdléti = mdlým se stávati; 3. mn. mdlejší, impt. mdlej, mdlejte, přech. mdleje, -ejíc, příč. mdlel; zastaralo, srov. omdleti</i>
margarita	másti , matu, -eš, <i>příč. mátl, trp. maten, podst. jm. matení, změtení; v. § 81</i>	mdlíti = mdlým činiti, <i>3. mn. mdlí, impt. mdlí, mdlote, přech. mdle, -íc, příč. mdlil, srov. umdliti</i>
Maří , <i>jm. os. ž., gen. -í, atd., jako paní</i>	mastiti , <i>3. mn. mastí, příč. maštěn</i>	mě, mně, mne <i>v. § 61</i>
mariánský	Máša , <i>příjm. mužské, gen. -i (v nář. vých. -e), dat. lok. -ovi, akk. -u, instr. -ou § 42</i>	mecenáš , -e, <i>m.</i> , štědrý podporovatel věd a umění
mariáš , -e, <i>m.</i>	maštění , <i>nikoli mastění</i>	mečeta , mešita
Maribor , -u, <i>m.</i>	matador , -a, <i>m.</i>	medaillon , <i>nebo podle výslov. obec. medalion, -u, m.</i>
marina ; marinář, -e, <i>m.</i>	materialismus , -ismu, <i>m.</i>	měď , -i, <i>ž.</i>
marionetta , loutka	mateřídouška	Medea , -ey, <i>n. -eje, ž.</i>
Marketa	mateřin , -a, -o	měděný
Markomani , -ův, <i>m.</i> , pomn.	mateřština	medicina
markrabě <i>n. -bí, m.; gen. mocného markraběte n. -bí n. -bího atd., množ. nom. mocní markrabové n. -bata n. -bí, gen. markrabův n. -bat n. -bí atd. § 46</i>	mathematik , -a, <i>m.</i> ; -ika	medik , -a, <i>m.</i>
markytán , -a, <i>m.</i> ; -ánka	máti , též mátě a máť (<i>chybně: milá máteř, nom.</i>); <i>gen. mateře, dat. mateři, akk. máteř, vok. máti! lok. o mateři, instr. s mateři. V čísle množ. lépe jest užívati tvarů matky, matek., než mateře, -eři atd. — Někdy bývají tvary chybné: od</i>	mědiryjec , -jce, <i>m.</i> ; -jectví
markýz , -e <i>n. -a, m.</i>		meditace , <i>ž., přemítání</i>
marnotratný		medium , -ia, <i>stř.</i>
Marokko ; marokkánský		Medusa
marotta		medvěd , -a, <i>m.</i> ; medvidě, -ěte, <i>stř.</i>
Mars , <i>gen. Marse n. -a, podle latiny Marta</i>		

meeting , -u, <i>m.</i> (ee čti i)	městce , -e, <i>demin. z město</i> , oboje rodu <i>stř.</i> ; <i>ve jm. místních</i> : Heřmanovo Městce, Králové Městce; <i>pojato za mužské a přetvořeno v Městec</i> : Heřmanův Městec <i>atd.</i>	mezičasi , <i>stř.</i>
Mefisto , -a, <i>m.</i>	městiště , <i>nikoli městiště</i>	mezidobí , <i>stř.</i>
Megalopolis , -ole, <i>ž.</i>	-městnati , zaměstnati, směstnati; <i>z městnati uděláno časem městknati, a z toho městnati</i>	meziříčí , <i>stř.</i>
mechanický	městský	meztím a mezi tím rozdílne § 90
mechanismus , -ismu, <i>m.</i>	městys , <i>m.</i> ; <i>bývalo neskloněno; nyní gen. -e, dat. -i, atd. podle vz. meč; lépe jest nahrazovati je slovem městečko</i>	mezzanin (zz čti dz), -u, <i>m.</i> = <i>mezipatří</i>
měchýř , -e, <i>m.</i>	mésti , metu, -eš, <i>impt. meš, přech. meta, -ouc, příč. metl, meten</i>	mezzo (zz čti dz)
měkce , měkčeji	metafora	mhla , zastaralé, mlha
měkčeti , 3. <i>mn.</i> -ejí = <i>měkkým se stávají; měkčiti, 3. mn. měkčí, měkkým činiti</i>	metafysika	mhliti ; mhlivý
Mekka	metallurgie	mhouřiti
měkký , <i>nikoli měký; přísl. měkce, kompt. měkčejší, měkčí</i>	metamorfosa	mič , -e, <i>m.</i> ; mičovna; mičový
měkkýš , -e, <i>m.</i>	metati , metám, -áš, 3. <i>mn. metají, impt. metej, metejte, přech. metaje, -ajic; — zastar.: meci, -eš, 3. mn. meci, impt. mec, mecte, přech. mece, -íc</i>	migréna
melafyr , -u, <i>m.</i>	metempsychosa	mih , -u, <i>m.</i>
melancholie , <i>ž.</i> ; -ický	meteorologie , <i>ž.</i> ; -ický	míhati ; míhavý; mihnouti
melanit , -u, <i>m.</i>	methoda ; -dika; -dista, -y, <i>m., mn.</i> -disté	míhotati
melassa , syrup	methy , -u, <i>m.</i>	mícha
meliorace , <i>ž.</i>	Metoděj , -e, <i>m.</i>	Michal , -a, <i>m.</i> ; Michálek
mělký , mělčejší	metonymie , <i>ž.</i>	míchat , míchací; míchač, -e, <i>m.</i> ; míchal
Mělník , -a, <i>m.</i> ; mělnický	metr , -u, <i>m.</i>	míjeti , 3. <i>mn.</i> míjejí, <i>impt. míjej, přech. míjeje, -ejíc</i>
melodie , <i>ž.</i> ; -ický	metropolita , -y, <i>m.</i>	míjivý
melodrama , <i>gen. -dramata n. dramatu atd., nebo neskloň.</i>	metrum , metra, <i>stř.</i> ; metrika	mikrokosmos , -kosmu, <i>m.</i>
Melusina	Mexiko (x čti ch), -a, <i>stř.</i>	mikroskopický
memoiry , -ův, <i>m. pomn.</i> (oi čti oa)		mikulášský
memorandum , -da, <i>stř.</i>		mile , mileji
menažerie , <i>ž.</i> , <i>zvěřinec</i>		mile , <i>ž.</i> ; <i>gen. mn. mil</i>
menší		Mílek , -a, <i>m.</i>
meridián , -u, <i>m.</i>		milénka
měřítka		Milévsko
merkantilní		miliř , -e, <i>m.</i>
mesalliance , <i>ž.</i> (čti -ās)		milkovati
měsíc , -e, <i>m.</i> ; měsíček, -u, <i>m.</i> ; měsíkový; měsíčný, měsíční § 18		milliarda
mešita <i>n.</i> mečeta		milligram , -u, <i>m.</i>
messiáš , -e, <i>m.</i>		million , -u, <i>m.</i>
Messina ; messinský		milník , -u, <i>m.</i>
měšťan , -a, <i>n.</i> měšténin, -a, <i>m.</i> ; <i>mn.</i> měšťané		milosrdí , <i>stř.</i>

mimořádný	<i>přech.</i> maje, majíc,	mlha ; -avý
mina, podkop	<i>part. min.</i> měl, měv,	mlíti , melu (<i>zastaralé</i>
Mína	<i>jmin, podst. jm.</i> jmění	meli), -eš, <i>3. mn.</i> melou
minaret, -etu, m.	mitra	(<i>zastar.</i> melí), <i>impt.</i>
mince, ž. ; mincmistr, -a, m.	mitrailleusa (čti mitra- jőza), <i>nebo podle ob.</i>	mel, melte, <i>přech.</i> mele,
minerál, -u, m., nerost	<i>výsl.</i> mitraléza	melíc, <i>příč.</i> mlel, <i>podst.</i>
minimum, -ima, stř.	Mitylena, -y, ž.	<i>jm.</i> mletí
ministerium, -ia, stř.	mívati, míti	mluvčí, m. ; gen. -ího
ministr, -a, m. ; mini- sterstvo	mizeti, mizím, -íš, 3. mn.	<i>atd., množ. nom.</i> mluvčí,
míniti	<i>mizejí, impt. mizej,</i>	<i>gen. -ích atd., jako pěši</i>
minorita	<i>přech. mizeje</i>	§ 45
míra, měrou, měr atd., též mírou, mírám atd.	míznice, ž., žíla mizná	mluvidla, -del, stř. mn.
mířiti, 3. mn. míří, impt.	mízotok, -u, m., nemoc rostlin	mluvozpyt, -u, m.
<i>miř i měř</i>	mízový ; mízovatý	mlýn, -a, m. ; mlynář, -e, m.
mírka	-mknouti, zamknouti,	mlýnice, ž.
mírný ; -ost, -i, ž.	<i>vymknouti atp., part.</i>	mně a mě, mne, zájm.
Mírov, -a, m.	<i>min. -mkl, -mčen</i>	§ 61
mírumilovný	-mlaceti, vymlaceti atp., také -mláceti ; praes.	mnemotechnický
mísa, instr. misou i mí- sou atd.	<i>-mlacím, -íš, 3. mn. -eji, impt. -ej, přech. -eje,</i>	mnění, domnění
misanthrop, -a, m.	<i>-ejic</i>	mnich, -a, m.
miscellanea, -ei, stř. mn.	mladátko, -tek, stř. mn.	Mnichov, -a, m.
misitel, -e, m.	mládě, -ěte, stř.	mníšek, -a, m.
mísiti, 3. mn. misí, impt.	mládec, -dce, m.	mníšský ; mnišstvo, stř.
<i>mis, zastar. měs, příč.</i>	mládenectví, stř.	mníti, 3. mn. mní a také
<i>míšen</i>	mládí, stř.	<i>mněji ; impt. mni, mně-</i>
miska, míška	mladice, ž.	<i>te ; přech. mně, mnic</i>
mísový	mládnouti i mladnouti	<i>a mněje, mnějic ; příč.</i>
missál, -u, m.	mladý, mladší	<i>mněl, nikoli mnil ; trp.</i>
misse, ž., poslání	mlátici, čím se mlátí	<i>mněn</i>
missionář, -e, m.	mlátiti, 3. mn. mlátí,	mnoho, ze mnoha, ke
mistička m. mištička	<i>impt. mlať, příč. mlácen</i>	<i>mnohu, se mnohem</i>
místodržící, -ího, m.	mlázi, stř.	<i>atp. ; těchto mnoho lidí,</i>
mistr, -a, m. ; mistrný ; mistrovský	mlčelivý	<i>těchto mnoha lidí, těmto</i>
míšek, -šku, m.	mlčeti, 3. mn. mlčí	<i>mnoha lidem atd. § 71</i>
Míšeň, Míšně, ž.	mleč, -eče, m.	mnohočlenný
míšenec, -ence, m.	mléč nebo mlíč, -e, m., = míza ; mléčný	mnohodílný
míšení, nikoli mísení	mléko ; mlékař, -e, m. ; mlékařka ; mlekárna,	mnohohranný
míšeňský	<i>mlékárna</i>	mnohokopytník, -a, m.
mišpule, ž.	mleň nebo mletý	mnohoslabičný
Mithridates, -ata, m.	mleň zastar. ; novotv.	mnohostěnný
míti, mám, máš, 3. mn.	<i>mletí, stř.</i>	mnohostranný
<i>mají, impt. měj, mějte,</i>		mnohouhelník, -u, m.
		mnohý ; někdy také
		<i>kompt. množší</i>
		mnouti, mnou, -eš, impt.
		<i>mni, part. mna, -ouc,</i>

mnul, mnuv, mnut, <i>podst. jm. mnutí</i>	monastýr , -u, <i>m.</i> , <i>klášter</i> (<i>pravoslavný</i>)	mřítí , <i>praes. mru, mřeš,</i> <i>3. mn. mrou, nikoli</i>
množitko	monografie , <i>ž.</i>	<i>mřu, mřou; impt. mři,</i>
množství , <i>stř.</i>	monogram , -u, <i>m.</i>	<i>přech. mra, mrouc, přič.</i>
mobilní	monolog , -u, <i>m.</i>	<i>mřel, podst. jm. mření</i>
moc , -i, <i>ž.</i>	monopol , -u, <i>m.</i>	mříže , <i>ž.</i> , <i>mříží, mřížím,</i> <i>mřížemi</i>
moci , <i>praes. mohu, mů-</i> <i>žeš, 3. mn. mohou, ni-</i> <i>kolimůžu, můžou; impt.</i> <i>moz, mozte, nikoli mož,</i> <i>možte; přech. moha,</i> <i>-ouc, přič. mohl, trp.</i> <i>možen. Tvary zasta-</i> <i>ralé: praes. 3. jedn.</i> <i>můž, 1. mn. můžme,</i> <i>2. můžte</i>	monotheismus , -ismu, <i>m.</i>	mřížený
mocnář , -e, <i>m.</i> ; -ářství, <i>stř.</i>	monotonní	mřížka
mocněti , <i>3. mn. -ějí</i>	Montblank , -u, <i>m.</i>	mřížový
močidlo	morálka , <i>morální</i>	mrštný
móda , <i>módní</i>	moratorium , -ia, <i>stř.</i> , <i>příročí</i>	mrviště , -iště, <i>stř.</i>
model , -elu, <i>m.</i>	moře , <i>stř.</i>	mrzeti , <i>3. mn. mrzí,</i> <i>impt. mrz, mrzte, přech.</i> <i>mrze, mrzic</i>
moderní	Morfeus , -ea, <i>m.</i>	mrzký , <i>mrzčejší</i>
modifikace , <i>ž.</i>	morfium , -ia, <i>stř.</i>	mstítí , <i>3. mn. instí, impt.</i> <i>msti, přič. mštěn, no-</i> <i>votv. mštěn</i>
modlicí knížky	mořský	mstivý
modlitba	mosaikový	mštění , <i>novotv. mštění</i>
modloslužebnictví , <i>stř.</i>	mosaz , <i>je dílem rodu</i> <i>mužsk., gen. -u atd.,</i> <i>dílem žensk., gen. -i atd.</i>	mu a jemu § 62, 7
modř , -i, <i>někdy -e, ž.</i>	moskita , -y, <i>ž.</i>	mučedlník , <i>nebo mučed-</i> <i>ník, -a, m.; ze zastar.</i> <i>mučenník</i>
modřín , -u, <i>m.</i> ; <i>modři-</i> <i>nový</i>	moslem , <i>nebo moslim, -a,</i> <i>m.</i>	mučirna
modřítka	motiv , -u, <i>m.</i>	mudřec , <i>mudrce, m.</i>
modulace , <i>ž.</i>	motovidlo	muchomůrka
Mohamed , -a, <i>m.</i> ; <i>též</i> <i>Maho- a Muha-</i>	motto	můj , <i>má, mé n. moje,</i> <i>gen. mého, mé, mého</i> <i>atd. § 62, 6</i>
mohutněti , <i>3. mn. -ějí;</i> <i>mohutnost, -i, ž.; mo-</i> <i>hutný</i>	motýl , -e, <i>nov. -a, m.</i>	muka , -y, <i>ž., mn. č. muky</i> <i>nebo muka, muk, mu-</i> <i>kám, mukách, mukami</i>
mohyla	-mouceti , <i>smouceti, za-</i> <i>rmouceti atp., 3. mn.</i> <i>-ejl, impt. -ej, přech.</i> <i>-eje, -ejic</i>	munie , <i>ž.</i>
Mojžíš , -e, <i>m.</i> ; <i>mojžíšský</i>	moudřeti , <i>3. mn. -ejí</i>	munice , <i>ž.</i>
Mokka	moucha , <i>gen. mn. much</i>	municipium , -ia, <i>stř.;</i> <i>-ální</i>
mokrý , <i>mokřejší</i>	moukař , -e, <i>m.</i>	můra
mokrýš , -e, <i>m.</i>	mouřenín , -a, <i>m.</i> ; -ínský	můři , <i>na př. noha</i>
mol , -e, <i>též -a, m.</i>	movitý	musa (<i>vysl. múza</i>)
molekulární	moždíř , <i>také hmoždíř,</i> <i>-e, m.</i>	museum , -ea, <i>stř.</i>
momentánní	mračný	musikální
monada	mrákava	musiti , <i>též museti; mu-</i> <i>sím, -iš, 3. mn. musí a</i> <i>museji; přech. muse, -ic;</i> <i>přič. musil a musel, od-</i>
monarchický	mrákota ; -otný	
	mráz , <i>mrazu, m.</i>	
	mrazík , -u, <i>m.</i>	
	mrazivý	
	mražené , -ého, <i>stř.</i>	
	mřeněk , <i>mřenka, m., též</i> <i>mřenka, ž., druh ryb</i>	

tud příjm. Musil; *trp.*
mušen, *podst. jm.* mušení
můstek, -u, *m.*
mušelin, -u, *m.*
mušení, *z* musiti
muší (*z mouchy*)
muškát, -u, *m.*
mušketýr, -a, *m.*
muzika
muž, -e, *m.*; mužik, -a, *m.*
mužatka
mužisko
mužněti, 3. *mn.* -něji
mužský, mužštější
mužství, *stř.*
mýcení, *z* mýtiti
mýceti, 3. *mn.* mýceji, *impt.* mýcej, *přech.* mýceje, -ejíc
myci, čím se myje
myč, -e, *m.*, kdo myje
mýdlo; mydlář, -e, *m.*; mydliti; mydliny, *ž. mn.*; mýdlový
mylady, *neskl.*, *ž.* (*angl.*, a *vyslov* é)
mýlení
mýliti, 3. *mn.* mýlí, *impt.* myl
mýlka
mylný
myriada
myriametr, -u, *m.*
myrrha, -ový
myrta
mys, -u, *m.*
mysl, -i, *ž.*
mysleti *v.* mysliti
myslitel, -ele, *m.*
mysliti lépe než mysleti; 3. *mn.* myslí; *impt.* myslí, myslíte; *přech.* mysle, -ic; *příč.* myslil, lépe než myslel; *trp.* myšlen; myšlení
myslivec, -ivce, *m.*
mysterie, -ii, *množ. stř.*

mysticismus, -ismu, *m.*
mystifikace, *ž.*; mystika; mystický
myš, -i, *ž.*; myšák, -a, *m.*; myšař, -e, *m.*
myši, na *př. díra*
myška
-**myšl**, -myšle, *v někte- rých jm. místních*: Li- tomyšl, Libomyšl, Ra- domyšl, Zámýšl a *j.*
myšlení
myšlenka
-**mýšleti**, přemýšleti *atp.*; 3. *mn.* -mýšlejí, *impt.* -mýšlejí, *přech.* -mýšleje
mýtař, -e, *m.*; mýtný
mythický
mythologie, *ž.*, bájesloví
mythus, -thu, *m.*, báje
myti, umývání
mýti, myji, myješ, 3. *mn.* myjí, *impt.* myj, myjte, *přech.* myje, myjíc; *nikoli* mej- místo myj-: meju *atd.*, *v.* § 85
mýtina
mýtiti, 3. *mn.* mýtl, *impt.* myt, *příč.* mýcen
mýto
mýval, -a, *m.*
Mže, *ž.*
mžik, -u, *m.*
mžikati
mžiknutí
mžitka
mživý

N.

-**ň** *ve výrazích*: na-ň, za-ň, ve-ň, pro-ň, přede-ň, *atp. jest jedn. akk. zájm.* on, jeho . . , *tedy* = jej, něj. Chybně: do-ň (*m.* do-něho = *gen!*) § 62, 7
nabádati, nabadati
naběhlina

náběl, -i, *ž.*
nábělavý
naběrač, -e, *m.*; naběrák, -u, *m.*, *u stavu tkal- covského*
nabídka
nabídnouti
nabíhati
nabíjak, -u, *m.*
nabíječ, -eče, *m.*
nabíjeti, 3. *mn.* -ejí; na- bíjecí
na bíle dni
nabíratí; nabírací
nabíti, též nabíti; *praes.* nabíji, -eš, *impt.* nabíj, *příč.* nabil, nabit
nabítý, *z* nabíji
náboj, -e, *m.*
nábožnůstkář
nabrati, naběru, -běřeš *n.* -bereš § 88
nábřeží, *stř.*
nábřišek, -šku, *m.*
nabubřeti, 3. *mn.* -ejí
nábytek, -tku, *m.*
nabýti, nabudu, *příč.* nabyt, nabyt
nabytkový
nabytý, získaný
nabývati; nabyvač, -e, *m.*; nabývací
nacpati, nacpu
nacvičiti, 3. *mn.* -čí
načatý
náček, -lku, *m.*
náčelník, -a, *m.*
načetí, načnu
načíhati
načichnouti, *part.* na- čichl
načínati
náčíní, *stř.*
načísti, načtu
načiti, *nikoli* načiti; na- číji, -eš, *impt.* načíj, *příč.* načil

načítí, *nikoli* načati; *praes.* načnu; *part.* načna a načal, načav, načat; načeti. *Srov.* -čítí, -čnu
náčrtek, -tku, *m.*
nadací (*list*)
nadálý
nadání, *stř.*
nadarmo
nadati, nadám
nadavač, -e, *m.*
nadávání, *stř.*
nádavek, -vku, *m.*
nadávká
nadbytek, -tku, *m.*; nadbytečný
nádech, -dechu, *m.*
naděje, *ž.*
nadejítí, nadejdu
nadělení, *stř.*
nádeničiti
nádeník (*m.* -nník), -a, *m.*
nadepsati, nadpiši (*na-* depíši), *impt.* -piš
nadestlati, nadstelu *n.* nadestelu (*zastar.* -i), -eš, *impt.* nadstel, *přech.* nadstele, -íc, *příč.* nade-stlal, nadestlán
nadestřítí, *nikoli* nade-střítí; *praes.* nadestru, -střeš, *impt.* nadeští, *přech.* nadestra, -ouc, *příč.* nadeštěl, nade-střen
nadezditi, též nadezditi
nadháněti, 3. *mn.* -ějí
nadhánka
nádhernost, -i, *ž.*
nadhoditi, 3. *mn.* nad-hodí, *příč.* nadhozen
nádcha
nadcházeti, 3. *mn.* -ejí
nadchnouti, nadchnu, nadchl, nadšen i nad-chnut, nadšení

nadítí, *nikoliv* naditi, = *naplniti něčím*, *nádiv-kou*; *praes.* naději, na-děješ . ., *impt.* naděj, *part.* naděje, nadějíc . ., naděl, naděla . ., naděn
nadítí se, *nikoli* naditi se, = *míti naději*, *po-jmouti naději*; *praes.* naději se, naděješ se . ., 3. *mn.* nadějí se; *přech.* *přít.* naděje se, nadějíc se . .; *part. min.* nadál, nadáv . ., nenadál jsem se, nenadáv se . .; *podst. jm.* nadání, mimo na-dání, z nenadání
naditý, *nov.*, = *naplněný*
nadívati = *naplňovati*; nadívaný; nadívač, -e, *m.*
nádivka
nadjížděti, 3. *mn.* -ějí
nadkruží, -í, *stř.*
nadlidský
nadměrný
nadmychovati
nadnésti
nádobíčko
nadobyčejný
nadouti, nadmu, *part.* nadma a nadul, naduv, nadut, *podst. jm.* na-dutí
nadpaží, -í, *stř.*
nadporučík, -a, *m.*
nadprávi, -í, *stř.*
nadpřirozený
ňadra, *ňader*, *stř. mn.*
nadrati, naderu, -děreš *n.* -dereš *atd.* § 88
nádraží, -í, *stř.*
nadříditi, 3. *mn.* nad-řídí, *impt.* nadřídí, *příč.* nadřizen
nadřítí, *nikoli* nadřítí; *praes.* nadru, -dřeš, 3. *mn.* -drou, *přech.* na-

dra, -drouc, *příč.* na-dřel, nadřen
nadržeti, 3. *mn.* -ží
nádržka
nadsázka
nadsklepní
nadsmyslný
nadšený; nadšení, -í, *stř.*
nadulý, nadutý
nadužiti, i -užítí, -užiji
nadužívání, -í, *stř.*
nádvoří, -í, *stř.*
nádvorník, -a, *m.*
nadýchati
nadymač, -e, *m.*; nady-mačný; nadymadlo
nadýmati; nadýmací; nadýmavý
nadživotní
nafta, -y, *ž.*
naháč, -e, *m.*
naháněti, 3. *mn.* -ějí; nahánka
naházeti, 3. *mn.* -ejí; na-házka
nahlas § 90
náhlavek, -vku, *m.*; ná-hlavník, -u, *m.*
nahledati se
nahlédati; nahlédnouti i nahlédnouti; nahléd-nutí i nahlédnutí, *stř.*
náhlení, -í, *stř.*, *pospí-chání*
nahlídka
náhlivý
nahlížeti, 3. *mn.* -ejí
nahnílý
nahniti, též nahniti; na-hniji, -eš, *impt.* nahnij, *příč.* nahníl
nahnízdití
nahoditi, 3. *mn.* nahodí, *příč.* nahozen
náhončí, -í *n.* -ího, *m.*
nahoře a na hoře roz-dílné § 90

nahořklý	nakáceti , 3. mn. -ejí	naléhavý ; naléhavost, -i, ž.
nahoru a na horu roz- dílne § 90	nakaza	nálepový
nahosemenný	nakázati , nakáži, <i>impt.</i> nakaž	nalétnouti ; nalétati
náhradí , -i, <i>stř.</i>	nakaziti , 3. mn. -kazi, <i>impt.</i> -kaz, <i>příč.</i> na- kažen	nalévati ; nalévaci; — nalevač, -e, m.; nale- vadlo
nahraditi , 3. mn. na- hradí, <i>příč.</i> nahrazen, <i>neprávem</i> nahražen	nakažení , z nakaziti	nálevka ; nálevkovitý
náhradník , -a, m.	nakažlivý	nálevna
nahrati , -hrám, -hrej, -hral — a nahráti , -hrají, -hraj, -hrál	nakladač § 24	nálevník , -a, m.
nahráti , nahřeji, -eš, <i>impt.</i> nahřej, <i>příč.</i> na- hřál, <i>trp.</i> nahřán (<i>za- staralé</i>) a -hřát	nakládaci ; nakladač, -e, m.; nakládání, -í, <i>stř.</i>	nález , -u, m.
nahrazen , z nahraditi	nakladatel , -e, m.	nalézati ; nalezatel, -e, m.
náhrdelník , -u, m.	nákladní , na př. list; ná- kladný, <i>drahý</i>	nalézavý ; nalézavost, -i, ž.
nahrýzti , nahryzu	nakláněti , 3. mn. -ějí	nalezce , -e, m., <i>vok.</i> -ce!
nahýbati ; nahýbnouti	náklí , -í, <i>stř.</i> , <i>proutí</i> <i>vrbové</i>	nalezenec , -e, m., <i>osoba</i> ; — nalezinec, -e, m., <i>ústav</i>
nacházeti , 3. mn. -ejí	naklihovati	naleziště , -iště, <i>stř.</i>
náchlebí , -í, <i>stř.</i> , <i>mzda</i> ; náchlební, <i>najatý</i>	naklíti , naklnu a na- kleji, v. klíti, klnu a klíti, kleji	nalezné , -ého, <i>stř.</i>
nachomýtnouti se	náklonek , -u, m.	nalézti , nalěznu
nachýliti , 3. mn. nachýlí, <i>impt.</i> nachyl; — nachý- lený; náchylný, -nost, ž.	naklonění , -í, <i>stř.</i>	náležeti , náležím, -íš, 3. mn. náleží, <i>impt.</i> nálež, náležte, <i>přech.</i> náleže, -íc, <i>příd. jm.</i> náležící, <i>jako</i> ležeti, v. t.; <i>ale</i> <i>nyní</i> bývá častěji podle vz. uměti: 3. mn. ná- ležeji, <i>impt.</i> náleže, náležejte, <i>přech.</i> nále- žeje, -ejic, <i>příd. jm.</i> náležející
naivní	náklonný	naležeti se , 3. mn. na- leží se
najádka , rostlina	nákolesník , -u, m.	náležitý
nájezdník , -a, m.	nákolník , -u, m.	nalíčiti , 3. mn. nalíči, <i>impt.</i> nalič
najimač § 24	nákovadlí , -í, <i>stř.</i>	naliknouti
najimatel , -e; též naji- matel § 17	nakrájeti , 3. mn. -ejí	naliti , též nalíti; naliji, -liješ, <i>impt.</i> -lij, <i>part.</i> -lije, -lil, -liv, -lit; — <i>vedle toho je také</i> na- líti, naleji, -leješ, <i>impt.</i> -lej, <i>přech.</i> -leje, -lejíc
najímati ; najímací	nakrajník , -a, m.	nalivka
najísti se , najím, najedí se; najeda, -ouc, -ouce se; najeden, -a, -o	nakrátce § 90	nalstiti , též nalstíti, 3. mn. nalstí, <i>impt.</i> nalsti
najisto § 90	nákrčník , -u, m.	
najítí , najdu	nákres , -esu, m.	
najmě , <i>zejména</i>	nakřiviti , 3. mn. -křiví	
najmouti , <i>nikoli</i> najati; <i>praes.</i> najinu, <i>part.</i> najma a najal, najav, najat; <i>podst. jm.</i> na- jeti <i>zastaralo</i> a <i>zobec- něl</i> novotvar najmutí. <i>Srov.</i> jmouti	nakřtiti , též nakřtíti	
	nakružek , -u, m.	
	nakup , -u, m.	
	nakvap	
	nakvasiti ; nakvašený	
	nakyp , -u, m.	
	nakyslý i nakyslý ; -kys- lost, -i, ž.	
	nalada	
	naléceti , 3. mn. -ejí; na- líknouti	
	náledí , -í, <i>stř.</i>	
	naléhati ; nalehnouti	

nalykati	nanic	napočítati
namáčetí, 3. mn. -ejí	nankin, -u, m., látka	napodobá
námaha	nanositi, 3. mn. nanosí, příč. nanošen	napodobiti; napodobení, -í, stř.
namáhati, též namahati	naopak	napodobný
namastiti, 3. mn. namastí, příč. namaštěn	napadati; -avý .	napodsed (o koni), na levou stranu vespřechení
námel, -e, m.	nápadník, -a, m.; nápadnictví, -í, stř.	napolo
náměsíčný; -ík, -a, m.	napajedlo	napomáhání; napomahatel, -e, m.
náměstek, -a, m.	napájeti, 3. mn. -ejí; napájecí	napominač § 24
naměsti, nametu	napaměť chybně! místo nazpaměť	napomínati; napomínací; napomínka; napominatel, též -ínatel, -e, m.
náměstí, nikoli náměští	napast, -i, ž., nehoda	nápomocný; -ík, -a, m.
náměstka	napat nebo napiat, od napnouti	napořád
náměstnictví, -í, stř.	napéci, napeku, napečeš, 3. mn., napekou, impt. napeč	naposmívati se
náměstný	napětí, nikoli napjetí	napotom, lépe potom
Náměšť, -ště; dial. m. Náměstí, -í, stř.	nápěv, -u, m.	napouštětí, 3. mn. -ějí
námezdník	napíchatí; napíchnouti i napichnouti	nápověď, -i, ž.
namířiti, 3. mn. namíří, impt. namíř, zastarale naměř	napínati; napínací; napínač, -e, m.	napověda, -y, m.
namítati; namítnouti; námítka, námítka i namítka	napískati	napovídati
namliti, namleti, nikoli namliti; namelu (zastar. -i), -eš, impt. namel, přech. namele, -ic, příč. namlel, namlet	nápisník, -u, m.	napřáhati; napřáhnouti
namluvčí, -i, nebo -ího, m.	napíti se, též napíti; napiji, -eš, impt. napij, příč. napil, napit	naprati, naperu, -pereš, n. -péřeš atd. § 88
namnoze § 90	napitý	nápravník, -a, m.
namoci se, namohu se, namůžeš se, namohou se, impt. namoz se, příč. namohl se, namožen	napjetí chybně, místo napětí	nápravný
namořnický; -ictvo	náplast, -i, ž.	napřed, § 90
namořník, -a, m.	náplavni	napřesrok
namstítí, též namstíti, namstím, 3. mn. -mstí	napliti též napliti; napliji, -eš, impt. naplij, příč. naplil, naplit	napříč
namydliti	naplívati i naplivati	napřísti, napřadu, -předěš
nanášeti, 3. mn. -ejí; nanášecí	náplň, -ně, ž.	napřítí, nikoli napřiti; praes. napru, -přeš, impt. napři, příč. napřel
nanebevstoupení, -í, stř.	napnouti, nikoli napiati; pracsens napnu, -eš, part. napna a napal, napav, napat nebo napial, napiav, napiat, podst. jm. napětí (nikoli napjeti!)	naproti § 90
nanebevzetí, -í, stř.		náprsí, -í, stř.
nanejméně		náprsníček, -u, m.; -ička
nanejvýše		napsatí, napíši, impt. napiš
naněsti, nanesu, příč. nanesen		napustiti, 3. mn. -pustí, příč. napuštěn
		náradí, -í, stř.
		nárameník (m. -nník), -u, m.; náramek

naraziti , 3. mn. -razi, <i>příč.</i> naražen	nasázka	-i), -eš, <i>impt.</i> nastel, <i>přech.</i> nastele, -íc, <i>příč.</i> nastlal, nastlán
narážeti , 3. mn. -ejí; narážecí	násep , náspi, <i>ž.</i> , nebo násep, náspu, <i>m.</i>	nastřici , nastřehu, nastřežeš, 3. mn. nastrehou, <i>impt.</i> nastřez
narážka	naseti , nasíti, naseji	nástřih , -u, <i>m.</i>
narážlivý	násevka	nastřihati ; nastřihnouti
narcis , -u, <i>m.</i> ; narcisek, -u, <i>m.</i>	nashromážděný	nastřileti , 3. mn. -ejí
nařčen i narčen, -ý	naschvál	nastřiti , <i>nikoli</i> nastřiti; <i>praes.</i> nastru, -střeš, <i>impt.</i> nastři, <i>přech.</i> nastra, -ouc, <i>příč.</i> nastřel, nastřen
nařečí , -í, <i>stř.</i>	nasíci , naseku, nasečeš, 3. mn. nasekou, <i>impt.</i> nasec	nástrojný
nárek , nářku, <i>m.</i>	násila , -y, <i>ž.</i> ; násilí, -í, <i>stř.</i>	nastuditi , 3. mn. nastudí, <i>příč.</i> nastuzen
nařici , nářku, nařeš <i>n.</i> narčeš, 3. mn. nařkou, <i>impt.</i> nařci i narci, <i>part.</i> nařekl, nařkla, nařklo, nařčen i narčen	násilný ; násilník, -a, <i>m.</i>	nástupnictví , -í, <i>stř.</i>
nařiditi , 3. mn. -řídí, <i>impt.</i> -řid, <i>příč.</i> nařizen	nasíti , <i>nikoli</i> nasiti; <i>praes.</i> naseji, -eš, <i>impt.</i> nasej, <i>přech.</i> naseje, <i>příč.</i> nasel, naset	nastydnouti
nařidlý	naskytati nebo naský-tati; naskytnouti	nasycení
nařikati ; nařikání; nařikavý	následný ; následník, -a, <i>m.</i> ; následnictví, -í, <i>stř.</i>	nasycovati
nařízení , -í, <i>stř.</i>	nasledovatel , -e; též následovatel § 17	nasypač , -e, <i>m.</i>
naříznouti	následující	nasypati (<i>dokonavé</i>), nasypu — nasýpati (<i>nedokonavé</i>), nasýpám
nařizovati	nasliniti	nasypka
nařknutí , nařčení, -rčení, -í, <i>stř.</i>	nasloví , -í, <i>stř.</i> , <i>chybně</i> , místo začátek slova	nasytiti , 3. mn. nasytlí, <i>příč.</i> nasycen
narkosa ; narkotický; narkotikon, -ika, <i>stř.</i> ; narkot(is)ovati	naslýchati	náš , naše, naše, <i>gen.</i> našeho, naší, našeho <i>atd.</i> , <i>množ. instr.</i> našimi § 4, 2 a 62, 5
naroditi , 3. mn. narodí, <i>příč.</i> narozen	nasnadě	-náseti , přináseti <i>atp.</i> , 3. mn. -nášejí, <i>impt.</i> -nášej, <i>přech.</i> -nášeje
narodopis , -u, <i>m.</i>	násobítko ; -ilka; násobitel, násobitel, -e, <i>m.</i>	našinský
narovnávací ; narovnávač, -e, <i>m.</i> ; narovnavatel i -ávatel, -e, <i>m.</i>	naspěch	našiti , též našíti; našiji, -eš, <i>impt.</i> -našij, <i>příč.</i> našil, našit
nárožní	náspí , -í, <i>stř.</i>	našíváný
nárt , -u, <i>m.</i>	nassáti , nassaji, -eš, <i>impt.</i> nassaj, <i>příč.</i> nassál, <i>trp.</i> nassán, <i>novotv.</i> nassát	naškrábat i naškrabati
náruč , -í, <i>ž.</i>	nastati , nastanu, <i>impt.</i> nastaň, <i>příč.</i> nastal	našpiniti
naručest	nastáti , nastojím, <i>impt.</i> nastůj, <i>příč.</i> nastál	naštípiti
náruční	nastavěti , 3. mn. -ějí; nastaviti, 3. mn. -ví	nať , <i>gen.</i> -i i -ě, <i>ž.</i> § 48
narůsti , narostu	nástěnný	natéci , nateku, natečeš, 3. mn. natekou, <i>impt.</i> natec
náruživý	nástin , -u, <i>m.</i>	
narůžovělý	nastíniti , 3. mn. nastíní, <i>impt.</i> nastiň	
nárys , -u, <i>m.</i> ; narysovati	nastlati , nastelu (<i>zastar.</i>	
narytí , naryji, naryj		
násadka		
nasázeti , 3. mn. -ejí		

natěrač , -e, <i>m.</i> ; natěradlo	návnada	nazvíce , <i>slovo chybné; vzniklo mylným čtením za nejvíce, nejvíce</i>
natěrek , -u, <i>m.</i>	navoziti , 3. <i>mn.</i> navozí, <i>příč.</i> navožen	názvisko
natírací	navraceti , 3. <i>mn.</i> -ejí	nazývati , jmenovati
natlouci , natlukou, natlučeš, 3. <i>mn.</i> natlukou, <i>impt.</i> natluc	návratný	nažiti , též nažítí; nažiji, -eš, <i>impt.</i> nažij, <i>příč.</i> nažil
natřítí , <i>nikoli</i> natřítí; <i>praes.</i> natru, -třeš, 3. <i>mn.</i> -trou, <i>přech.</i> natra, -ouc, <i>příč.</i> natřel, natřen	navřítí , <i>nikoliv</i> navřítí; <i>praes.</i> navru, -vřeš, <i>impt.</i> navři, <i>přech.</i> navra, -ouc, <i>příč.</i> navřel, navřen	nažiti , <i>nikoliv</i> nažati; <i>praes.</i> nažnu; <i>part.</i> nažna a nažal, nažav, nažat, <i>podst. jm.</i> nažeti. <i>Srov.</i> žiti, žnu
natrium , -ia, <i>stř.</i>	návřší , -í, <i>stř.</i>	nažloutlý
natron , -onu, <i>m.</i>	návsí , -í, <i>stř.</i>	nažrati se , nažeru, -žereš <i>n.</i> -žereš se § 88
naturalie , -lií, <i>ž. mn.</i>	návštěva	nažvýkati
naučný	navštívení , -í, <i>stř.</i> ; navštívenka	ne , <i>chybně</i> né
nauka ; naukový	navštívití , 3. <i>mn.</i> navštíví; <i>impt.</i> navštív, <i>zastar.</i> navštěv	Neapole , -le, <i>ž.</i>
náušnice	návyk , -u, <i>m.</i>	nebetyčný
nautický	navykati ; navykání, <i>stř.</i>	nebezpečenství , nebezpečí, -í, <i>stř.</i>
naváděti , 3. <i>mn.</i> -ějí	navyknouti ; <i>příč.</i> navykl; navyklý	nebičko
navázati , naváží, <i>impt.</i> navaž	navzájem	neboli
navážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí; navážka	navzdor a na vzdor § 90	nebozízek , -zku, <i>m.</i>
návěst , -i, <i>ž.</i> ; návěští, -í, <i>stř.</i> ; návěštní	nazad a na zad § 90	nebožka ; nebožtík, -a, <i>m.</i> ; nebožtíček, -čka, <i>m.</i>
navěsti , navedu	Nazaret , -a, <i>m.</i>	nébrž = <i>nýbrž</i>
navéztí , navezu, <i>příč.</i> navezen	nazbyt	nebylý , z nebyti
náviděti , nenáviděti, 3. <i>mn.</i> návidí, <i>impt.</i> návid, -te, <i>přech.</i> návidě, -íc	nazditi , též nazdítí; nazdím, 3. <i>mn.</i> nazdí, <i>impt.</i> nazdi, <i>příč.</i> nazdil	nebytelný
navigace , <i>ž.</i>	nazdvihnouti , <i>příč.</i> nazdvihl, nazdvižen	nebyti , nejsem, nejsi, není
naviják , -u, <i>m.</i>	nazejtří	nebytí
navíjeti , 3. <i>mn.</i> -ejí; navíječ, -e, <i>m.</i> ; navijadlo	nazírací	nebývalý
navinouti	nazírání , -i, <i>stř.</i>	necenný
návitek , -u, <i>m.</i>	nazívati se (<i>z ospalosti</i>)	nécessaire , <i>nebo podle výsl.</i> nesessér, -u, <i>m.</i>
naviti , též navítí; navíji, -eš, <i>impt.</i> navij, <i>příč.</i> navil, navit,	nazmar	něco
navléci , navleku, navlečeš, 3. <i>mn.</i> navlekou, <i>impt.</i> navlec; navléknouti, navlíknouti; navlékati, navlíkati	naznak	nectný ; nectnost, -i, <i>ž.</i>
	nazpamět , <i>nikoli</i> napa-mět!	nečest , necti, <i>ž.</i>
	nazpět	něčí , něčího § 63
	nazřítí , <i>nikoli</i> nazřítí; <i>praes.</i> nazřím, 3. <i>mn.</i> nazří, <i>impt.</i> nazři, <i>příč.</i> nazřel, nazřen	nečinný
		nečitelný
		nedbalky , <i>ž. mn.</i>
		nedbati , nedbám
		neděle , <i>gen.</i> -e <i>atd.</i> , jako duše; <i>množ. gen.</i> neděl.

<i>Druhdy čini se rozdíl, že na př. pět neděl je prý pět týdnů, a pět nedělí prý pět dní nedělních; neprávem</i>	několik lidí, od několika lidí, k několika lidem <i>atd.</i> § 71; několikrát	nepořízená ; odejiti s nepořízenou
nedílný	nekrasa	Nepos , -ota, <i>m.</i>
nedobytný	nekrolog , -u, <i>m.</i>	neposkvrněný
nedochůdce , -ete, <i>stř.</i>	nektar , -u, <i>m.</i>	nepotismus , -ismu, <i>m.</i>
nedomyslný	ne-li	nepřející , -ícný
nedorozumění , -í, <i>stř.</i>	neličený	nepřičetný
nedoslýchati ; nedoslýchavý	nelitostný	nepříhodný
nedostižný	němčina	nepříjemný
nedosytný	Němec , -e, <i>m.</i> ; německý; němectví, -í, <i>stř.</i>	nepříležitost , -í, <i>ž.</i>
nedovtipný	neměnný	nepřístupný
neduh , -u, <i>m.</i>	Nemesis , -ese, <i>ž.</i>	nepřítel , <i>v.</i> přítel
nedůsledný	nemírný ; -ost, -í, <i>ž.</i>	nerad , -a, -o
nedůstojný	nemístný	Nereidky , <i>gen.</i> Nereidek; — <i>n.</i> Nereovny, <i>ž. mn.</i>
nedůtklivý	nemoc , -i, <i>ž.</i> ; množ. <i>nom.</i> <i>akk.</i> nemocí, <i>dat.</i> nemocem, <i>lok.</i> nemocech, <i>instr.</i> nemocmi	Nereus , -ea, <i>m.</i>
nedůvěra	nemocněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	neřku-li
nedůvtipnost , -i, <i>ž.</i>	nemovitý	nerozdílnost , -i, <i>ž.</i>
neduživěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	nenadálý	nerozmysl , -u, <i>m.</i>
negativní , záporný	nenáhlý	nerůda
nehet , nehtu, <i>m.</i>	nenasyta , -y, <i>m.</i> ; nenasytný	nervosa ; nervosní
nehezky	nenáviděti , <i>v.</i> náviděti	nerýmovaný
nehýtek , -u, <i>m.</i>	nenávist , -i, <i>ž.</i>	nesčíslný
nechati , 3. <i>mn.</i> nechají, <i>impt.</i> nechej, nechejte a také nech, nechte, <i>přech.</i> nechaje, -ajíc	není , nejsem, nejsi	nesení (<i>od</i> nésti, <i>ale</i> nošení <i>od</i> nositi)
něj po předložkách = jej, <i>akk. jedn.</i> ; chybně: do něj, z něj <i>atp. m.</i> do něho (= <i>gen!</i>) <i>atd.</i> § 62, 7	nenie , zpěv pohřební	neshoda ; neshodný
nejapný	neobyčejný	neschůdný
nejblíže , nejbližší	neobývaný	nesklonný
nejprvé , též nejprve	neodbytný	neslýchaný
největší	neoddělený	nesměti , nesmím, nesměji
nejvíce	neodvislý	nesmiřitelný , též -smíř-
nejvýše ; nejvyšší	neofyt , -a, <i>m.</i>	nesmírný
nejzáze	neologismus , -ismu, <i>m.</i>	nesmysl , -u, <i>m.</i>
nekajícny , nesprávně -ícný	neomylný	nesmytelný , smyji
nekleč , -i, <i>ž.</i> , metelice, nečas	neomysta , -y, <i>m.</i> , novosvěcenec	nesnáz , -e, <i>ž.</i>
několik , neurč. číslovka;	nepamět , -i, <i>ž.</i> ; od nepaměti	nespati , nespím, 3. <i>mn.</i> nespí
	nepochybně	nesprávný
	nepomíjeti , 3. <i>mn.</i> -ejí; nepomíjející, -ícný	nésti , nesu, -eš, <i>příč.</i> nesen, <i>podst. jm.</i> nošení
	nepopíratelný , též -pír-	nestraný
		nestřidmost , -i, <i>ž.</i>
		nestvůra
		nesvůj

nesyta , -y, <i>m.</i>	nevolník , -a, <i>m.</i>	nikotin , -u, <i>m.</i>
neť (<i>chybně</i> : má neter, <i>nom.</i>), <i>gen.</i> neterě, <i>dat.</i> neteri, <i>akk.</i> neter, <i>vok.</i> neti, <i>lok.</i> neteri, <i>instr.</i> neteri, <i>množ. nom. akk.</i> neterě <i>atd.</i> , jako máti. <i>Slovo nově utvořené, ujal se.</i>	nevonný	Nil , -u, <i>m.</i>
netoliko	nevřítí , zanevřítí, zanevru	nimbus , -bu, <i>m.</i>
netopýr , -a, <i>m.</i> ; <i>netopýři</i> , z <i>netopýra</i>	nevšímavý ; nevšíma- vost, -i, <i>ž.</i>	Nimrod , -a, <i>m.</i>
netřesk , -u, <i>m.</i>	nevýpravný	nístěj , -e, <i>m.</i> = pec, ohniště
netto , -a, <i>stř.</i>	nevýslovný	nit , -i, <i>ž.</i> ; <i>množ. nom.</i> <i>akk.</i> niti, <i>gen.</i> -i, <i>dat.</i> -em, <i>lok.</i> -ech, <i>instr.</i> nitmi
netýkavka	nevyspělý	nitěný
neuctivý	nevystihlý	nititi , 3. <i>mn.</i> nítí, <i>impt.</i> -něť, rozněť, <i>příč.</i> nícen
neúčastnost , -i, <i>ž.</i>	nevývratný	nitka
neúhledný	nevyzpytatelný	nitrozemí , -i, <i>stř.</i>
neúhonný	nexus , nexu, <i>m.</i>	niva
neumělý	nezabudka	niveau (eau čti ó), <i>stř.</i> , <i>neskl.</i> , = úroveň
neúmorný	nezákonný	niveč v. nic
neúnavný	nezávislý	nivellační
neúplatný	nezáživný	nivellisovati , — nivel- lovati
neúplný	nezbedný	nízko , níže
neupřimný	nezběhlý , <i>nezkušený</i>	nizký , nižší
neúprosný	nezbytí , -i, <i>stř.</i> ; ne- zbytný	nizounký
neúrodný	nezdárný	Nizozemec , -mce, <i>m.</i>
neurvalý	nezištný	Nizozemí , -i, <i>stř.</i>
neúslužný	nezkalený	Nizza
neustále	nezkažený	nížina
neústrojný	nezkrocený	nížiti , 3. <i>mn.</i> níží, <i>impt.</i> niž
neústupný	nezkušený	nižní
neutrální	nezměnný	nižší (od nízký)
neutrum , neutra, <i>stř.</i>	nezpůsob , -u, <i>m.</i> ; -ilý; -ný	-nní , -nnice, -nník, -nný, <i>přídavná a podstatná</i> <i>jména toho zakončení</i> § 19
nevčas	nezřízený	noblessa
nevidáno	nezviklaný	noe , -i, <i>ž.</i> , <i>mn. nom.</i> noci, <i>dat.</i> -em, <i>lok.</i> -ech, <i>instr.</i> nocmi.
neviditelný	nezvyklost , -i, <i>ž.</i>	Noe , <i>gen.</i> Noema, <i>m.</i>
nevidomý	nežli	noha , <i>dvoj. gen.</i> u nohou, <i>lok.</i> na nohou, <i>instr.</i> nohama § 29 a 37
nevina , <i>ž.</i>	-ní , <i>přídavná jm. toho</i> <i>zakončení</i> § 18	nominální
nevinátka (<i>m.</i> -nňátka)	Niagara	nominativ , -u, <i>m.</i>
nevinen , nevinna, nevin- no	nic , <i>gen.</i> ničeho <i>atd.</i> ; <i>akk.</i> v nic a v-ni-ve-č § 62, 8	
nevinný ; nevinnost, -i, <i>ž.</i>	ničemný	
neviňoučký (<i>m.</i> -nňou- čký)	ničí (<i>na otázku</i> či?), <i>gen.</i> -ího <i>atd.</i> § 63	
nevlidný	nihilismus , -ismu, <i>m.</i> ; -ista, -y, <i>m.</i>	
nevolky	nikl , -u, <i>m.</i>	
	nikoli , nikoliv	

nonchalance (čti nō-
šalās), -e, ž.
nonius, -ia, m.
nordický
Norimberk, -a, m.; no-
rimberský
normální
Normani, -ův, m. mn.
Norvéžsko
nosíček, nos
nositi, 3. mn. nosí, *příč.*
nošen
nosítko
nosivost, -i, ž.
nota, v hudbě (vysloveno
krátce: nota); — ozná-
mení (vysloveno dlouze:
nóta)
notabilita; notablové
notář, -e, m.
noticka
notorický, vůbec známý
nováček, -a, m.
Nové Město (města v Če-
chách a na Moravě)
Nové město (čtvrť praž-
ská)
novella
novic, -e, m.; noviciát,
-u, m.; novicka
novoluní, -i, stř.
novomódní
novověký
novozákonný
Nový rok, svátek, 1. leden
nozdra
nožička, noha
nožík, -u, m.; nožíček,
-u, m.
nožíř, -e, m.
nožka, noha
-ňský, koňský *atp.* § 12
nuance (vysl. nūās), -e,
ž., odstín
nulla
numismatika
nuncius, -ia, m.

nůsek, nos
Nusle, Nuslí, m. mn.
nůše, ž.
nůž, nože, m.
nůžky, nůžek, ž. mn.
nůžtičky
-ný, *přídavná jm. toho*
zakončení § 18
nýbrž
nymfa
nyní, nyníčko; nynější
nýt, -u, m.; nýtek, -u,
m.; nýtovati
nyti, nyji, -eš, 3. mn.
nyji, *impt.* nyj, nyjte,
přech. nyje, -íc, *příč.*
nyl, *podst. jm.* nytí
nyvý

O.

-o, mužská jména toho
zakončení jak se sklo-
ňují: Hnízdo, Zapadlo,
Stýblo, Hugo, Otto,
gen. -y, *dat.* -ovi *atd.*; *vlivem grammatickým*
též *gen.* -a *atd.* § 39
oasa, -y, ž.
oba, m., obě žensk. a
stř., *gen.* a *lok.* obou,
dat. a *instr.* oběma
§ 29 a 66, 2
obálka
občan, -a, m., mn. občané
obdélník, -u, m.; obdélný
obdržeti, 3. mn. -ží
obé, obého *atd.* § 69
obec, obce, ž.
oběd, -a i -u, m.
obědovati, oběduji, -uješ,
3. mn. -ují, *impt.* -uj,
přech. -uje, -ujíc — a
také **obědvati**, oběd-
vám, -áš, 3. mn. -ají,
impt. obědvej, *přech.*
obědvaje, -ajíc

obechnati, obženu
obehrati, -hrám, -hrej,
-hral — a **obehráti**,
-hrají, -hraj, -hrál;
srov. hráti
obejítí, obejdu
obejmouti, *nikoli* objati;
praes. obejmů, *part.*
obejma, -ouc a objal,
objav, objat, *podst. jm.*
objetí
obelisk, -u, m.
obelstítí, též obelstíti;
obelstím, 3. mn. obe-
lstí, *impt.* obelsti, *příč.*
obelstil, obelštěn *no-*
votv. -lstěn
obelštění, *novotv.* obe-
lstění
Oberon, -a, m.
oběsiti, 3. mn. oběsí,
příč. oběšen
obeslání, -i, stř.
obestříti, *nikoliv* obe-
stříti; *praes.* obestru,
-střeš, 3. mn. -strou,
impt. obestři, *přech.*
obestra, -ouc, *příč.* obe-
střel, obestřen
obět, -i, množ. *nom.* *akk.*
-i, *gen.* -í, *dat.* -em,
lok. -ech, *instr.* oběťmi
obezditi, též obezdíti;
obezdím, 3. mn. -zdí,
impt. obezdi, *příč.* obe-
zdil, obezděn
obezřítí, *nikoliv* obezříti,
3. mn. obezří, *příč.*
obezřel
obhájce, *nikoliv* obhajce;
vok. -ce, *nikoli* -če
obhajovati
obhlédati; obhlédnouti
i obhlednouti
obhlídka
obcházeti, 3. mn. -ejí
obchodění v. obchoditi

obchodnictvo	oblékati ; oblékání; ob- leknouti i obléknouti	obratel , -tle, <i>m.</i>
obchoditi , 3. <i>mn.</i> ob- chodí, <i>příč.</i> obchozen, obchození. <i>Nové</i> ob- chodění = <i>vedení ob-</i> <i>chodu</i>	oblétati ; obletnouti i ob- létnouti	obratí , oberu, -běřeš <i>n.</i> -bereš; obrán, obraný § 88
obchození <i>v.</i> obchoditi	oblévati	obraziti , 3. <i>mn.</i> obrazí, <i>příč.</i> obražen
obchůzka	obléztí , oblezu	obrázkový
obídek (<i>oběd</i>)	obležeti , 3. <i>mn.</i> obleží	obrážeti , 3. <i>mn.</i> -eji
obíhati ; oběhnouti	oblíba	obřidnouti ; obřidlý
obíjetí , 3. <i>mn.</i> -eji	oblíbiti , 3. <i>mn.</i> oblíbí, <i>impt.</i> oblíb, <i>příč.</i> oblí- ben; oblibovati	obřízka
obilí , -í, <i>stř.</i> ; obilíčko	oblíčeť , -e, <i>m.</i>	obročí , -í, <i>stř.</i>
obilíti , 3. <i>mn.</i> obílí, <i>impt.</i> obil	oblíčiti , <i>impt.</i> oblič	obroditi , 3. <i>mn.</i> obrodí, <i>příč.</i> obrozen
obilnice	obligátní , <i>povinný</i>	obroušený
obíratí	oblinati	obrození , <i>z</i> obroditi
obiti , též obíti; obiji, -eš, <i>impt.</i> obij, <i>příč.</i> obil, obit	obliti , též oblíti; <i>praes.</i> oblíji, -líješ, <i>impt.</i> -líj, <i>part.</i> -líje, -lil, -lit; — <i>vedle toho</i> <i>jetaké</i> oblíti, obleji, -leješ, <i>impt.</i> -lej, <i>přech.</i> -leje, -lejí	obrtlík , -u, <i>m.</i>
obití , -í, <i>stř.</i>	obluda	obruč , -e, <i>m.</i> , <i>nebo</i> <i>gen.</i> -i, <i>ž.</i>
objednávací ; objedna- vatel, též -ávateľ; ob- jednávka	obměnný	obručí , -e, <i>ž.</i>
objekce , <i>ž.</i>	obměsíčný	obryš , -u, <i>m.</i>
objektivní , -ný	obmysliti , 3. <i>mn.</i> -myslí, <i>příč.</i> obmyšlen	obryti , obryji, -eš, <i>impt.</i> obryj, <i>příč.</i> obryl, obryt
objetí , -í, <i>stř.</i> , <i>z</i> obejmu	obmyslný	obsaditi , 3. <i>mn.</i> obsadí, <i>příč.</i> obsazen
objeviti	obmýšleti , 3. <i>mn.</i> -mý- šleji; <i>příč.</i> obmýšlen	obsáhnouti , obsáhl, -ý
objezditi , 3. <i>mn.</i> -jezdí, <i>příč.</i> ježděn	obmýti , obmyji	obscoenní
objímání , -í, <i>stř.</i>	obnáseti , 3. <i>mn.</i> -eji	obseděti , 3. <i>mn.</i> obsedí
objížděti , 3. <i>mn.</i> -ějí	obnésti , obnesu	observatoř , -e, <i>ž.</i>
objíždka	obnositi , 3. <i>mn.</i> obnosí, <i>příč.</i> obnošen	obsílati ; obsílka
obkličiti	obočí , -í, <i>stř.</i>	obsurní
obkráčetí , 3. <i>mn.</i> -eji	oboista , -y, <i>m.</i>	obstaravatel , -ávateľ, -e, <i>m.</i> ; obstarávací
obkrájetí , 3. <i>mn.</i> -eji	oboj , oboje, <i>m.</i> , <i>nebo</i> oboe, -oe, <i>stř.</i> , <i>hudební ná-</i> <i>stroj</i>	obstárly
oblaciněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	obojí , -ího <i>atd.</i> § 68	obstáti , obstojím
obláčetí , 3. <i>mn.</i> -eji	obolos , -lu, <i>m.</i>	obstavěti , 3. <i>mn.</i> -ějí
oblak , -u, <i>m.</i> ; <i>mn.</i> číslo oblaky, <i>nebo</i> oblaka	oboustranný	obstrukce , <i>ž.</i>
oblast , -i, <i>ž.</i>	obouti , obuji, -eš, <i>impt.</i> obuj, <i>příč.</i> obul, obut	obsychati
obléci , obleku, oblečeš, 3. <i>mn.</i> oblekou, <i>impt.</i> oblec	obraceti , 3. <i>mn.</i> -eji	obsypati (<i>dokonavé</i>) — obsýpati (<i>nedokonavé</i>)
obléhací	obránce , <i>vok.</i> obránce	obširný
oblehatel , -e, <i>m.</i>	obránný , <i>na</i> obranu	obšiti , též obšíti; <i>praes.</i> obšiji, -eš, <i>impt.</i> obšij, <i>příč.</i> obšil, obšit
obléhati ; oblehnouti		obšívací
oblehčiti		obšívka

obtěci, obteku, obtečeš,
3. mn. obtekou, *impt.*
obtec
obtékati, obtékám
obtížný, -no
obůj, oboje, oboje, *za-*
staralé, = *obojí* § 68
obůrka, malá obora
obušek, -šku, m.
obuv, -i, ž.
obvazadlo
obvázání, -i, *stř.*
obvázati, obváží, *impt.*
obvaž
obvazkář, -e, m.
obvésti, obvedu
obvézti, obvezu, *příč.* ob-
vezen
obviti, též obviti; *praes.*
obviji, -eš, *impt.* obvij,
příč. obvil, obvit
obvyklý
obyčejný
obydlí, -i, *stř.*
obytný
obyvatel, -e, jako ka-
zatel; množ. gen. oby-
vatelův, *nikoli*: tisíc
obyvatel *atp.*!
obývati; obývání, *stř.*
obzvláště, *nikoli* obvzl-
obžinky
obžiti, též obžiti; *praes.*
obžiji, -eš, *impt.* obžij,
příč. obžil
oceán, -u, m.
ocel, r. žensk., gen. -i
atd., podle vz. kost; —
a r. mužsk., gen. -e
atd., podle vz. meč
oceloryjec, -jce, m.; též
-rytec, -tce
ocitnouti se, nebo oct-
nouti se; ocítati se
octářství, *stř.*
ocún, -u, m.; ocúnovitý
oči, v. oko

očichati
očísliti, očíslovati
očistiti, 3. mn. očistí,
příč. očistěn
očistění, *nikoli* očistění
očišťování, -i, *stř.*
óda
odaliska
odbíhati
odbíjeti, 3. mn. -ejí
odbírání
odbiti, též odbiti; *praes.*
odbiji, -eš, *impt.* odbij,
příč. odbil, odbit
odbojnice, ž.
odbůjce, vok. -ce, m.
odbyt, -u, m., z odbyti
odbyti, odbudu, *příč.*
odbyl, odbyt
odbývati
odčísti, odečtu
odčítati; odčítání; od-
čítací
oddací
oddálený
oddání, -i, *stř.*
oddati, oddám; oddaný
oddávací
oddavky, -avek, ž. mn.
oddech, -u, m.
oddělati
oddělení, -i, *stř.*, odlou-
čení
odděliti
oddělovací
oddenek, -nku, m.
oddíl, -u, m.
oddouti, odedmu, -eš,
impt. odedmi, *part.*
odedma, -ouc a oddul,
odduv, oddut, *podst.*
jm. oddutí; *novotv.*
praes. odduji, -eš, *impt.*
odduj, *přech.* odduje
odebrati, odberu (ode-
beru), -béřeš n. -bereš,
3. mn. -berou *atd.* § 88

odehrati, -hrám, -hrej,
-hral — a **odehráti**,
-hrají, -hraj, -hral;
srov. hráti
odejítí, odejdu
odejmouti, v. odniti
odemliti, odemleti, *ni-*
koliv odemliti; *praes.*
odmelu n. odemelu (*za-*
star. -i), -eš, *impt.* -mel,
přech. -mele, -melic,
příč. -mlel, -mlet
odemřiti, *nikoliv* ode-
mřiti; *praes.* odemru,
mřeš, 3. mn. -mrrou,
impt. odemři, *přech.*
odemra, -ouc, *příč.*
odemřel, *podst.* jm. ode-
mření
oděný
odepnouti, *nikoli* ode-
piati; *praes.* odepnu;
part. odepna a odpal,
odpav, odpát n. ode-
pial, odepiav, odepiat,
podst. jm. odpětí, ode-
pětí, *nikoli* -pjetí!
odeprati, odperu (ode-
peru), -péřeš n. -pereš,
3. mn. -perou § 88
odepřiti, *nikoliv* ode-
přiti; *praes.* odepru,
-přeš, 3. množ. -prou,
impt. odepři, *přech.*
odepra, -ouc, *příčestí*
odepřel, odepřen
odepsati, odepíši, nebo
odpíši, *rozsk.* -piš
odesilati i odsilati; -si-
latel i -silatel, -e, m.
odeslati, odešlu, -eš, 3.
mn. odešlou, *impt.* ode-
šli, *přech.* odešle, -šlíc,
příč. odeslal, -slán
odestlati, odstelu n. ode-
stelu (*zastar.* -i), *impt.*

-stel, <i>přech.</i> -stele, -ste- lic, <i>příč.</i> -stlal, -stlán	odkvísti , <i>nov.</i> odkvésti; odkvetu	odníti , <i>nov.</i> odejmouti, <i>praes.</i> odejmu; <i>part.</i> odejma a odňal, odňav, odňat, — <i>podst. jm.</i> odněti
odestřiti , <i>nikoliv</i> ode- střiti; <i>praes.</i> odestru, -střeš, <i>3. mn.</i> -strou, <i>impt.</i> odestři, <i>přech.</i> odestra, -ouc, <i>příč.</i> ode- střel, odestřen	odkvítati	odnositi , <i>3. mn.</i> odnosí, <i>příč.</i> odnošen
odestřiti , <i>nikoliv</i> ode- střiti; <i>praes.</i> odestru, -střeš, <i>3. mn.</i> -strou, <i>impt.</i> odestři, <i>přech.</i> odestra, -ouc, <i>příč.</i> ode- střel, odestřen	odkysličiti	odnož , -e, <i>ž.</i>
odestřiti , <i>nikoliv</i> ode- střiti; <i>praes.</i> odestru, -střeš, <i>3. mn.</i> -strou, <i>impt.</i> odestři, <i>přech.</i> odestra, -ouc, <i>příč.</i> ode- střel, odestřen	odlehčiti	odolati , <i>ne</i> oddolati
odevzdati , odevzdám	odletěti , <i>3. mn.</i> odleti; odletnouti i odlétnouti	odouti , odmu; <i>part.</i> odma a odul, oduv, odut; <i>podst. jm.</i> odutí
odhádce , -e, <i>m.</i> ; <i>vok.</i> od- hádce!	odléztí , odlezu	odpětí , odepětí, <i>nikoli</i> -pjetí; z odepnouti
odháněti , <i>3. mn.</i> -ějí	odležeti , <i>3. mn.</i> odleží	odpínati
odhoditi , <i>3. mn.</i> odhodí, <i>příč.</i> odhozen	odlika	odpíráti , odpíravý
odcházeti , <i>3. mn.</i> -ejí	odlišný	odpis , -u, <i>m.</i>
odchýliti , <i>3. mn.</i> odchýlí, <i>impt.</i> odchyl; odchylka; odchýlný	odliti , <i>těž</i> odlíti; odliji, -liješ, <i>impt.</i> -lij, <i>part.</i> -lije, -lil, -liv, -lit; — <i>vedle toho je také od-</i> liti , odleji, -leješ, <i>impt.</i> -lej, <i>přech.</i> -leje, -lejí	odpiti , <i>těž</i> odpítí; <i>praes.</i> odpiji, -eš, <i>impt.</i> odpij, <i>příč.</i> odpil, odpit
odiosní	odlitnouti	odpláceti , <i>3. mn.</i> -ejí
odíti , <i>nikoliv</i> oditi; <i>praes.</i> oději, -eš . ., <i>3. mn.</i> odějí, <i>impt.</i> oděj . ., <i>přech. přít.</i> oděje, odě- jíc . ., <i>part. min.</i> oděl . ., oděv . ., oděn . ., <i>podst.</i> <i>jm.</i> odění	odlitý ; odlitek, -u, <i>m.</i>	odpliti , <i>těž</i> odplíti; <i>praes.</i> odpliji, -eš, <i>impt.</i> odplij, <i>příč.</i> odplil, odplit
odivati , oblékati	odliv , -u, <i>m.</i>	odplynouti
odjakživa	odlívání , -í, <i>stř.</i>	odpočinek , -u, <i>m.</i>
odjezd , -u, <i>m.</i>	odlivek , -vku, <i>m.</i> ; od- lívka	odpočinouti , -činul, -či- nuv, -činut, <i>chybně</i> : -čal, -čav, -čat
odjihnouti	odměnný	odpočísti , odpočtu
odjinud	odměsti , odmetu	odpočívati ; odpočívadlo; odpočívátko
odjižděti , <i>3. mn.</i> -ějí	odmísiti , <i>3. mn.</i> odmísi, <i>příč.</i> odmíšen; odmí- šený	odpouštěti , <i>3. mn.</i> -ějí
odkájeti , <i>3. mn.</i> -ejí	odmítati ; odmítnouti; odmítavý	odpouzeti , <i>3. mn.</i> -ejí
odkáti , odkaji	odmlčeti se , <i>3. mn.</i> od- mlčí se	odpověď , -i, <i>ž.</i>
odkázati , odkáži, <i>impt.</i> odkaž	odmykati	odpověděti , <i>odchyl.</i> od- pověditi, <i>chybně</i> odpo- věditi; <i>praes.</i> odpovím, <i>3. mn.</i> odpovědi
odkládavost , -i, <i>ž.</i>	odmysliti , <i>3. mn.</i> od- myslí, <i>příč.</i> odmyšlen	odpovídati ; odpovídací
odkliditi , <i>3. mn.</i> odklidí; <i>příč.</i> odklizen; odkli- zený	odmýti , odmyji	odpráhnouti ; odpráhati, -práhati
odklizeti , <i>3. mn.</i> -ejí	odnárodněti , <i>3. mn.</i> -ějí (<i>podmětné</i>) — odná- rodniti, <i>3. mn.</i> od- národní (<i>předmětné</i>)	odpřísáhnouti
odkrájeti , <i>3. mn.</i> -ejí	odnášeti , <i>3. mn.</i> -ejí	odprositi , <i>3. mn.</i> od- prosí, <i>příč.</i> odprošen
odkrýti , odkryji, -eš, <i>impt.</i> odkryj, <i>příč.</i> od- kryl, odkryt	odňatý ; odněti, -í, <i>stř.</i> ; <i>v.</i> odníti	odprošení , z odprositi; <i>nikoli</i> odprosení
odkrývati	odnesení , z odnésti	
odkvetlý	odnésti , odnesu, <i>příč.</i> odnesen	
	odnímati	

odpůrce , -e, <i>m.</i> ; <i>vok.</i> odpůrce!	odškrabati , odškrábat; odškrábnouti	odvoditi , 3. <i>mn.</i> odvodí, <i>příč.</i> odvozen
odpustiti , 3. <i>mn.</i> odpustí, <i>příč.</i> odpuštěn	odštípati	odvolávací ; odvolavatel, též -ávatel, -e, <i>m.</i>
odpustky , -ův, <i>m. pomn.</i>	odštipek , -pku, <i>m.</i>	odvraceti , 3. <i>mn.</i> -ejí
odpuštění , <i>z</i> odpustiti	odtáhati , odtahati	odvrcei , odvrhu, odvržeš, 3. <i>mn.</i> odvrhou, <i>impt.</i> odvrz, <i>příč.</i> odvrhl, odvržen
odraditi , 3. <i>mn.</i> odradí, <i>příč.</i> odrazen	odfatý	odvykati ; odvyknouti; odvyklý
odrati , oderu, oděřeš <i>n.</i> odereš, 3. <i>mn.</i> oderou <i>atd.</i> § 88	odtéci , odteku, odtečeš, 3. <i>mn.</i> otekou, <i>impt.</i> odtec	Odyssea , -ey nebo -ejc, <i>ž.</i>
odrazení , <i>z</i> odraditi	odtínati	Odysseus , -ea, <i>m.</i>
odraziti , 3. <i>mn.</i> odrazí, <i>příč.</i> odražen	odtiti , <i>nikoliv</i> odtati; <i>praes.</i> odetnu; <i>part.</i> odetna <i>a</i> odtal, odtav, odtat; <i>podst. jm.</i> odtětí	odžínati
odražení , <i>z</i> odraziti	odtlouci , odtlukou, odtlučeš, 3. <i>mn.</i> odtlukou, <i>impt.</i> odtluc	oekonom , -a, <i>m.</i>
odrážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	odtud	oekumenický
odřici ; odřeknouti	odúmrt , -i, <i>ž.</i> ; -ní	ofěra
odřikati ; odřikací	oduřeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	offensiva
odřiti , <i>nikoli</i> odřiti; <i>praes.</i> odru, -dřeš, 3. <i>mn.</i> -drou, <i>impt.</i> odři, <i>přech.</i> odra, -ouc, <i>příč.</i> odřel, odřen	odutí , <i>z</i> odouti, odmu	offerta , oferta
odříznouti	odůvodnění , -í, <i>stř.</i>	officiál <i>n.</i> oficiál, -a, <i>m.</i>
odroditi , 3. <i>mn.</i> odrodí; odrodilý; odrozen	odváděti , 3. <i>mn.</i> -ějí	officiální
odrození , <i>z</i> odroditi	odvárka	officiosní
odručda	odváci , odvěji; <i>příč.</i> odvál, -át; -átý	officium , -ia, <i>stř.</i>
odrůsti , odrostu	odvázati , odváží, <i>impt.</i> odvaž	ofthalmologie , <i>ž.</i>
odrápati	odvážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	oháněti , 3. <i>mn.</i> -ějí
odráty , odryji, -eš, <i>impt.</i> odryj, <i>příč.</i> odryl, odryt	odvážiti , 3. <i>mn.</i> -ží, <i>impt.</i> odvaž	ohavník , -a, <i>m.</i>
odseděti , 3. <i>mn.</i> odsedí	odvážka	ohéb , ohbi, <i>ž.</i>
odsíl , <i>analogií</i> odesíl	odvěký	Ohio (<i>i</i> čti -aj), -ia, <i>stř.</i>
odsloniti	odvésti , odvedu	ohlásiti , 3. <i>mn.</i> -sí, <i>impt.</i> ohlas; <i>příč.</i> ohlášen, -ý
odsouditi , 3. <i>mn.</i> odsoudí, <i>impt.</i> odsudí, <i>příč.</i> odsouzen	odvět , -u; <i>v</i> odvět dáti	ohlav , -i, <i>ž.</i> , <i>ohlávka</i>
odstáti , odstojím	odvětví , -í, <i>stř.</i>	ohledati (<i>dokonavé</i>) — ohlédati (<i>nedokonavé</i>); ohlédavý
odstín , -u, <i>m.</i> ; odstíniti; odstínovati	odvezení , <i>z</i> odvézti	ohlédnouti <i>i</i> ohlednouti
odstříhnouti , <i>příč.</i> odstříhl, odstřižen	odvézti , odvezu, <i>příč.</i> odvezen	ohlížeti se , 3. <i>mn.</i> -ejí
odstřížek , -žku, <i>m.</i>	odvislý	ohnisko ; ohniště, -ště, <i>stř.</i>
odsypati (<i>dokonavé</i>) — odsýpati (<i>nedokonavé</i>)	odviti , též odviti; <i>praes.</i> odvijsi, -eš, <i>impt.</i> odvij, <i>příč.</i> odvil, odvit	ohniti , též ohniti; <i>praes.</i> ohniji, -eš, <i>impt.</i> ohnij, <i>příč.</i> ohnil
	odvléci , odvleku, odvlečeš, 3. <i>mn.</i> odvlekou, <i>impt.</i> odvlec	ohořeti , 3. <i>mn.</i> -ři
		ohraditi , 3. <i>mn.</i> ohradí; <i>příč.</i> ohrazen, <i>nepravem</i> ohrazen
		ohrati , -hram, -hrej, -hral, — ohráti , -hrají, -hraj, -hrál; <i>srov.</i> hráti

ohřáti , ohřeji	okkupace , ž.	(<i>dial. m.</i>); olomoucký n. olomúcký
ohrazení , <i>neprávem</i> o- hrazení	oklátiti , 3. <i>mn.</i> okláti, <i>impt.</i> oklať, <i>příč.</i> oklá- cen	olověný
ohrazovati , <i>neprávem</i> ohrazovati	oklika	olůvko
ohřívací ; ohřívadlo; ohřívárna	oko , -a, <i>stř.</i> ; <i>dvoj. nom.</i> <i>akk.</i> oči, <i>gen.</i> z očí, <i>instr.</i> očima; <i>dat.</i> k očím, <i>lok.</i> v očích. <i>Srov.</i> § 29 a 34	Olymp , -u, <i>m.</i>
ohřívati ; ohřívatel i ohřívatel, -e, <i>m.</i>	okolí , -í, <i>stř.</i>	omáčet i, 3. <i>mn.</i> -eji
ohroziti , 3. <i>mn.</i> ohrozí, <i>příč.</i> ohrožen	okolostojící	omámiti , 3. <i>množ.</i> -mí, <i>impt.</i> omam
ohrožení , <i>nikoliv</i> ohro- zení	okopávací	omastiti , 3. <i>mn.</i> omastí, <i>příč.</i> omaštěn
ohrýzati , ohrýži, <i>nov.</i> -zám	okoušeti , 3. <i>mn.</i> -eji	omaštění , z omastiti
ohrýzti , ohryzu; ohry- zek, -zku, <i>m.</i>	okrájet i, 3. <i>mn.</i> -eji	omdleti , omdlím, -íš, 3. <i>mn.</i> omdlejí, <i>přech.</i> omdleje, -ejíc, <i>příč.</i> omdlel. <i>Místo impt.</i> <i>náležitěho</i> omdlej, o- mdlejte <i>jest</i> omdli, ne- omdli, -mdlete
ohýbati , ohybač, -e, <i>m.</i> ; ohybadlo; ohýbání, ohýbací	okrašlený	omeletta
ohyzda ; ohyzdný	okrašlovač , -e, <i>m.</i>	oměsti , ometu
ochaběti , 3. <i>mn.</i> -ěji; ochabnouti	okřáti , okřeji, -eš, 3. <i>mn.</i> okřejí, <i>impt.</i> okřej, <i>přech.</i> okřeje, -ejíc, <i>příč.</i> okřál	omílati
ochablý	okřídlený	ominosní
ochoditi , 3. <i>mn.</i> ochodí, <i>příč.</i> ochozen	okřiknouti , <i>příč.</i> okřikl	omítati
ochránce , -e, <i>m.</i> ; <i>vok.</i> ochránce!	okřín , -u, <i>m.</i>	omítka
ochránkyně , ž.	okrslek nebo okršlek, <i>gen.</i> okrsku (<i>m.</i> -slku) a okršku	omládnouti , <i>příčestí</i> omládl; -ý
ochranný	okřtiti , též okřtíti; 3. <i>mn.</i> okřtí	omliti , omleti, <i>nikoliv</i> omliti; <i>pracs.</i> omelu (<i>zastar.</i> -i), -eš, <i>impt.</i> omel, <i>přech.</i> omele, -íc, <i>příč.</i> omlel, omlet
ochraptěti , 3. <i>mn.</i> -ěji	okružít , -í, <i>stř.</i>	omrzeti , 3. <i>mn.</i> -zí
ochroměti , 3. <i>mn.</i> -ěji	okrváceti , 3. <i>mn.</i> -eji	omšený
ochuravěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	oktáva	omyl , -u, <i>m.</i>
Oidipus , -pa, <i>m.</i>	oktaván , -a, <i>m.</i>	omýliti , 3. <i>mn.</i> omýlí, <i>impt.</i> omyl; — omý- lení, -í, <i>stř.</i>
ojediněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	oktrojovati	omýti , omyji, -eš, <i>impt.</i> omyj, <i>příč.</i> omyl, omyt
ojezditi , 3. <i>mn.</i> ojezdí, <i>příč.</i> oježděn	okuláry , -ův, <i>m. pomn.</i>	omytý
oježdění , <i>nikoli</i> oježdění	okurka	omývací ; omývka
okamžení	okvětí , -í, <i>stř.</i>	on , ona, ono, <i>gen.</i> jeho, jí, jeho <i>atd.</i> , <i>množ.</i> <i>nom.</i> oni, ony, ona, <i>gen.</i> jich <i>atd.</i> § 62, 7
okamžik , -u, <i>m.</i> ; oka- mžitý	Olga , <i>dat. a lok.</i> Olze, <i>přídavné jm. přivlastň.</i> Olžin	onehdy
okázalý	olíčiti , 3. <i>mn.</i> olíčí, <i>impt.</i> olíč	oněměti , 3. <i>mn.</i> oněmějí,
okcident , -u, <i>m.</i>	oligarchie , ž.	
okénce , -e, <i>stř.</i>	oliva ; -ový	
okenice , ž. (<i>m.</i> -nnice)	olizati , olíži i olízám; <i>impt.</i> olíž, olízej	
okénko	Olomouc , -múc, -e, ž.	
okenný , okenní		

<i>impt.</i> oněměj, <i>přech.</i> oněměje, -ějí	oploditi , 3. <i>mn.</i> oplodí, <i>příč.</i> oplozen	oprýskati ; oprysknouti; oprysklý
onemocněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	oplození , <i>nikoliv</i> oplození	opsati , opiši, <i>impt.</i> opiš
onen , ona, ono, <i>gen.</i> onoho, oné . . , <i>množ.</i> oni, ony, ona <i>atd.</i> ; <i>nikoliv</i> onna, onno, onnoho . . ! — <i>Jedn. instr.</i> oním, <i>nikoliv</i> oným! V. § 62, 2	oplyvati	optání
onikati , říkati „oni“	opnouti , <i>nikoliv</i> opiati; <i>praes.</i> opnu, <i>part.</i> opna, -ouc a opal, opav, opat <i>neb</i> opial, opiav, opiat; <i>podst. jm.</i> opět!, <i>nikoliv</i> opjeti!	optik , -a, <i>m.</i> ; -ický
opachný	opodál	optimismus , -ismu, <i>m.</i>
opadati	opominouti , <i>od</i> -pominouti, <i>srov.</i> pomíjeti, <i>tedy</i> <i>nikoliv</i> opomenouti	opustění , z opustěti
opájeti , 3. <i>mn.</i> -ějí	opouštěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	opustěti = <i>pustým se státi</i> , 3. <i>mn.</i> opustějí;
opál , -u, <i>m.</i> ; -ový	opovážlivý	opustiti , 3. <i>mn.</i> opustí, <i>příč.</i> opuštěn
opanek , -nku, <i>m.</i>	opověď , -i, <i>ž.</i>	opuštění , z opustiti
opásati , opáši, -eš, 3. <i>mn.</i> opáší, <i>impt.</i> opaš, <i>přech.</i> opáše, -íc, a také opásám, -áš, 3. <i>mn.</i> -ají, <i>impt.</i> opásej, <i>přech.</i> opásaje, -ajíc	opovědět , 3. <i>mn.</i> -dí, <i>impt.</i> opověz	orakulum , -la, <i>str.</i> , věštbá, věštna
opatství , -í, <i>str.</i>	opovídati	oranže , -e, <i>ž.</i>
opéci , opeku, opečeš, 3. <i>mn.</i> opekou, <i>impt.</i> opec	opozdilý	orati , <i>praes.</i> oři, -eš, 3. <i>mn.</i> oři, a také orám, -áš, 3. <i>mn.</i> -ají, <i>impt.</i> oř, ořte, a také orej, orejte, <i>přech.</i> oře, oříc, a také oraje, orajíc
operační	opozditi , 3. <i>mn.</i> opozdí, <i>příč.</i> opožděn	orator , -e, <i>ž.</i>
opěradlo	opoždění , <i>nikoliv</i> opozdění	ordonnance , <i>ž.</i>
operatér , -a, <i>m.</i>	opponent , -a, <i>m.</i>	Orebita , -y, <i>m.</i>
operetta ; -etni; -etka	opportunita , -unní, i oport-	Orestes , -ta, <i>m.</i>
opět	opposice	Orfeus , -ea, <i>m.</i>
opičiti se	opráhnouti ; opráhati; opráhání	orgán , -u, <i>m.</i> ; <i>organismus</i> , -ismu, <i>m.</i> , <i>organický</i>
opička	oprat , <i>gen.</i> -i i -ě, <i>ž.</i>	orgie , -il, <i>ž.</i> <i>mn.</i>
opíjeti , 3. <i>mn.</i> -ějí	oprati , operu, opéřeš <i>n.</i> opereš, 3. <i>mn.</i> operou <i>atd.</i> § 88	orchestr , -u, <i>m.</i>
opínací	oprátka	orientální , východní
opírací ; opíravý	oprávce , -e, <i>m.</i> ; <i>vok.</i> opravce!	originál , -u, <i>m.</i>
opiti , též opíti; <i>praes.</i> opiji, -eš, <i>impt.</i> opij, <i>příč.</i> opil, opit	opřísti , opřadu § 81	Orion , -na, <i>m.</i>
opium , -ia, <i>str.</i>	opřít , <i>nikoliv</i> opřiti; <i>praes.</i> opru, -přeš, 3. <i>mn.</i> -prou, <i>impt.</i> opři, <i>přech.</i> opra, -ouc, <i>příč.</i> opřel, opřen	oříšek , -šku, <i>m.</i>
opláceti , 3. <i>mn.</i> -ějí	oprsí , -í, <i>str.</i>	ořízka
opláknouti , opláchnouti		orkán , -u, <i>m.</i>
oplátka (<i>odplata</i>) — oplátka = oplátek		orleánský
oplésti , opletu; oplétati		ornithologie , <i>ž.</i>
oplití , též opliti; <i>praes.</i> opliji, -eš, <i>impt.</i> oplij, <i>příč.</i> oplil, oplit		orthodoxní , pravověrný
		orthografický
		orthopaedie , <i>ž.</i>
		orýti , oryji, -eš, <i>impt.</i> oryj, <i>příč.</i> oryl, oryt
		osaditi , 3. <i>mn.</i> osadí, <i>příč.</i> osazen
		osadnictvo

osákati ; osáknouti	ostřížek = <i>co ustříhnuto</i> ; — ostřížek = <i>malý ostříž</i>	otéci , oteku, otečeš, 3. <i>mn.</i> otekou, <i>impt.</i> otec
osaměti , 3. <i>mn.</i> -ějí	ostroúhlý	otékati , otýkati
osazení , z osaditi	ostrovid , -a, <i>m.</i>	otep , -i, <i>ž.</i>
osázeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	ostrůvek , -vku, <i>m.</i>	otevřítí , <i>nikoli</i> otevřiti;
oscillace	ostruží , -í, <i>stř.</i>	<i>praes.</i> otevru, -vřeš, 3.
oschnouti ; osychati	ostuditi , 3. <i>mn.</i> ostudí,	<i>mn.</i> -vrou, <i>impt.</i> otevři,
osící , oseku, osečeš, 3. <i>mn.</i> osekou, <i>impt.</i> osec	<i>příč.</i> ostuzen	<i>prech.</i> otevra, -ouc,
osidlo	ostych , -u, <i>m.</i> ; ostý-	<i>příč.</i> otevřel, otevřen
osika lépe než osyka	<i>chati se</i>	otinati
osiřeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	osudí , -í, <i>stř.</i>	otíratí
osivací ; osívka	osvědčení , -í, <i>stř.</i>	otisk , -u, <i>m.</i> ; otisknouti,
oslizlý	osvícený	<i>příč.</i> otiskl, otištěn
oslyšeti , 3. <i>mn.</i> -ší	osvítiti , 3. <i>mn.</i> osvítí,	otlouci , otluku, otlučes,
osm , z osmi set, s osmi	<i>impt.</i> osvět (<i>nověji</i> osvit)	3. <i>mn.</i> otlukou, <i>impt.</i>
<i>sty atp.</i> § 66, 4	osvoboditi , 3. <i>mn.</i> osvo-	otluc
osmahlý	<i>bodí</i> , — <i>příč.</i> osvobo-	otřásti , otřasu i otřesu,
osmdesát , od osmdesáti	<i>zen</i>	§ 81
let, před osmdesáti lety	osychati , osýchati	otřítí , <i>nikoliv</i> otřiti;
§ 66, 5	osyka , lépe osika	<i>praes.</i> otru, -třeš, 3.
osmina	osypati	<i>mn.</i> -trou, <i>impt.</i> otři,
osmnáct <i>n.</i> -cte, od	osypka , osýpka; -ový	<i>prech.</i> otra, -ouc, <i>příč.</i>
osmnácti let, před osm-	ošedivěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	otřel, otřen
nácti lety § 66, 5	ošiti , též ošíti; ošiji, -eš,	otrušík , -u, <i>m.</i>
ostati , ostanu, <i>příč.</i> ostal	<i>impt.</i> ošij, <i>příč.</i> ošil,	Otto , <i>gen.</i> -y, <i>dat.</i> lok.
ostáti , ostožím, <i>příč.</i> ostál	ošit	-ovi, <i>akk.</i> -u, <i>instr.</i>
ostouzeti , ostouzím, 3. <i>mn.</i> -ejí, <i>impt.</i> -ej, <i>prech.</i>	ošivati	-ou, § 39
-eje, -ejíc	ošizený	ottomanský
ostracismus , -ismu, <i>m.</i>	ošklíbatí	otvírati
ostrážitý	oškrabati i oškrábatí;	otýkati , otékati
ostrev , ostrve, <i>ž.</i>	oškrábnouti	otylý
ostřici , ostřehu, ostřežeš,	ošplíchatí	otýpka ; -kový
<i>impt.</i> ostřez; ostřehl,	Ota , -y, <i>m.</i> , — <i>za cizí</i>	otýti , otyji, -eš, <i>impt.</i>
ostřežen	Otto	otyj, <i>příč.</i> otyl
ostříhati , ostřehu	otáčeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	ou kdy píšeme § 7
ostříhati ; ostříhnouti,	Otakar , <i>za lat.</i> Otto-	-ou , <i>koncovka</i> 3. <i>os. množ.</i>
ostřihovati	<i>carus</i>	§ 78
ostříleti , 3. <i>mn.</i> -ejí	otakárek , -a, <i>m.</i>	ouverture (<i>čti</i> uvertüra)
ostřítí , 3. <i>množ.</i> ostří,	otáleti , 3. <i>mn.</i> -ejí	-ov , <i>vlastní jména slo-</i>
<i>příč.</i> ostřil, ostřen	otázati (se), otáži, <i>impt.</i>	<i>vanská toho zakončení,</i>
ostřítí , <i>nikoliv</i> ostřítí;	otáž	<i>např.</i> Kostomarov, <i>gen.</i>
<i>praes.</i> ostru, ostřeš, 3. <i>mn.</i> ostrou, <i>impt.</i> ostři,	otázka	<i>-ova atd., instr.</i> -ovem
<i>prech.</i> ostra, -ouc, <i>příč.</i>	otazník , -u, <i>m.</i>	§ 53
ostřel, ostřen	otčik , -a, <i>m.</i>	ováleti , 3. <i>mn.</i> -ejí
ostříž , -e, <i>m.</i>	otčím , -a, <i>m.</i> ; -ský	ovální
		ováti , ověji, -ál, -án,
		i -át, -átý

ovázati, ováži, *impt.* ovaž
ovce, ž., *gen. mn.* ovci
n. ovec
ovčák, -a, *m.*; ovčář,
 -e, *m.*
ovčín, -a, *m.*
ovdověti, 3. *mn.* -ějí
ověsiti, 3. *množ.* ověsí,
impt. ověs, *příč.* ověšen
ověseti, 3. *mn.* -ejí
-ovic, mlynářovic *atp.*
 § 22
-ovice, pomnožná jména
 místní toho zakončení,
 v. Lobkovice § 32
Ovidius, -ia, *m.*
ovíjeti, 3. *mn.* -ejí
ovinouti
ovísek, -u, *m.*, oves
oviti, též ovíti; ovíji,
 -eš, *impt.* ovij, *příč.*
 ovil, -vit
ovívati
oxyd, -u, *m.*; oxydace, ž.
oxymoron, -ra, *stř.*
ozáblý
ozditi, též ozdítí; 3. *mn.*
 ozdí, *impt.* ozdi, *příč.*
 ozdíl, ozděn
ozdravěti, 3. *mn.* -ějí
ozdúbka
ozíbatí; ozábnouti
ozim, -i, ž.
ozíratí se
ozon, -u, *m.*
ozřejměti, 3. *mn.* -ějí
ozývati se, z ozvati se
oželeti, 3. *mn.* -lejí
ožici, *příč.* ožehl, ožhla,
 ožžen; ožehnouti
ožihati, ze žhnouti
ožínati, ze žnouti
ožiti, též ožítí; ožiji, -eš,
impt. ožij, *příč.* ožil
ožítí, nikoli ožati; *pracs.*
 ožnu, *part.* ožna, -ouc

a ožal, ožav, ožat, *podst.*
jm. ožeti
oživnouti

P.

pacifikace, ž.
páciti, 3. *mn.* páčí
padesát, od padesáti let,
 před padesáti lety *atp.*
 § 66, 5
padnouti, *part.* padna
 a padl, pad, paden, na-
 paden
paean, -u, *m.*
paedagogium, -ia, *stř.*
pagoda
pahýl, -u, *m.*
pachatel, -e, *m.*
páchati, páchám, -áš, 3.
mn. -ají, a zastar. páši,
 -eš, 3. *mn.* páši, *impt.*
 páchej, *přech.* páchaje,
 -ajíc a zastar. páše, -íc
páchnouti, *part.* páchl
pair (čti pér), -a, *m.*
-pájeti, napájeti (z napo-
 jiti) *atp.*, 3. *mn.* -ejí,
impt. -pájej, *přech.* -pá-
 jeje, -ejíc
-pájeti v. spájeti
páka, *instr.* pákou, někdy
 pakou, *atd.*; pakostroj,
 -e, *m.*
pakli
palác, -e, *m.*
palaeograf, -a, *m.*
palaeontologie, ž.
palatin, -a, *m.*
palčivý
páleníště, -iště, *stř.*
pálenka
Palestina, nebo Palae-
 stina; -inský
paletta
palilogie, ž.
palír, -a, *m.*

palissáda
pálivý
palladium, -ia, *stř.*
Pallas, -ady, ž.
pallium, -ia, *stř.*
Palmyra
památník, -u, *m.*
pamět, -i, ž.; *množ. nom.*
akk. paměti (*památ-*
nosti), *gen.* -i, *dat.*
 -em, *lok.* -ech, *instr.*
 paměti; z paměti, na-
 zpamět
pamfletista, -y, *m.*
Pamfylie, ž.
pampeliška
pán, -a, *m.*; *ale:* pan
 učitel, pana učitele *atd.*
pancíř, -e, *m.*
pandekty, ž. *mn.*, *gen.*
 pandekt
páně, tvar ustrnulý ve
výrazích: anděl Páně,
 před obličejem Páně,
 bratr páně Jindřichův,
 bratři páně Jindřichovi,
atp. § 56
panegyrik, -ika, *m.*
panenka; panenský; pa-
 nenství, *stř.*
pánev, pánve, ž.
paní, -í, ž.
panic, -e, *m.*; panický;
 panictví, *stř.*
paniččin, -a, -o
panika (ni čti ny), *zdě-*
šení; panický
panimáma
panna, *gen.* panny, *gen.*
mn. panen
Pannonie, ž.
panoráma, -y, ž.
panošský
panský
pantáta
pantheismus, -ismu, *m.*
Pantheon, -nu, *m.*

pantomimika
pánvička
panychida
páperka; pápeří, *stř.*
papír, -u, *m.*; -írek, -rku, *m.*
paprika
paprsek, -sku, *m.*; též *paprslek*, -sku
papyros, -ru, *m.*
pár, -u, *m.*, = dvojice, dvě
pára, parou, *par atd.*, též *párou*, *páram atd.*
parabola
paradigma
paraenetický
paraffin, -u, *m.*
parafrase, *ž.*
parallaxa
parallela; -ismus, -ismu, *m.*
paralysovati
paramythie, *ž.*
parasit, -a, *m.*, příživník
páratí, páři, pářeš, *3. mn.* páří, a také párá, -áš, *3. mn.* párají, *impt.* párej, *přech.* páraje, -ajíc
parátka
parcella, -ela
pardon, -u, *m.*; -ovati
párek, -rku, *m.*
parenthese *n.* -sa, *ž.*
parere, *neskl.*, *stř.*
parfum, -u, *m.* (čti parfö), *vůně*
pari, al *pari*
parket, -etu, *m.*
Parnas, -u, *m.*
parník, -u, *m.*
parodie, *ž.*
parolod, -lodi, *ž.*
parostroj, -e, *m.*
parový (od páry), *parní*
párový (od páru)
paroxysmus, -smu, *m.*

parterre (čti partér), -erru, *m.*, přizemí
Parthenon, -onu, *m.*
participium, -ia, *stř.*
partikovati
partisán, vedle partyzán, -a, *m.*, stranník
partitivní
partitura
partyzán, -a, *m.*, stranník
partyzánská válka
parůžek, -žku, *m.*
pás, pasu, *m.*, ale jen o části těla; jinak pás, pasu, na př. do horkého pasu, kolového pasu
pásati, opásati; pásám, -áš, *3. mn.* -ají, *impt.* pásej, *přech.* pásaje, -ajíc, — a zastar. páši, -eš, *3. mn.* páši, *impt.* paš, *přech.* páše, -íc; — jiné je pásati, opěťovací z pásti, pasu: *praes.* pásám, *3. mn.* pásají *atd.*
pasátní (větry), vedle *passátní*
pasáže, *ž.*, vedle *passáže*
pasažér, -a, *m.*, vedle *passažér*
pásemnice, *ž.*
pasíř, -e, *m.*; pasířství, *stř.*
paskvil, ob. paškvil, -u, *m.*
pásma
passa-, viz *pasa-*
passionál, -u, *m.*
passiva, *passiv*, *stř. mn.*; *passivní*
passivum, -va, *stř.*
passus, passu, *m.*
past, -i, *ž.*
pastuší = *pastuchův*

pastviště, -iště, *stř.*, *pastvisko*
pastýř, -e, *m.*; -ský
paša, mužsk., *gen.* -i (v nář. -e), *dat. lok.* -ovi, *akk.* -u, *vok.* -o, *instr.* -ou, § 42
pašije, -ijí, *ž. mn.*
paštika
pater, -era, -ero a *patery*, -erá, -eré § 70
páteř, -eře, *m.* i *ž.*
pateříček, -čka, *m.*
pathos, -osu, *m.*; *pathetický*
patnáct *n.* -cte, od *patnácti* let, před *patnácti* lety *atp.* § 66, 5
patník, -u, *m.*
patolizalství
pátravý
patriarchální
patriční
patrimonium, -ia, *stř.*
patriota, -y, *m.*, vlastenec; *mn.* *patrioté*
patron, -a, *m.*
patrona
patronát, -u, *m.*
patronymikum, -ka, *m.*
Paulus, -usa, *m.*
pausa
paušál, -u, *m.*
páv, -a, *m.*
pavéza, štít; pavézník, -a, *m.*
paví, na př. peří
pavián, -a, *m.*
pavillon, -u, *m.*
Pavla, Pavlina
pákový
pavučina
pazdeří, *stř.*
pazneht, -u, *m.*
pažba, část ručnice
paždí, *stř.*; — *podpaždí*, *stř.*

paže , ž., <i>ruka</i>	pepsin , -u, <i>m.</i>	pevnůstka
páže , -ete, <i>stř.</i>	péřečko	pia- <i>v part.</i> pial, piav,
pažitka	perfidní	piat, napial, vypial <i>atd.</i> ,
pec , -i, ž.	pergamen , -u, <i>m.</i>	<i>lépe než</i> pja-
péci , <i>nikoli</i> pécti, píct; <i>praesens</i> peku, pečeš, 3. <i>mn.</i> pekou, <i>nikoli</i> peču, pečou; <i>impt.</i> pec, pecte, <i>nikoli</i> peč, pečte	peří , <i>stř.</i> ; peříčko	pianissimo
péče , ž.	perihelium , -ia, <i>stř.</i>	pianista , -y, <i>m.</i> ; -istka
pečet , <i>gen.</i> -i, někdy také -ě § 47	Perikles , -kla, nebo -klea	piarista , -y, <i>m.</i>
pečetidlo , pečetitko	perioda	píce , ž.; picní
pedál , -u, <i>m.</i>	peripatetikové , -ikův, <i>m. mn.</i>	pici (<i>nádoba</i>)
Pegasus , -asa, <i>m.</i>	peristyl , -u, <i>m.</i>	picka , malá <i>pec</i>
Peking , -u, <i>m.</i>	perka , perek, <i>stř. mn.</i> , <i>boty</i>	píď , -i a častěji -ě
pelargonie , ž.	perkusse , ž.	pídimužik , -a, <i>m.</i>
pelichati	perla , -y, ž.	pieča , nebo podle výslovnosti piesa
pelikán , -a, <i>m.</i>	perlička	píha , píhovatý
Peloponnesos , -esu, <i>m.</i>	perlík , -u, <i>m.</i>	pich , -u, <i>m.</i> , <i>píchnutí</i>
peluněk , nebo pelyněk, -ňku, <i>m.</i>	perník , -u, <i>m.</i> ; perníkář, -e, <i>m.</i> ; perníkový	pícháček , -čku, <i>m.</i>
peň , pně, <i>m.</i>	pero <i>n.</i> péro, <i>gen. mn.</i> per	píchatí ; pichadlo; píchavý
pění , <i>stř.</i> , zpívání	perořízek , -zku, <i>m.</i>	píchnouti i pichnouti
peníz , <i>gen.</i> -e <i>atd.</i> ; množ. <i>nom. akk.</i> peníze, a <i>v pádech ostatních s krátkým -ě-</i> : <i>gen.</i> peněz, <i>dat.</i> penězům, <i>lok.</i> penězích, <i>instr.</i> penězi. <i>V době novější činí se v jazyku knížném v těchto pádech rozdíl a užívá se krátkých tvarů peněz- ve významu obyčejném, a dlouhých peníz-, když se rozumějí jednotlivé kusy peněz ražených, mince; na př. mnoho peněz a pět penízův atd.</i>	perpendikul , -u, <i>m.</i>	píjácký
pennál , -u, <i>m.</i>	perron , -u, <i>m.</i>	píjan , -a, <i>m.</i>
pensijní	Perseus , -sea, <i>m.</i>	píjavice , ž.
pensionát , -u, <i>m.</i>	persiflaž , -e, ž.	-píjeti , zapíjeti, <i>atp.</i> , 3. <i>mn.</i> -píjejí, <i>impt.</i> -píjej, <i>přech.</i> -píjeje, -ejíc
Pensylvanie , ž.	personalie , -ii, ž. <i>mn.</i>	píka
	perspektiva	pikantní
	Perun , -a, <i>m.</i>	pikel , pikle, <i>m.</i> , častěji <i>v mn.</i> , = úklad
	peruť , -i, ž.	piket , -etu, <i>m.</i> , žerď
	pessimismus , -ismu, <i>m.</i>	pikkolo , -a, nebo pikkola, -y, <i>m.</i>
	pěst , -i, někdy -ě	píla , pilka
	pěšinka	píle , ž.
	Pěšt , -i, ž.	píliny
	pět , pěti let, s pěti sty <i>atd.</i> § 66, 4	píliř , -e, <i>m.</i>
	pěti , pěji, -eš, 3. <i>mn.</i> pějí, <i>impt.</i> pěj, <i>přech.</i> pěje, pějíc, <i>příč.</i> pěl, <i>trp.</i> pěn, <i>podst. jm.</i> pění	pílník , -u, <i>m.</i> ; pílnikář, -e, <i>m.</i>
	pětilístek , -stku, <i>m.</i>	pílný
	petrefakt , -u, <i>m.</i> , <i>zkaženělina</i>	pílučka
	petrklič , -e, <i>m.</i>	pinakotheka
	Petrů , příjmení, <i>gen.</i> -ů <i>atd.</i> , <i>neskloňováno</i> § 54	pinceta <i>n.</i> pinseta
	petto , in petto	pinie , ž.
		pípa
		pípka , pipka
		piplati se

pírko, pérko
piroh, -u, *m.*
pisadlo
pisálek, -lka, *m.*
pisanka, písanka
pisař, -e, *m.*; písarič, -a, *m.*
pisárna
pisatel, -e, *m.*; pisatelka
pisčina; písčítý
pisec, pisce, *m.*, = *pisatel*
Pisecko
pišečnatý
pišek, -sku, *m.*; pískař, -e, *m.*
pisemnictví
pisk, -u, *m.*, = *písknutí*
piskač, -e, *m.*; pískaček, -čka, *m.*
piskati; -avý
piskle, -ete, *stř.*
pisknouti i pisknouti
piskora, piskoř, -e, *m.*
piskot, -u, *m.*
piskový; -ovec, -vce, *m.*; -ovina
písmák, -a, *m.*; písmař, -e, *m.*
písmě, písmene, *stř.*, = písmeno
písmenkový
písničkář, -e, *m.*
pissoir, -u, *m.* (oir čti oar)
píst, pístu, *m.*; pístový
pistole, *ž.*
Píša, *příjm. mužské, gen.* -i (*v nář.* -e), *dat. lok.* -ovi, *akk.* -u, *vok.* -o, *instr.* -ou § 42
pišťala; pišťalka
pištěc, -šfce, *m.*
pištěti, 3. *mn.* piští
píti, *stř.*; pitka
píti, piji, -eš, 3. *mn.* pijí, *impt.* pij, pijte, *přech.* pije, pijíc

píti, pnu *v.* pnouti
pitoměti = *pitomým se stávat*; *praes.* 3. *mn.* -ějí, *impt.* -ěj, *přech.* -ěje, -ějic, *příč.* pitoměl
pitomiti = *pitomým činiti*; *praes.* 3. *mn.* pitomí, *impt.* pitom, *pitomte*, *příč.* pitomil
pitomý
pitva; pitvati
pitvořiti
pivo; pivečko
pivoňka
pivovar, -u, *m.*; pivovárčnický; pivovarník, -a, *m.*, pivovarský; pivovarství, *stř.*
pižmo; pižmovitý
pja-, lépe psáti pia-: *part.* pial, piav, piat
-pjetí, nesprávné; má se psáti -pěti: napětí, rozpětí *atd.*
-pláceti, vypláceti *atp.*, 3. *mn.* -ejí, *impt.* -ej, *přech.* -ěje, -ejíc
pláč, -e, *m.*; plačící
plafond (čti plafô), -u, *m.*
plagiát, -u, *m.*
pláchnouti
plaid (čti pléd), -u, *m.*
plaidoyer (čti pledoajé), *stř.*, řeč obhájcová
plakát, -u, *m.*
plakati, pláči, -eš, 3. *mn.* pláčí, *impt.* plač, plačte, *přech.* pláče, plačíc a plakaje, -ajíc
plamen, -e; nikoli plam
plamének, nebo plamínek, -nku, *m.*
plamenný
plán, -u, *m.*
pláň, -ě, *ž.*
planeta; -ář, -e, *m.*

plantáž, -e, *ž.*
planý
plápol, -u, *m.*
plápolati
plást, -u, *m.*
plástev, -stve, *ž.*; plástevný
plastický
plášť, -ě, *m.*; pláštík, -u, *m.*
platan, -u, *m.*
plateau (eau čti ó)
pláteník (místo -nník), -a, *m.*
platénko, platýnko
plátěný
pláti, plaji, -eš, a také plám, pláš; 3. *mn.* plají, *přech.* plaje, plajíc, *příč.* plál
platina
plátno
Plato i Platon, -ona, *m.*
plavati, plavám, -áš, 3. *mn.* -ají, *novotv.* plavu, -eš, 3. *mn.* plavou; *impt.* plavej, *přech.* plavaje, -ajíc
plaz, -u, *m.*
plece, -e, *stř.*
Plejády, *ž. mn.*
plémě, plemene, *stř.*, = plemeno; plemenný
pléna i plena
plenární
plenilunium, -ia, *stř.*, úplněk
plénka
plenum, -na, *stř.*
plesati, plésati, plesám, -áš, 3. *mn.* -ají, *impt.* plesej, *přech.* plesaje, -ajíc, a zastar. pleší, -eš, 3. *mn.* pleší, *impt.* pleš, *přech.* pleše, -íc
plesnivěti, 3. *mn.* -ějí

plésti , pletu; <i>nikoli</i> plétsti, pléct	vati, vznikla zdvojením z <i>býv. jednoho</i> plouti, plovu	po , <i>předl.</i> ; po prvé, po druhé <i>atd.</i>
pleť , -i, <i>ž.</i>		pobádati i pobadati
pletací ; pletač, -e, <i>m.</i> ; pletadlo	plození , z ploditi	pobídka ; pobídnouti
pletenka	plst , -i, <i>ž.</i>	pobíhati
pléti <i>v.</i> plíti, pleji	plstěný	pobíjeti , 3. <i>mn.</i> -ejí; pobíjecí, <i>čím se pobíjí</i> ;
pletichář , -e, <i>m.</i>	plůdek , -u, <i>m.</i> , = malý plod	pobiječ, -e, <i>m.</i>
pleva	pluh , -u, <i>m.</i>	pobiti , též pobíti; <i>praes.</i> pobiji, -eš, <i>impt.</i> pobij, <i>příč.</i> pobil, pobít
plice , plic, <i>ž. mn.</i> , dříve <i>stř. mn.</i>	plurál , -u, <i>m.</i> , množné číslo	pobizeti , 3. <i>mn.</i> -ejí
pliení	plůtek , -u, <i>m.</i> , malý plot	poblizku ; poblíž
plicový	pluviál , -u, <i>m.</i>	pobožnůstkář , -e, <i>m.</i>
plíčka , plíčky	plvati , pliji, -eš, 3. <i>mn.</i> pliji, <i>impt.</i> plij, <i>přech.</i> plije, plijic; <i>part. min.</i> plval, plvav, plván, <i>podst. jm.</i> plvání, a <i>novotv.</i> plil, pliv, plit, plití	pobrati , poberu, -bereš <i>n.</i> -bereš <i>atd.</i> § 88
plichtiti , 3. <i>mn.</i> -ti	plyn , -u, <i>m.</i> ; -árna; -ový	pobratim , -a, <i>m.</i>
plinka	plynný	pobřeží , <i>stř.</i>
pliseň , -sně, <i>ž.</i>	plynouti	pobřišnice , <i>ž.</i>
pliskanice	plytký i plytký = mělký	pobyť , -u, <i>m.</i>
plisniti , 3. <i>mn.</i> plisní	plývati od plynouti	pobýti , pobudu, <i>příč.</i> pobyl
plíšek , -u, <i>m.</i>	Plzeň ; plzeňský	pocínovati
plíšť , -tě, <i>ž.</i> , = <i>plískanice</i>	plzký = kluzký	pocítiti , 3. <i>mn.</i> pocítí, <i>impt.</i> pocíť, <i>příč.</i> pocitěn
plíti (<i>len</i>), pleji, -eš, <i>příč.</i> plel, <i>trp.</i> plet, <i>podst. jm.</i> pleti	plž , -e, <i>m.</i>	pocítiti , též pocítiti; <i>praesens</i> 3. <i>mn.</i> pocítí
plíti , pliji, <i>v.</i> plvati	pněti <i>v.</i> pníti	počátek , -a, <i>m.</i>
plivati , lépe než plivati	pneumatický	počíhati
plivátko	pníti <i>n.</i> pněti, 3. <i>mn.</i> pni, <i>impt.</i> pni, pněte, <i>přech.</i> pně, pníc, <i>příč.</i> pněl	počinání
Plivník , -a, <i>m.</i>	pnouti , zastaralé píti; <i>praes.</i> pne, -eš; <i>impt.</i> pni, pněte; <i>přech.</i> pñit. pna, pnouc; <i>part. min.</i> pal, pav, pat a pial, piav, piat; <i>podst. jm.</i> pětí, <i>nikoli</i> pjetí! <i>Tvary pa-</i> jsou starší, <i>piapozdější</i> ; <i>ony ve rčech všedních jsou v obyčejí, tyto v ušlechtlejších, na př. u-patý</i> kabát, oko k nebi u-piaté	počinatel , též počínatel, -e, <i>m.</i> ; počínavý
plivnouti		počistiti , 3. <i>mn.</i> počistí, <i>příč.</i> počistěn
plížiti se , 3. <i>mn.</i> plíží se; plíživý		počištění , <i>nikoli</i> počistění
ploditi , 3. <i>mn.</i> plodí, <i>příč.</i> plozen		počišťovací
ploský		počítati ; počítací; počítatel, -e, <i>m.</i>
plouti , pluji, -eš, 3. <i>mn.</i> plují, <i>impt.</i> pluj, <i>part.</i> pluje, plul (<i>n.</i> ploul), -a, -o, pluv, <i>podst. jm.</i> plutí. <i>Srov.</i> plovati		počítí , <i>nikoliv</i> počiti; <i>praes.</i> počiji, -eš, <i>impt.</i> počij, <i>příč.</i> počil, počít
plovárna		počítí , počnu; <i>part.</i> počna a počal, počav, počat; <i>podst. jm.</i> početí; — <i>nikoli</i> počiti;
plovati , plovu, -eš, 3. <i>mn.</i> plovou, a plovám, -áš, 3. <i>mn.</i> -ají, <i>impt.</i> plovej, <i>přech.</i> plovaje, -ajíc a plova, -ouc. <i>Srov.</i> plouti. <i>Obě ta slovesa</i> , plouti a plo-		

ani počati; ani poč-
nouti, počnul, počnuv,
počnut, počnutí; *také*
ne počla atd. místo po-
čala. *Srov.* -čítí, -čnu
počnu v. počítí
podajný *z* po-dati se;
a poddajný *z* pod-dati
se
podati; podávati, -ací;
podání, podací
podávky
podávací; podavač, -e.
m.; podavatel, -e, *m.*
podbíjeti, 3. *mn.* -eji
podbíratí
podbiskupí, *gen.* -í *a*
-ího *atd.* § 35
podbití, *také* podbíti;
praes. podbijí, -eš, *impt.*
podbij, *příč.* podbil,
podbit
podbříšek, -u, *m.*
poddajný, *srov.* podajný
poddati se; poddání;
poddaný; poddanství;
poddanost, -í, *ž.*
poddůstojník, -a, *m.*
podebrati, podeberu, -bé-
řeš *n.* -bereš *atd.* § 88
podejmouti, *zastar.* pod-
jítí, podnítí; *praes.* po-
dejmu; *part.* podejma,
-ouc *a* podjal, podjav,
podjat, *nebo* podňal,
podňav, podňat
podélný
podelstiti, *též* podelstítí;
praes. 3. *mn.* podelstí,
impt. podelsti, *příč.*
podelštěn *nov.* podel-
stěn
podemliti, *n.* podemleti,
nikoli podemliti; *praes.*
podmelu *n.* podemelu
(*zastar.* -i), -eš, *impt.*
-mel, *přech.* -mele,

-melic, *příčestí* pode-
mlel, podemlet
podepnouti, *nikoli* -piati;
praes. podepnu; *part.*
podepna *a* podpal, pod-
pav, podpat *nebo* pod-
pial, podpiav, podpiat,
nebo podepia-, *podst. jm.*
podpětí (*nikoli* -pjetí)
podepřítí, *nikoli* pode-
přítí; *praes.* podepru,
-přeš, 3. *mn.* -prou, *impt.*
podepři, *přech.* podepra,
-ouc, *příč.* podepřel,
podepřen
podepsati, podpíši (pode-
píši), *impt.* -piš
poděsiti; 3. *mn.* poděsi,
impt. poděs, poděšen, -ý
podestlati, podstelu *n.*
podestelu (*zastar.* -i),
-eš, *impt.* -stel, *přech.*
-stele, -stelíc; *příč.*
podestlal, podestlán
podestřítí, *nikoli* pode-
střítí; *praes.* podestru,
-střeš, 3. *mn.* -strou;
impt. podestři, *přech.*
podestra, -ouc, *příč.*
podestřel, podestřen
podešev, *vlastně* podšev,
gen. podešvu, *mn.* po-
dešvy
podetnu v. podtíti
podetřítí, *nikoli* pode-
třítí; *praes.* podetru,
-třeš, 3. *mn.* -trou,
impt. podetři, *přech.*
podetra, -ouc, *příč.* po-
detřel, podetřen; *srov.*
podtírati se (*o* rybách)
podezditi, *též* podezdítí;
praes. podezdím, 3. *mn.*
-zdí, *impt.* podezdi, *příč.*
podezdil, podezděn
podezdívka
podezřívati

podhájí, *stř.*
podhlídavý
podhradí, *stř.*
podíl, -u, *m.*; podílňý
podíti se, *nikoli* poditi;
praes. poději se, kam
se poděješ, se podě-
jeme..., *impt.* poděj
se..., *přech. přít.* po-
děje se, podějic se...,
part. min. poděl se...,
poděv se
podium, -ia, *stř.*
podívaná, -é, *ž.*
podívati se, *impt.* po-
dívej se! (*nikoliv* po-
div se!)
podivín, -a, *m.*; -ínství,
stř.
podivnůstka
podjáhen, -hna, *m.*;
-henství
podjati chybně; *m.* pode-
jmouti, *v. t.*
podjítí v. podejmouti
podjížďka, část pluhu
podkomoří, *gen.* -í *a*
-ího *atd.* § 35
podkoní, *gen.* -í *a* -ího
atd. § 35
podkůvka
podle
podléhati; podlehnouti
podlékař, -e, *m.*
podlesí, -í, *stř.*
podléška, *rostl.*
podletí, -í, *stř.*
podlézati; podlézavý;
podlezač, -e, *m.*
podlípnouti
podliti, *také* podlítí; pod-
liji, -liješ, *impt.* -lij,
part. -lije, -lil, -liv,
-lit; — *vedle toho je*
také **podlítí**, podleji,
-leješ, *impt.* -lej, *přech.*
-leje, lejí

podlizač, podlezač, -e, *m.*
 podloubí, *stř.*
 podmásli, -i, *stř.*
 podméstí, podmetu
 podmět, -u, *m.*
 podmilati
 podmínečný
 podmíniti si; podmiňo-
 vati
 podmínka
 podmítati; podmítka
 Podmokly, -kel, *m. mn.*
 podmu, *v.* podouti
 podnapítí, *také* -píti, -piji
 podnebí, -i, *stř.*
 podnes
 podnésti, podnesu, *příč.*
 podnesen
 podnik, -u, *m.*
 podnikati; podniknouti
 podnítí, *v.* podejmouti
 podnítiti, *3. mn.* pod-
 nítí, *impt.* podnět; pod-
 nícen
 podnositi, *3. mn.* pod-
 nosí, *příč.* podnošen
 podobizna
 podobojí
 podokenní
 podotčený
 podotýkati
 podouti, podmu; *part.*
 podma a podul, poduv,
 podut
 podpaždí, -i, *stř.*
 podpíchnouti i pod-
 pichnouti
 podpínati
 podpírati; podpírka
 podpis, -u, *m.*
 podpisaři, *gen.* -í a
 -ího *atd.* § 35
 podpítí, *těž* podpítí; pod-
 pijí, -eš, *impt.* podpij,
příč. podpil, podpit
 podpítí, *zastar. m.* pode-
 pnouti, *v. t.*

podpůrce, -e, *m., vok.*
 -ce! podpůrný; pod-
 půrkyně, -ě, *ž.*
 podřaditi, *3. mn.* pod-
 řadí, *příč.* podřazen,
novotv. podřaděn
 podraziti, *3. mn.* pod-
 razí, *impt.* podraz, *příč.*
 podražen
 podrážeti, *3. mn.* -ejí
 podřící se; podřikavý
 podříditi, *3. mn.* pod-
 řídí, *impt.* podříd, *příč.*
 podřizen
 podřimovati
 područi, -i, *stř., pod-*
danost
 podruh, -a, *m.*
 podrůstí, podrostu; pod-
 růstek, -u, *m.*
 podruží, -i, *stř., pod-*
nájem
 podryti, podryji, -eš,
impt. podryj, *příč.* pod-
 ryl, podryt
 podryvati; podryvač,
 -e, *m.*
 podržeti, *3. mn.* podrží
 podsebití, -i, *stř., pavlač*
 podsední, *ve spřežení*
levý, opak: náruční
 podsévati; podsévací;
 podsevač, -e, *m.*; pod-
 sevadlo, *těž:* podsívati,
 podsívací
 podsíci, podseku, pod-
 sečeš, *3. mn.* podsekou,
impt. podsec, *part.* pod-
 sekl, podsečen
 podsívka
 Podskali
 podstarší, -ího, *m.*
 podstať, -i, *ž. = podstata*
 podstatné jméno slo-
 vesné § 77
 podstýlka, podstélka
 podsvětí, -i, *stř.*

podsvínče, -ete, *stř.*
 podsypati (*dokonavé*) —
 podsýpati (*nedokonavé*)
 podšev, *gen.* podešvu
atd., a podle toho pak
i nom. podešev, *v. t.*
 podšiti, *také* podšiti;
 podšiji, -eš, *impt.* pod-
 šij, *příč.* podšil, podšit
 podšívati; podšívání, *stř.*
 podšívka
 podštívati, poštívati
 podtaji, *z toho i* potají
 podtéci, podteku, pod-
 tečeš, *3. mn.* podtekou,
impt. podtec
 podtínati
 podtíti, *nikoliv* podťati;
praes. podetnu; *part.*
 podetna, -ouc a podťal,
 podťav, podťat, *podst.*
jm. podtětí
 podutí, *z* podouti, podmu
 podváděti, *3. mn.* -ějí
 podvázati, podváží,
impt. podvaž
 podvésti, podvedu
 podvézti, podvezu, *příč.*
 podvezen
 podviti, *také* podvítí;
praes. podviji, -eš, *impt.*
 podvij, *příč.* podvil,
 podvit
 podvléci, podvleku, pod-
 vlečeš, *3. mn.* podvle-
 kou, *impt.* podvlec
 podvlékačky, *ž. mn.*
 podvracetí, *3. mn.* -ejí
 podvrcei, podvrhnouti
 podzámčí, -i, *stř.*
 podzemí, -i, *stř.*
 podzimní
 poesie, *ž.*
 poeta, -y, *m.*; poetický
 pohádka; pohádkář, -e, *m.*
 pohaněč, -ěče, *m., od*
 poháněti

pohaněti, 3. mn. -ějí
(od hana)
poháněti, 3. mn. -ějí
(od honiti)
pohár, -u, m.
poházeti, 3. mn. -ejí
pohlavár, -a, m.
pohledávka
pohleděti, 3. mn. po-
hledí
pohlednouti i pohléd-
nouti
pohlížeti, 3. mn. -ejí
pohlítiti, 3. mn. pohlí-
tí, *příč.* pohlcen
pohniti, *těž* pohníti;
praesens pohníji, -eš,
impt. pohnij, *příč.* po-
hnil
pohnutka
pohoditi, 3. mn. pohodí,
příč. pohozen
pohodlí, -í, *stř.*; poho-
dličko
pohoniti, 3. mn. pohoni
pohořeti, 3. mn. pohoří
pohoří, -í, *stř.*
pohostiný; pohostinu,
pohostinsky
pohostiti, 3. mn. po-
hostí, *příč.* pohoštěn
pohoštění, *nikoli* poho-
stění
pohověti, 3. mn. -ějí
pohrati, -hram, -hrej,
-hral, — a **pohráti**
-hrají, -hraj, -hrál; *srov.*
hráti
pohřbiti, *těž* pohřbíti;
praes. 3. mn. pohřbí,
příč. pohřbil
pohřebiště, -iště, *stř.*
pohřichu
pohrouziti, pohroužen;
pohroužeti
pohroziti, 3. mn. -hrozi,
příč. -hrožen

pohrožení, *nikoli* pohro-
zení
pohrudnice, ž.
pohrůžka; pohrůžlivý
pohůnek, -a, m.
pohyblivost, -i, ž.
pohynouti
pocházeti, 3. mn. -ejí
pochmurný
pochůzka
pochvalný
pochvíli a po chvíli § 90
pochybnůstkář
pointa (oin čti oě)
pojednávací; pojedna-
vatel, *těž* -ávatel, -e, m.
pojezditi, 3. mn. pojezdí,
příč. poježděn
poježdění, *nikoli* po-
ježdění
pojídati
pojímati
pojísti, pojím, 3. mn. po-
jedí
pojistiti, 3. mn. pojistí,
impt. pojist, *příč.* po-
jištěn
pojistka
pojistné, -ého, *stř.*
pojištěn; pojištěnec, -e,
m.
pojištění, *nikoli* pojistění
pojišťovací; pojišťovna
pojití, půjdu, půjdeš . .,
impt. pojď, pojďte.
V jaz. obecném je za
to pudu . ., poď . .; ja-
zyk spisovný toho ne-
dopouští. — Jiného vý-
znamu pojiti = zahy-
nouti, zemřítí, s vedlej-
ším smyslem snižují-
cím, má tvary vždy
náležité: pojdu . ., po-
jdi . ., posel atd.
pojižděti, 3. mn. -ějí
pojmoviti, *nikoli* pojati;

praes. pojmu; *part.*
pojma a pojal, pojav,
pojat, *podst. jm.* po-
jetí, ponětí
pokáceti, 3. mn. -ejí
pokáletí, 3. mn. -ejí
pokání, -i, *stř.*
pokáti se, pokaji se
pokaziti, 3. mn. pokazí,
impt. pokaz, *příč.* po-
kažen
pokladač, -e, m.
poklese, -u, m.
poklíčka
poklid, -u, m.; — po-
kliditi, *příč.* poklizen
pokliti, *nikoli* pokliti;
praes. poklnu, *impt.*
poklň, *přech.* poklna,
novotv. pokleji, poklej,
pokleje; *příč.* poklel,
podst. jm. pokletí
poklizení, z pokliditi; —
a poklizení, z poklízeti
poklízeti, 3. mn. -ejí;
poklizeč, -e, m.
poklonkovati
pokositi, 3. mn. pokosí,
impt. pokos, *příč.* po-
kosen
pokoušeti, 3. mn. -ejí
pokožka
pokradí, pokradmo
pokrájeti, 3. mn. -ejí
pokřtiti, *těž* pokřtíti;
3. mn. pokřtí
pokrytec, -tce, m.
pokrytí, pokryji, pokryj
pokrývati; pokrývač, -e,
m.; pokrývadlo; po-
kryvka
pokus, -u, m.; pokusný
pokvisti, pokvetu
pokydati
pokyn, -u, m.
pól, -u, m.
polarisace, ž.; -ační

polárka; polární
poléceti, *n.* políceti, 3. *mn.* -ejí
poledne, *gen.* -e *atd.*, jako moře; *výraz pří-slovečný*: o polednách
poléhati
polehčení
polechtati
poléknouti, políknouti
polemisovati
polénko, polínko
polévati, polívati
polévka, polívka
polézti, polezu
poležeti, 3. *mn.* poleží
polibek, -bku, *m.*
políbiti, 3. *mn.* políbí, *impt.* polib
políceti, poléceti, *na ptáky*
policie; policejní
políček, -u, *m.*; poličkovati
políčka, police
políčko
poliklinika
políknouti, poléknouti
polínko, polénko
polír, -a, *m.*
politi, též políti; *praes.* poliji, -liješ, *impt.* -lij, *part.* -lije, -lil, -liv, -lit; — *vedle toho je také políti*, poleji, -leješ, *impt.* -lej, *přech.* -leje, -lejíc
politura
polobůh, poloboha, *m.*
pololánik, půlláník (*m.* -nník)
pololetí, polouletí, -í, *stř.*
polonaisa, nebo podle *výsl.* polonéza
poloostrov, -a, *m.*
položka
polštář, -e, *m.*

Polyfemos, -ma, *m.*
polygamie, *ž.*
polyglotta, -y, *ž.*
polygon, -u, *m.*, mnohoúhelník
polygraf, -a, *m.*
polyhistor, -a, *m.*
Polyhymnia, -ie, *ž.*
polychromie, *ž.*
Polykarp, -a, *m.*
polykati
Polynesie, *ž.*
polynom, -u, *m.*
polyp, -a, *m.*
polysyndeton, -eta, *stř.*
polytechnika
polytheismus, -ismu, *m.*
pomáda
pomáhati; pomáhání, *stř.*; pomahač, -e, *m.*; pomahatel, -e, *m.*
pomalů, pomaličku
pomásti, pomatu
pomastiti, 3. *mn.* pomásti, *příč.* pomaštěn
pomaštění, nikoli pomastění
poměti (*z po- a -měti*, mítí), poměji, -eš, 3. *mn.* pomějí, *impt.* poměj, *přech.* poměje, *příč.* poměl
pomezí, -í, *stř.*
pomíjející, -ícný, -ícnost
pomíjeti, 3. *mn.* pomíjejí, *impt.* pomíjej, *přech.* pomíjeje, -ejíc
pomíjivý
pominouti
pomísiti, 3. *mn.* pomísí; *impt.* pomis *n.* -měs, *příč.* pomíšen
pomlázka
pomlčeti, 3. *mn.* pomlčí
pomliti, pomleti, nikoli pomliti; *praes.* pomelu (*zastar.* -i), -eš, *impt.*

pomel, *přech.* pomele, -ic, *příč.* pomlel, pomlet
pomnění, -í, *stř.*; pomněnínka
pomník, -u, *m.*
pomníti, *n.* pomněti, 3. *mn.* -mní a -mnějí, *impt.* pomni, -mněte, *přech.* pomně, -mníc, *příč.* pomněl, *trp.* pomněn; — *místo pomněbývá pomě-, chybně!*
pomnouti, pomnu, pomnul
pomoc, -i, *ž.*
pomoci, nikoli -moci, -moci; *praes.* pomohu, -můžeš, 3. *mn.* -mohou, nikoli -můžu, -můžou; *impt.* pomoz, -mozte, nikoli pomoz, -možte ani pomoc, -mocte
pomolog, -a, *m.*; -ický
pomoraneč, -e, *m.*
pomoři, -í, *stř.*
Pompeji, *gen.* Pompej, *dat.* Pompejům, *m.* *mn.*
pomřiti, nikoli pomřiti; *praes.* pomru, -mřeš, 3. *mn.* -mrrou, *impt.* pomři, *přech.* pomra, -ouc, *příč.* pomřel
pomstiti, též pomstíti; 3. *mn.* pomstí, *impt.* pomsti, *příč.* pomštěn, *nov.* pomstěn
pomštění, *novotv.* pomstění
pomůcka
pomydliti
pomyje, pomyjí, *ž.* *mn.*
pomysleti, 3. *mn.* pomyslí, *impt.* pomysli, *příč.* pomyslen; pomyslení, *stř.*
pondělí, -í, *m.*; minulý

pondělí, minulého pon- dělí <i>atd.</i> § 33	plij, <i>příč.</i> poplil, po- plit	poraditi, 3. <i>mn.</i> poradí; <i>příč. novotv.</i> poraděn
ponebí, -í, <i>stř.</i>	popluží, -í, <i>stř.</i>	pořádně
ponejprvé, -ve, <i>těž</i> po- nejprv	popnouti, <i>nikoli</i> popiati; <i>praes.</i> popnu; <i>part.</i>	poraziti, 3. <i>mn.</i> porazí, <i>impt.</i> poraz, <i>příč.</i> po- ražen
ponejvíce	popna <i>a</i> popal, popav, popat <i>n.</i> popial, popiav, popiat; <i>podst. jm.</i> po- pětí (<i>nikoli</i> -pjetí)	porážka
ponenáhlu	popouštěti, 3. <i>mn.</i> -ějí	porciunkula
ponéstí, ponesu, <i>příč.</i> -nesen	popouzeti, 3. <i>mn.</i> -ejí	porculán, -u, <i>m.</i> ; porcu- lánka
ponětí, -í, <i>stř.</i>	poprášiti, 3. <i>mn.</i> popráší, <i>impt.</i> popraš	porfyr, -u, <i>m.</i>
poněvadž, <i>nikoli</i> -vač	poprati, poperu, -péřeš <i>n.</i> -pereš <i>atd.</i> § 88	porfyrit, -u, <i>m.</i>
ponížiti, 3. <i>mn.</i> poníží, <i>impt.</i> -niž	popřáti, popřeji	Poříč, -e, <i>ž.</i>
ponižovati	popravčí, -í <i>nebo</i> -ího, <i>m.</i>	poříči, -í, <i>stř.</i>
ponositi, 3. <i>mn.</i> ponosí, <i>příč.</i> -nošen	popraviště, -íště, <i>stř.</i>	poříditi, 3. <i>mn.</i> pořídí, <i>impt.</i> poříd, <i>příč.</i> po- řizen
pontifex, -fika, <i>m.</i>	popředí, -í, <i>stř.</i>	pořidku
ponton, -u, <i>m.</i>	popříč	pořiz, -u, <i>m.</i>
Pontus, Pontu, <i>m.</i>	popřítí, <i>nikoli</i> popřiti; <i>praes.</i> popru, -přeš, 3. <i>mn.</i> -prou, <i>impt.</i> po- při, <i>přech.</i> popra, -ouc, <i>příč.</i> popřel, popřen	pořízení, <i>z</i> poříditi
ponůcka	poprositi, 3. <i>mn.</i> po- prosí, <i>příč.</i> poprošen	pořizovati
ponurý	poprošení, <i>z</i> poprositi	poroditi, 3. <i>mn.</i> porodí, <i>příč.</i> porozen
pooddechnouti si	poprsí, -í, <i>stř.</i>	porotce, -e, <i>m.</i> , <i>volk.</i> -ce!
pookřáti, pookřeji, -eš, <i>impt.</i> pookřej, <i>příč.</i> po- okřál	po <i>prvé v.</i> po	poroučeti, 3. <i>mn.</i> -ejí
pootevřítí, pootevru	poprýskati	porovnávací
popel, <i>gen.</i> -a <i>neb</i> -u, <i>m.</i> , <i>lok.</i> -e <i>atd.</i>	popování, -í, <i>stř.</i>	porození, <i>z</i> poroditi
popelavěti, 3. <i>mn.</i> -ějí	poposati, popíši, <i>impt.</i> popiš	porozprávěti, 3. <i>mn.</i> -ějí
popěrač, -e, <i>m.</i>	poptávací	porozuměti, 3. <i>mn.</i> -ějí
popíchatí; popichovati	poptavárna	portál, -u, <i>m.</i>
popíjeti, 3. <i>mn.</i> -ejí	poptávka	porte épée <i>nebo</i> portupé, <i>stř.</i>
popílití si, 3. <i>mn.</i> po- píli, <i>impt.</i> popil	popudlivý	portefeuille (čti portföj), <i>m.</i> , tobolka
popínati, -avý	popularita	portikus, -iku, <i>m.</i>
popíratelný, <i>těž</i> -píra- telný	populární	portýr, -a, <i>m.</i>
popírati; popírací	popustiti, 3. <i>mn.</i> po- pustí, <i>příč.</i> popuštěn	poručík, -a, <i>m.</i>
popis, -u, <i>m.</i>	popuštění, <i>z</i> popustiti	poručník, -a, <i>m.</i>
popiti, <i>těž</i> popíti; popiji, -eš, <i>impt.</i> popij, <i>příč.</i> popil, <i>podst. jm.</i> popiti	pořád	porůsti, porostu
popíti, <i>zastar. m.</i> po- pnouti, <i>v. t.</i>	pořadací	porůznu § 90
poplésti, popletu	pořadatel, -e, <i>m.</i>	Porýní, -í, <i>stř.</i> ; Porýn- sko; porýnský
popliti, <i>těž</i> poplíti; <i>praes.</i> popliji, -eš, <i>impt.</i> po-	pořádek, -u, <i>m.</i>	porýpati
		porýti, poryji, poryj
		posádka
		posavad; -ní
		posázeti, 3. <i>mn.</i> -ejí

posbíráti	pospolu	posvítiti , 3. <i>mn.</i> posvítí;
poséci , <i>v.</i> posíci	postaf , -i, <i>ž.</i>	<i>impt.</i> posvěť, <i>nověji</i> po-
poseděti , 3. <i>mn.</i> posedí	postáti , postojím, postál,	sviř
poselkyně , <i>ž.</i>	postáv	posypati (<i>dokonavé</i>) —
posévati	postélka , postýlka	posýpati (<i>nedokonavé</i>)
poshověti , 3. <i>mn.</i> -ějí	postihnouti ; postíhati	posýpátko , posypadlo
posice , <i>ž.</i>	postilla	pošinouti
posíci , poséci, <i>nikoliv</i>	postillon , <i>nebo podle</i>	pošiti , též pošíti; <i>praes.</i>
posíct, posect; poseku,	<i>výsl. ob.</i> postilion, -a, <i>m.</i>	pošiji, -eš, <i>impt.</i> pošij,
posečeš, 3. <i>mn.</i> po-	postinati	<i>příč.</i> pošil, pošit
sekou, <i>nikoliv</i> poseču,	postižený	pošívati
posečou; <i>impt.</i> posec,	postižitelný	poškrábati i poškrabati
<i>nikoliv</i> poseč; <i>příč.</i> po-	postlati , postelu (<i>zastar.</i>	poštípati
sekl, posíkl	-i), -eš, <i>impt.</i> postel,	poštívati , poštiváček,
posílati ; posílka	<i>přech.</i> postele, -ic, <i>příč.</i>	-čka, <i>m.</i>
posilovati	postlal, postlán	pošvihati
posíti , <i>nikoli</i> positi;	postranní	potáceti se , 3. <i>mn.</i> -ejí se
<i>praes.</i> poseji, -eš, <i>impt.</i>	postříbřiti ; postříbro-	potáhati i -tahati; po-
posej, <i>příč.</i> posel, poset	vati	táhnouti
positivní	postřici , postřehu, <i>v.</i>	potají , podtají
poskvrna	střici	potápěti , 3. <i>mn.</i> -ějí
poskvrniti , <i>ob.</i> poškvř-	postřihati ; postřihovati;	poté , potom
poskýtati ; poskytnouti;	postřihač, -e, <i>m.</i> ; po-	potéci , poteku, potečeš,
poskytovati	střihovač, -e, <i>m.</i>	3. <i>mn.</i> potekou, <i>impt.</i>
poslání , -í, <i>stř.</i> ; posla-	postříkati ; postříknouti	potec
nec, -nce, <i>m.</i> ; -necký;	i postříknouti	potěh , -u, <i>m.</i>
-nectví	postříleti , 3. <i>mn.</i> -ejí	potentát , -a, <i>m.</i>
poslati , pošlu (<i>zastar.</i>	postřiti , <i>nikoli</i> postřiti;	potichu § 90
pošli), -eš, 3. <i>mn.</i> -ou	<i>praes.</i> postru, -střeš,	potírati ; potírka
(<i>zastar.</i> pošlí), <i>impt.</i>	3. <i>mn.</i> -strou, <i>impt.</i>	potíž , -e, <i>ž.</i>
pošli, -šlete, <i>přech.</i> po-	postři, <i>přech.</i> postra,	potměchut , -i, <i>ž.</i>
šle, -šlic, <i>příč.</i> poslal;	-ouc, <i>příč.</i> postřel, po-	potkan , -a, <i>m.</i>
<i>srov.</i> sláti	střen	potlouci , potlukou, po-
posledníkrát , <i>n.</i> -e	postřižiny , <i>ž.</i> <i>mn.</i>	tlučeš, 3. <i>mn.</i> potlukou,
posléz , <i>n.</i> -ze,	postskriptum , -ta, <i>stř.</i>	<i>impt.</i> potluc, <i>příč.</i> po-
poslíček , -a, <i>m.</i>	Postupim , -ě, <i>ž.</i> <i>jm.</i>	tloukl, potlučen
poslyšeti , 3. <i>mn.</i> poslyší	<i>místní</i> ; do Postupimě	potom a po tom rozdílné
posměvač , -e, <i>m.</i> ; po-	<i>atd.</i>	§ 90
směváček, -a, <i>m.</i>	postýlka , postélka	potpourri (ou čti u)
posmívati se	postýskati si	potrásti , potřasu i po-
posouditi , 3. <i>mn.</i> po-	posunek , -nku, <i>nikoli</i>	třesu § 81
soudí, <i>impt.</i> posuď, <i>příč.</i>	posuněk, -ňku	potravina
posouzen	posvátný	potřebí
posouzení , z posouditi	posvážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	potřískati
pospíchat	posvícení , -í, <i>stř.</i> ; -íčko;	potřisniti
pospíšiti , 3. <i>mn.</i> pospíší,	-íčenský	potřiti , <i>nikoli</i> potřiti;
<i>impt.</i> pospěš		<i>praes.</i> potru, -třeš, 3.

mn. -trou, *impt.* potři, *přech.* potra, -ouc, *příč.* potřel, potřen
potůček, -u, *m.*
potuchlý
potvrditi, 3. *mn.* potvrdí, *příč.* potvrzen
potvrzení, z potvrditi
potyčka
potýkati se; -avý
poukázka
poupátko
pouštěti, 3. *mn.* pouštěji, *impt.* pouštěj, *přech.* pouštěje, -ějí
pout, -i, *ž.*; *mn.* *nom.* *akk.* -i, *gen.* -i, *dat.* -em, *lok.* -ech, *instr.* poutmi
pouzdro, *gen.* *mn.* pouzder
-pouzeti, popouzeti *atp.*, 3. *mn.* -pouzeji, *impt.* -pouzej, *přech.* -pouzeje, -ejí
použiti, též použiti; *praes.* použiji, -eš, *impt.* použij, *příč.* použil, použít
povaleč, -eče, *m.*
pováletí, 3. *mn.* -ejí
povážení, -i, *stř.*
povážlivý
povečeřeti, 3. *mn.* -ejí
pověděti, odpověděti, zapověděti, vypověděti; *odchylkou bývá též* -pověditi a z toho *chybou* -pověditi. — *Praes.* povím, -íš, 3. *mn.* povědi (*nikoli* povi!); *impt.* pověz, povězte; *přech.* pověda, -ouc a *novotv.* povědě, -íc
povědomí, -i, *stř.*
pověký
pověsiti, 3. *mn.* pověsí,

impt. pověs, *příč.* pověšen
pověst, -i; *množ.* *nom.* *akk.* -i, *gen.* -i, *dat.* -em, *lok.* -ech, *instr.* pověstmi
pověsti, povedu
pověšení, z pověsiti
pověseti, 3. *mn.* -ejí, *iter.* k pověsiti
povězti, povezu, *příč.* povezen
povídati; povídačka
povídkař, -e, *m.*
povíjadlo; povíjan, -u, *m.*
povíjeti, 3. *mn.* -ejí
povinen, povinna, *po*-vinno
povinný; povinnost, -i, *ž.*
povinnost; povinovati
povinován, *nikoli* povinnován
poviti, také povíti; *praes.* poviji, -eš, *impt.* povij, *příč.* povil, povít
povlak, -u, *m.*
povléci, povleku, povlečeš, 3. *mn.* povlekou, *impt.* povlec; povlíkati
povoz, -u, *m.*
povrci, povrhu, povržeš, 3. *mn.* povrhrou, *impt.* povrz; povrhnouti
povřísko
povstání, -i, *stř.*
povšimnouti si; povšimnutí, -i, *stř.*
povyk, -u, *m.*
povyrůstí, povyrostu
povýšiti, 3. *mn.* -ší, *impt.* povyš; povyšovati
povzbuzení
povznéstí, povznesu; *příč.* povznesen, povznesený
pozadí, -i, *stř.*
pozamykati

pozbylý
pozbytí, pozbudu, pozbyl
pozdržeti, 3. *mn.* pozdrží
pozdvih, -u, *m.*
pozdvihnouti, *part.* pozdvihl, pozdvižen; pozdvižení, -i, *stř.*
pozejtří, -i, *stř.*
pozíratí
pozítřek, -řku, *m.*
pozlátka
poznámka
pozřiti, 3. *mn.* pozři, *impt.* pozři, *přech.* pozře, -íc, *příč.* pozřel, *podst. jm.* pozření. Jiné jest pozřiti *m.* požřiti, *v. t.*
pozůstalý
pozůstaviti, 3. *mn.* -ví
pozvánka
požádání, -i, *stř.*
požadavek, -u, *m.*
požici, požhu, požžeš, 3. *mn.* požhou, *impt.* požzi, *part.* požehl, požžen
požinati
požírati
požiti, také požití; *praes.* požiji, -eš, *impt.* požij, *příč.* požil, požit
požítí, *nikoliv* požati; *praes.* požnu, -eš, *part.* požna, -ouc a požal, požav, požat, *podst. jm.* požetí
poživatel, -e, *m.*; také poživatel § 17
poživati; poživavý
požnu v. požití
požrati, požeru, -žereš *n.* -žereš *atd.* § 88
požřiti, požru, -žřeš, 3. *mn.* požrou, *impt.* požři, požrete, *přech.* požra, -ouc, *příč.* požřel, *trp.* požřen. *Odchylkou*

<i>pozřítí, praes. pozřu, pozřeš . . . a pozřím, pozřiš . . ., impt. pozři . . ., příč. pozřel, trp. pozřen; v. § 84</i>	práchnivěti , 3. mn. -ějí; práchnivý	pražír , -e, m.; -írna
prabydlitel , -e, m.	prachůvka	pražský
prabytost , -i, ž.	praktikant , -a, m.	přebdíti , 3. mn. přebdí, impt. přebdi, příč. přebděl
práce , instr. jedn. a gen. mn. prací; pracím, pracích, pracemi	prám , -u, m.; -ový	přebíhati ; -avý
práci , z přátí, přál	pramenný	přebíjeti , 3. mn. přebíjejí, impt. přebíjej
prádelna	pramice , ž.; pramička	přebíleti , 3. mn. -lí, impt. přebil (m. přeběl)
prádeno , předeno	přání , -í, stř.	přebíratí
prádlena	pranýř , -e, m.	přebiti , také přebiti; praes. přebiji, -eš, impt. přebij, příč. přebil, přebit
pradlí , -i atd. jako paní; zastaralé, za to prádlena	praobytel , -e, m.	přebrati , přeberu, -břeš n. -bereš atd. § 88
pradlí n. předlí , gen. -i atd. jako paní; zastaralé, za to prádlena	prapor , -u, m.; praporečnik, -a, m.; prapůrek, -u, m.	přebřísti , přebředu
prádlo ; prádelna	praskati , prasknouti, na př. kotel praská, praskl; — a práskati, prasknouti, na př. bičem	přebytek ; přebytečný
prádlo ; prádelna	prástek , přástva	přebýti , přebudu, přebyl; přebyti
prádu v. přísti	prašník , -u, m.	přebývati ; přebývající
prae- srov. pre-	praštěti , 3. mn. praští	přece
praedestínace , ž.	přátelé v. přítel	preclík , -u, m.; preclíkář, -e, m.; -árství, stř.
praedikát , -u, m.	práti , peru, péřeš, péře, 3. mn. perou, a také pereš, pere atd.; nikoli peřu, peřou § 88	přečísti , přečtu; přečítati
praefektura	práti , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	před , předek; napřed, vpřed, zředu, kupředu, § 90
praehistorický	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předbíhati
praelát , prelát, -a, m.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předbíratí
praeludium , -ia, stř.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předbiti , také předbiti; praes. předbiji, -eš, impt. předbij, příč. předbil, předbit
praemie , premie, ž.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předčítati ; předčítatel, -e, m.
praemissa	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předčítati , předčím
praemonstrát , premonstrát, -a, m.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předdvoří , -í, stř.
praeparát , -u, m.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předehráti i předehratí , v. hrati
praerogativa	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předejíti , předejdu
praesenční	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	předejmouti n. předniti , nikoli předjati n. přednati; praes. předejmu; part. předejma a před-
praeservativ , -u, m.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	
praesidium , -ia, stř.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	
praetendent , -a, m.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	
praetense , ž.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	
praetor , -a, m.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	
práh , prahu, m.	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	
prahnouti , příč. prahl; také práh-	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	
prachárna	právi , přeji, -eš, 3. mn. přeji, impt. přej, přech. přeje, přejic, příč. přál, trp. přán, podst. jm. přání	

- jal, -jav, -jat *nebo* před-
ňal, -ňav, -ňat
- předepnouti**, *nikoli* pře-
depiati; *praes.* pře-
pnu; *part.* předepna a
předpal, -pav, -pat *n.*
předepial, předepiav,
předepiat; *podst. jm.*
předpětí (*nikoli* -pjetí)
- předepsati**, předpiši (pře-
depiši), *impt.* předpiš
- předeslati**, předešlu;
předesílati
- předestřiti**, *nikoli* pře-
destřiti; *praes.* pře-
stru, -střeš, *3. mn.* -strou,
impt. předestři, *přech.*
předestra, -ouc, *příč.*
předestřel, předestřen
- předevčirem**
- především**
- předhoditi**, *3. mn.* před-
hodi, *příč.* předhozen
- předcházeti**, *3. mn.* -ejí
- předchozí**
- předchůdce**, -e, *m.*, *vok.*
-ce!; předchůdkyně
- předjíždka**
- předloňský**
- předložky vokalisova-
né § 9**
- přednášeti**, *3. mn.* -ejí;
přednašeč, -e, *m.*
- přednésti**, přednesu, *příč.*
přednesen
- předniti v.** předejmouti
- přednůstka**, přednost
- předpekli**, -í, *stř.*
- předpláceti**, *3. mn.* -ejí
- předpověděti**, *3. mn.*
-vědí, *příč.* předpo-
věděn
- předpovídati**; předpo-
vidač, -e, *m.*; předpovi-
datel i -vídatel, -e, *m.*
- předpustiti**, *3. mn.* před-
pustí, *příč.* předpuštěn
- předrati**, přederu, -dřeš
n. -dereš *atd.* § 88
- předrážka**
- předřící**, předřeknouti
- předříkati**; předříkavač,
-e, *m.*
- předřítí**, *nikoli* předřiti;
praes. předru, -dřeš, *3.*
mn. -drou, *impt.* předři,
přech. předra, -ouc,
příč. předřel, předřen
- předržeti**, *3. mn.* -ží
- předsevzeti**, -í, *stř.*
- předsíňka**
- předstihnouti**, *příčestí*
předstihl, předstižen;
-stihati; -stihovati
- předstíratí**
- předstižený**
- předtéci**, předteku, před-
tečeš, *3. mn.* předtekou,
impt. předtec
- předvěky**
- předvěsti**, předvedu,
příč. předveden
- předvézti**, předvezu,
příč. předvezen
- předvídati**
- předvléci**, předvleku,
předvlečeš, *3. mn.* před-
vleku, *impt.* předvlec
- předvrci**, předvrhu,
impt. předvrz; před-
vrhnouti
- předvůrka**, předek vozu
- předzpěv**, -u, *m.*
- předzvídati**
- přeháněti**, *3. mn.* -ějí;
přehánka
- přeházeti**, *3. mn.* -ejí
- přehlédati** (*přehlížeti*),
přehledati (*opětně hle-
dati*)
- přehlédnouti** *n.* přehled-
nouti; přehlídati *n.* pře-
hlédati
- přehlídka**
- přehlížeti**, *3. mn.* -ejí;
přehlížitel, -e, *m.*, i
-ížitel
- přehnutí**, *také* přehnutí;
praes. přehni, -eš,
impt. přehnij, *příč.*
přehnil
- přehrádka**
- přehráti**, -hrám, -hrej,
-hral, — a **přehráti**,
-hraji, -hraj, -hrál;
srov. hráti
- přehryzáti**, -žu *n.* -zám;
— a přehryzáti, pře-
hryzu
- přecházeti**, *3. mn.* -ejí
- přechovávati**, přecho-
vavač, -e, *m.*
- přejezditi**, *3. mn.* pře-
jezdí, *příč.* přeježděn
- přejímati**; přejímač, -e,
m.
- přejinačený**
- přejisti se**, přejím se,
3. mn. přejedí se
- přejíti**, přejdu
- přejížděti**, *3. mn.* -ějí;
přejíždka
- přejmouti**, *nikoli* pře-
jati; *praes.* přejmu;
part. přejma a přejal,
přejav, přejat, *podst.*
jm. přejetí
- překáceti**, *3. mn.* -ejí
- překaziti**, *3. mn.* pře-
kazi, *impt.* překaz, *příč.*
překažen
- překažený**
- překážeti**, *3. mn.* -ejí
- překládací**; překladatel,
-e, *m.*
- překlinovati**
- překrájeti**, *3. mn.* -ejí
- překřičeti**, *3. mn.* -čí
- překřítiti**, *také* překřítiti;
3. mn. překřítí, *impt.*

překřítí, *příč.* překřtil, překřtěn
překřýti, překryji, -eš, *impt.* překryj
překypětí, 3. *mn.* -pi
prelát, praelát, -a, *m.*; -ský
přelétati; -avý
přelévati; přelevač, -e, *m.*; přelevárna
přelézati
přeležeti, 3. *mn.* -ži
přeličení, -í, *str.*
přelíti, také přelíti; přeliji, -liješ, *impt.* -lij, *part.* -lije, -lil, -liv, -lit; — *vedle toho je také přelíti*, přeleti, -leješ, *impt.* -lej, *přech.* -leje, -lejíc
přelivati, *n.* přelévati
přelstítí, také přelstíti; *praes.* 3. *mn.* přelstí, *příč.* přelštěn, *novotv.* přelstěn
přelud, -u, *m.*
přemáhati; přemáhání, -í, *str.*; přemáhavý; přemahač, -e, *m.*; přemahatel, -e, *m.*
přemastítí, 3. *mn.* přemastí, *příč.* přemaštěn
prémie, praemie, *ž.*
přemih, -u, *m.*
přemilati; -avý
přemístítí, 3. *mn.* -stí, *příč.* -místěn, -místěn
přemítati, -avý
přemlčeti, 3. *mn.* -čí
přemliti, přemletí, *nikoli* přemliti; *praes.* přemelu (*zastar.* -i), -eš, *impt.* přemel, *přech.* přemele, -melíc, *příč.* přemlel, přemlet
přemoci, přemohu, přemůžeš, 3. *mn.* pře-

mohou, *impt.* přemoz (*nikoliv* přemoct, přemůžu, přemůžou, přemož)
premonstrát, praem-, -a, *m.*
přemykati, přemknouti
Přemysl, -a, *m.*
přemyslití, 3. *mn.* -slí; přemýšleti, 3. *mn.* -ejí
přemýšlení, -í, *str.*
přemýšlivý
přenáhlený
přenáseti, 3. *mn.* -ejí; přenašeč, -e, *m.*
přenáška; přenůška
přenéstí, přenesu, *příč.* přenesen
přenosití, 3. *mn.* přenosí, *příč.* přenošen
přepážka
přepéci, přepeku, přepečeš, 3. *mn.* přepekou, *impt.* přepec
přepínati; -avost, -i, *ž.*
přepíratí
přepítí, také přepíti; *praes* přepiji, -eš, *impt.* přepij, *příč.* přepil, přepít
přeplácti, 3. *mn.* -ejí
přepnouti, *nikoli* přepiati; *praes.* přepnu; *part.* přepna a přepal, přepav, přepat *n.* -pial, -piav, -piat, *podst. jm.* přepětí (*nikoli* -pjetí)
přepočísti, přepočtu; přepočetl, -čtla, -čtlo; -čten
přepočítati
přepouštětí, 3. *mn.* -ějí
přepřítí, *nikoli* přepříti; *praes.* přepřu, -přeš, 3. *mn.* -prou, *impt.* přepři, *přech.* přepřa,

-ouc, *příč.* přepřel, přepřen
přepustítí, 3. *mn.* přepustí, *příč.* přepuštěn
přepuštěn, *nikoli* přepustěn
přepych, -u, *m.*
přeřaditi, 3. *mn.* přeřadí, *příč.* přeřazen, *novotv.* přeřađen
přeraziti, 3. *mn.* přerazí, *impt.* přeraz, *příč.* přeražen
přeřící se, přeřeknouti se
přeřidlý
přeřikati
přeříznouti, *příč.* přeřízl
přerůstí, přerostu
přerýsovati
přerýti, přerýji, *impt.* přerýj
přerývka
přesaditi, 3. *mn.* přesadí, *příč.* přesazen
přesáhnouti; přesahati i přesáhati
presbyter, -eře, *ž.*
přesedětí, 3. *mn.* -dí
přesévací
přesíci, přeseku, přesečeš, 3. *mn.* přesekou, *impt.* přeseč
přesídliti, 3. *mn.* -dlí
přesila
přesívati; přesívka
přeslýchati
přesmýčeti, 3. *mn.* -čí, *impt.* -smyč; — přesmyknouti
přesniti, také přesniti (*sen*); *praes.* přesním, *impt.* přesni, *příč.* přesnil, přesněn
přespříč
přespříliš

přestati, přestanu, *impt.*
přestaň, *přech.* pře-
stana, *příč.* přestal
přestáti, přestojím, *impt.*
přestůj, *přech.* přestoje,
-íc, *příč.* přestál
přestavěti, 3. mn. -ějí;
přestaviti, 3. mn. -ví
přestihnouti, *příč.* pře-
stihl, -stížen
přestlati, přestelu (*za-*
star. -i), -eš, *impt.* pře-
stel, *přech.* přestele,
-stělc, *příč.* přestlal,
přestlán
přestřihnouti, -stříhl,
-střížen
přestříknouti, n. -střík-
nouti
přestřítí, *nikoli* přestřiti;
praes. přestru, -střeš,
3. mn. -strou, *impt.*
přestři, *příč.* přestřel,
přestřen
přesuvka
přesycení
přesychati, přesýchati
přesypati (*dokonavé*),
přesýpati (*nedoko-*
navé)
přesytiti, 3. mn. pře-
syť, *příč.* přesycen
přešiti, *také* přešiti;
praes. přešiji, -eš, *impt.*
přešij, *příč.* přešil,
přešit
přešívka
přetáčeti, 3. mn. -ejí
přetáhnouti, *příč.* pře-
táhl, přetažen; pře-
tahati, i -táhati
přetápěti, 3. mn. -ějí
přetéci, přeteku, pře-
tečeš, 3. mn. přetekou,
impt. přetec; přetékat
přetínati
přetíti, *nikoli* přetati;

praes. přetnu; *part.*
přetna a přetal, přetav,
přetat; *podst. jm.* pře-
tětí
přetřásti, přetřasu n.
-třesu § 81
přetřítí, *nikoli* přetřiti;
praes. přetru, -třeš, 3.
mn. -trou, *impt.* přetři,
přech. přetra, -ouc,
příč. přetřel, přetřen
přetrpěti, 3. mn. -pí
přetvářeti, 3. mn. -ejí
převáděti, 3. mn. -ějí
převáleti, 3. mn. -ejí
převázati, převáží, *impt.*
převaž
převážeti, 3. mn. -ejí
převěsiti, 3. mn. pře-
věsí, *impt.* převěs, *příč.*
převěšen
převésti, převedu
převéztí, převezu, *příč.*
převezen
převinutí, -í, *stř.*
převislý
převiti, *také* převiti;
praes. převiji, -eš, *impt.*
převij, *příč.* převil, pře-
vit
převítí, převátí, převějí
převívati
převléci, převleku, *impt.*
převlec
převlékati, převlikati;
převlekač, -e, m.
převoziti, 3. mn. pře-
vozí, *příč.* převožen
převraceti, 3. mn. -ejí
převrci, převrhu, pře-
vržeš, převrhouti, *impt.*
převrz; převrhnouti
převřítí, *nikoli* převřiti;
praes. převru, -vřeš, 3.
mn. -vrou, *impt.* převři,
přech. převra, -ouc,
příč. převřel, převřen

převýšiti, 3. mn. -ší,
impt. převyš; převy-
šovati
převzítí, převezmu
přezditi, *také* přezditi;
praes. přezdím, 3. mn.
-zdí, *impt.* přezdi, *příč.*
přezdil, přezděn
přezdítí (*přezvati*), 3.
mn. přezdějí
přezdívka
přezíratí
přezka, přazka
přezpívati
přezráti, přezraji, -eš,
impt. přezraj, a pře-
zrám, *impt.* přezrej;
příč. přezrál, *příd. jm.*
přezrálý
přezřítí, *nikoli* přezřiti;
praes. 3. mn. přezři,
impt. přezři, *příč.* pře-
zřel, přezřen
přezuvka
přezvědětí, 3. mn. -dí
přezádoucí
přežiti, *také* přežiti;
praes. přežiji, -eš, *impt.*
přežij, *příč.* přežil,
přežit
přežítí, *nikoli* přežiti
ani přežati; *praes.*
přežnu; *part.* přežna
a přežal, -žav, -žat;
podst. jm. přežetí
přežívati; přeživací;
přeživadlo
přežrati, přežeru, -žéřeš
n. -žereš *atd.* § 88
přežvýkati; přežvý-
kavý; -avec, -e, m.
Priamus, -ma, m.
přiběh, -u, m.
přibíhati
přibíratí
přibítí, *také* přibíti;

praes. přibiji, -eš, *impt.* přibij, *příč.* přibil, přibit
přiblížití, 3. *mn.* přiblíží, *impt.* -blíž
přibližný, přibližný
přibližovati
příboj, -e, *m.*
příbor, -u, *m.*
Příbram, -ě, *ž. jm. místní*: do Příbramě *atd.*
příbrati, přiberu, -béřeš *n.* -bereš *atd.* § 88
příbuzný; příbuzenství, -í, *stř.*
příbylý, přibudu
příbytek, -u, *m.*; přibytečné, -ého, *stř.*
Příbyslav, -ě, *ž. jm. místní*: do Příbyslavě *atd.*
příbyti, přibudu, přibyl; přibytí
příbývati, z přibýti
příč, -i, *ž.*
příčel, příčle, *m.*
příčes, -česu, *m.*
příčestí, -í, *stř.*
příčetnost, -i, *ž.*
příčina
příčinění, -i, *stř.*
příčiněti, 3. *mn.* -ějí
příčiniti, 3. *mn.* -ní
příčinlivý; -ivost, -i, *ž.*
příčinný (příčina)
příčisti, přičtu
příčítání, -í, *stř.*
příčítati se, přičím se
příčka
příčný, příční
přída
přidatkový
přidavatel, -e, *m.*
přídavek, -vku, *m.*
přídavný
přidech, -dechu, *m.*
přídělek, -u, *m.*
přídomek, -u, *m.*

přidrati, přideru, -děřeš *n.* -dereš *atd.* § 88
přidřítí, *nikoli* přidřiti; *praes.* přidru, -dřeš, 3. *mn.* -drou, *přech.* přidra, -ouc, *příč.* přidřel, přidřen
přidržeti, 3. *mn.* -ži
přídvorek, -u, *m.*
příhana
příháněti, 3. *mn.* -ějí
příhanný
příházeti, 3. *mn.* -ejí
příhbi, přehbí, -í, *stř.*
příhlásiti, 3. *mn.* -hlásí, *impt.* -hlas, *příč.* -hlášen
příhláška
příhlédání, -í, *stř.*
příhlédnouti i -hlednouti
příhlížeti, 3. *mn.* -ejí
příhluchlý
příhnati, -ženu
příhoda; -dný
příhon, -u, *m.*; příhončí, *gen.* -čí nebo -čího, *m.*
příhořklý
příhoustlý
příhoz, -u, *m.*
příhrada; příhrádka
příhrublý
příhřáti, přihřeji, -eš, *impt.* přihřej, *příč.* přihřál, přihřát, *zastar.* přihřán
Příhraz, -e, *ž. jm. místní*: do Příhrazě *atd.*
příhýbatí
příhybka
přícházeti, 3. *mn.* -ejí
příchod, -u, *m.*; přichozi
příchut, -i, *ž.*
příchýliti, 3. *mn.* -chýlí, *impt.* -chyl; přichylný

příjem, -jmu, *m.*; příjemce, -e, *m.*, *vok.* -ce!
příjemný
příjezd, -u, *m.*
příjimatel, -e, *m.*; též přijímatel § 17
příjímati; přijímací; přijímání, -í, *stř.*
příjíti, přijdu
příjiždka
příjmení mužská ze jmen obecných rodu žensk. a stř.: Svoboda, Večeře, Kratochvíl(e), Stýblo, Srdce *atp.* § 39; Večeře, Hnilica *atp.* § 42; Máša, Váša, Váša, Píša, Průša *atp.* § 42; *příjm.* -ů: Tomášů, Tomšů *atp.* § 54
příjmi, -í, *stř.*, = přijmení, -í, *stř.*
příjmouti, *nikoli* přijati; *praes.* přijmu; *part.* přijma a přijal, přijav, přijat, *podst. jm.* přijetí
příkaz, -u, *m.*; -ný
příkazání, -í, *stř.*
příkázati, příkáži, *impt.* příkaž
příklad, -u, *m.*; -ný
příkližiti, -kližiti, 3. *mn.* -ží, *impt.* -kliž
příklonný
příkop, -u, *m.*
příkoří, -í, *stř.*
příkrasa
příkrm, -u, *m.*
příkrov, -u, *m.*
příkrý; příkře
příkryti, přikryji, -eš, *impt.* přikryj
příkryvač, -e, *m.*; přikryvadlo
příkryvka
příkůpek, -u, *m.*

přilba; -ice, *ž.*
přiléhati; -avý
přilehlý
přilepek, -u, *m.*
přiletěti, 3. *mn.* -ti
přilévati
přilézti, přilezu; přilézati
přiležitý
přilípati; — přilípnouti
přiliš; -ný
přilitek, -u, *m.*
přiliti, také přilíti; přiliji, -liješ, *impt.* -lij, *part.* -lije, -lil, -liv, -lit; — *vedle toho je také přilíti, přileji, -leješ, impt. -lej, přech. -leje, -lejíc*
přiliv, -u, *m.*
přiloha
prim (*v hudbě*), -u, *m.*
primadonna
primář (*lékař*), -e, *m.*
primas, -a, *m.*; -sství, -i, *stř.*
přimastek, -u, *m.*
primát, -u, *m.*
příměr, -u, *m.*
přiměřený
příměří, -í, *stř.*
příměsek, -u, *m.*
přiměšovati
přímět, -u, *m.*
primice, *ž.*
přimísiti, 3. *mn.* přimísi, *impt.* přiměs a také přimis, *příč.* přimíšen
přimiti, 3. *mn.* přimí, *impt.* přim
primitivní
přímka
přimknouti, *příč.* přimkl, přimčen
přimluva; přimluvě,

gen. -čí i -čího, *m.*;
 přimluvný
přimnožek, -u, *m.*
primogenitura, *prvorozenství*
přimoří, -í, *stř.*; přimořský
přímý; přímo
přimykati
přináležeti, 3. *mn.* -leží i -ležejí
přináseti, 3. *mn.* -ejí; přinašeč, -e, *m.*
princ, -e, *m.*; -ezna
princip, -u, *m.*
principál, -a, *m.*
přinéstí, přinesu, *příč.* přinesen
přinos, -u, *m.*
přinositi, 3. *mn.* -nosí, *příč.* -nošen
přiodíti, přioději, 3. *mn.* -ějí; *příč.* přioděl, přioděn
přiodívati
priorita
připálenina
připéci, připeku, připečeš, 3. *mn.* připekou, *impt.* připeč
připíchnouti i připíchnouti
připíjeti, 3. *mn.* připíjejí
připínací
připínadlo
připíti, také připítí; připíji, -eš, *impt.* připíj, *příč.* připil, připít
připláceti, 3. *mn.* -ejí
připlatek, -tku, *m.*
připlesklý
připlésti, připletu
připnouti, *nikoli* připíati; *praes.* připnu; *part.* připna a připal, -pav, -pat *nebo* připíal,

-piav, -piat; *podst. jm.*
 připětí (*nikoli připjetí*)
připodobnění, -í, *stř.*
připomínka
připouštěti; 3. *mn.* -ějí; připouštěcí
připověď, -di, *ž.*
připověděti, 3. *mn.* -dí
připovědný
připřáhati i připrahati; připřahač, -e, *m.*
připřáhnouti
připřež, -i, *ž.*
připříti, *nikoli* připřiti; *praes.* připru, -přeš, 3. *mn.* -prou; *impt.* připři, *příč.* připřel, připřen
připsati, připíši, *impt.* připiš
připůjčiti, *impt.* připůjč
připustiti, 3. *mn.* připustí, *příč.* připuštěn
připustka; připustný
přihraditi, 3. *mn.* přiřadí, *příč.* přiřazen, *novotv.* přiřaděn
přirážka
přirčení, -řčení
příroda
přírost, -u, *m.*
přirovnavatel, -ávatel, -e, *m.*
přirozený
příručí, *gen.* -čí *nebo* čího, *m.*; příruční
přirůstek, -stku, *m.*
přirůsti, přirostu
přirýti, přirýji
přísaha
přisahati, přísahati; přísáhnouti
přisámbohu, *z býv. rčení*: přísahu - bohu, = přísahám Bohu; *chybně*: přísám Bůh!
přísázka

přisedíci
přísevek, -u, *m.*
přísežný; -ík, -a, *m.*
přisici, přiseku, přisečeš.
 3. *mn.* přisekou, *impt.*
 přisec
přiskřipnouti
přislati, přišlu (*zastar.*
 -šli), -šleš, 3. *mn.* -šlou
 (*zastar.* -šli), *impt.* -šli,
 -šlete, *přech.* -šle, -šlic;
srov. sláti
přislovečné spřežky
 § 90
přisloví, -í, *stř.*; při-
 slove, *stř.*
přísluha
příslušejšíci, *nikoli* při-
 slušící
příslušný; -ík, -a, *m.*
prisma
přismahlý
přismýkati; přismyk-
 nouti
přispělý
přispěvatel, -e, *m.*
přispěvek, -u, *m.*
přispíšiti, 3. *mn.* při-
 spíš, *impt.* -spěš
přispívati
příspora
příssáti, -ssaji
přistárlý
přistati, přistanu, *impt.*
 přistaň, *přech.* přistana,
 -ouc, *příč.* přistal
přistáti, přistojím, *impt.*
 přistůj, *přech.* přistoje,
 -íc, *příč.* přistál
přístav, -u, *m.*; -ní
přístavba
přístavěti, 3. *mn.* -ějí;
 přistaviti, 3. *mn.* -ví
přístavek, -u, *m.*; -vka
přístěnek, -u, *m.*
přísti, přadu, předeš § 81

přistihnouti, *part.*
 -stihl, -stižen
přistlati, přistelu (*za-*
star. -i), -eš, *impt.*
 přistel, *přech.* přistele,
 -stelic, *příč.* přistlal,
 přistlán
přistodolek, -ůlek, -u, *m.*
přistojný
přistřešek, -u, *m.*
přistřihač, -e, *m.*
přistřihnouti; přistři-
 hati
přistříknouti i přistřík-
 nouti
přistřítí, *nikoli* přistřiti;
praes. přistru, -střeš, 3.
mn. -strou, *impt.* přistři,
přech. přistra, -ouc,
příč. přistřel, přistřen
přistroj, -e, *m.*; -ný
přístup, -u, *m.*; -ný
přisudek, -u, *m.*
přisuvka
přisychati, přisýchati
přisypati (*dokonavé*) —
 přisýpati (*nedokonavé*)
přišiti, *také* přišiti;
praes. přišiji, -eš, *impt.*
 přišij, *příč.* přišil, přišit
příškvarek, -u, *m.*
příšlapek, -u, *m.*
příšlý; přišlec, přišelce,
m.
příštěpek, přištípek, při-
 štípek, -u, *m.*
přiští, -í, *stř.*
příštipkář, -e, *m.*
přítáčeti, 3. *mn.* -ějí
přítápěti, 3. *mn.* -ějí
přitažlivý; -ost, -i, *ž.*
přitéci, přiteku, přitečeš,
 3. *mn.* přitekou, *impt.*
 přitec
přítel, nepřítel, -e *atd.*;
množ. č.: nom. vok.
 přátelé, *gen.* přátel,

dat. přátelům, *akk.*
 přátele, *lok.* přátelích,
instr. přáteli; *nikoli*
akk. a instr. přátely,
ani nom. přítelové § 31
přites, -u, *m.*
přítěž, -e, *ž.*; přítěžovati
-příti, podepříti *atp.*,
 -pru, -přeš, 3. *mn.*
 -prou, *impt.* -při, -přete,
přech. -pra, -prouc
příti = *zapírati*; *tvary*
zastaralé: praes. přím,
 přiš, 3. *mn.* při, *přech.*
 pře, přic; *za to ujalo*
 se pru, přeš, prou, pra,
 prouc
přítisknouti, *part.*
 -tiskl, -tištěn i -tisknut
přítížití, *impt.* -těž
přítlouci, přítluku, při-
 tlučeš, 3. *mn.* přítlu-
 kou, *impt.* přítluc
přítlostlý
přítmi, -í, *stř.*
přítok, -u, *m.*
přítomný; -ost, -i, *ž.*
přítřítí, *nikoli* přitřiti;
praes. přitru, -třeš, 3.
mn. -trou, *impt.* přitři,
přech. přitra, -ouc, *příč.*
 přitřel, přitřen
přitrž, -e, *ž.*
přitulný
přitvrdlý
přiváděti, 3. *mn.* -ějí
přival, -u, *m.*; -ný
privatim, *soukromě*;
 privatista, -y, *m.*
privátní
přivázati, přiváží, *impt.*
 přivaž
přivážeti, 3. *mn.* -ějí
přivážka
přivěsek, -u, *m.*
přivěsiti, 3. *mn.* přivěsí,

<i>impt.</i> přivěs, <i>příč.</i> přivěšen	přízrak , -u, <i>m.</i> ; přizračný	prodávací
přivést i, přivedu, <i>příč.</i> přiveden	přizřít i, <i>nikoli</i> přizřítí; <i>praes.</i> 3. <i>mn.</i> přizřel, <i>impt.</i> přizřel, <i>příč.</i> přizřel, <i>podst. jm.</i> přizření	prodavač , -e, <i>m.</i> ; prodavatel, -e, <i>m.</i>
přivětivý ; -ivost, -i, <i>ž.</i>	přizvuk , -u, <i>m.</i> ; přizvučný	prodlévati
přivézt i, přivezu, <i>příč.</i> přivezen	přizvukovati	prodlíti , též prodlíti = <i>prodloužiti</i> ; <i>praes.</i> prodlím, 3. <i>mn.</i> prodlí, <i>impt.</i> prodlí, <i>příč.</i> prodlil
privilegium , -ia, <i>stř.</i> , nebo privilej, -e, <i>m.</i>	přizývati , od přizvati	prodlíti <i>n.</i> prodletí, <i>nikoli</i> prodliti, = <i>po-meškati</i> ; <i>praes.</i> prodlím, 3. <i>mn.</i> prodleji, <i>impt.</i> prodlej, <i>odchyl.</i> prodli, <i>příč.</i> prodlel
přivinouti ; přivíjeti, 3. <i>mn.</i> -ejí	přížeh , -u, <i>m.</i>	prodrati , proderu, -dřeš <i>n.</i> -dereš <i>atd.</i> § 88
přivírat i; přivírací	přizít i, <i>nikoli</i> přizati; <i>praes.</i> přiznu; <i>part.</i> přizna a přizal, přizav, přizat, <i>podst. jm.</i> přizetí	prodřít i, prodru, -dřeš, 3. <i>mn.</i> -drou
přivít i, také přivítí; <i>praes.</i> přivíji, -eš, <i>impt.</i> přivíj, <i>příč.</i> přivil, přivit	přiživný	prodromus , -mu, <i>m.</i>
přivléci , přivleku, přivlečeš, 3. <i>mn.</i> přivlekou, <i>impt.</i> přivlec	přižžený od přižhnouti, <i>připáliti</i>	produkce , <i>ž.</i> ; produktivní
přivodit i, 3. <i>mn.</i> přivodí; <i>příč.</i> přivozen, <i>novotv.</i> přivoděn	prkénko , prkýnko	profanní
přivoz , -u, <i>m.</i> ; -ník, -a, <i>m.</i> ; -nický	prkenný	professor , -a, <i>m.</i> ; professura
přivozit i, 3. <i>mn.</i> přivozí, <i>příč.</i> přivožen	probdít i i probděti, probdím, 3. <i>mn.</i> probdí	profil , -u, <i>m.</i>
přivřít i, <i>nikoli</i> přivřítí; <i>praes.</i> přivru, -vřeš, 3. <i>mn.</i> -vrou, <i>impt.</i> přivři, <i>přečh.</i> přivra, -ouc, <i>příč.</i> přivřel, přivřen	probíjet i, 3. <i>mn.</i> -ejí	profit , -u, <i>m.</i>
přivrženec , přivrženec, -ence, <i>m.</i>	probit i, také probítí; <i>praes.</i> probíji, -eš, <i>impt.</i> probij, <i>příč.</i> probil, probit	profous , profos, -a, <i>m.</i>
přivyknouti , <i>part.</i> -vykl	problem , problém, -u, <i>m.</i> ; problematický	profylaktický , ochranný (<i>při nemocech</i>)
přizdít i, také přizditi; <i>praes.</i> přizdím, 3. <i>mn.</i> přizdí, <i>impt.</i> přizdí, <i>příč.</i> přizdil, přizděn	proboštství , -í, <i>stř.</i>	prognostikon , -ka, <i>stř.</i>
přizdoba	probouzet i, 3. <i>mn.</i> -ejí	program , -u, <i>m.</i>
přizemí , -í, <i>stř.</i> ; přizemek, -u, <i>m.</i>	probrati , proberu, -béřeš <i>n.</i> -bereš <i>atd.</i> § 88	progresse , <i>ž.</i> ; progresivní
přízeň , -zně, <i>ž.</i>	probudit i, 3. <i>mn.</i> probudí, <i>příč.</i> probuzen	prohánět i, 3. <i>mn.</i> -ějí
příznak , -u, <i>m.</i>	probůh	proházet i, 3. <i>mn.</i> -ejí
příznati	probůsti , probodu	prohibitivní
příznávací	procedura	prohlašovati
příznivý ; -ivec, -ivce, <i>m.</i>	proces , -u, <i>m.</i>	prohlédati (<i>do budoucna hledět</i>); — prohledati, z hledati
přízpůsobiti , 3. <i>mn.</i> -bí	procitnouti , <i>příč.</i> procitl; procítati, procítovati	prohlédavý
	pročíst i, proctu, <i>příč.</i> pročten	prohlídka
	pročištěný	prohlížet i, 3. <i>mn.</i> -ejí; prohlížitel, -e, <i>m.</i>
		prohniti , též prohníti; <i>praes.</i> prohníji, -eš,

<i>impt.</i> prohnij, <i>příč.</i> prohní	<i>jm.</i> prokletí. <i>Srov.</i> klíti, klnu	promýšlivý
prohoditi , 3. <i>mn.</i> prohodí, <i>příč.</i> prohozen	proklitický	promýti , promyji
prohořeti , 3. <i>mn.</i> -ří	prokmit , -u, <i>m.</i>	promýtiti , <i>příč.</i> promýtěn i promýcen
prohrati , prohrám, -hraj, -hral, — a prohráti , prohrají, prohrej, prohrál; — <i>srov.</i> hráti	prokmitati ; -avý	promývací ; promyvač, -e, <i>m.</i>
prohřáti , prohřeji, -eš, <i>impt.</i> prohřej, <i>příč.</i> prohřál, prohřát <i>zastar.</i> prohřán	prokonsul , -a, <i>m.</i>	pronajimač , -e, <i>m.</i> ; pronajimatel, -e, <i>m.</i> , též pronajimatel § 17
prohýbati ; prohýbaci	prokurátor , -a, <i>m.</i>	pronajmouti , <i>nikoli</i> pronajati; <i>praes.</i> pronajmu; <i>part.</i> pronajma a pronajal, pronajav, pronajat, <i>podst.</i> <i>jm.</i> pronajeti; <i>srov.</i> jmouti
procházeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	prolétký	pronásledovatel , -e, <i>m.</i> ; též pronásledovatel
procházka	proletariát , -u, <i>m.</i>	pronášeti , 3. <i>mn.</i> -ejí
prochoditi , 3. <i>mn.</i> prochodí, <i>příč.</i> prochozen	proletěti , 3. <i>mn.</i> -tí	pronésti , pronesu, <i>příč.</i> pronesen
projekce , <i>ž.</i>	prolézti , prolezu	pronevěřilý
projektil , -u, <i>m.</i>	prolínání , -í, <i>stř.</i> ; prolínavý	pronikati ; -avý; proniknouti
projisti , projím, 3. <i>mn.</i> projedí	prolití , <i>také</i> prolíti; <i>praes.</i> prolíji, -líješ, <i>impt.</i> -líj, <i>part.</i> -líje, -lil, -liv, -lit; — <i>vedle toho je také</i> prolíti, proleji, -leješ, <i>impt.</i> -lej, <i>přech.</i> -leje, -lejí	pronositi , 3. <i>mn.</i> pronosí, <i>impt.</i> pronos, <i>příč.</i> pronosen
projíti , projdu	prolití , -í, <i>stř.</i>	pronůška
projižděti , 3. <i>mn.</i> -ějí	prolog , -u, <i>m.</i>	propaedeutika
projiždka	promáčeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	propast , -i, <i>ž.</i>
projmouti , <i>nikoli</i> projati; <i>praes.</i> projmu; <i>part.</i> projma a projal, projav, projat; <i>podst.</i> <i>jm.</i> projetí	promenáda	propásti , propasu
prokázati , prokáži, <i>impt.</i> prokaž	proměnný ; -ost, -i, <i>ž.</i>	propéci , propeku, propečeš, 3. <i>mn.</i> propekou, <i>impt.</i> propec
proklamace , <i>ž.</i>	promessa , -y, <i>ž.</i>	propíchnouti i propíchnouti; propíchat; propíchnovati
proklati , prokoli, prokúleš . . . , <i>impt.</i> prokol, prokolte, <i>přech.</i> prokole, -íc, <i>part.</i> <i>min.</i> proklál, prokláv, proklán. <i>Tvary praesentní zastaraly. Srov.</i> kláti	proměsti , prometu	propíjeti , 3. <i>mn.</i> -ejí
proklinovati (<i>klínem</i>)	Prometheus , -ea, <i>m.</i>	propinační
proklíti , <i>nikoli</i> prokliti; <i>praes.</i> proklnu, <i>novotv.</i> prokleji; <i>part.</i> proklel, proklev, proklet <i>n.</i> proklat, <i>podst.</i>	promíjeti , 3. <i>mn.</i> -ejí; promíjitelný	propirací
	promísiti , 3. <i>mn.</i> -sí, <i>impt.</i> promis <i>n.</i> -měs, <i>příč.</i> promíšen	propiti , <i>také</i> propíti; <i>praes.</i> propíji, -eš, <i>impt.</i> propíj, <i>příč.</i> propil, propít
	promítati ; promítka	propitné , -ého, <i>stř.</i> , zpropitné
	promliti , promleti, <i>nikoli</i> promliti; <i>praes.</i> promelu (<i>zastar.</i> -i), -eš, <i>impt.</i> promel, <i>přech.</i> promele, -melíc, <i>příč.</i> promlel, promlet	propláknouti , <i>příč.</i> proplákl
	promoce , <i>ž.</i> ; promotor, -a, <i>m.</i>	
	promyk , -u, <i>m.</i> ; -ati	
	promysliti , <i>příč.</i> promyšlen	
	promýšleti , 3. <i>mn.</i> -ejí	

proplésti, propletu; pro-
plétati
proplyvati; proplyvací
proporce, ž.; -cionální
proposice, ž.
propouštěti, 3. mn. -ějí
propověď, -i, ž.
propověděti, 3. mn. -dí,
rozřk. -věz, příč. pro-
pověđen
propovídka
propůjčiti; propůjčka;
propůjčovatel, -e, m.
propustiti, 3. mn. pro-
pustí, *impt.* propust,
příč. propuštěn
Propyleje, -ejí, ž. mn.
prorádce, -e, m., *zrádce*;
vok. -ce!
proraziti, 3. mn. pro-
razi, *impt.* proraz, příč.
proražen
prorážeti, 3. mn. -ejí
prorektor, -a, m.
prořici, prořeknouti
prořidnouti
proříznouti
prorůstí, prorostu
prorýpati
prorýti, proryji, *impt.*
proryj
prósa; prosaický
prosaditi, 3. mn. pro-
sadí, příč. prosazen
prosáknouti, příč. -sákl
prosba
proscenium, -ia, str.
prosebník, -a, m.
Proseč, -e, ž. jm. *místní*:
z Proseče *atd.*
proseděti, 3. mn. -sedí
proselyta, -y, m., mn. -té
prosevatí; prosevadlo;
prosevky
prosíci, proseku, pro-
sečeš, 3. mn. prosekou,
impt. prosec

prosití, 3. mn. prosí,
impt. pros, příč. prošen
prošívati, -sévati
proskribovati; pro-
skripce, ž.
proslýchati
prosmyk, -u, m.; pro-
smýkati
prosniti, také prosníti
(sen); *praes.* prosním,
3. mn. -sní, příč. pro-
sníl, prosněn
prosodie, ž.; -dícký
prosouditi, 3. mn. pro-
soudí, *impt.* prosuď,
příč. prosouzen
prosoušeti, 3. mn. -ejí
prospati, prospím, 3. mn.
prospí
prospekt, -u, m.
prospívati (*prospěti*)
prostáti, prostojím
prostíti, 3. mn. prostí,
impt. prost, příč. pro-
štěn
prostranný; -ost, -i, ž.
prostřed, uprostřed,
vprostřed
prostřiti, *nikoli* pro-
střiti; *praes.* prostru,
-střeš, 3. mn. -strou,
impt. prostři, *přech.*
prostra, -ouc, příč. pro-
střel, prostřen
prostuditi, 3. mn. pro-
studí, příč. prostuzen
prosvítati; prosvitnouti;
prosvítavý
prosycený
prosypati (*dokonavé*),—
prosýpati (*nedokonavé*)
prosyti, 3. mn. prosytí,
příč. prosycen
prošiti, také prošiti;
praes. prošiji, -eš, *impt.*
prošij, příč. prošil, pro-
šit

prošívati; prošívací;
prošívatel, -e, m.
protáčetí, 3. mn. -ejí
Protagoras, -ry, m.
protáhnouti, příč. pro-
táhl, protažen
protahovací
protéci, proteku, prote-
češ, 3. mn. protekou,
impt. protec; protékati
protekce, ž.; protektor,
-a, m.; protektorát,
-u, m.
Proteus, -ea, m.
protežování
protichůdce, -e, m., vok.
-ce!
protírací
protíti, *nikoli* protiti ani
profati; *praes.* protnu,
part. protna a protal,
protav, profat, *podst.*
jm. protěti
protizákonný; -ost, -i, ž.
protkati
protlouci, protluku, pro-
tlučeš, 3. mn. protlu-
kou, *impt.* protluc, *part.*
protloukl, protlučen
proto a pro to rozdílné
§ 90
protokol (*n. -koll*), -u,
m.; -ovati
prototyp, -u, m. *pravzor*
protože a proto, že § 90
protřiti, *nikoli* protřiti;
praes. protřu, -třeš, 3.
mn. -trou, *impt.* protři,
přech. protřa, -ouc,
příč. protřel, protřen
prováděti, 3. mn. -ějí
prováti, prověji
provázeti, 3. mn. -ejí
provážeti, 3. mn. -ejí
provéstí, provedu
provéztí, -vezu, příč.
-vezen

proviant , -u, <i>m.</i>	prstének , prstýnek, -u, <i>m.</i> ; prsténkový	prvenec , <i>n.</i> -věnec, -nce, <i>m.</i>
provinciál , -a, <i>m.</i>	prstenní	prvý , -á, -é; po <i>prvé v.</i>
provincialismus , -ismu, <i>m.</i>	pršeti , 3. <i>mn.</i> -ší	po
provisé , <i>ž.</i>	průběh , -u, <i>m.</i>	prým , -u, <i>m.</i> ; prýmek , -u, <i>m.</i> ; prymkář , -e, <i>m.</i>
provisorium , -ia, <i>stř.</i>	průčelí , <i>stř.</i>	prýskati ; prýskavka
proviti , <i>těž</i> províti; -viji, -viješ, <i>part.</i> -vil, -vit	prudký	pryskýř , -e, <i>m.</i> ; -ový
provívati	průduch , -u, <i>m.</i> ; průdušnice, <i>ž.</i>	pryskyřice , <i>ž.</i> ; pryskyřičný
provléci , provleku, provlečeš, 3. <i>mn.</i> provlekou, <i>impt.</i> provlec	pruh , -u, <i>m.</i>	prýštiti , 3. <i>mn.</i> -ští
provoditi , 3. <i>mn.</i> provodí; <i>příč.</i> provozen, <i>novotv.</i> prováděn	průhledný	Prytaneion , -neia, <i>stř.</i>
provokace , <i>ž.</i>	průhon , -u, <i>m.</i>	pryž , -e (<i>n.</i> -i), <i>ž.</i> , kaučuk
provolavač , -e, <i>m.</i>	průchod , -u, <i>m.</i>	psáti , piši, -eš, 3. <i>mn.</i> piší, <i>impt.</i> piš, <i>přech.</i> píše, -íc, <i>příč.</i> psal, <i>trp.</i> psán, <i>podst. jm.</i> psaní
provoziti , 3. <i>mn.</i> provozí, <i>impt.</i> provoz, <i>příč.</i> provozěn	průjem , -jmu, <i>m.</i>	pseudonym , -u, <i>m.</i>
provřiti , provru	průjezd , -u, <i>m.</i>	psi , býti ve psi
provýti , provyji (<i>pes</i> provyl celou noc)	průkaz , -u, <i>m.</i>	psík , -a, <i>m.</i> ; psíček, -a, <i>m.</i>
prozatím , -ní	průkop , -u, <i>m.</i>	psisko
prozíratí , -avý	průlina	psotník , -u, <i>m.</i>
prozívatí	průliv , -u, <i>m.</i>	psouti v. psovati
prozkoumatí	průlom , -u, <i>m.</i>	psovati a novotv. psouti, <i>praes.</i> psuji, -uješ, 3. <i>mn.</i> -ují, <i>impt.</i> psuj, <i>přech.</i> psuje, psujíc; <i>part. min.</i> psoval, psován a <i>novotv.</i> psul, psut
prozpytovatí	průměr , -u, <i>m.</i>	Psyche , -chy, <i>ž.</i> ; psychický
prozřítí , <i>nikoli</i> prozřítí; <i>praes.</i> 3. <i>mn.</i> prozří, <i>impt.</i> prozři, <i>příč.</i> prozřel, <i>podst. jm.</i> prozření	průmět , -u, <i>m.</i>	psychofysický
prožiti , <i>také</i> prožítí; <i>praes.</i> prožiji, -eš, <i>impt.</i> prožij, <i>příč.</i> prožil, prožit	průplav , -u, <i>m.</i> ; -iště, -iště, <i>stř.</i>	psychologický
prožítí , prožnu, <i>příč.</i> prožal, prožat (<i>o obilí</i>)	průpověď , -i, <i>ž.</i> ; -vídka	ptáče , -ete, <i>stř.</i> ; ptačátko
prožrati , prožeru, -žereš <i>n.</i> -žereš <i>atd.</i> § 88	průprava ; -vný	ptačí
prs , -u, <i>m.</i> ; <i>mn. nom.</i> akk. prsy a prsa; <i>zbytek čísla dvoj.</i> : <i>gen.</i> lok. u prsou, na prsou § 29 a 36	průřez , -ezu, <i>m.</i>	ptačinoha
prst , -i, <i>ž.</i>	průsek , -seku, <i>m.</i> ; -sečník, -u, <i>m.</i>	ptačisko
	průsmyk , -u, <i>m.</i>	ptáčník , -a, <i>m.</i> ; ptáčnícký
	průsvit , -u, <i>m.</i> ; -ný	ptakopravec , <i>n.</i> -pravce, <i>m.</i>
	Průša , <i>příjm. mužské</i> , <i>gen.</i> -i (<i>v nář.</i> -e), <i>dat.</i> lok. -ovi, <i>akk.</i> -u, <i>vok.</i> -o, <i>instr.</i> -ou § 42	ptakopysk , -u, <i>m.</i>
	průtah , -u, <i>m.</i>	Ptolemais , -aidy, <i>ž.</i>
	průtok , -u, <i>m.</i>	publicistika
	průtrž , -e, <i>ž.</i>	
	průvan , -u, <i>m.</i>	
	průvoz , -u, <i>m.</i>	
	průzev , -evu, <i>m.</i>	
	průzračný	
	pružec , -žce, <i>m.</i> , <i>gummi</i>	
	pružnost , -i, <i>ž.</i> ; pružný	
	prv , prve než	
	prvé , také prve	

publikace, *ž.*
 publikum, -ka, *stř.*
 pučálka
 pučeti, *3. mn. -čí*
 pudding, -u, *m.*
 půdice, *ž.*
 pudivitr, -větra, *m.*
 půdorys, -u, *m.*
 půdozpyt, -u, *m.*
 půhon, -u, *m.*; půhončí, -čí, *nebo -čího, m.*; půhonný
 puch, -u, *m.*
 puchřeti, *3. mn. -ejí*
 půjčiti, *3. mn. -čí, impt.*
 půjč
 půjčka
 půjčovna
 půjdu, *rozkl. pojed. v. pojiti*
 puklér, -e, *m.*, štít
 půl čtvrtá, půl pátá *atp.*
 § 67; půle, -e, *ž.*; půlka
 půliti, *3. mn. -lí*
 půlletí, -í, *stř.*, = polouletí, -í, *stř.*
 půlloketní
 půlnoc, -i, *ž.*
 půlpán, -a, *m.*
 pulpit, -u, *m.*
 půlroční
 půltón, -u, *m.*
 pumpa; pumpař, -e, *m.*
 puntík, -u, *m.*; puntíček, -u, *m.*; puntíčkář, -e, *m.*
 pupilla
 purifikace, *ž.*, očištění
 purismus, -ismu, *m.*
 purkmistr, -a, *m.*
 purkrabě *n. -bí, m.; gen. mocného purkrabí n. -bího atd., množ. nom. mocní purkrabové n. -bí, gen. purkrabův n. -bí atd. § 46*

působišťe, -išťe, *stř.*
 půst, postu, *m.*
 pustina; pustinný
 pustiti, *3. mn. pustí, impt. pust, příč. puštěn*
 Putim, -ě, *ž. jm. místní: do Putimě atd.*
 půtka
 půvab, -u, *m.*
 původ, -u, *m.*; původní
 původce, -e, *m.*; *vok. -ce!*
 psych, -u, *m. (lesní psych)*
 pýcha; pýchati = *pyšnit se*
 pýchavka
 pyknometr, -u, *m.*
 pyl, *nebo pel*, -u, *m.*
 Pylades, -ada, *m.*
 pykati, pykám, -áš, *3. mn. -ají, impt. pykej. přech. pykaje, -ajíc*
 pýr, -u, *m.*, *nebo pýř, -e, m.*; pýřavka
 pyramida
 Pyreneje, -ejí, *ž. mn.*
 pyření, -í, *stř.*
 pýří, -í, *stř.*
 pyrit, -u, *m.*
 pyřiti se
 pyrofor, -u, *m.*
 pyromancie, *ž.*
 pyrometr, -u, *m.*
 pyrop, -u, *m.*
 pyrotechnický
 pýřovitý
 Pyrrha, -y, *ž.*
 Pyrrhos (*n. -us*), -ha, *m.*
 pysk, -u, *m.*; pýštěk
 pyskáč, -e, *m.*
 Pyšely, -šel, *m. mn.*
 pyšněti, *3. mn. -ějí*
 pyšný
 pytel, pytle, *m.*
 Pythagoras, -ry, *m.*
 Pythia, -ie, *ž.*; pythický
 Python, -a, *m.*
 pytlák, -a, *m.*; pytláčiti

pytlik, -u, *m.*; pytlikář, -e, *m.*

Q.

quai (*vysl. ké*), *nábřeží, neskl., stř.*

R.

rabat, -u, *m.*
 Rabí (*hrad*), -í, *m.*
 rabín, -a, *m.*
 rabulistický
 rača, -y, *ž.*, *nebo podle vysl. rasa*
 ráče, -ete, *stř.*; ráček, -a, *m.*
 rači, *na př. klepeto*
 račiti, *3. mn. račí, impt. rač*
 rád, radši; *přísl. radši, raději*
 řad, -u, *m.*; řádek, -u, *m.*; řádka
 řád (*ustanovení, pořádek*), -u, *m.*
 Radbuza, -y
 rádce, -e, *m.*; *vok. -ce!*
 raději
 radění, *novotv. m. razení*
 řádění, *od řaditi*
 Radhošť, -ě, *m.*
 radikalismus, -ismu, *m.*; radikální
 Radim, *jm. osoby mužské, gen. -a; — ženské jm. místní: gen. -ě, do Radimě atd.*
 radiometr, -u, *m.*
 radius, -ia, *m.*
 raditi, *3. mn. radi; příč. razen a raděn*
 řaditi, *3. mn. řadí, příč. řazen a řaděn*
 řádka; řádkovati
 rádkyně, *ž.*

radní	rationalismus , -ismu,	redakce , ž.; -kční
radný	<i>m., také rac-</i>	redaktor , -a, <i>m.</i>
řadový (<i>na př. o vojsku</i>)	racionální , <i>také rac-</i>	redemptorista , -y, <i>m.</i>
— řádový (<i>od řád</i>)	ratolest , -i, <i>ž.</i>	redigovati
radši , <i>lépe raději</i>	rayon (<i>ay čti ej</i>), -u, <i>m.</i> ,	ředitel , -e, <i>m.</i> ; <i>nikoli</i>
raffinace , ž.; -áda; -ovati	<i>okršlek</i>	<i>řídítel ani řiditel</i>
rafije , -e, <i>ž.</i> = rafika	ráz , -u, <i>m.</i> ; rázný ; rá-	ředkev , -kve, <i>ž.</i> ; řed-
ragout (<i>čti ragú</i>), <i>neskl.</i>	<i>zovitý</i>	<i>kvička</i>
<i>stř.</i>	raziti , <i>impt.</i> raz, <i>př.</i> -žen	redukce , <i>ž.</i>
Ragusa , <i>čes.</i> Dubrovnik	razítko	reduplikace , <i>ž.</i>
ráhno , <i>rahénko</i> , <i>rahýnko</i>	-řazovati , <i>opětovací ze</i>	reduta
raisonnovati (<i>čtirez...</i>),	<i>řaditi; novotv.</i> -řařovati	refektář , -e, <i>m.</i>
<i>rozumovati</i>	razzia (<i>zz čti c</i>), -ie, <i>ž.</i> ,	referát , -u, <i>m.</i>
ráj , -e, <i>m.</i> ; <i>rajský</i>	<i>loupežný vpád</i>	reflektor , -u, <i>m.</i>
raja , -e, <i>ž.</i>	rážeti , <i>3. mn.</i> -eji	reflex , -u, <i>m.</i>
Rajhrad , -u, <i>m.</i>	rčení , -i, <i>stř.</i>	reformace , <i>ž.</i> ; -ační;
rajka , <i>rájovka</i>	rditi se , <i>3. mn.</i> rdí se,	<i>-átor, -a, m.</i>
raketa	<i>novotv.</i> rdějí se	refrakce , <i>ž.</i>
rákosný ; -ík, -u, <i>m.</i>	reagence , <i>ž.</i> ; -ční	refrén , -u, <i>m.</i>
Rakousko ; <i>rakouský</i>	reakce , <i>ž.</i> ; <i>reakcionář</i> ,	regál , -u, <i>m.</i>
Rakousy , <i>gen.</i> Rakous,	<i>-e, m.</i>	regata
<i>dat.</i> -ům, <i>atd.</i> , <i>m. mn.</i>	realisace , <i>ž.</i>	regiment , -u, <i>m.</i> , <i>pluk</i>
§ 32	realismus , -ismu, <i>m.</i>	registr , -u, <i>m.</i> ; <i>registra-</i>
rámě , <i>gen.</i> ramene <i>atd.</i> ,	realista , -y, <i>m.</i>	<i>tura</i>
<i>a rameno, -a atd.</i> <i>Zby-</i>	reálka	reglement (<i>čti reglmā</i>),
<i>tek čísla dvojného: gen.</i>	reální	<i>stř.</i>
<i>u ramenou, lok. na ra-</i>	Réaumur (<i>čti Reomýr</i>),	regulativ , -u, <i>m.</i>
<i>menou. Srov. § 29</i>	<i>-a, m.</i>	regulátor , -u, <i>m.</i>
raménko	řebčík , -u, <i>m.</i>	rehabilitace , <i>ž.</i>
rána , <i>ranou</i> , <i>ran</i> , <i>ranám</i> ,	Rebekka	řehtati , <i>řehtám, -áš, impt.</i>
<i>ranách</i> , <i>ranami</i>	řebřík , <i>těž žebřík</i> , -u,	<i>řehtej, přech.</i> řehtaje,
ranhojič , -e, <i>m.</i> ; -ství,	<i>m.</i> ; <i>řebříkář</i> , -e, <i>m.</i>	<i>-ajíc; — tvary zasta-</i>
<i>-i, stř.</i>	rebus , -usu, <i>m.</i>	<i>ralé praes.</i> řehci, -eš,
raní , <i>raní ptáče</i>	řeč , -i, <i>ž.</i> ; <i>množ. nom.</i>	<i>3. mn.</i> řehci, <i>impt.</i>
raničko (<i>od ráno</i>)	<i>akk.</i> řeči, <i>gen.</i> řeči,	<i>řehci, řehcete, přech.</i>
ranní , <i>lépe raní (ráno)</i>	<i>dat.</i> řečem, <i>lok.</i> řečech,	<i>řehce, -ic</i>
ranný , <i>ran se týkající</i>	<i>instr.</i> řečmi	rejdiště , -iště, <i>stř.</i>
raný , <i>rané ovoce; ráno</i>	recensent , -a, <i>m.</i>	rekapitulace , <i>ž.</i>
řapík , -u, <i>m.</i>	recepis , -u, <i>m.</i> , <i>poštovní</i>	reklama
rapír , -u, <i>m.</i>	recept , -u, <i>m.</i> , <i>lékařský</i>	reklamace , <i>ž.</i>
rapport , -u, <i>m.</i>	recidiva ; -ivní	rekognoskovati
řasa , <i>nebo řása</i> ; <i>řasný</i> ;	recipient , -a, <i>m.</i>	rekollekce , <i>ž.</i>
<i>řasnatý</i> ; <i>řasovitý</i>	recitativ , -u, <i>m.</i>	rekommandace , <i>ž.</i>
rasura	řečiště , -iště, <i>stř.</i>	rekonstrukce , <i>ž.</i>
rašeliniště , -iště, <i>stř.</i>	řečník , -a, <i>m.</i> ; <i>řečnic-</i>	rekonvalescent , -a, <i>m.</i>
rata , <i>lhůta</i>	<i>tví, -i, stř.</i> ; <i>řečnický</i> ;	rekreace , <i>legrace</i> , <i>ž.</i>
ratifikace , <i>ž.</i>	<i>řečniště, -iště, stř.</i>	rekrut , -a, <i>m.</i>

rektifikace, *ž.*
rekurs, -u, *m.*; rekuro-
 vati
rekviem, *neskl., stř., též*
 rekvie, -ii, *ž. mn.*
rekvirovati
rekvisice, *ž.*
relativní
relief, -u, *m.*
relikviář, -e, *m.*
relikvie, -ii, *ž. mn.*
řemen, -ene, *m.*; řemenný
řemeslník, -a, *m.*; -ický
reminiscence, *ž.*
remíz, -u, *m.*
remontoárky, -rek, *ž. mn.*
remunerace, *ž.*
Remus, -ma, *m.*
renaissance (*čti rené-
 sās*), *ž.*
rendezvous (*čti řadě-
 vū*), *neskl., stř., dosta-
 veníčko*
rendlík, -u, *m.*; rendli-
 kář, -e, *m.*
renegát, -a, *m.*
reneta, *jablko*
renitence, *ž.*
reorganisace, *ž.*
reparatura
repartice, *ž.*
repertoire (*oi čti oa*)
repertorium, -ia, *stř.*
repetice, *ž.*
repetýrky, -rek, *ž. mn.*
řepík, -u, *m.*; řepíček,
 -u, *m.*
replika
reporter (*angl., vysl.*
 ryportr), -a, *m.*
repositorium, -ia, *stř.*
řepoviště, -iště, *stř.*
repraesentace, *ž.*; -ační
repressalie, -ii, *ž. mn.*
repressivní
reprise, *ž.*, *opakování*

reprodukce, *ž.*
reptati, reptám, -áš, *impt.*
 reptej, *přech.* reptaje,
 -ajíc; — *tvary zasta-
 ralé*: repci, -eš, *3. mn.*
 repcí, *impt.* repci, rep-
 cete, *přech.* repce, -íc
republika; -kán, -a, *m.*
řeřáb, -u, *m.*
reseda
reservista, *m., mn. -isté*
reservoir (*oi čti oa*),
 -u, *m.*
residence, *ž.*
resignace, *ž.*
resistence, *ž.*
reskript, -u, *m.*
resoluce, *ž.*
resonance, *ž.*; -anční
respekt, -u, *m.*
respicient, -a, *m.*
respirace, *ž.*
responsorium, -ia, *stř.*
ressort (*čti resór*), -u, *m.*
restauratér, -a, *m.*
restituce, *ž.*
restrikce, *ž.*
resultát, -u, *m.*
resurrekce, *ž.*
ret, *m., gen. rtu atd.,
 nikoli retu atd.; dvoj.
 instr. rtoma zastaral,
 lépe rty: mezi rty atd.*
 § 29
řetěz, *m., gen. -u atd.,
 podle vz. dub*
řetízek, -u, *m.*
retour (*ou čti ů*), *zpět*
réva; réví, -í, *stř.*, = *ré-
 vová*
revident, -a, *m.*
revír, -u, *m.*
revise, *ž.*; -sor, -a, *m.*
revokace, *ž.*
révokaz, -u, *m.*
revoluce, *ž.*; -cionář,
 -e, *m.*

revolver, -eru, *m.*
revue (*čti revū*), *ž.*
rez, *gen. rze, nebo reze,
 rzi, ž.; též gen. rezu, m.*
řezati, řezi, -eš, *3. mn.*
 řeží, *impt.* řež, *přech.*
 řeže, -íc; — *novotvary*:
 řezám, -áš..., řezej...,
 řezaje, -ajíc
rezavěti, *3. mn. -ějí*
řeznictví, -í, *stř.*
řež, rži, *ž.*
režie, *ž.*; režisér, -a, *m.*
Rhadamanthys, -ya, *m.*
rhachitis, -ity, *ž., nemoc*
rhapsodie, *ž.*
rheostat, -u, *m.*
rhétor, -a, *m.*; *rhetorika*
rheumatismus, -ismu, *m.*
Rhodus, -du, *m.*
Rhon, -u, *m.*
rhythmus, rhythmus, ryt-
 mus, *gen. -mu, m.*
řící, *praes. řku, řčeš n.
 rčeš... (nikoli řce-),
 3. mn. řkou; impt. rci,
 rcete; přech. řka, řkouc;
 příč. řekl, řekla...,
 vyřkl, nařkl, přirkl;
 trp. řčen, vyřčen, na-
 řčen..., -rčen*
ricinus, -nu, *m.*
řičeti, *3. mn. -čí*
říčka
řidící (*učitel*)
řidič i řidič, -e, *m.*
řiditi, *3. mn. řídí, impt.
 řiď, příč. řízen*
řidký, *kompt. řidší*
řidnouti, *part. řidl*
rigorosum, -sa, *stř.*
řihati; řihnouti
říje, -e, *ž.*; řijný
říjen, října, *m.*; řijnový
řikadlo, *též řikadlo § 16*
řikání, -í, *stř.*

Řim , -a, <i>m.</i> ; Říman, -a, <i>m.</i> ; Římanka; římský	rohlík , -u, <i>m.</i> ; rohlíkář, -e, <i>m.</i>	rovnocenný ; -ost, -i, <i>ž.</i>
řimbaba	rohůvka	rovnodenní ; -ost, -i, <i>ž.</i>
rimessa , <i>zaslaná směnka</i>	rokoko	rovnoprávný
řimsa ; řimsový	rokytný	rovnoramenný
římsko-katolický	role <i>n. roli, ž., dial. stř.</i>	rovnostranný
řinčeti , 3. <i>mn.</i> -čí	role , <i>ž., divadelní</i>	royalismus (<i>oya čti oja, nebo oaja</i>), -ismu, <i>m.</i> ;
Řip , -u, <i>m.</i>	rolník , -a, <i>m.</i> ; -ický	<i>royalista</i> , -y, <i>m.</i>
risiko , -a, <i>stř.</i> ; riskovati	Román , -a, <i>m.</i> ; román- ský; romanista, -y, <i>m.</i>	rozběrač , -e, <i>m.</i> ; rozbě- ratel, -e, <i>m.</i>
říšský	román , -u, <i>m.</i> ; romano- pisec, -e, <i>m.</i>	rozbíhati
ritardando	romantika ; -ický	rozbíjeti , 3. <i>mn.</i> -ejí
řiti , řiji, -eš, <i>impt.</i> řij, <i>přech.</i> řije, řijic; <i>srov.</i> řvati	rondeau (<i>eau čti ó</i>), <i>stř.</i>	rozbíratí ; -avý
řítiti , 3. <i>mn.</i> řítí, <i>impt.</i> řít, <i>příč.</i> řícen	roseta	rozbitelný
ritornel , -u, <i>m.</i>	rosomak , -a, <i>m.</i>	rozbiti , <i>těž rozbití; prac-</i> <i>sens</i> rozbíjí, -eš, <i>impt.</i> rozbij, <i>příč.</i> rozbil, rozbit
ritratta , <i>návratní směn-</i> <i>ka</i>	rostlinný	rozboleti , 3. <i>mn.</i> -ejí, <i>nebo -í</i>
rituál , -u, <i>m.</i>	rostlinozpyt , -u, <i>m.</i>	rozbřisti , rozbředu
ritus , -tu, <i>m.</i>	Rosulek , <i>příjmení, je</i> <i>z příč. rozsul = roz-</i> <i>sypal; tedy ne Rosulek</i>	rozcestí , -í, <i>stř.</i>
rivál , -a, <i>m.</i> ; rivalisovati	roští , -í, <i>stř.</i>	rozčepýřiti , <i>rozč.</i> -pyř
říza	rotační	rozčiliti ; rozčilený; -ost, -i, <i>ž.</i>
řízení , <i>z řídití</i>	rotmistr , -a, <i>m.</i>	rozčtvrtiti , 3. <i>mn.</i> roz- čtvrtí, <i>příč.</i> rozčtvrcen
říznouti	roučí , ručí	rozdati , rozdám
řízný ; říznost, -i, <i>ž.</i>	routi , ruji, -eš, 3. <i>mn.</i> rují, <i>impt.</i> ruj, <i>přech.</i> ruje, -ic, <i>příč.</i> rul; <i>srov.</i> rvati	rozdávaci
roastbeef (<i>angl., čti</i> <i>rostbíf</i>), -u, <i>m.</i>	routina (<i>čti rut-</i>)	rozdavač , -e, <i>m.</i> ; -ačka
rodič , <i>gen.</i> -e <i>atd.</i> , <i>po-</i> <i>dle vz. oráč. V množ.</i> <i>nom. je nyní pravidlem</i> <i>tvář rodiče, podle ne-</i> <i>životných; ale gramma-</i> <i>tická shoda je podle</i> <i>významu životného:</i> <i>moji drazí rodiče již</i> <i>zemřeli atp.</i>	rovinný	rozdávka
rodinný	rovně (<i>stě.</i>), <i>rodu mužsk.</i> <i>a žensk., gen.</i> -ě <i>atd.</i> , <i>podle vz. panoše; na</i> <i>př. (stě.) bratřov rovně</i> <i>= ten, kdo jest roven</i> <i>bratrovi, a sestřina</i> <i>rovně = ta, která jest</i> <i>rovna sestře. Jméno</i> <i>to vyšlo z užívání a</i> <i>zůstal z něho jenom</i> <i>nom. jedn. roveň, jež</i> <i>ovšem dlužno lišiti od</i> <i>před.jm. roven (rovný),</i> <i>— a gen.: nemá sobě</i> <i>rovně</i>	rozdílece , -e, <i>m.</i> , <i>vok.</i> -ce! rozdíleč, <i>gen.</i> -í <i>nebo</i> -ího, <i>m.</i>
rodiště , -iště, <i>stř.</i>	rovnítka	rozdíleti , 3. <i>mn.</i> -ejí
roditi , 3. <i>mn.</i> rodí, <i>příč.</i> rozen		rozdílný ; -ost, -i, <i>ž.</i>
rodomontáda , <i>chva-</i> <i>stounství</i>		rozdmýchati ; rozdmý- chač, -e, <i>m.</i>
rodopýšek , -ška, <i>m.</i>		rozdouti , rozedmu; <i>part.</i> rozedma a rozdul, roz- dud, rozdut
Rodýz , -u, <i>m.</i>		rozdrážditi
roh , -u, <i>m.</i>		rozebrati , rozberu (<i>roze-</i> <i>beru</i>), -břeš <i>n.</i> -bereš <i>atd.</i> § 88
		rozecpati , rozecpu
		rozedmu <i>v.</i> rozdouti

- rozedniti se**, též rozedniti
- rozedrati**, rozderu (rozederu), -děřeš *n.* -dereš *atd.* § 88
- rozedřiti**, nikoli rozedřiti; *praes.* rozedru, -dřeš, 3. *mn.* -drou, *impt.* rozedři, *přech.* rozedra, -ouc, *příč.* rozedřel, rozedřen
- rozehnati**, rozeženu
- rozehrati**, -hrám, -hrej, -hral, — a **rozehráti**, -hrají, -hraj, -hrál; *srov.* hráti
- rozehráti**, rozehřeji, -eš, *impt.* -hřej, *příč.* -hřál, -hřát *zastar.* -hřán
- rozechvíti** *n.* rozechvěti; *praes.* rozechvěji, -eš, *impt.* -chvěj, *příčestí* -chvěl, -chvěn
- rozejiti**, rozejdu
- rozemliti**, rozemleti, nikoli rozemliti; *praes.* rozmelu (*zastar.* -i), -eš, *impt.* rozmel, *přech.* rozmele, -melic, *příč.* rozemlel, rozemlet
- rozemnouti**, rozemnu, *příč.* rozemnul
- rození**, -í, *stř.*
- rozepnouti**, nikoli rozepiati; *praes.* rozepnu; *part.* rozepna a rozpal, rozpav, rozpat nebo rozpiál, rozpiav, rozpiat, *podst. jm.* rozpětí (nikoli rozpjetí)
- rozeprati**, rozperu *n.* rozeperu, -pěřeš *n.* -pereš *atd.* § 88
- rozepřiti**, nikoli rozepřiti; *praes.* rozepru, -přeš, 3. *mn.* -prou, *impt.* -při, *přech.* -pra,
- prouc, *příčestí* -přel, -přen
- roze-psati**, rozpiš *n.* roze-piši, *impt.* -piš, *přech.* -piše, -pišic, *příč.* roze-psal, roze-psán
- rozesilati**; rozesilatel, *n.* -silatel, -e, *m.*; -ka
- rozesmáti**, rozesměji
- roze-stlati**, rozstelu *n.* rozstelu (*zastar.* -i), -eš, *impt.* -stel, *přech.* -stele, -stelic, *příč.* rozestlal, rozestlán
- roze-střiti**, nikoli roze-střiti; *praes.* roze-stru, rozestřeš, 3. *mn.* -strou, *impt.* rozestři, *přech.* rozestra, -ouc, *příč.* rozestřel, rozestřen
- rozetnu** *v.* roztíti
- rozetřiti**, nikoli rozetřiti; *praes.* rozetru, -třeš, 3. *mn.* -trou, *impt.* rozetři, *přech.* rozetra, -ouc, *příč.* rozetřel, rozetřen
- rozevřiti**, nikoli rozevřiti; *praes.* rozevru, -vřeš, 3. *množ.* -vrou, *impt.* rozevři, *přech.* rozevra, -ouc, *příč.* rozevřel, rozevřen
- rozezliti**, též rozezlti; *praes.* 3. *mn.* rozezli, *příč.* rozezli, rozezlen
- rozeznávati**; rozeznávací; rozeznávatel, -e, *m.*, též -ávatel
- rozezníti**, *n.* -zněti, nikoli rozezníti; *praes.* 3. *mn.* -zní, *impt.* -zni, *příč.* -zněl, *podst. jm.* -znění
- rozežhnouti**, rozežhnu; *změněno* v rozžnouti, rozžnu, a k tomu pak —
- podle* žiti -žnouti -žnu — *ustrojeny* novotvary: *příč.* rozžal *m.* rozžehl, rozžav *m.* rozžeh a rozžat *m.* rozežžen
- rozežrati**, rozžeru *n.* rozežeru, -žěřeš *n.* -žereš *atd.* § 88
- rozháněti**, 3. *mn.* -ějí; rozháněcí; rozhaněč i rozháněč, -e, *m.*
- rozháraný**
- rozhlásiti**, 3. *mn.* -sí, *impt.* rozhlas, *příč.* rozhlášen
- rozhlášený**
- rozhled**, -u, *m.*
- rozhlédati se**; rozhlednouti i rozhlédnouti se
- rozhniti**, rozehniti, též -iti; *praes.* -hni, -eš, *impt.* -hni, *příč.* -hnil
- rozhodčí**, *gen.* -í neb -lho, *m.*
- rozhodující**
- rozhořčený**
- rozhraní**, -í, *stř.*
- rozhybati**
- rozcházeti**, 3. *mn.* -ejí
- rozchlípiti**
- rozchodný**; rozchodník, -u, *m.*, rostlina
- rozchvíti**, rozechvíti, *n.* -chvěti
- rozinka**
- rozjezditi**, 3. *mn.* rozjezdí, *příč.* rozježděn
- rozjhlý**
- rozjímati**; -avý
- rozjítřiti**, 3. *mn.* rozjitrí, *impt.* rozjitr; *srov.* jitrí
- rozjížděti**, 3. *mn.* -ějí
- rozjíždka**
- rozjižení**, -í; *stř.*, *tání*
- rozkáceti**, 3. *mn.* -ejí

rozkázati, rozkáži, *impt.*

rozkaž; — rozkazovati

rozklácený

rozkládati; rozkladač,

-e, *m.*; rozkladatel, -e, *m.*, též -ádatel

rozklinovati

rozkližiti, -kližiti, *rozkl.*

rozkliž

rozkol, -u, *m.*

rozkolíbatí

rozkolník, -a, *m.*

rozkoš, -e, *ž.*; rozkoš-nictví, -í, *stř.*

rozkotání

rozkrájeti, 3. *mn.* -ejí

rozkřesati, rozkřeši, roz-křesán

rozkřičeti, 3. *mn.* -čí

rozkřídlení

rozkřiknouti; rozkřiko-vati

rozkvašený

rozkvetlý

rozkvísti, *nov.* -kvěsti, rozkvetu; rozkvítati

rozkýchatí

rozkypěti, 3. *mn.* -pí

rozkývati

rozléhati; rozléhavý

rozletěti se, 3. *mn.* -tise

rozlétnouti se, rozlet-nouti se; rozlétati se

rozlévati; rozlevač, -e, *m.*

rozlézti se, rozlezu se; rozlezlý

rozležeti se, 3. *mn.* -ží se

rozlícený; -ost, -i, *ž.*

rozličiti

rozličný; -ost, -i, *ž.*

rozlišiti; -lišovati, -ovací

rozliti, též rozliti, roz-liji, -liješ, *impt.* -lij, *part.* -lije, -lil, -liv, -lit; vedle toho je také roz-

liti, rozleji, -leješ, *impt.*

-lej, *přech.* -leje, -lejí

rozliti

rozlítiti se, *impt.* rozliť

se, *příč.* rozlicen

rozlínouti se, rozlínl se

rozlučující

rozmáhati

rozmarýna, *ž.*, též roz-marýn, -u, *m.*; roz-marýnek, -u, *m.*; roz-marýnový

rozmarýný; -ost, -i, *ž.*

rozměstí, rozmetu

rozmísiti, *impt.* rozměs

n. -mis, *příč.* rozmišen

rozmiška

rozmlátiti, 3. *mn.* -tí, *rozkl.* rozmlať, *příč.* rozmlácen

rozmoci se, rozmohu se, rozmůžeš se, rozmohou se, *impt.* rozmoz se, *part.* rozmoha se, rozmohl se

rozmyšlení, -í, *stř.* (*roz-myslíti*) — rozmyšlení, -í, *stř.* (*rozmyšleti*)

rozmyšleti, 3. *mn.* -ejí

rozmyšlivý

rozmyšlování, -í, *stř.*

roznašeč, -e, *m.* § 24

roznašeti, 3. *mn.* -ejí; roznašecí

roznaška

rozněsti, roznesu, *příč.* roznesen

roznítiti, *impt.* rozněť, *příč.* roznícen

rozpačitý; -itost, -i, *ž.*

rozpačivý; -ivost, -i, *ž.*

rozpačný

rozpadati se

rozpáliti, 3. *mn.* -lí, *impt.*

rozpal; rozpalovati

rozpárati; rozparek, -u, *m.*

rozpásaný

rozpěci, rozpeku, roz-pečeš, 3. *mn.* rozpekou, *impt.* rozpec

rozpěrák, -u, *m.*, část vozu

rozpětí, -í, *stř.*

rozpíchatí

rozpínati

rozpírka

rozpíti, též rozpíti; *prae-sens* rozpíji, -eš, *impt.* rozpíj, *příčestí* rozpil, rozpit

rozpítvati

rozplesati se

rozplésti, rozpletu; roz-plétati

rozplískati

rozplíznouti

rozplynouti

rozplýtvati

rozplývati se; rozplý-vavý

rozpočítati; rozpočítavý

rozpomínati se; rozpo-mínka

rozpora, rozporka

rozposílati

rozpouštěcí

rozpovídati se

rozprádati

rozpráhati; rozpráh-nouti

rozprašiti, 3. *mn.* -ší, *impt.* rozpraš

rozprávěti, 3. *mn.* -ějí

rozprávka

rozpravný

rozpřisti, rozpřadu, *nebo* rozpředu § 81

rozprostírati

rozprostřiti, *nikoli* roz-prostřiti; *praes.* roz-prostru, -střeš, 3. *mn.* -strou, *impt.* -stři, *příč.* -střel

rozprýskati	rozsocha ; -atý	roztěti , -i, <i>stř.</i> (rozetnu)
rozptylenost , -i, <i>ž.</i>	rozsouditi , 3. <i>mn.</i> roz-	roztírati
rozptýliti , <i>rozsk.</i> rozptyl;	soudí, <i>impt.</i> rozsud,	roztíti , <i>nikoli</i> roztiti ani
rozptylitel, -e, <i>m.</i>	<i>příč.</i> rozsouzen	rozřati; rozetnu; <i>part.</i>
rozptylka	rozsouzení , -i, <i>stř.</i>	rozetna, rozřal, rozřav,
rozptylovati ; -aci	rozstavěti (<i>rozestavěti</i>),	rozřat, <i>podst. jm.</i> roztěti
rozpůjčiti	3. <i>mn.</i> -ějí — rozsta-	roztlouci , roztlučku, roz-
rozpuknouti , <i>příč.</i> roz-	viti (<i>rozestaviti</i>), 3. <i>mn.</i>	tlučes, 3. <i>mn.</i> roztlu-
pukl; rozpuklý	-ví	kou, <i>impt.</i> roztluc, <i>part.</i>
rozpůliti , <i>impt.</i> rozpol	rozstírati , rozestíráti	roztlučka, roztloukl, roz-
<i>n.</i> rozpůl	rozstříhati ; rozstříh-	tlučen
rozpustiti , 3. <i>mn.</i> roz-	nouti; rozstříhovati	roztoč , -e, <i>m.</i>
pustí, <i>impt.</i> rozpust,	rozstříkati ; rozstřík-	roztomilý
<i>příč.</i> rozpuštěn	nouti <i>n.</i> -stříknouti;	roztrásti , roztrásu i roz-
rozpýchati (<i>pýcha</i>)	rozstříkovati	třesu § 81
rozpýřiti	rozstříletí , 3. <i>mn.</i> -ejí	roztříditi , <i>impt.</i> roztříd;
rozraziti , 3. <i>mn.</i> roz-	rozsvítiti , 3. <i>mn.</i> roz-	roztřídění, -i, <i>stř.</i>
razi, <i>impt.</i> rozraz, <i>příč.</i>	svítí, <i>impt.</i> rozsvět	roztřídovati
rozražen	(<i>novotv.</i> rozsvit), <i>příč.</i>	roztrískati
rozrážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	rozsvícen	roztrísni
rozřidlý	rozsvitnouti	roztrístiti
rozříznouti , rozřízl	rozsypání	roztrousiti , <i>impt.</i> roz-
rozrůzniti	rozsypati (<i>dokonavé</i>),	trus, <i>příč.</i> roztroušen
rozrýpati	-sypu — rozsýpati (<i>ne-</i>	roztýti , roztyji, -eš, <i>impt.</i>
rozrývati ; rozryvač, -e,	<i>dokonavé</i>), -sýpám	roztyj, <i>příč.</i> roztyl
<i>m.</i>	rozsýpavý	rozuměti , 3. <i>mn.</i> -ějí
rozsaditi , 3. <i>mn.</i> roz-	rozšířitel , -e, <i>m.</i>	rozutéci se , 3. <i>mn.</i>
sadí, <i>příč.</i> rozsazen	rozšířiti , <i>impt.</i> rozšir;	rozutekou se, <i>impt.</i> roz-
rozsáhlý	rozširovati	utecte se
rozsápati	rozškrábatí , rozškrabati	rozvadění , -i, <i>stř.</i> (<i>roz-</i>
rozsazítost , -i, <i>ž.</i>	rozšplíchatí	<i>vaditi</i>)
rozsedati se ; rozsede-	rozštěpiti	rozváděti , 3. <i>mn.</i> -ějí
nouti se, rozsedl se	rozštípiti	rozváletí , 3. <i>mn.</i> -ejí
rozsévaci	rozštípiti , <i>impt.</i> rozštěp	rozváti , rozvěji
rozsevač , -e, <i>m.</i> ; roz-	roztáčetí , 3. <i>mn.</i> -ejí	rozvázati , rozváží, <i>impt.</i>
sevačka	roztáhnouti , roztáhl,	rozvaž; — rozvazovati
rozsevadlo	roztáhlý; roztažen; roz-	rozvážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí;
rozsévati	táhati i roztahati	rozvažec i rozvážeč,
rozsévka , rozsívka	roztání , -i, <i>stř.</i>	-e, <i>m.</i>
rozsíci , rozseku, roz-	roztápěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	rozvážný
sečeš, 3. <i>mn.</i> rozsekou,	roztáti , roztaji	rozvěsiti , 3. <i>mn.</i> roz-
<i>impt.</i> rozsec	roztaviti , 3. <i>mn.</i> -ví	věsí, <i>impt.</i> rozvěs, <i>příč.</i>
rozsíti , <i>nikoli</i> rozsiti;	roztažitelný	rozvěšen
<i>praes.</i> rozseji, -eš, <i>impt.</i>	roztéci se , rozteku, roz-	rozvésti , rozvedu
rozsej, <i>příčestí</i> rozsels,	tečeš, 3. <i>mn.</i> roztekou,	rozvézti , rozvezu, <i>příč.</i>
rozset	<i>impt.</i> roztec	rozvezen
rozsmechnouti , rozsmekl	roztékati ; roztékavý	rozvíjeti , 3. <i>mn.</i> -ejí

rozvírati	rubrika	růžový ; růžovník, -u, <i>m.</i>
rozvířený	rubrum , -ra, <i>stř.</i>	rváti , ruji, -eš, 3. <i>mn.</i>
rozvitek , -u, <i>m.</i>	ručest ; naručest	ruji <i>a také</i> rvu, -eš,
rozviti , též rozviti; <i>prae-</i>	rudimentum , -ta, <i>stř.</i>	3. <i>mn.</i> rvou; <i>impt.</i> ruj,
<i>sens</i> rozvíji, -eš, <i>impt.</i>	Rudohoří , -í, <i>stř.</i>	rujte <i>a také</i> rvi, rvěte;
rozvíj, <i>příčestí</i> rozvil,	Rudolfínium , -ina, <i>stř.</i>	<i>přech.</i> ruje, -íc, <i>a také</i>
rozvit	ruina	rva, rvouc; <i>příč.</i> rval,
rozvláčný	ruka , -y; <i>dvoj. nom.</i>	<i>a také</i> rul; <i>trp.</i> rván,
rozvléci , rozvleku, roz-	<i>akk.</i> ruce, <i>gen.</i> z rukou,	<i>podst. jm.</i> rvaní; <i>srov.</i>
vlečeš, 3. <i>mn.</i> rozvle-	<i>lok.</i> na rukou, <i>instr.</i>	routi
kou, <i>impt.</i> rozvlec	rukama; <i>dat. je z čísla</i>	řvátí , řvu, -eš, 3. <i>mn.</i>
rozvzteklý	<i>množ.:</i> k rukám. <i>Srov.</i>	řvou, <i>impt.</i> řvi, řvěte,
rozzáriti se	§ 29 a 37	<i>přech.</i> řva, -ouc, <i>příč.</i>
rozzelenati	rukáv , -u, <i>m.</i> ; rukávec,	řval, <i>trp.</i> řván, <i>podst.</i>
rozzívati	-vce, <i>m.</i>	<i>jm.</i> řvaní. <i>Srov.</i> řiti,
rozzlobený	rukojmě , -ě, <i>podle vz.</i>	řiji
rozžal , rozžav, rozžat,	pánoše	ryba ; rybka; rybička
<i>novotvary m.</i> rozžehl,	rukou dáním	rybí
rozžeh, rozežžen, <i>v.</i>	rukověť , -i, <i>ž.</i>	Rybitvy , <i>gen.</i> -tev, <i>dat.</i>
rozežhnouti	ruměný ; -ec, -ce, <i>m.</i>	-tvům <i>atd.</i> , <i>jm. místní</i>
rozždímati	rumiště , rumoviště, -iště,	(č. <i>množ. k jedn.</i> ry-
rozžehnouti <i>v.</i> roze-	<i>stř.</i>	bitev = rybář); <i>nikoli</i>
žhnouti	rumpál , -u, <i>m.</i>	Rybitví
rozžhaviti , <i>správně</i> ro-	Rus , -i, <i>ž.</i>	rybíz , -u, <i>m.</i>
zežhaviti	rusálka	rybník , -a, <i>m.</i> ; rybníčný;
rozžící , rozežhu, roze-	Rusín , -a, <i>m.</i>	rybníkář, -e, <i>m.</i>
žžeš, 3. <i>mn.</i> rozežhou,	ruský	rycí , čím se ryje
<i>impt.</i> rozežzi, rozežzete,	rusofil , -a, <i>m.</i>	ryč , -e, <i>m.</i> ; ryček, -u, <i>m.</i>
<i>přech.</i> rozežha, -ouc,	růsti , rostu, -eš, <i>impt.</i>	ryčeti , 3. <i>mn.</i> ryčí
<i>příč.</i> rozžehl, rozežhla	rost, rostte (<i>vysl. ob.</i>	ryčný
<i>atd.</i> ; některé tvary za-	roste), <i>přech.</i> rosta,	ryhati
<i>staraly</i> ; <i>srov.</i> žící, žhu	-ouc, <i>příč.</i> rostl	ryholec , -lce, <i>m.</i>
<i>a</i> rozežhnouti	rustikální	ryhovati
rozžíhati (-žhu)	růvek , -u, <i>m.</i> , z rov	ryhovka ; rýhovník
rozžínati (-žnu)	různice , <i>ž.</i>	rychlík , -u, <i>m.</i>
rozžírati ; -avý	růžno , porůznu	rychta ; rychtář, -e, <i>m.</i>
rozžítí (<i>obilí</i>), rozežnu,	různostranný	ryjec , též rytec, -ce, <i>m.</i> ;
rozžal, rozžat (= <i>ne-</i>	různý ; -ost, -i, <i>ž.</i>	<i>ryjectví</i> , <i>rytectví</i> , -i, <i>stř.</i>
<i>dožat</i>)	růže ; růžička	ryl , -e, <i>m.</i>
rozžvýkati , rozežvýkati	růžek , -u, <i>m.</i> (<i>roh</i>)	rylec , -lce, <i>m.</i>
-řský, pekařský <i>atp.</i> §	růženec , -ence, <i>m.</i> ; růže-	rým , -u, <i>m.</i> ; rýmař, -e, <i>m.</i>
12	nečkář, -e, <i>m.</i>	rýma
-řství, pekařství <i>atp.</i>	růžený	rýmovati ; rýmovník, -a,
§ 12	růžiště , -iště, <i>stř.</i>	<i>m.</i>
rtuť , <i>gen.</i> -i i -ě, <i>m.</i>	růžkovec , -e, <i>m.</i>	Rýn , -u, <i>m.</i> ; rýnský
Rubikon , -onu, <i>m.</i>	různý	rynk , -u, <i>m.</i> = náměstí
rubínový	růžolíci	rýnok , -a, <i>m.</i>

rypač , -e, <i>m.</i>	rzał (<i>nikoli rzał</i>), <i>podst. jm. rżani (nikoli rżani)</i>	samovůle
rypák , -u, <i>mn.</i> ; -áček, -u, <i>m.</i>	rzivý , rzavý, rezavý	saň , -ě, <i>ž.</i>
rýpal , -a, <i>m.</i>	S.	sandál , -u, <i>m.</i>
rýpati , rýpám, -áš, <i>3.</i> <i>mn.</i> -ají a rýpu, -eš, <i>3. mn.</i> -ou; <i>impt.</i> rý- pej, <i>přech.</i> rýpaje, -ajíc		sandwichský (<i>čti send- vičský</i>)
rýpavý		sandžak , -u, <i>m.</i> , <i>správní obvod v Turecku</i>
rýsek , -a, <i>m.</i>		sáně , saní, <i>ž.</i> , <i>pomnož.</i>
rysí , <i>z rysa</i> ; rysina	s- , <i>předpona, rozdílná od z- § 11</i>	sanguinik , -a, <i>m.</i>
rysovatí ; rysovací; ry- sovatel; rysovač; ry- sovadlo, rysovátka <i>po- dle theorie</i> ; — <i>ale podle výslovnosti bývá</i>	saccharometr , sacharo- metr, -u, <i>m.</i>	sanice , <i>ž.</i> ; saničný
rys-	Sadducej , -e, <i>m</i>	sanitní
rysovec , -e, <i>m.</i> (<i>kámen</i>)	sádecký	sankce , <i>ž.</i> ; sankciono- vati
rýsovní	sádelník	sáňky , <i>ž. mn.</i>
rysový	saditi , <i>3. mn.</i> sadí, <i>příč</i> sazen	sansculotte (<i>čti sās- külot</i>), -a, <i>m.</i>
ryšavěti , <i>3. mn.</i> -ějí	sádky , <i>neb sádka, po- množ., podle vz. ryba</i>	sanskrit , -skrt, -u, <i>m.</i>
rytec , -tce, <i>m.</i> , <i>v. ryjec</i>	sádra , -y, <i>ž.</i>	Sanssouci (<i>čti sāsusi</i>), <i>neskl. stř.</i>
rýti , ryji, -eš, <i>3. mn.</i> ryjí, <i>impt.</i> ryj, ryjte, <i>přech.</i> ryje, ryjíc; <i>ni- koli rej- místo ryj-: reju atd. § 85</i>	safián , -u, <i>m.</i> ; -ový	sanytr , salnitr, -u, <i>m.</i>
rytina	safir , -u, <i>m.</i>	Sapfo , -y, <i>ž.</i> ; sapfický
rytíř , -e, <i>m.</i> ; rytířský	ságo , -a, <i>stř.</i> ; -ovník, -u, <i>m.</i>	Saracénové <i>nebo -ni, m.</i> <i>mn.</i> ; saracénský
rytmistr , -a, <i>m.</i>	sáh , -u, <i>m.</i>	Saragossa
rytmus <i>v. rhytmus</i>	Sahara , saharský	Sardinie , <i>ž.</i>
ryzec , -zce, <i>m.</i>	sahati <i>nebo sáhati</i> ; sáh- nouti	sardonyx , -xu <i>n. -chu, m.</i>
ryzí , -í, -í, <i>ne</i> ryzý, -á, -é	sáhodlouhý	sarkasmus , -asmu, <i>m.</i> ; sarkastický
ryzka	sáhový ; sáhovka	sarkofag , -u, <i>m.</i>
rýž , rež, rži, <i>ž. = žito</i>	saisona (<i>čti sezóna</i>)	satellit , -u, <i>m.</i>
rýže , <i>ž.</i>	sáknouti , <i>part.</i> sákl	satinovati (<i>papír, = hla- diti</i>)
ryžovatí , -uji	sakrilegium , -ia, <i>stř.</i>	satira , <i>druh básnický</i> ; satirik, -a, <i>m.</i>
ryžovec , -e, <i>m.</i>	sakristie , <i>ž.</i>	satisfakce , <i>ž.</i>
ryžoviště , -iště, <i>stř., pole</i> <i>ryžové</i>	Salamis , -iny, <i>ž.</i>	saturyje , satureje, <i>ž.</i> , <i>rostlina</i>
ryžový ; ryžovitý; rý- žovka; ryžovník, -u, <i>m.</i>	saldo , -a, <i>stř.</i>	Satyr , -a, <i>m.</i> ; satyrský
rzáti , <i>nikoli ržáti; praes.</i> rži, ržeš, <i>kůň rže...</i> , <i>3.</i> <i>mn.</i> rží, <i>impt.</i> rži, ržete, <i>přech.</i> rže, ržíc, <i>příč.</i>	salep , -u, <i>m.</i>	Sázava
	saliny , salinky	sázeti , <i>3. mn.</i> -ejí; sá- zeci; sazeč, -e, <i>m.</i> ; sa- zečka
	salmiak , -u, <i>m.</i>	sázka
	salnitr , sanytr, -u, <i>m.</i>	sbaliti , <i>3. mn.</i> -lí
	salon , -u, <i>m.</i> ; salonní	sběh , -u, <i>m.</i> , <i>shon</i> ; <i>sr.</i> zběh
	Samaritán , -a, <i>m.</i>	sběř , -i, <i>ž.</i>
	samočinný	sbíhati <i>se</i>
	samolibost , -i, <i>ž.</i>	
	samospasný	
	samosprávný	
	samotížky , <i>ž. mn.</i>	
	samovar , -u, <i>m.</i>	

sbíjeti , sbíjím, 3. <i>mn.</i> -ejí	seč jsem, § 62, 8	sekunda ; sekundán, -a, <i>m.</i>
sbíratí	sedění , -í, <i>stř.</i>	sekundogenitura
sbití , sbiji, -eš, <i>impt.</i> sbij, <i>příč.</i> sbil, sbit	seděti , 3. <i>mn.</i> -dí	Sekvana
sblížený	sedlačisko	sekvestrace , <i>ž.</i>
sblížití , 3. <i>mn.</i> sblíží, <i>impt.</i> sblíž	sedlář , -e, <i>m.</i>	sekyra , sekyrka
sbor , -u, <i>m.</i>	sedm ; ze sedmi set, se sedmi sty <i>atp.</i> § 66, 4	seladon , -a, <i>m.</i> , <i>milov-</i> <i>ník</i> ; <i>mořská zeleň</i>
sbormistr , -a, <i>m.</i>	sedmdesát ; od sedmdesáti let, před sedmdesáti lety <i>atp.</i> § 66, 5	selhati , selžu
sborník , -u, <i>m.</i>	sedmdesátník , -a, <i>m.</i>	selka
sceliti ; scelovati	sedmimílový	sémě , símě, semene, <i>stř.</i>
scéna ; scénický	sedmnáct <i>n.</i> -cte; od sedmnácti let, před sedmnácti lety <i>atp.</i> § 66, 5	semeniště , -iště, <i>stř.</i>
scenerie	sedmnáctý	seménko
sceptrum , -ra, <i>stř.</i> , <i>žezlo</i>	sedrati , sderu, sděřeš <i>n.</i> sdereš <i>atd.</i> § 88	semenný ; semeník (<i>m.</i> -nník), -u, <i>m.</i>
scestí , -í, <i>stř.</i>	sedřiti , <i>nikoli</i> sedřiti; <i>praes.</i> sedru, -dřeš, 3. <i>mn.</i> -drou, <i>impt.</i> sedři, <i>přech.</i> sedra, -ouc, <i>příč.</i> sedřel, sedřen	semestr , -u, <i>m.</i> ; -ální
Scipio , -ona, <i>m.</i>	sehnati , seženu	seminář , -e, <i>m.</i>
sciocco (<i>čti široko</i>), -a	sehrati , -hrám, -hrej, -hral, — a sehráti , -hrají, -hraj, -hrál; <i>srov.</i> hráti	semínko
Scylla	sejíti , sejdu	Semiramis , -idy, <i>ž.</i>
sčesati	sejmouti , <i>zastar.</i> sníti; <i>nikoli</i> sňati; <i>praes.</i> sejmu; <i>part.</i> sejma a sňal, sňav, sňat; <i>podst.</i> jm. sněti	Semité , -ův, <i>m. mn.</i> ; <i>semitský</i>
sčertlý (<i>chybně sečtělý</i>)	sekanta	semlíti , semleti, <i>nikoli</i> semliti; semelu (<i>zastar.</i> -i), -eš, <i>impt.</i> semel, <i>přech.</i> semele, -íc, <i>příč.</i> semlel, semlet
sčisti , sečtu; <i>příč.</i> sčeti, sčertlý	sekatura	senát , -u, <i>m.</i> ; senátor, -a, <i>m.</i>
sčítati ; -ací; -anec, -ce, <i>m.</i>	sekce , <i>ž.</i>	senior , -a, <i>m.</i> , starší
sdělati , sčiniti	seklati , skoli, skůleš . . ., <i>impt.</i> skol, skolte, <i>přech.</i> skole, -íc, <i>part. min.</i> seklal, seklav, seklán. <i>Tvary praesentní za-</i> <i>staraly. Srov. kláti</i>	seník (<i>m.</i> -nník), -u, <i>m.</i>
sděliti ; sdíleti, 3. <i>mn.</i> -ejí	sekretář , -e, <i>m.</i>	senoseč , -eče, <i>ž.</i>
sdílný ; sdílnost, -i, <i>ž.</i>	sekta ; sektář, -e, <i>m.</i>	sensační
se , <i>zájmeno zvrtné, gen.</i> sebe, <i>dat.</i> sobě a si, <i>akk.</i> se a sebe, <i>lok.</i> sobě, <i>instrum.</i> sebou § 61. — <i>Zpravidla ne-</i> <i>bývá při slovesných</i> <i>jménech podstatných,</i> <i>která jsou utvořena ze</i> <i>sloves zvrtných, na př.</i> <i>modliti se a modlení,</i> <i>hověti si a hovění atd.</i>	seku <i>v. síci</i>	sensál , -a, <i>m.</i> , <i>dohazo-</i> <i>vač, prostředkovatel</i>
sebezapření , -í, <i>stř.</i>		sensualismus , -ismu, <i>m.</i>
sebrati , sberu (<i>seberu</i>), -běřeš. -bereš <i>atd.</i> § 88		sentimentální
seč , -i, <i>ž.</i> , <i>množ. nom.</i> <i>akk.</i> seči, <i>gen.</i> -í, <i>dat.</i> -em, <i>lok.</i> -ech, <i>instr.</i> sečmi		separatismus , -ismu, <i>m.</i> ; <i>separatistický</i>
		separátní
		sepia , -ie, <i>ž.</i>
		sepnouti , <i>nikoli</i> sepiati; <i>praes.</i> sepmu; <i>part.</i> se- pna a spal, spav, spat <i>nebo</i> sepal, sepav, se- pat a také spial a se- pial, spiav a sepiav, spiat a sepiat; <i>podst.</i>

jm. spěti a sepěti (*nikoli* spjetí, sepjetí)
seprati, speru (seperu),
 -přeš *n.* -pereš *atd.*
 § 88
sepřiti, *nikoli* sepřiti;
praes. sepru, -přeš, 3.
mn. -prou, *impt.* sepři,
přech. sepra, -ouc, *příč.*
 sepřel, sepřen
sepsati, spíši, *impt.* spíš
septimán, -a, *m.*
seraf, též -ín, -a, *m.*; se-
 rafský
serail, -u, *m.*, palác sul-
 tánův
serenáda, zastaveníčko
sergeant (čti seržā), -a,
m.
serie, ž., řada
seriosní, vážný
seřiznouti, sřiznouti,
part. -řízl
serpentina
servít, nebo servit, -u,
m.; servítek, -u, *m.*
sesaditi, 3. *mn.* -sadí,
příč. sesazen
sesednouti, *příč.* sesedl
seschnouti, *příč.* sesechl,
 seschla
sesíci, seseku, sesečeš,
 3. *mn.* sesekou, *impt.*
 sesec
sesílití *n.* zesílití, 3. *mn.*
 -sílí, *impt.* -síl
seslabiti *n.* zeslabiti
sesmýkati
sesouti, sesuji
sestaviti, 3. *mn.* -ví
sestina
sestřihnouti; sestřihati
sestříletí, 3. *mn.* -eji
sesypati (*dokonavé*) —
 sesýpati (*nedokonavé*)
sešiti, též sešti; *praes.*

sešiji, -eš, *impt.* sešij,
příč. sešil, sešit
seškrábatí; seškrabo-
 vati
setba
setník, -a, *m.*; setnictví,
 -í, *stř.*
setnu *v.* stíti
setřiti, *nikoli* setřiti;
praes. setru, -třeš, 3.
mn. -trou, *impt.* setři,
přech. setra, setrouc,
příč. setřel, setřen
Seveřan, -a, *m.*; *mn.*
 -ané
sevrítí, *nikoli* sevrítí;
praes. sevrú, -vřeš, 3.
mn. -vrou, *impt.* sevři,
přech. sevrá, sevrouc,
příč. sevrěl, sevrěn
sextán, -a, *m.*
sextant, -u, *m.*
sextetto, -a, *m.*
seznati, seznám; sezná-
 vati; seznávací
sezpívati
sezřiti, *nikoli* sezřiti;
impt. sezři, *příč.* se-
 zřel, — *podst. jm.* se-
 zření
sezváněti, 3. *mn.* -ěji
sezvati, sezvu
sežici, *v.* sžici
sežirati
sežítí, *nikoli* sežiti ani
 sežati; *praes.* sežnu;
part. sežna a sežal,
 sežav, sežat (*nč.* sež-
 místo sž-), *podst. jm.*
 sžetí
sežnu *v.* sežítí
sežrati, sežeru (*sžeru*
zastar.), -žěřeš *n.* -že-
 reš *atd.* § 88
sežřiti, *nikoli* sežřiti;
praesens sežru, sežřeš
atd.; *srov.* požřiti

sežvýkati
sfaera, sféra; -rický
sfinx, sfingy, ž.
Shakespeare (čti Šek-
 spír), -a, *m.*
sháněti, 3. *mn.* -ěji;
 sháňka
sharmonisovati
shasiti, *v.* zhasiti
sházeti, 3. *mn.* -eji
shladiti, 3. *mn.* -dí, *příč.*
 shlazen
shledati (*hledati*), —
 shlédati, shlédám (*shlí-
 žeti*)
shledavač, -e, *m.*
shlédnouti i shlednouti,
příč. -dl, *podst. jm.* -nutí
shlížeti, 3. *mn.* -eji
shluknouti se, *part.*
 shlukl se
shníti, shniji, -eš, *impt.*
 shnij, *příč.* shnil
shoda; shodnoutise, *part.*
 shodl se
shoditi, 3. *mn.* shodí,
příč. shozen
shon, -u, *m.*
shora
shořeti, 3. *mn.* -ři
shověti, 3. *mn.* -ěji;
 shovívati
shovívavý
shrabovati
shrbený
shrnouti
shromážděti = *shroma-
 žďovati, opětovací zbýv.*
 -hromazditi; *praesens*
 shromáždím, -íš, 3. *mn.*
 shromáždějí, *impt.* shro-
 mážděj, *part.* shromá-
 žděje, shromážděl. Po-
 dle toho utvořilo se
 také nové shromážditi
 (*významu dokonavé-
 ho*): -ím, -íš, 3. *mn.*

shromáždí, *impt.* shromáždí, -ěte, *part.* shromáždě, -íc, shromáždil
shromáždíště, -iště, *stř.*
shromážditel, -e, *m.*
shromáždovati
shrýzati, -ám, — a
 shrýzti, shryzu
shůry
shýbati
scházeti, 3. *mn.* -ejí
schema, *stř.*, § 58; schematismus, -ismu, *m.*
scherzando (sch čti sk)
schisma, *stř.*, § 58.; schismatik, -a, *m.*
schliplý
schodiště, -iště, *stř.*
scholastik, -a, *m.*; -ický
scholie, -ii, *ž. mn.*
schouliti se, 3. *mn.* -lí se
schovavač, -e, *m.*; -avatel, též -ávatel, -e, *m.*
schovavadlo, též schovavadlo § 16
schrániti, 3. *mn.* -ní, *impt.* schraň; schránce, -e, *m.*; schranitel, -e, *m.*
schránka
schránlivý
schůdek, -u, *m.*
schůdný
schůze, schůzka
schváliti, *rozk.* schval
schválný
schvalovací
schýliti
Sibiř, -e, *ž.*
Sibylla; sibyllský
sice
síci, *nikoli sícti, síct*; *praes.* seku, sečeš, 3. *mn.* sekou, *nikoli seču, sečou*; *impt.* sec, secte, *nikoli seč, sečte*; *příč.*

sekl a síkl. Častěji
 bývá sekati, -ám, -áš
atd.
-síci v. dosíci
Sicilie, *ž.*
sídlo; sídelní
sídliti, 3. *mn.* -dlí
siesta
sifon, -u,
signál, -u, *m.*; signalisovati
signatura
signum, -na, *stř.*
síje, -e, *ž.* = seti
síla, sílou, síl, sílám, sílách, sílami
silák, -a, *m.*; silácký
silhoueta (čti silueta)
silice, *ž.*
sílici, čím se sílí
silikát, -u, *m.*
sílití, 3. *mn.* sílí, *impt.* síl
silněti, 3. *mn.* -ějí
silurský
símě, semene, *stř.*
Simonides, -ida, *m.*
simonie, *ž.*, svatokupectví
simulace, *ž.*, přetvářka
simultánní
síň, -ě, *ž.*
Sinai, Sinaie, *m.*
sinekura
singulár, -u, *m.*, číslo jednotné
síňka
sinus, -usu, *m.* (v měřictví)
siný; siné moře; sinavý
Sion, -onu, *m.*
sípati; sípavý
sipěti, 3. *mn.* -pí; sipot, -u, *m.*
síra, sirou i sírou *atd.*
síran, -u, *m.*
Sirena

síření, -i, *stř.*
sířičitý
sířičný; -ík, -u, *m.*
sírka; sirkovati
sírný; sírník, -u, *m.*
síroba, osiřelost; sírobný
sírota, -y
sírotčí; sírotčinec, -ince, *m.*
sírotek, -a, *m.*
sírovoďík, -u, *m.*
sírový
sířý, osiřelý
Sisyfos, -fa, *m.*
síť, -i a častěji -ě, *ž.*
síťář, -e, *m.*; síťářka; síťářský
síti, seji, -eš, *impt.* sej, *příč.* sel (novotv. síl), set, *podst. jm.* seti
sítí, -i, *stř.*; sítina
síťka (síť); síťkový
sítko (sító); síťkový
síťkovati
sítnice, *ž.*
sító, sítko
síťokřídlý
síťový
situace, *ž.*; situační
sivý
sjednati; sjednání, -i, *stř.*
sjednocení, -i, *stř.*
sjímati = snímati
sjízdný
sjížděti, 3. *mn.* -ějí
skáceti, 3. *mn.* -ejí
skála, skalou, skal, skálám, skalách, skalami
skalák, -a, *m.*
skalí, -i, *stř.*; skalisko
skalka
skalní
skalopevný
skalp, -u, *m.*
skandál; škandál, -u, *m.*
Skandinávie, *ž.*
skandovati

skepticismus, -ismu, *m.*
skeptik, -a, *m.*
skizza, *nárys*
skládací
skladatel, -e, *m.*; skladač, -e, *m.*
skladiště, -iště, *stř.*
skláněti, 3. *mn.* -ějí
sklář, -e, *m.*
sklárna
sklátiti, 3. *mn.* sklátí, *impt.* sklať, *příč.* sklácen
sklenice, *ž.*
skleník, -u, *m.*
sklenkář, -e, *m.*
sklenouti
sklený; skleněný
sklep, -u, *m.*
sklíčiti, 3. *mn.* sklíčí, *impt.* sklič; skličovati
skličko
skliditi, 3. *mn.* -dí, *příč.* sklizen
sklihovati
sklípek, -pku, *m.*
sklizeň, -zně, *ž.*
sklizeti, 3. *mn.* -ejí
skliziti, sklíziti, 3. *mn.* -ží, *impt.* skliž
sklon, -u, *m.*; sklonný; sklonnost, -i, *ž.*
sklouznouti, *příčestí* sklouzl
skmotřiti se, 3. *mn.* -ří se
skobka, skoba
skoliti v. seklati
skořápka, skořepina, *ob.* škoř-
skorbut, -u, *m.*
skoříčník, -u, *m.*
skoro, nikoli skor'
skot, -u, *m.*
skoupý
skoupiti, 3. *mn.* skoupí, *impt.* skup

skrájeti, 3. *mn.* -ejí
skrblík, -a, *m.*
skrčiti, 3. *mn.* -čí
škřehtati, *ob.* škřehtati
škřek, také škřek
skřesati
skříně, skřínka i skřinka
skřipati; skřipavý; skřipač, -e, *m.*
skřípec, -pce, *m.*
skřipění, -í, *stř.*
skřipěti, *impt.* skřip, *přech.* skřipě, skřipíc, *příč.* skřipěl, *podst. jm.* skřipění. — *Vedle toho jsou tvary ze skřipati: praes.* skřipám, -áš, *impt.* skřípej *atd.*
skřipky, *ž. mn.*
skřipnouti, skřipnouti
skřipot, -otu, *m.*
skřítek, -tka, *m.*
skřivan, -a, *m.*
skřížiti, 3. *mn.* -ží, *impt.* skřiž; skřižovati
skrofulosa
skrupul, -u, *m.*; -osní
skrutinium, -ia, *stř.*
skrýše, -e, *ž.*
skrýti, skryji, -eš, *impt.* skryj, *příč.* skrýl
skrývati; skryvač -e, *m.*
skrz, skrze
skubati, *ob.* škubati, škubati, *praes.* -bu, -beš... a -bám, -báš..., *impt.* skub a skubej, *přech.* -baje, -bajíc
skučeti, 3. *mn.* skučí
skulina
skuliti, 3. *mn.* -lí
Skuteč, -tče, *ž. jm.* místní; nikoli Skuč
skutečný
skvělý; *srov.* stkvíti se
stkvíti se, *srov.* stkvíti se

skvost, skvostný, *srov.* stkvíti se
skvoucí, *srov.* stkvíti se
skvrna, *ob.* škvrna
skýsti, skytu, -eš; *zastaralo a za to je:*
skýtati, skytnouti, poskytovat
Skytha, -y, *m.*; *mn.* -ové
skýva; skyvka
slaběti, 3. *mn.* -ějí
slabika; -ikář, -e, *m.*
slabiky jak dělíme § 13
slábnouti, *příč.* slábl
sládek, -a, *m.*
sladký, sladší
sládnouti i sladnouti, *příč.* sládl i sladl
sladovnický
sláma, slamou *atd.*; slamený
Slaný, město
slátati
-sláti, poslati *atp.*; *praes.* 1. *jedn.* -šlu, 3. *mn.* -šlou, *zastar.* -šli a -šlí; *impt.* -šli; *přech.* -šle, -šlic; *příč.* -slal, -slán
slatiniště, -iště, *stř.*
slatinný
-slav, *v mužsk. jm. osobních* Boleslav, Vratislav *atp.*, *gen.* -a *atd.*, *podle vz.* chlap; *v odvozených odtud ženských (někdy mužských) jm. místních je však genitiv -ě atd.: (město) Boleslav, Vratislav, Čáslav, Přibyslav, Zbraslav..., gen. do Boleslavě, Vratislavě, Čáslavě atd. § 55*
sláva, slávou
slavista, -y, *m.*
slavobrána

slavoman , -u, <i>m.</i>	slitování , -í, <i>stř.</i> ; slí- tovník, -a, <i>m.</i>	slušte; <i>přech.</i> slušeje, -ejíc, <i>příd. jm.</i> sluše- jící, příslušející
slední , <i>jm. příd.</i> , = sle- du se týkající; <i>bývá</i> <i>m.</i> poslední, <i>chybně</i>	slíva , <i>gen. mn.</i> sliv	slůvko
slémě , slemene, <i>stř.</i>	slivek , -u, <i>m.</i>	služka
slétati ; slétnouti	slivka	slýchatí
slévaci	slivkový	slynouti
slevač , -e, <i>m.</i>	slívový ; slívovice, <i>ž.</i>	slyšeti , 3. <i>mn.</i> -ší; slyšný
slevadlo	slízati , slíži; slíznouti	slza , <i>gen.</i> -y <i>atd. jako</i> <i>ryba</i> ; <i>množ. nom. akk.</i> <i>slzy a také slze</i> , <i>gen.</i> <i>slz a také slzi</i>
slevárna	slizký	slzeti , 3. <i>mn.</i> -ejí
slévati ; slévání	sliznatý ; sliznice, <i>ž.</i>	slzička
sléz , sléze, <i>bývá chybně</i> <i>m.</i> posléz, posléze	sloní , ze slona	smáčeti , 3. <i>mn.</i> -ejí
sléz , nebo slíz, <i>gen.</i> sle- zu, <i>m.</i>	slouti , slovu, -eš, 3. <i>mn.</i> slovou (<i>novotv.</i> : sluji, -eš...); <i>impt.</i> sluj... (<i>m. slov...</i>), <i>přech.</i> slova, -ouc (<i>novotv.</i> sluje, -íc), <i>příč.</i> slul n. sloul	smáčknoti
Slezák , -a, <i>m.</i> ; Slezáčka; Slezan, -a, <i>m.</i> ; Slez- zanka	sloužící	smáti se , směji se, 3. <i>mn.</i> smějí se, <i>impt.</i> směj se, <i>přech.</i> směje se, smějíc se, <i>příč.</i> smál se, <i>trp.</i> -smán, <i>podst.</i> <i>jm.</i> smání
slézati	slovácký	směnárna
slezina ; slezinový	Slovač , -i, <i>ž.</i>	směniti s kým = zamě- niti
slézový	slovanština , nikoli slo- vančina § 20	směnka ; směnný
Slezsko ; slezský	slovenština , nikoli slo- venčina § 20	směs , -i, <i>ž.</i>
slézti , slezu	slovesné podstatné jméno § 77	směsti , smetu
sležeti , 3. <i>mn.</i> -ží	slovičko ; slovíčkař, -e, <i>m.</i>	směstnati
slib , -u, <i>m.</i>	slovinský	směti v. smíti
slíbiti , 3. <i>mn.</i> slíbí, <i>impt.</i> slib	slovinština , nikoli slo- vinčina § 20	smích , -u, <i>m.</i>
slíčný	slovník , -u, <i>m.</i> ; slovní- kář, -e, <i>m.</i>	smíchatí
slída ; -ový	slovostředí , -i, <i>stř.</i>	smilstvo
slídění	slovutný ; -nost, -i, <i>ž.</i>	smír , -u, <i>m.</i>
slídití , 3. <i>mn.</i> -dí, <i>impt.</i> slidí; — slidič, -e, <i>m.</i> ; slídlil, -a, <i>m.</i>	složité	smírce , -e, <i>m.</i> ; <i>vokativ</i> smírce! — smírčí; smi- řitel, -e, <i>m.</i>
slimák , -a, <i>m.</i>	složkový	smířiti ; smířlivý; smírný
slimýš , -e, <i>m.</i>	slunce , -e, <i>stř.</i> ; slunéčko, sluníčko i slunečko	smísiti , 3. <i>mn.</i> -sí, <i>impt.</i> směs; <i>příč.</i> smíšen
slina	slunný ; sluník (<i>místo</i> -nník), -u, <i>m.</i>	smíšek , -a, <i>m.</i>
slinovka , břišní šláva	slunovrat , -u, <i>m.</i>	smíšenina
slinový (<i>slín</i>) — slinový	slupka	smíti n. směti, <i>praes.</i> smím, 3. <i>mn.</i> smějí, <i>impt.</i> směj, <i>přech.</i> směje, smějíc, <i>příč.</i> směl
slipati , slepiti	slušetí , sluším, -íš, 3. <i>mn.</i> slušejí; <i>impt.</i> slu- šej, -ejte, <i>novotv.</i> sluš,	
slipka		
slíti , slíji, slíješ a sleji, sleješ; <i>impt.</i> slíj a slej; <i>přech. přít.</i> slíje, slíjíc a sleje, slejíc; <i>part.</i> <i>min.</i> slil, sliv, slit		
slitina		

smlčeti, 3. mn. -čí
 smrděti, 3. mn. -dí
 smrt, -i, ž.
 smůla, smolou; též smola
 smyčec, smyčce, m.
 smýčiti, 3. mn. -či, *impt.*
 smyč
 smýkati; smýknouti,
 smyknouti
 Smyrna; smyrenský
 smysl, -u, m.
 smyslit, *příč.* smyšlen; *impt.*
 smyšlení, -í *stř.*
 smyslný
 smýšlení, -í, *stř.*, *ze*
 smýšleti
 smyšlenka
 smýšleti, 3. mn. -ejí
 smýti, smyji, -eš, *impt.*
 smyj, *příč.* smyl, smyt
 smývati
 snadno, snáze
 snadný, *kompt.* snad-
 nější a snazší
 snášelivý
 snášeti, 3. mn. -ejí
 snáška
 snáze, snazší
 snesení, -í, *stř.*, *nikoliv*
 snešení
 snesitelný
 snést, snesu, *příč.* sne-
 sen
 snět, -i, ž., *nebo* snět,
 -u, m.
 sněti, -í, *stř.*, *od* sejmu
 snětivý
 Sněžka
 Sněžník, -u, m.
 snídaně, ž., *nebo* sní-
 daní, -í, *stř.*; snída-
 níčko
 snídati; snídání, -í, *stř.*
 snih, sněhu, m.
 snílek, -lka, m.
 snímací
 snímek, -mku, m.

snísti, sním, 3. mn.
 snědí, *impt.* sněz, *přech.*
 sněda, -ouc, *příč.* snědl,
 sněden
 sníti, sejmu, *v.* sejmouti
 sníti (sen), sním, 3. mn.
 sní, *impt.* sni, *příč.* snil,
trp. sněn, *podst. jm.*
 snění
 snítka
 snízek, -žku, m.
 snížiti, 3. mn. sníží,
impt. sniž; snižovati;
 sníženina
 snositi, 3. mn. snosí,
impt. snos, *příč.* snošen
 snouti *v.* snovati
 snovati, *novotv.* snouti;
praes. snuji, -eš . . . ,
impt. snuj . . . , *a no-*
votv. snovám, -áš . . . ,
 snovej; *přech.* snuje;
příč. snoval *a novotv.*
 snul
 snůška
 sobectví, -í, *stř.*
 Soběraz, -e, ž. *jm. místní*;
 do Soběraje *atd.*
 Soběslav, *jm. osoby*
 mužské, *gen. -a*; — *jm.*
místní, ž.: *gen. -ě*, *do*
 Soběslavě *atd.*
 sobí, *ze soba*
 sobolí, *ze sobola*
 sobotáles, -esu, m.
 socialista, -y, m.; -isti-
 cký; sociální
 soda, -y, ž.
 sofista, -y, m.; -istika
 sochařství
 sochůrek, -rku, m.
 sokolí, *ze sokola*
 Sokrates, -ta, m.; so-
 kratický
 solární (rok)
 solidní
 sollicitátor, -a, m.

solnářství, -í, *stř.*
 solo, -a, *stř.*; solový
 sonáta
 sonet, -u, m., *znělka*
 sopka
 soprán, -u, m.
 soškář, -e, m.
 sotůrek, -rku, m., *mošna*
slaměná
 soucit, -u, m.; soucitný
 současný
 součástka
 součin, -u, m.; součinný
 soudce, -e, m.; *vok. -ce!*
 souditi, 3. mn. soudí,
impt. suď, *příč.* souzen
 soudkovitý
 soudruh, -a, m.
 souhvězdí, -í, *stř.*
 soujmenný
 soukenný; soukeník (m.
 -nník), -a, m.
 soukmenný
 soukromě
 soukromí, -í, *stř.*
 soukromník, -a, m.
 soukromý i soukromný
 soumar, -a, m.
 souosí, -í, *stř.*
 souřadný
 soused, -a, m.; *mn.* sou-
 sedé; sousedství, -í, *stř.*
 sousoší, -í, *stř.*
 soustátí, -í, *stř.*
 soustrastný
 soustruh, -u, m.
 soutěska
 soutěž, -e, ž.
 souvěký
 souverain, čili podle ob.
výsl. suverén, -a, m.;
 suverenní
 souviseti, 3. mn. -sí;
 souvislý
 souvztažný
 souzení, *ze* souditi

soužití , 3. mn. -ží, <i>impt.</i> suž; sužovati	speciální	spodní
sova , nebo sůva ; sovi , ze <i>sovy</i>	specifický	spodoba
spád , -u, <i>m.</i> ; spádný ; spadoměr, -u, <i>m.</i>	speditér , -a, <i>m.</i>	spojenina
spáchatí	spěch , -u, <i>m.</i> ; spěchati	spojiti , 3. mn. spojl
spájeti , ze spojiti ; 3. mn. spájejí , <i>impt.</i> spá- jej , <i>přech.</i> spájeje , -ejíc	spektrální	spoléhati ; spolehnouti ; spolehadlo
spála ; spálový	spekulace , <i>ž.</i>	spolubydlící
spáleniště , -iště, <i>stř.</i>	spěti , dospěti , prospěti ; <i>praes.</i> spěji , -eš, 3. mn. spějí , <i>impt.</i> spěj , <i>přech.</i> spěje , spějíc , <i>příč.</i> spěl	spolupůsobení , -í, <i>stř.</i>
spáliti , 3. mn. -lí, <i>impt.</i> spal; spalitelný	spíchnouti , spíchl	spoluúčastník , -a, <i>m.</i>
spalničky , -ček, <i>ž. mn.</i>	spiklenec , -ence, <i>m.</i> ; spiklý	spoluvinný ; spoluviník (<i>m.</i> -nník), -a, <i>m.</i>
spalný	spiknutí , -í, <i>stř.</i>	spolužití , -í, <i>stř.</i>
spánek , -nku, <i>m.</i>	spílati	spomocník , -a, <i>m.</i>
spaní , -í, <i>stř.</i>	spilka	spona ; -nka; sponkář , -e, <i>m.</i>
spanilý	spilý	spondej , -e, <i>m.</i> ; spon- dejský
spánky , -ův, <i>m. mn.</i>	spínati ; -avý; spínač , -e, <i>m.</i> ; spinadlo	spontánní
spanštělý nebo zpan- štělý	spirituál , -a, <i>m.</i>	spor , -u, <i>m.</i>
spár , -u, <i>m.</i>	spis , -u, <i>m.</i> ; spisek , -sku, <i>m.</i>	spořádati
spára , <i>skulina</i>	spískati	sporadický , <i>porůzný</i>
spařiti (<i>pára</i>); spaře- nina	spisovatel , -e, <i>m.</i>	sporážeti , 3. mn. -ejí
spářiti (<i>pár</i>)	spíše	spořitelna
spása ; spasný	spíši , <i>v.</i> sepsati	sporý , <i>vydatný</i>
spásti = <i>spasiti</i> , <i>praes.</i> <i>spasu atd.</i> ; <i>zaniklo a</i> <i>zůstalo z něho jen příč.</i> <i>trp.</i> spasen a podst. <i>jm.</i> spasení (<i>ze spasiti</i> <i>bylo by spašen-</i>); — <i>jiné je spásti, z pasu,</i> <i>-eš atd.</i>	- spíšiti <i>v.</i> pospíšiti	spotiti , zpotiti , 3. mn. -tí, <i>příč.</i> -pocen
spáti , spím , -íš, 3. mn. spí , <i>impt.</i> spi , spěte , <i>přech.</i> spě , spíc , <i>příč.</i> spal , <i>podst. jm.</i> spaní ; <i>tu dochováno také su-</i> <i>pinum spat, ve rčeních:</i> <i>půjdu spat, jdi spat</i> <i>atp.</i>	spláceti , 3. mn. -ejí	spotřeba ; spotřebovati
spatra <i>mluviti</i>	spláknouti , spláchnouti	spousta , zpousta
spéci , speku , spečeš , 3. mn. spekou , <i>impt.</i> spec	splašiti , 3. mn. -ši	spoušť , -ě, <i>ž.</i>
	splátka ; splatný	spouštěti , 3. mn. -ějí
	splav , -u, <i>m.</i> ; splávek , -vku, <i>m.</i>	spoutati
	splesknutí	spracovati , zpracovati
	splésti , spletu ; splétati	spřáhati ; spřáhnouti
	Split , -u, Spalato	sprásknouti , <i>příč.</i> spráskl
	sploštiti , zploštiti	sprášiti , <i>impt.</i> spraš
	splynouti ; splývati	spřáteliti , 3. mn. -lí
	spocený , <i>lépe</i> zpocený	správa = <i>řízení</i> , nebo <i>oprava</i>
	s počátku	správce (<i>nikoliv -vec</i>), <i>gen.</i> -ce, <i>vok.</i> -ce! <i>m.</i> ; správcová
	spočinouti , <i>příč.</i> spo- činul	spraviti = <i>napraviti</i>
	spočítati	správka , <i>oprávka</i>
	spočívati	správný ; — <i>správní</i>
	spod ; spodem , vespod , zespod , podspod ; spo- dek	spravovati , <i>říditi</i>
		spřež , -e, <i>ž.</i>

spřežení, -i, *stř*
 spřežka
 spřežky příslovečné
 § 90
 sprchnouti, *příč.* sprchl
 spřisti, *spřadu i spředu*
 § 81
 spřízněný
 spropitné, zpropitné
 sprosták, -a, *m.*
 sprostiti, zprostiti, 3.
množ. sprosti, *impt.*
 sprost, *příč.* sproštěn
 sprostředkovati i zpro-
 středkovati
 sproštění, ze sprostiti
 sprovoditi
 sprvopočátku, zpr-
 spu, -eš *v. suti*
 spurný i zporný
 spustiti (*shora dolů*),
 3. *mn.* spustí, *impt.*
 spust, *příč.* spuštěn;
 spuštění
 Spytihněv, -a, *m.*
 sráz, -u, *m.*; srázný
 sraziti, 3. *mn.* -zí, *impt.*
 sraz, *příč.* sražen
 srážeti, 3. *mn.* -ejl
 srážka
 Srbsko; srbský; srb-
 ština
 srčeti, 3. *mn.* -čí
 srdčitý
 srdéčko, srdíčko, *a také*
 srdečko
 sřezati
 sřici se, *umluviti se*
 sřítiti, 3. *mn.* sřítí, *impt.*
 sřít, *příč.* sřícen
 sříznouti, *příč.* sřízl
 srkati
 srotiti, 3. *mn.* -ti; sro-
 cený; -ní, -i, *stř.*
 sroubiti, 3. *mn.* -bí, *impt.*
 srub
 srovnalý

srovnávací, *na př. ja-*
 zykozpyt
 srovnatel, -e, *m.*; *těž*
 srovnatel § 17
 srozuměti, 3. *mn.* -ějí
 srst, -i, *ž.*
 sršeň, -šně, *m.*, *nebo*
 sršáň, -ě, *m.*
 sršeti, 3. *mn.* -šl
 srub, -u, *m.*
 srůsti, srostu
 ssací
 ssavec, -vce, *m.*
 ssednouti; ssedlina
 ssele *n. sele*, -ete
 ssutina, sutina
 sšiti *v. sešiti*, sešiti
 -st, *nikoli -st mají podst.*
jm. ž. vzoru kost
v jedn. nom. a akk.
 § 47
 stáčetí, 3. *mn.* -ejl
 stačiti, 3. *mn.* -čí
 stádce, -e, *stř.*, stádečko
 stadium, -ia, *stř.*
 stádo
 stagnace, *ž.*
 stahati; stáhnouti
 stáj, -e, *ž.*, *dial. m.*; stá-
 jový
 stále
 stálice, *ž.*
 stálý = *trvalý*; — stálý,
od státi se, událý
 stan, -u, *m.*; stánek, -nku,
m.; stáneček, -čku, *m.*
 stání, -i, *stř.*
 stanice, *ž.*
 staniol, -u, *m.*
 stanný, stanné právo
 stanovy, *ž. mn.*
 stápěti, 3. *mn.* -ějí
 stařec, starce, *m.*
 stárek, -rka, *m.*
 stáří, -i, *stř.*
 stařík, -a, *m.*
 stárnouti, *příč.* stárl

starobylý
 staromódní
 starosvat, -a, *m.*
 starověkost, -i, *ž.*
 starozákonný
 starý; stár, stára, stáro;
k stáru; starší; — staré
 město *a* Staré město
 § 1c
 stát, *u, m.*
 staf, -i, *ž.*
 státi, stanu, -eš, 3. *mn.*
 stanou, *impt.* staň,
přech. stana, -ouc, *part.*
min. stal, stav, stáno,
podst. jm. stání, pře-
 stání, dostání; — *od-*
chylky: stanouti, sta-
 nul *atp.*
 státi, stojím, -íš, 3. *mn.*
 stojí, *impt.* stůj, stůjte
 (*nikoli stoj, stojte*),
přech. stoje, -ic, *part.*
min. stál, stáv, stáno,
podst. jm. stání
 statistika
 statkář, -e, *m.*
 státník, -a, *m.*; stát-
 nický
 statný
 statut, -u, *m.*
 stávek, -vku, *m.*, *malý*
stav
 stavení, -i, *stř.*, *budova*
 stavění, -i, *stř.* (stavěti)
 stavěti, 3. *mn.* -ějí;
 staviti, 3. *mn.* -ví
 stávka
 stažení, -i, *stř.*
 stearin, -u, *m.*
 stéblo; stebélko; stebel-
 natý
 stěci, steku, stečeš, 3. *mn.*
 stekou, *impt.* stec, ste-
 čen, stečení
 steh, stehu, *m.*

stehlík, -a, *m.*; stehlíček, -čka, *m.*
stehno; stehénko, stehýnko; stehenný
stejnohranný
stejnoujmenný
stejnoramenný
stejnostranný
stékati
stenografie, *ž.*, *těsnopis*
step, -i, *ž.*
stepati
stereotypie, *ž.*
sterilní
stesati, steši
stesek, -u, *m.*
stěsnati, stěsniti
stětí (*setnu*)
stez, -e, *ž.*; stezka; stezička
stežeje, stěžeje, -e, *ž.*;
stežeň i stěžeň, -žně, *m.*
stěží § 90
stěžovati si
stíhati; stíhač, -e, *m.*;
 stíhatel, -e, *m.*
stihnouti, *příč.* stihl, stížen
stil, -u, *m.*, *sloh*; stilitika; též styl, -istika
stín, -u, *m.*; stínek, -u, *m.*
stínati; stínadlo
stínidlo, též stínidlo § 16
stíniti, *impt.* stíň
stínka, malá stěna; —
 stínka, stínka, *hmyz*
stinný
stínový
stipendium, -ia, *stř.*
stíratí; stírací, stěrací
stiskadlo, stiskátko
stisknutí, -i, *stř.*
stísniti, 3. *mn.* -ní
stíti, *nikoli* stati; *praes.* setnu, *part.* setna a stal, stav, stat, *podst. jm.* stěti. *Tvary vlastní*

stíti, stal atd. udržely se při významu = hlavu komu useknouti; když se rozumí useknutí čeho jiného, bývá novotvar, na př. setnouti větev se stromu atp.
stížnost, -i, *ž.*
stkvíti se, stkvím se, 3. *mn.* stkví se, *impt.* stkvi se, *přech.* stkvě se, stkvíc se; *novotvary*: 3. *mn.* stkvějí se, a také 1. *jedn.* stkvějí se, 2. stkvěješ se *atd.*, *impt.* stkvěj se, *přech.* stkvěje se, stkvějlc se. — *Vlastnější je stvíti se; ve stkvíti je -k- přidáno. Z toho dále vynecháním -t- je skvíti se. V usu spisovném je stkvíti se i skvíti se, a vedle toho zpravidla skvoucí, skvělý, skvost, skvostný*
stlačitelný
stlaní, -i, *stř.*
stláti, stelu (*zastar.* steli), -eš, 3. *mn.* stelou (*zastar.* stell), *impt.* stel, stelte, *přech.* stele, stelíc
stlíti, *správně* zetlíti, *v. t.*
stlouci, stluku, stlučeš, 3. *mn.* stlukou, *impt.* stluc, *part.* stloukl, stlučen
stlumiti, 3. *mn.* -mí
stmívání, -i, *stř.*
sto, dvě stě, tři sta; se stem *zlatých*, se sto *zlatými atp.* § 66, 6
s to: býti seč, býti s to
stoa, -y, *ž.*

stočiti, 3. *mn.* -čí; stočení
stodolník, -a, *m.*, *stodolář*
stodůlka
stoh, -u, *m.*
stoik, -a, *m.*; stoický
stojan, -u, *m.*
stoklas, -u, *m.*, *nebo* stoklasa, -y, *ž.*, *rostlina*
stolař, -e, *m.*; stolařství, -i, *stř.*
století, -í, *stř.*; stoletý
stolice, *ž.*
stoličný
stolík, -u, *m.*
stolístek, -u, *m.*
stolistka
stolistý
stolování, -i, *stř.*
stonání, -í, *stř.*
stonati, stůni, -eš, 3. *mn.* stůní, *obyčejně* bez *přehlas*ky stůnu, stůnou; *impt.* stonej, *novotvar*; *přech.* stůně, stůnic a *novotvar* stonaje, -ajíc
stonožka
stopka
stotisícina
stotožniti, 3. *mn.* -ní
stoudev, též štoudev, -dve, *ž.*
stoupenství, -i, *stř.*
stovaryšiti, -řišiti
stovka
stožár, -u, *m.*
strakatěti, 3. *mn.* -ěji
stráň, -ně, *ž.*
stránka, stránkou; stráněčka
stranný; straník, (*m.* -nník), -a, *m.*
strany, s strany *něčeho*
štrápec *v.* trapez
štrápený, ztrápený
strast, -i, *ž.*

strásti, strasu i střesu
 § 81; strásati
strašpytel, -tla, m.
strategický
stráviti, 3. mn. -vl, *impt.*
 strav
stravný
stravovati; -ování
stráž, -e, ž.
strážce, -e, m., vok. -ce!
strážmistr, -a, m.
strážník, -a, m.
strčiti, 3. mn. -čí
střebati, střebu a střebám *atd.*
střečkovati
střed, strdi, ž.
středník § 93
středověký
středozemí, -í, *stř.*
střehu, viz střici
střechýl, -e, m.
střelec, -lce, m.
střelhibytý
střelivo
střemen, -e, m.; střemenní
střemhlav
střemchoví, -í, *křoví*
střemchové
střenka
střep, -u, m.; střípek, -pku, m.
střepati
střepina
střešně = třešně, -ě, ž.
střetnouti, *příč.* střetl
střevíc, -e, m.; střevíček, -čku, m.; střevicový
strhati
stříbrař, -e, m.
stříbřiti, 3. mn. -ři
stříbro; stříbrný
stříbrovlasý
stříci, střehu, střezeš, 3. mn. střehou, *impt.*

střez, **střezte** (*nikoli střez, střezte*), *přech.*
střeha, -ouc, *příčestí*
střehl, *trp.* střezem; *místo tohoto slovesa vyskytá se ve spisích novějších novotvar* střeziti, střezím
stříci, střihu, střizeš, *atd.*, zastaralo a nahrazuje se *opětovacím* střihati, střihám
střída; střídka
střídati
střídový; střídmost, -í, ž.
střih, -u, m.
střihač, -e, m.; střihačský
střihati; střihnouti; střihadlo
střík, -u, m.
stříkač i střikač, -e, m.; střikačka, střikačka
stříkadlo
stříkanice, ž.
stříkati; stříkavý; stříkací
stříknouti, stříknouti
stříl, -u, m., *nežit, bolest v zubech nebo v hlavě*
stříletí, 3. mn. střílejí, *impt.* -ej, *přech.* -eje, -ejíc
střílna
střílový, střílný
střín, -u, m., *slaboučký* led, stříž
střípek, -pku, m.
střískati
střísniti, 3. mn. -ní
stříška, střecha
stříti, zastříti *atd.*, *praes.* stru, střeš, 3. mn. strou
střívko
střízlik, -a, m.
střízlivý; -ost, -í, ž.; střízlivěti, 3. mn. -ějí

stříž, -e, ž., 1. čas *stříhání* ovčí; 2. *tvorící se* led, střín
střížek, -žka, m., pták
střížiti se, stříží se *po vléci*, o vodě
střížný
strkání, -í, *stř.*
strměti, 3. mn. -mí
strofa
strojírna
strojník, -a, m.
strouha, nebo struha, struhou, struh, struhám, struhách, struhami
strouhati, strouhám, -áš, *impt.* strouhej *atd.*; zastaralé strouži, -žeš, *impt.* struž
strpěti, 3. mn. -pl
stručný
studiti, 3. mn. studí, *příč.* stužen
struhátko
strůjce, -e, m.; vok. -ce!
strůje; strůjný
strůmek, stromek, -mku, m.
struna; strunný
strusná moucha
stružka, strouha
strýc, -e, m.
strych, -u, m.
strychnin, -u, m.
strýna, teta
stržeň; strženní
stržiti, 3. mn. -ži
stůček, -u, m., *stok*
studánka, studénka
studenka, zimnice
student, -a, m.; studentský
studium, -ia, *stř.*; studijní
stuha
stůl, stolu, m.

stupátko	sudlice , ž.; sudličník, -a, m.	řeti; 3. mn. -ejí; svařenina
stupeň , -pně, m.; stupínek; stupníček, -čku, m.	sudovina	svářiti se , 3. mn. -ří se; svárlivý
stužka ; stužkář, -e, m.	sudý	svat , -a, m.
-ství a -stvo , s rozdílem u významu, jehož třeba šetřiti § 21	Suez , -u; suezský	svatba
stvíti se v. stkvíti se	suffragán , -a, m.	svatebčan , -a, nom. mn. -ané, m.; svatebník, -a, m.
-stvo v. -ství	suchar , -u, m.; suchárek, -rku, m.	svátek , -tku, m.; sváteční
stvol , -u, m.	suchopár , -u, m.; suchopárný	sváti , svěji, svál, svát, svátý
stvořitel , -e, m.	sukcessivní , postupný	svatka , ž. (svat)
stvrditi , 3. mn. -dí, přič. stvrzen	sukno ; sukénko nebo sukýnko	svatodušní
stvrzení , -í, stř.; stvrzenka	sůl , soli, ž.	svatojanský
stvůra	Sulislav , -ě, ž. jm. místní: do Sulislavě atd.	svatojirský , -jirský
stýblo m. stéblo, -a stř.; příjm. Stýblo gen. -y, vlivem gramm. též -a, dat. lok. -ovi, akk. -o a také -u, instr. -em a také -ou § 39	sultán , -a, m.	svatokrádce , -e, m., vok. -ce! svatokrádež, -e, ž.
styčný , stýkající se	suma , summa; sumička	svatopetrský
styděti se , 3. mn. -dí se	sup , -a, m.; supí	svatost , -i, ž., svatý stav — svátost, -i, ž., sedmero svátostí
stydnouti , přič. stydl	superintendent , -a, m.	svatováclavský
styk , -u, m.	supinum § 74	svatovítský
stýskal , -a, m.	suplikace , suppl-, ž.	svatý , světější
stýskati , stýskám, -áš, impt. stýskej, přech. stýskaje; zastar. praes. stýšti, -eš, impt. styšt, přech. stýště, -ic	suplovati	svázati , sváži, impt. svaž
subjektivní	surovina	svazek , -zku, m.; svazkový
subskripce , ž.	surrogát , -u, m.	svážeti , 3. mn. -ejí; svážka
substrát , -u, m.	suspendovati	svěcení , -í, stř.
subtilný , jemný	suše , sušeji	svědčiti , 3. mn. -čí
súčastniti se , lépe zúčastniti se	suširna	svědectví , -í, stř.
súčtovati	sušší , kompt. od suchý	svedení , -í, stř.
sud , -u, m.; soudek, -dku, m.	sůti , spu, speš atd., zaniklo a nahrazeno opětovacím sypati	svěděti , 3. mn. -dí; svědění, -í, stř.
sudba	sutina , ssu-, zřícenina	svědkyně , ž.
sudí , gen. akk. spravedlivého sudí n. sudího atd. § 45	sutý , sypaný	svědomí , -í, stř.; svědomitý
sudič , -e, m.; Sudičky	sůva , sova	svéhlavý ; svéhlavec, -vce, m.
sudílek , -lka, m.	sužování , -í, stř.	svekruše , švekruše, ž.
	svačina	svémyslník , -a, m.
	sváda , svádou, hádka	svépomoc , -i, ž.
	svadba , lépe svatba	svéprávný
	sváděti , 3. mn. -ějí	svěrací
	svaditi se , 3. mn. -dí se	svěradlo
	svádný , svárlivý	
	svah , -u, m.	
	sváletí , 3. mn. -ejí	
	svalník , -u, m., rostlina	
	svár , -u, m.	
	svářiti , 3. mn. -ří; svá-	

svěrák, -u, *m.*
sveřepý
svěřiti, 3. *mn.* -ří
svěsiti, 3. *mn.* -sí, *impt.*
 svěs, *příč.* svěšen, -ý
svěsti, svedu
světák, -a, *m.*; světačka;
 světáctví, -í, *stř.*
světélko; světélkovati
světluška
světnice, *ž.*; světnička
světoběžnický
světovládce, -e, *vok.* -ce!
m.; světovládkyně, *ž.*
světský
světštěti, 3. *mn.* -ějí
světýlko
svévole, *ž.*; svévolný;
 svévolník, -a, *m.*; své-
 volnice, *ž.*
svézákonný
svězti, svezu, *příč.* sve-
 zen
svěží
svíce, *ž.*, *instr.* svící,
gen. mn. svéc i svic,
dat. svícím, *lok.* svících
atd.
svícen, -cnu; svícnař,
 -e, *m.*
svícení, -í, *stř.*
svíčka; svíčkový
svíčkář, -e, *m.*; svíč-
 kářství, -í, *stř.*
Svidnice, *gen.* -ce, *ž.*
svíjeti se, 3. *mn.* -ejí se
svině, *ž.*; svinka i sviňka;
 sviňař, -e, *m.*
sviní, ze *svině*; sviňský
svinouti
svirati; svírání, -í, *stř.*
svislý
svist, -u, *m.*, svištění,
 na *př.* větru
svišť, -ě, *m.*
svišťeti, 3. *mn.* -ští
svit, -u, *m.*

Svitava (řeka); Svitavy
 (město), *ž. mn., gen.*
 ze Svitav
svítati; svítání, -í, *stř.*
svítek, -tku, *m.*
svíti, svíji, -eš, *impt.*
 svíj, *příč.* svil, svit
svítilna
svítiti, 3. *mn.* svítí;
impt. svěť, *nověji* sviť!
příč. svícen
svítivost, -i, *ž.*
svitnouti, *příč.* svitl
svitný
svitý, svinutý
svízel, svizele, *m. i ž.*
svlačec, -čce, *m.*
svláček, -čku, *m.*
svláčeti, 3. *mn.* -ejí
svlažení
svléci, svleku, svlečeš,
 3. *mn.* svlekou, *impt.*
 svlec
svlékati, svlíkati; svle-
 kač, -e, *m.*
Svoboda, mužské *přítjm.*,
gen. -y, *dat.* -ovi *atd.*
 § 39
svobodomyslný
svobodství, -í, *stř.*
svoditi, 3. *mn.* svodí;
příč. svozen *zastar.*,
 za to svoděn
svodník, -a, *m.*, *svůdce*
svolati; svolávací
svoliti, 3. *mn.* -lí
svor, -u, *m.*
svorník, -u, *m.*
svornomyslný
svozi, 3. *mn.* svozí,
impt. svoz, *příč.* svožen
svrabovitý
svraštěti (*podmětné*), 3.
mn. -ějí — svraštiti
 (*předmětné*), 3. *mn.*
 svraští
svrběti, 3. *mn.* sverbí

svrhnouti, *příč.* svrhl
svrchní; svrchník, -u, *m.*
svůdce, -e, *m.*, *vok.* -ce!
svůdník, -a, *m.*; svůd-
 nice, *ž.*
svůj, svá, své *n.* svoje,
gen. svého, své, svého
atd. § 62, 6
sýc, -e, *m.*; sýček, -čka,
m.
syčeti, 3. *mn.* -čí
sychrati; sychravý
sykati; sykání, -í, *stř.*;
 sykavka
sýkora; sýkorčí, ze *sý-*
korky
sykot, -u, *m.*
syllogismus, -ismu, *m.*
Sylvius, -ia, *m.*
symbol, -u, *m.*
symfonie, *ž.*
symmetrie, *ž.*, *souměr-*
nost
sympathie, *ž.*
symptom, -u, *m.*
syn, -a, *m.*; synáček,
 -čka, *m.*
synagoga
synoda
synonymika; synonym-
 ní, *souznačný*
synopse, *ž.*, *přehled*
synovkyně, *ž.*
syntaxe, *ž.*
synthese, *ž.*
sypati, sypu, -eš, 3. *mn.*
 sypou, *impt.* syp, sypte;
novotvary sypám, -áš...,
 sypej..., *přech.* sypaje,
 -ajíc
-sýpati ve *složeninách*,
 na *př.* nedokon. posý-
 pati, zasýpati *atp.* proti
 dokon. posypati, zasy-
 pati *atd.*
sýpka
sypký

sypný
sýr, -a, *m.*; sýrek, -rku, *m.*
Syrakusy, -us, *ž. mn.*
sýrař, -e, *m.*; sýrařka;
sýrařství, -í, *stř.*
syrec, -rce, *m.*; syreček,
-čku, *m.*
syřidlo
Syrie, *ž.*; syrský
syrnatý, syrný (*sýr*)
syrovátka
syrovina, surovina
syrový, *nevařený*, *na*
př. syrové maso
sýrový; sýrovitý (*sýr*)
syrup, *těž syrob*, -u, *m.*
sysel, -sla, *m.*; syslik,
-a, *m.*; syslový
system, systém, -u, *m.*;
systemisovati
syt, sytý
syťiti, 3. *mn.* syťi, *příč.*
sycen
sžici, sežhu, sežžeš, 3.
mn. sežhou, *impt.* sežzi,
sežzete, *přech.* sežha,
-ouc, *příč.* sžehl, se-
žhla *atd.*, *srov.* žici,
žhu; *zastaralo a na-*
hrazuje se slovesem
spáliti
sžiti, sežnu, *v.* sežiti
sžiti, sžiji, -eš, *impt.*
sžij, *příč.* sžil, sžit

Š.

šábes, -esu, *m.*
šablona; šablonovitý
šafář, -e, *m.*
šafrán, -u, *m.*
šakal, -a, *m.*
šál (*shawl*), -u, *m.*
šalba
šálek, -lku, *m.*
šáliti, 3. *mn.* -lí, *impt.*

šal; šálivý; šalič, -e,
m.; šalitel, -e, *m.*
šalování
šalvěj, -e, *ž.*
šarapatka
šarlach, -u, *m.*, *spála*
šarlat, -u, *m.*; šarlatový
šarlatán, -a, *m.*; -ství,
-i, *stř.*
šarpie (*charpie*), *ž.*
šarvátka
šarže, *ž.*
šaškář, -e, *m.*
šátek, -tku, *m.*; šáteček,
-čku, *m.*
šavle, *ž.*; šavlička
šedesát, od šedesáti let,
před šedesáti lety *atp.*
§ 66, 5
šedesátník, -a, *m.*
šedivěti, 3. *mn.* -ějí
šelmovství, -í, *stř.*
Šemík, -a, *m.*
šenkýř, -e, *m.*
šeptati, šeptám, -áš . . .,
impt. šeptej, *přech.* še-
ptaje, -ajíc; *tvary za-*
staralé: praes. šepci,
-eš . . ., *impt.* šepci,
-cete, *přech.* šepce, -íc
šeřík, -u, *m.*
šermíř, -e, *m.*; šermírna
šest, ze šesti set, se šesti
sty *atp.* § 66, 4
šestidílný
šestistěnný
šestistranný
šestitisící
šestnáct, -cte, od šest-
nácti let, před šestnácti
lety *atp.* § 66, 5
šestnáctka
šev, švu, *m.*; šviček, -čku,
m.
ševcovství, -í, *stř.*
ševčík, -a, *m.*
šibalství, -í, *stř.*

šibenice, *ž.*; šibeničník,
-a, *m.*
šibřinky, -ek, *ž. mn.*
šici, *k šití*
šička
šiditi, 3. *mn.* -dí, *příč.*
šizen; šidba
šidlo, *někdy také* šídlo;
šidélko; šidlář, -e, *m.*
šije, *ž.*
šik, -u, *m.*; šikovati
šikmý,
šílenec, -ence, *m.*
šíleti, 3. *mn.* -ejí; ší-
liti, 3. *mn.* -lí, *impt.*
šil
šilhati; šilhavý; šilhán,
-a, *m.*
šilink, -u, *m.*
šindel, -dele, *m.*; šinde-
láš, -e, *m.*
šinouti
šíp, -u, *m.*; šípek, -pku, *m.*
šipka
šípkový (*keř*)
širák, -u, *m.*
šíře, šíř, *přísl. slove*
šíře, šíř, *ž.*, šířka
šířina, šířka
šířiti, 3. *mn.* -ří, *impt.*
šíř; šířitel i šířitel,
-e, *m.*
šířka
širočina
široký
širý, širošířý
šišák, -u, *m.*
šišlavý
šití, -í, *stř.*
šiti, šiji, -eš, *impt.* šij,
příč. šil, šit
šizení, -í, *stř.* (*šiditi*)
škádlení, -í, *stř.*
škádlivý
škála
škapulír, -e, *m.*
škarpa

šklubati, škubati, v. skubati	špuliti, 3. mn. -lí	štítový; -ovitý
škořápka, lépe skořápka	šrák, -u, m.	štkáti
škrabati, škrábati; škrábnouti	šrám, -u, m.	štola
škrabátko	šrapnel, -u, m., dělová koule	šťovík, -u, m.; šťovíkový
škubánky, gen. -nek i -nkův, ž. i m. mn.	šrůtka	štváč, -e, m.
škubati, skubati	štáb, -u, m.; štábní	štvání, -í, str.
škůdce, -e, m., vok. -ce! škůdník, -a, m.; škůdnice, ž.	štafeta, rychlý posel	štváti, štvu, štveš, 3. mn. štvou, impt. štvi, štvěte, přech. štva, štvouc, příč. štval
škvár, -u, m.; škvára	šťárati	Štyrsko; styrský
škvaření	šťastný	šuměti, 3. mn. -ějí; šumivka
škytavka	šťáva; šťavnatý	šupina
šlapati, šlapu, -eš, 3. mn. šlapou a šlapám, -áš, 3. mn. šlapají; impt. šlapěj, přech. šlapaje, -ajíc	štedrost, -i	šupka
šlápnouti, příč. šlápl	štěňátko	šustěti, 3. mn. -stí; šustění, -í, str.
šlepeje, -e, ž.	Štěpán, -a, m.	švabach, -u, m.
šlichta	štěpař, -e, m.; štěpařství, -í, str.	Švábsko; švábský
šmárati, čmárati	štěpnictví, -í, str.	švadlí, gen. -i atd. jako paní; zastaralé, za to švadlena
šmátrati	šterbina; šterbinka	švadrona
šmytec, -tce, m., lépe smyčec, -čce, m.	štěstí, -í, str.	švagnoství, -í, str.
šňupati; šňupec, -pce, m.	Štětin, -a, m.	švarný
šňůra; šňůrka	štětina; -ář, -e, m.	Švéd, -a, m.; Švédka; švédský
špalir, -u, m.	štíhlý; -ost, -í, ž.	švih, -u, m.
špenát, -u, m.	štika; štička	švihák, -a, m.; švihácký
špendlík, -u; špendlíkář, -e, m.	štilec, -lce, m.	švihnouti; švihati
špice, ž.	štipadlo	švitořiti; švitořivý; švitořný; též švit-
špičák, -u, m.,	štípanec, -nce, m.	švižný, chybně svižný
špína; špiniti, 3. mn. -ní	štípati, štipu, -eš... a štipám, -áš... , impt. štipej, přech. štipaje, -ajíc; štipavý	Švýcar, -a, m.; švýcarský
špinavěti, 3. mn. -ějí	štipec, -pce, m. = štipek, -pku, m. = štipka, špetka	
špinka	štípiti, 3. mn. -pl, impt. štěp, příč. štípen; štípení, -í, str.	
špitál, -u, m.; špitálník, -a, m.	štíplavý	
špiže, ž.; špižirna	štípnouti, příč. štípl	
šplíchatí	štír, -a, m.	
šprým, -u, m.; šprýmek, -mku, m.	štířiti, 3. mn. -ří	
šprýmař, -e, m.	štírka, vodní vlašťovka	
šprýmovati; šprýmovník, -a, m.	štíť, -u, m.; štítař, -e, m.; štítek, -tku, m.; štítkový; štítnatý	
	štítití se, 3. mn. -tí se, impt. štíť se; štítení	
	štítonoš, -e, m.	

T.

tabáčník, -a, m.; -nický
tabella; -ární
tábor, -u n. -a, m.
Táborita, -y, m.; táborit-ský
tabule, ž.
-táceti v. potáceti
-táčeti, otáčeti, atp., 3. mn. -ejí, impt. -ej, přech. -eje, -ejíc

tahadlo
tahati i táhati; tahání
i táhání; tahananice
tahavost, -i, ž.
táhlo, řetěz stahující vůz
táhlý
táhnouti, příč. táhl, ta-
žen
táhnuti, -i, str.
tajnuštkář, -e, m.
tajný
tajuplný, slovo nové,
chybně utvořené, ale
ujaté; nikoli tajuplný
také, taky; taktěž
taktika
talár, -u, m.
talíř, -e, m.; talířový
talisman, -u, m.
talmud, -u, m.
tambor, -a, m.
tamburina
tamější, nikoliv -mn-
tamní, ale tamější
tančírna
tání, -í, str.
tanutí, -í, str.
tápati; tápání
-tápěti, zatápěti, potá-
pěti atp., 3. mn. -ějí,
impt. -ěj, přech. -ěje,
-ějic
tapirovitý
tasiti, 3. mn. -si, impt.
tas, příč. nov. tasen
taškář, -e, m.; taškář-
ství, -í, str.
táti, taji, -eš, 3. mn.
taji, impt. taj, přech.
taje, taje, příč. tál,
podst. jm. tání
tatiček, -čka, m.
tatrmánek, -nka, m.
Tatry, Tater, ž. mn.;
tatranský
fatý od tnu, títi
tavír, -e, m.

taxa i taksa, -y, ž.;
taxátor, i -ks-, -a, m.
tázací
tázati (se), táži, impt. taž
tažný
téci, teku, tečeš, 3. mn.
tekou, impt. tec, tecte
tehda, tehdaž, tehdy;
tehdejší
-tel, podst. jm. s tou
příponou § 17; množ.
akk. -tele: přátelé, ka-
zatele, obyvatele, ni-
koli -tely, množ. instr.
-teli: přáteli, kazateli,
obyvateli, nikoli -tely
§ 31
telefon, -u, m.
telegram, -u, m.
teleskop, -u, m., daleko-
hled
těličko
tellurium, -ia, str.
tělnatěti, 3. mn. -ějí
tělocvik, -u, m.; tělo-
cvičný; -ična
témě, temene, str.; te-
ménko; temenní
téměr
temnice, ž.
templář, -e, m.
Temže, ž., řeka
teneto, -a, str.; množ.
č. tenata, tenat atd.
teničský; tenoučský
tenkrát
tenký, tenší i tenčí
tenor, -u, m.; tenorista,
-y, m.; tenorový
tentýž, tatáž, totéž, v.
§ 62, 4
tepati, tepu, -eš a tepám,
-áš, impt. tep a tepej,
přech. tepa, -ouc, a te-
paje, -ajic; jsou tu
vlastně slovesa dvě:
tepu a tepám atd.

Teplíce, ž. pomnož. jm.
místní: gen. Teplic,
dat. Teplicím a Tepli-
cům (podle Lobkovi-
cům), lok. v Teplicích,
instr. Teplicemi. Obec-
né jméno jedn. teplíce
bylo = teplé vřídlo,
teplá lázeň; jeho tvar
množ. vzat za jméno
místní
teploučský
teprv, teprve, nikoli -vé
terasa
tercetto, -a, m.
Teresie, ž.; Tereza
termín, -u, m.
terpentýn, -u, m.
teritoriální
terrorisovati
tesák, -u, m.
tesař, -e, m.; tesařík,
-a, m.; tesařský; -ství,
-i, str.
tesati, teší, -eš, 3. mn.
teší, impt. teš, přech.
teše, -ic; novotv. tesám
atd.
tesklivý
test, -ě n. -i, m.
Těšín, -a, m.; těšínský
tětí, subst. ze sl. tnu,
títi
Tetín, -a, m.
tětiva
tetřeví, z tetřeva
tetřívěk, -vka, m.
text, též tekst, -u, m.
těž
těžba
těžce
těžiště, -iště, str.
těžkomyslný
těžký, těžší
Thalia, gen. -ie, ž.
thé, neskl. str.
theatrální

thema , -ata i -atu, <i>stř.</i>	tněte; <i>přech. přít.</i> tna,	tolerance , <i>ž.</i> ; -anční
theologie , <i>ž.</i>	tnouc; <i>part. min.</i> tal,	tolik , <i>neurč. čisl.</i> ; tolik
theorie , <i>ž.</i>	ťav, řat, <i>podst. jm.</i> těti	lidí, od tolika lidí, k to-
thermometr , -u, <i>m.</i> , <i>te-</i>	titul , -u, <i>nebo</i> -e, <i>m.</i>	lika lidem <i>atd.</i> § 71;—
<i>ploměr</i>	tíže , <i>ž.</i>	tolikrát
thesis , these, <i>ž.</i>	tížití , 3. <i>mn.</i> -ži	tolikátý
tehán , -a, <i>m.</i>	tkáč , -e, <i>m.</i>	tolikéž
tchoř , -e, <i>m.</i>	tkadlec , tkalce, <i>m.</i> ;	Tomáš , -e, <i>m.</i>
tehyně , <i>ž.</i>	tkalčík, -a, <i>m.</i>	Tomášů , <i>příjmení, gen.</i>
-ti, <i>koncovka inf.</i> § 73, 1	tkadlectví , -í, <i>stř.</i> ; tkal-	-ů <i>atd.</i> , <i>neskloňováno</i>
tihle , <i>ž.</i> , <i>kleče u pluhu</i>	covina	§ 54
tihnouti , <i>přítč.</i> tihl	tkanice , <i>ž.</i> ; tkanička;	Tomšů , <i>příjmení, gen.</i>
tíhota	-ář, -e, <i>m.</i>	-ů <i>atd.</i> , <i>neskloňováno</i>
tichý , tišší; ticho, zticha	tkáti , tkám, -áš, 3. <i>mn.</i>	§ 54
tikati ; tikot, -u, <i>m.</i>	-ají, <i>impt.</i> tkej, <i>přech.</i>	
tílko	tkaje; <i>tvary bývalé</i>	
tinktura	<i>praes.</i> tku, <i>tčeš atd.</i>	
tintěra , titěra	<i>zanikly</i>	
tipec , -pce, <i>m.</i> , <i>hmyz</i>	tlíti , tlím, -íš, 3. <i>mn.</i>	
tipec i tipec, -pce, <i>m.</i> ,	-ejí, <i>impt.</i> tlej, <i>přech.</i>	
<i>nemoc slepičí</i>	tleje, tlejíc	
tiple , -ete, <i>stř.</i> , <i>kuře</i>	tklivý	
tiplice , <i>ž.</i> , <i>hmyz</i>	tkvíti , tkvím, 3. <i>mn.</i>	
tis , -u, <i>m.</i>	-tkví	
Tisa	tlapa	
tíseň , -sně, <i>ž.</i>	tlouci , tluku, tlučeš, 3.	
tisíc , <i>množ. gen.</i> : pět	<i>mn.</i> tlukou, <i>impt.</i> tluc,	
tisíc, z těch tisícův	tlucte, <i>přech.</i> tluka,	
§ 66, 7; — tisícový,	-ouc, <i>přítč.</i> tloukl, <i>trp.</i>	
tisícronásobný	tlučen	
tisící ; tisícina; tisíciletí,	tloušťka	
-í, <i>stř.</i>	tlumočník , -a, <i>m.</i>	
tisíckrát	tlupa	
tisícovka	tlustý , tlustší	
tiskař , -e, <i>m.</i> ; -ství, -í,	tmář , -e, <i>m.</i> ; -ství, -í, <i>stř.</i>	
<i>stř.</i> ; -árna	tmel , -e, <i>m.</i>	
tisknouti , <i>přítč.</i> tiskl,	tměti , tmím, 3. <i>mn.</i> -ějí;	
tištěn	tměl	
tísňiti , 3. <i>mn.</i> -ní	tnouti , <i>v.</i> titi, tnu	
tiše , tišeji	toast (čti tóst), -u, <i>m.</i> ,	
tišiti , 3. <i>mn.</i> -ší	<i>přípítek</i>	
tišší (<i>tichý</i>)	Tobiáš , -e, <i>m.</i>	
titán , -a, <i>m.</i> ; -ství, -í,	Točník , -a <i>m.</i>	
<i>stř.</i>	toileta (oi čti oa)	
titěra ; titěrný	Tokaj , -e, <i>m.</i> ; tokajský	
títi , <i>nikoli řati</i> ; <i>praes.</i>	tolar , -u, <i>m.</i> ; tolárek,	
tnu, -eš; <i>impt.</i> tni,	-rku, <i>m.</i>	

třapec , -pce, <i>m.</i> ; třapco- vítý	trestati , trestám, -áš, <i>3.</i> <i>mn.</i> -ají, <i>impt.</i> trestej, <i>přech.</i> trestaje, -ajíc; <i>tvary zastaralé praes.</i> tresci, -eš, <i>3. mn.</i> tres- cí, <i>impt.</i> tresci, -ete, <i>přech.</i> tresce, -íc	trichina
trapézový	trestuhodný	trikolora
trapič , -e, <i>m.</i> ; trapitel, -e, <i>m.</i>	třešně , -ě, <i>ž.</i>	tříkrálový
trápiti , <i>3. mn.</i> trápí, <i>impt.</i> trap, <i>přech.</i> trápě, -íc	třetí	tříkrát
traplivý	třetihorní	tříletý
třas , -u, <i>m.</i> ; třasák, -u, <i>m.</i>	trh , -u, <i>m.</i>	tříliberka
třaseň , -sně, <i>ž.</i>	tři , <i>gen.</i> tři, <i>dat.</i> třem, <i>lok.</i> třech, <i>instr.</i> třemi; ode tří let (<i>nikoli</i> : od třech!), po třech letech § 66, 3	třílistý , troj- trillion, -u, <i>m.</i>
třaskavý	tři- i troj- (<i>ve slož.</i>)	třimati
třasořítka	trias , -ady, <i>ž.</i> , <i>trojice</i>	třináct <i>n.</i> -cte, od tři- nácti let, před třinácti lety § 66, 5
třásti , třasu <i>a také</i> třesu . . ., <i>impt.</i> třes, <i>přech.</i> třasa, -ouc, <i>příč.</i> třásl, <i>trp.</i> třesen, <i>podst.</i> <i>jm.</i> třesení, země-tře- sení, otřesení § 81	trias , -asu, <i>m.</i> , <i>triasový</i> útvár	třínohý ; třinožka; troj- trio , -a, <i>stř.</i> ; triolet, -u, <i>m.</i>
trať , -ti, <i>ž.</i>	tříbarvý	třípatrový , trojpatrový
tratiti , <i>3. mn.</i> -tí, <i>příč.</i> tracen	tříbiti , <i>3. mn.</i> -bí, <i>impt.</i> třib; třibidlo	Tripolis , -u, <i>m.</i>
tratoliště ,tratořiště, -iště, <i>stř.</i>	tribunál , -u, <i>m.</i>	třírohý
tráva , travou <i>atd.</i> ; — travina	tribut , -u, <i>m.</i>	třísáhový
travič , -e, <i>m.</i>	třicaterý	tříselnatý
trávití , <i>3. mn.</i> -ví, <i>impt.</i> trav	třicátník , -a, <i>m.</i> ; třicátý	tříseň , třáseň, <i>ž.</i>
travnatý	třicet , třiceti <i>n.</i> třicíti § 66, 5	tříska , třístička <i>a</i> třístička
travnice , <i>ž.</i> ; -ička	třicítiletý	třískati ; třísknouti
trávník , -u, <i>m.</i>	třicítka	třískot , -u, <i>m.</i>
trávnový ; trávnovitý	tříč , -e, <i>m.</i> , <i>kdo</i> tře	tříslo ; tříslan, -u, <i>m.</i> ; tříslovina
trčeti , <i>3. mn.</i> -čí	tříčtvrtní	třísnutí , <i>3. mn.</i> -ní
trdlo ; trdlíce, <i>ž.</i>	třída , <i>instr.</i> třídou, <i>atd.</i>	třístranný
tré , trého <i>atd.</i> § 69	třídenní	tříštiti , <i>3. mn.</i> -ti, <i>impt.</i> třišť
třebas i	třídílný , trojdílný	tříti , tru, třeš, <i>3 mn.</i> trou, <i>nikoli</i> tđu, tđou; <i>impt.</i> tři, třeťe, <i>přech.</i> tra, trouc
Třebíč , -e, <i>m.</i> ; třebíčský	třiditi , <i>3. mn.</i> -dí, <i>impt.</i> třidť	třítisící
třemen , -e, <i>m.</i> , střemen	třidlo	triumf , -u, <i>m.</i>
Trenčín , -a, <i>m.</i> ; tren- čanský	třidní ; třidnictví, -í, <i>stř.</i>	triumvirát , -u, <i>m.</i>
třeskutý	triennium , -ia, <i>tříletí</i>	triviální
trest , <i>ž.</i> ; <i>druhdy také</i> třešť, <i>pro rozdíl od</i> <i>mužsk.</i> trest; — <i>gen.</i> tresti <i>m.</i> trsti (<i>v jaz.</i> <i>knižném</i>)	Triglav , -u, <i>m.</i>	třízubec , trojzubec, -bce, <i>m.</i>
	trigonometrie , <i>ž.</i>	trmácti , <i>3. mn.</i> -ejí
	tříhlavý , troj-	trofeje , -í, <i>ž.</i>
	tříhranník , troj-, -u, <i>m.</i>	trochejský
	tříhvězdí , -í, <i>stř.</i> , troj-	troj- i tři- (<i>ve slož.</i>)
		Troja , <i>n.</i> Troje, <i>ž.</i> ; trojský

trojčlenný	truchle, -ic, <i>příč.</i> truchlil. — <i>Slovesa tato se matou, zejména bývají často impt.</i> truchli	tuleň , -eně, <i>m.</i> ; tulení, <i>z tuleně</i>
trojhranný	<i>m.</i> truchlej, <i>příd. jm.</i> truchlíci <i>m.</i> truchlejší, <i>příč.</i> truchlil <i>m.</i> truchlel	tulipán , -a, <i>m.</i>
troji, -iho atd.	truchlivěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	Tůma
trojitý	trůj , troje, troje, <i>zastaralé</i> , = troji § 68	tuna
trojjediný	trumf , -u, <i>m.</i>	tůně , -ě, <i>ž.</i>
trojlistek , -stku, <i>m.</i>	trůn , -u, <i>m.</i> ; trůniti; trůnní	Tunís , -u
trojnásobný	trup , -u, <i>m.</i>	tunnel , <i>obyč.</i> tunel, -u, <i>m.</i>
trojník , -u, <i>m.</i>	trupel , -ple, <i>m.</i>	tupěti , 3. <i>mn.</i> -ějí, <i>podmětné</i> : nože tupějí; tupiti, 3. <i>mn.</i> -í
trojosý	trus , -u, <i>m.</i>	tupoúhlý
trojsiran , -u, <i>m.</i>	trusek , trusku, <i>m.</i> (trousiti)	turban , -u, <i>m.</i>
trojstěnný	trůska , na <i>př.</i> trůska železa (<i>troska</i>)	Turčín , -a, <i>m.</i> ; Turek, -a, <i>m.</i> ; turecký
trojstranný	trvanlivý	tuři , <i>z tura</i>
trojúhelník , -u, <i>m.</i>	trychtýř , -e, <i>m.</i>	tuřín , -u, <i>m.</i>
tropický	tryl , -u, <i>m.</i> ; trylek, -lku, <i>m.</i>	Turkyně
troska	trysk , -u, <i>m.</i>	turnaj <i>n.</i> -ej, -e, <i>m.</i>
troubel , -ele, <i>m.</i> i <i>ž.</i>	tryska , <i>m.</i> trýstka, tréstka, <i>demin.</i> z trest	turněř , -e, <i>m.</i>
trousiti , 3. <i>mn.</i> -sí, <i>impt.</i>	trýzeň , -zně, <i>ž.</i>	tuš , -e, <i>m.</i> a <i>ž.</i> , černá barva
trus, <i>příč.</i> troušen, troušení	tryzna	tušiti , 3. <i>mn.</i> -ši; tušení,
trpaslík , -a, <i>m.</i> ; trpaslický; trpasličí	trýzniti ; tryznitel, -e, <i>m.</i>	tutlati [-í, <i>stř.</i>
trpělivý	tržiště , -iště, <i>stř.</i>	tuvikati , <i>tuhýkati</i>
trpěti , 3. <i>mn.</i> trpí, <i>impt.</i>	tučněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	tuze , tužeji i touž
trp, <i>přech.</i> trpě, -íc	tudiž	tužba
trpký	tudy	tužiti , 3. <i>mn.</i> -ží
třpyt , -u, <i>m.</i> ; třpytivý	tuha	tužka
třpytět se , <i>n.</i> třpytiti se, 3. <i>mn.</i> -tí se	tuhnouti , <i>příč.</i> tuhl	tvář , -e (-i <i>zastar.</i>), <i>ž.</i>
třtina	tuhý , tužší	tvářiti se , 3. <i>mn.</i> -ří se
trubice , <i>ž.</i> ; trubka; trubička	tuhýk , -a, <i>m.</i> ; tuhýkati	tvářnost , -i, <i>ž.</i>
trůčky , -ův (<i>troky</i> , <i>necky</i>), <i>m.</i> <i>mn.</i>	tuehnouti , <i>příč.</i> tuchl	tvaroh , -u, <i>m.</i> ; tvarůžek, -u, <i>m.</i>
trudnomyslný	Tuilerie (<i>vysl.</i> Tüilri), <i>ž. mn.</i>	tvrdiví , <i>affirmativní</i>
trudovatý	tuk , -u, <i>m.</i> ; tukovitý	tvrditi , 3. <i>mn.</i> tvrdí, <i>příč.</i> tvrzen
truhlář , -e, <i>m.</i>	tuknutí , -í, <i>stř.</i>	tvrdšíjny
truchleti = <i>truchlivu býti</i> , truchlím, -íš, 3. <i>mn.</i> truchlejší, <i>impt.</i> truchlej, truchlejte, <i>přech.</i> truchleje, -ejíc, <i>příd. jm.</i> truchlejší, <i>příč.</i> truchlel; — a truchliti = <i>truchlivým činiti</i> , truchlím, -íš, 3. <i>mn.</i> truchlí, <i>impt.</i> truchli, truchlete, <i>přech.</i>	tulačiti	tvrdý , tvrdší
	tulák , -a, <i>m.</i> ; tuláctví, -í, <i>stř.</i>	tvůj , tvá, tvé <i>n.</i> tvoje, <i>gen.</i> tvého, tvé, tvého <i>atd.</i> § 62, 6
		tvůrce , -e, <i>m.</i> , <i>vok.</i> -ce! tvůrkyně
		ty , <i>gen.</i> tebe, někdy tě: bojím se tě <i>atp.</i> ; <i>dat.</i> tobě a ti, <i>lok.</i> tobě, <i>instr.</i> tebou § 61

tyč, -e, *ž.*; **tyčka**; **tyčinka**
tyčiti, 3. *mn.* -čí
týden, *gen.* týdne, *dat. lok.* týdnů *n.* týdny..., *nebo gen.* téhodne, *dat. lok.* téhodnu, téhodny *atd.* § 51
týdenní; **týdenník** *i* **týdeník**, -u, *m.*
týdnový
tyfus, -fu, *m.*
tygr, -a, *m.*; **tygřice**, *ž.*
tykač, -e, *m.*
tykadlo
tykati, *říkati* ty
týkati se
tykyta
týl, -a, *m.*; **týlní**
tymián, -u, *m.*
týn, -u, *m.*, *ohrada*, *tvrz*; *týniti*, *ohraditi*
typický
typograf, -a, *m.*
tyran, -a, *m.*; -ství, -í, *stř.*
týrati
Tyroly, Tyrol, -ům, *m. mn.*; **tyrolský**
tyrrhenský
týti, *tyji*, *tučněti*
týž, *táž*, *těž*, *gen.* téhož, *těž*, *téhož atd.* § 62, 3

U.

u, *předl.*, = *při atp.*, *lat. apud*, *na př.* u města, u vody, u kostela, u okna *atd.* — *Jiné jest u = v*, *ve*, *oprávněné jen v jistých případech, na př.* u městě = *v městě*, u vodě = *ve vodě*; *o tom v.* § 9, 3
ú *kdy píšeme* § 7
ů *kdy píšeme* § 6

-u, *koncovka 1. os. jedn.*
§ 78
uběhlý
úběl, -e, *m.*
ubezpečení, -í, *stř.*
ubíhati
ubíjeti, 3. *mn.* -ejí
ubíráti
ubiti, *těž* ubiti; *ubiji*, -eš, *impt.* ubij, *příč.* ubil, ubit
ublátiti, 3. *mn.* -tí, *impt.* ublať, *příč.* ublácen
ubližiti, 3. *mn.* ublíží, *impt.* ubliž; — *ubližovati*
úbočí, -í, *stř.*
ubohý
úbor, -u, *m.*; **úborek**, -u, *m.*
ubožátko
ubrání, -í, *stř.*
ubrániti, 3. *mn.* -ní, *impt.* ubraň
ubрати, *uberu*, *uběřeš n.* ubereš *atd.* § 88
ubrus, -u, *m.*
ubylý
úbytě, -í, *ž. mn.*
úbytek, -u, *m.*
ubýti, *ubudu*, *ubyl*
ubytovati
ubývati
ucítiti, 3. *mn.* -tí, *impt.* uciť
ucpávka
úcta
uctění, -í, *stř.*
uctiti, *těž* uctíti, 3. *mn.* uctí
uctívati; *uctívání*
uctivý; *uctivost*, -í, *ž.*
učaditi, *příč.* učazen; *učazený*, *učadlý*
účast, -í, *ž.*; *účastenství*, -í, *stř.*

učedlník, *učedník*, -a *m.*; *z býv.* *učenník*
účel, -u *atd.*, *podle vz.* dub
učelivý
učeň, *učně*, *m.*
učenec, -ence, *m.*
učenník (*zastar.*), *viz* *učedlník*
účenost, -í, *ž.*
účes, *úcesu*, *m.*
účet, *úctu*, *m.*; *účetní*
učiliště, -iště, *stř.*
účin, -u, *m.*; *účinek*, -u, *m.*
účinkovati
účinnlivý; -ost, -í, *ž.*
účinný
učiti, *učím*, 3. *mn.* *uči*
učíti, *nikoliv učiti*; *praes.* *učiji*, -eš, *impt.* *učij*, *příč.* *učil*, *učit*
účtovati
úd, -u, *m.*
údaj, -e, *m.*
událý; *událost*, -í, *ž.*
udati, *udám*; *udání*, -í, *stř.*
udáti se; *událo se*
udatný
udavač, -e, *m.*; -ství, *stř.*
udávati; *udavatel*, -e, *m.*
udávití, 3. *mn.* -ví, *impt.* *udav*
úděl, -u, *m.*; *údělný*
úder, -u, *m.*
udice, *ž.*; *udička*
udidlo
udíleti, 3. *mn.* -ejí
udírna
uditi, 3. *mn.* *udí*, *příč.* *uzen*
údiv, -u, *m.*
údobí, -í, *stř.*
údolí, -í, *stř.*; *údolina*; *údolní*

udrati, uderu, uděřeš *n.*
 udereš *atd.* § 88
udřiti, *nikoliv* udřiti;
praes. udru, udřeš, 3.
mn. udrou, *impt.* udři,
přech. udra, -ouc, *příč.*
 'udřel, udřen
udržeti, 3. *mn.* -ži
udusiti, 3. *mn.* -sí, *impt.*
 udus, *příč.* udušen, -i
udýchaný
uhájiti, *roz.* uhaj
úhana
uháněti, 3. *mn.* -ěji
uhasiti, *příč.* uhašen, -i;
 uhašeti, 3. *mn.* -ejí;
 — uhasil, uhašel *jsem*
oheň, a oheň uhasl
uhel (*hornina, k topení*),
gen. uhle, *dat.* uhli *atd.*,
podle vz. meč
úhel (*v měřictví*), *gen.*
 úhlu, *dat.* úhlu *atd.*,
podle vz. dub
uhelnatý
uhelnice, *ž.*, komora na
 uhli
úhelnice, *ž.*, nástroj,
jímž se měří úhly
uhelníček, -u, *m.*
úhelník, -u, *m.*, úhelný
 kámen
Uher, -a, *mn.* Uhři, *m.*
 (národ); — Uhry, (*ze-*
mě) *v.* Uhry; uherský
uherština
úhlavní
úhledný
uhlí, *gen.* -í *atd.* *podle*
znamení; nikoli uhlího
atd.
uhlídati
uhlík, -u, *m.*
uhlíř, -e, *m.*; uhlířka;
 uhlírna
úhloměr, -u, *m.*
úhlostroj, -e, *m.*

uhlovodík, -u, *m.*
uhlový, *od uhle* — úhlo-
 vý, *od úhlu*
uhniti, *těž* uhniti; *praes.*
 uhniji, -eš, *impt.* uhnij,
příč. uhní
uhnízditi se, 3. *mn.* -dí
 se; *příč.* uhnížděn, *nov.*
 -zděn
uhoditi, 3. *mn.* uhodí,
příč. uhozen
úhona
uhoniti, 3. *mn.* -ní
úhor, -u, *m.*
úhoř, -e, *m.*
uhořeti, 3. *mn.* -ří
uhostiti, 3. *mn.* uhostí,
příč. uhoštěn
úhoz, -u, *m.*
uhození, -í, *stř.*
úhrabky, -ův, *m. mn.*
úhrada
uhraditi, 3. *mn.* uhradí,
příč. uhrazen, *neprávem*
 uhrazen
uhřáti, uhřeji, -eš, *impt.*
 uhřej, *příč.* uhřál, uhřát
zastar. uhřán
úhrn, -u, *m.*; úhrnný
Uhry, *gen.* z Uher, *dat.*
 k Uhrům *n.* -ám, *lok.*
 v Uhřích *n.* Uhrách,
instr. Uhry *n.* Uhrami
 § 32
uhrýzati, -ám, — a u-
 hrýzti, uhryzu
uhýbati
ucháč, -e, *m.*
uchazeč, -e, *m.*
ucházeti se, 3. *mn.* -ejí
uchlácholiti
ucho, *dvoj. nom. akk.*
 uši, *gen.* uší, *instr.*
 ušima; *dat.* k uším,
lok. v uších § 29 a 34
úchrana

uchrániti, 3. *mn.* -ní,
impt. uchraň
uchvácení, -í, *stř.*
úchvatný
uchýliti se, 3. *mn.* -lí se,
impt. uchyl se; uchylka;
 úchylný
ujec, ujce, *m.*
újezd, -u, *m.*
ujezditi, 3. *mn.* ujezdí,
příč. uježděn
ujídati
ujímati; ujímání, -í, *stř.*;
 ujímač, -e, *m.*; ujímatel,
těž ujímatel, -e, *m.*
ujísti, ujím, 3. *mn.* ujeď,
přech. ujeda, -ouc;
 ujedl, ujeděn
ujistiti, 3. *mn.* ujistí,
impt. ujist, *příč.* ujistěn
ujíti, ujdu, ušel
ujma, újma
ujmouti, *nikoli* ujati;
praes. ujmu; *part.*
 ujma a ujal, ujav, ujat
ukájeti, 3. *mn.* -ejí
úkaz, -u, *m.*
ukázati, ukáži, *impt.*
 ukaž
ukazatel, -e, *m.*
ukázka
ukazovák, -u, *m.*
úklad, -u, *m.*; úkladný
ukladač, -e, *m.*
úklid, -u, *m.*; úklidný
ukliditi, 3. *mn.* -dí; *příč.*
 uklizen; -í, *stř.*
uklinovati
uklizený (*ukliditi*)
uklízeti, 3. *mn.* -ejí
úklona
úklonnost, -í, *ž.*
úkoj, -e, *m.*; úkojný
ukojitelný
úkol, -u, *m.*
ukolébati, ukolíbati
ukolébavka

úkon , -u, <i>m.</i>	ultimatum , -ta, <i>stř.</i>	<i>praes.</i> umru, umřeš, <i>3.</i>
úkor , -u, <i>m.</i> ; úkorný	Ulysses , <i>spr.</i> Ulixes	<i>mn.</i> umrou, <i>impt.</i> umři,
úkos , -u, <i>m.</i> ; úkosník,	um , -u, <i>m.</i> , <i>rozum</i>	<i>přech.</i> umra, -ouc, <i>příč.</i>
-u, <i>m.</i>	umáčeti , <i>3. mn.</i> -ejí	umřel, <i>podst. jm.</i> u-
úkradkem	umdlévati	mření
ukradnouti , ukradl;	umdliti , <i>těž</i> umdlíti, =	umrlčí ; umrlčina
ukrádati	<i>mdlým učiniti</i> ; <i>3. mn.</i>	umrlec , umrlce, <i>m.</i>
Ukrajina ; ukrajinský	umdlí, <i>přech.</i> umdle,	úmrtí , -í, <i>stř.</i> ; úmrtní
ukrásti , ukradnu	umdlíc, <i>impt.</i> umdli,	umrzlý
ukrátiti , <i>3. mn.</i> -tí,	umdlete, <i>příč.</i> umdlil,	úmysl , -u, <i>m.</i> ; úmyslný
<i>impt.</i> ukrať, <i>příč.</i>	umdlen	umýti , umyji, umyj
ukrácen	umdliti <i>n.</i> umdleti =	umývati ; umyvadlo
ukřičeti , <i>3. mn.</i> -čí	<i>mdlým se státi</i> ; <i>praes.</i>	unáhlení , -í, <i>stř.</i>
ukřižovati	umdlím, <i>3. mn.</i> umdleji,	unášeti , <i>3. mn.</i> -ejí
úkrojek , -u, <i>m.</i>	<i>impt.</i> umdlej, <i>příč.</i>	únava ; únavný
úkrop , -u, <i>m.</i>	umdlel	unésti , unesu, <i>příč.</i> une-
ukrutenství , -í, <i>stř.</i>	umělec , -lce, <i>m.</i> ; umě-	sen
ukrutník , -a, <i>m.</i> ; ukrut-	lecký	unie , <i>ž.</i>
nický	umělostka	uniknouti , unikl
úkryt , -u, <i>m.</i>	umění , -í, <i>stř.</i>	unitář , -e, <i>m.</i>
ukrytí , ukryji, -eš, <i>impt.</i>	úměr , -u, <i>m.</i> ; úměra;	universální
ukryj, <i>příč.</i> ukryl, ukryt	úměrný	universita ; -itní
ukrývati ; ukryvač, -e, <i>m.</i>	uměsti , umetu	únor , -a, <i>m.</i>
úkvap , -u, <i>m.</i>	uměti , <i>3. mn.</i> -ějí	únos , -u, <i>m.</i> ; únosce,
ukypěti , <i>3. mn.</i> -pí	umínění , -í, <i>stř.</i> ; umí-	-e, <i>m.</i> , <i>vok.</i> -ce! únos-
úl , -e, <i>nov.</i> -u, <i>m.</i>	něnost, -i, <i>ž.</i>	nost, -i, <i>ž.</i>
úlehle , <i>ž.</i>	umíniti si , <i>3. mn.</i> -ní si,	unylý
ulehnouti , ulehl; uléhati	<i>impt.</i> umiň si; umiňo-	úpad , -u; úpadek, -u, <i>m.</i>
ulechtati	vati si	upadání , -í, <i>stř.</i>
uletěti , <i>3. mn.</i> -tí	umíráček , -u, <i>m.</i>	úpal , -u, <i>m.</i>
úleva	umíráti ; umírání, -í, <i>stř.</i>	upálení , -í, <i>stř.</i> ; upalo-
uležeti , <i>3. mn.</i> -ží	umírniti ; umírňovati	vání, -í, <i>stř.</i>
ulice	umistiti , <i>příč.</i> umístěn,	upásti , upasu, upásl,
uličiti , <i>3. mn.</i> uličí, <i>impt.</i>	<i>nov.</i> umístěn	upasen
ulič	umlčeti , <i>3. mn.</i> -čí	úpatí , -í, <i>stř.</i>
ulíhnouti , ulíhl	umlíti , umleti, <i>nikoliv</i>	upéci , upeku, upečeš, <i>3.</i>
úlisný	umliti; <i>praes.</i> umelu	<i>mn.</i> upekou, <i>impt.</i> upec
uliti , <i>těž</i> ulíti; uliji, -li-	(<i>zastar.</i> -i), -eš, <i>impt.</i>	upejpavý
ješ, <i>impt.</i> -lij, <i>part.</i>	umel, <i>přech.</i> umele, -ic,	úpěnlivý
-lije, -lil, -liv, -lit; —	<i>příč.</i> umlel, umlet	úpěti , <i>3. mn.</i> -ějí; úpění
<i>vedle toho je také uliti</i> ,	úmluva	upíchnouti , upíchl; <i>těž</i>
uleji, -leješ, <i>impt.</i> -lej,	umniti , <i>těž</i> umníti =	-pich-
<i>přech.</i> -leje, -lejí	<i>umenšiti</i> (<i>zastar.</i>); <i>3.</i>	upíjeti , <i>3. mn.</i> -ejí
ulítnouti , <i>příč.</i> ulítl	<i>mn.</i> umní, <i>impt.</i> umni,	upínati
ulízati , ulízaný	<i>příč.</i> umnil, umněn	upír , -a, <i>m.</i> ; upírovitý
úloha	úmor , -u, <i>m.</i>	upíráti
úlomek , -u, <i>m.</i>	umřiti , <i>nikoli</i> umřiti;	úpis , -u, <i>m.</i>

upíti , <i>těž</i> upíti; <i>praes.</i> upiji, -eš, <i>impt.</i> upij, <i>příč.</i> upil, upit	<i>impt.</i> upros, <i>příč.</i> uprosen	uséci , <i>v.</i> usici
upláceti , 3. <i>mn.</i> -ejí	uprostřed	úsečka
úplatný ; -ost, -i, <i>ž.</i>	upsání , -í, <i>stř.</i>	úsečný
úplavice , <i>ž.</i>	upsati , upíši, <i>impt.</i> upiš	úsek , úseku, <i>m.</i>
úplavičnick , -u, <i>m.</i>	upustiti , 3. <i>mn.</i> upustí, <i>impt.</i> upust, <i>příč.</i> upuštěn	useň , usně, <i>ž.</i>
uplésti , upletu; uplétati	uráčiti se	uschlý
upliti , <i>těž</i> uplíti; upliji, -eš, <i>impt.</i> uplij, <i>příč.</i> uplil, uplit	úřad , -u, <i>m.</i> ; úřední; úředník, -a, <i>m.</i> ; úřednický; <i>lépe</i> úřední <i>atd.</i> ; úřadovati	uschrániti , 3. <i>mn.</i> -ní, <i>impt.</i> uschraň
úplněk , -ňku, <i>m.</i>	úřada	usici , <i>praes.</i> useku, usečeš, 3. <i>mn.</i> usekou, <i>impt.</i> usec
úplný , úplnost, -i, <i>ž.</i>	uraditi , 3. <i>mn.</i> uradí, <i>příč.</i> urazen, <i>novotv.</i> urađen	usídliti , 3. <i>mn.</i> -lí
uplynouti	úraz , -u, <i>m.</i> ; úrazový	úsilí , -í, <i>stř.</i>
upnouti , <i>nikoli</i> upiati; <i>praes.</i> upnu; <i>part.</i> upna a upal, upav, upat, <i>nebo</i> upial, upiav, upiat; <i>podst. jm.</i> upětí (<i>nikoliv</i> upjetí)	uraziti , 3. <i>mn.</i> urazí, <i>impt.</i> uraz, <i>příč.</i> uražen	usilovati ; usilovný
upominač § 24	urážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí, <i>příč.</i> urážen	usínati
upomínati ; upomínání, -í, <i>stř.</i> ; upomínka	urážka	usjednotiti , 3. <i>mn.</i> -tí, <i>příč.</i> usjednoven
úponka ; úponkovitý	urážlivý	úskalí , -í, <i>stř.</i>
upouštěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	určitý ; -ost, -i, <i>ž.</i>	úskok , -u, <i>m.</i> ; úskočný
uprášený	úřední ; úředník, -a, <i>m.</i> ; úřednický	uskřípnouti i uskřípnouti
uprati , uperu, upěřeš <i>n.</i> upereš <i>atd.</i> § 88	úřezek , -u, <i>m.</i>	uskutečniti , 3. <i>mn.</i> -ní
úprava ; úpravný	urřiti , 3. <i>mn.</i> urřítí, <i>impt.</i> urřít, <i>příč.</i> urřicen	uslinití , 3. <i>mn.</i> -ní
uprázdniti , 3. <i>mn.</i> uprázdni, <i>příč.</i> uprázdňen, <i>nov.</i> uprázdněn	urřiznouti , urřizl	úsluví , -í, <i>stř.</i>
uprechlik , -a, <i>m.</i>	urřknutí , -í, <i>stř.</i>	úsluha ; úslužný; úslužnost, -i, <i>ž.</i>
upřilišiti	úročení , -í, <i>stř.</i>	uslyšeti , 3. <i>mn.</i> -ší
upřimně	úroda ; úrodný	usmání , -í, <i>stř.</i>
upřimnost , -i, <i>ž.</i>	urodití , 3. <i>mn.</i> urodí, <i>příč.</i> urozen	usmáti se , usměji
upřimný , <i>ne</i> upřimný	úrok , -u, <i>m.</i> ; úrokovati	úsměch , -u, <i>m.</i> ; úsměšek, -u, <i>m.</i>
upřimo	urostlý	úsměv , -u, <i>m.</i>
upříti , <i>nikoli</i> upřiti, <i>praes.</i> upru, upřeš, 3. <i>mn.</i> uprou, <i>impt.</i> upři, <i>přech.</i> upra, -ouc, <i>příč.</i> upřel, upřen	urozuměti , 3. <i>mn.</i> -ějí	usmířiti , 3. <i>mn.</i> -ří, <i>impt.</i> usmíř; usmířitel, -e, <i>m.</i> ; usmířovati
upřkem	urputný	usmívati se
úpros , -u, <i>m.</i> ; úprosný	Uršulinka	usmýkati
uprositelný	urůsti , urostu	usnesení , -í, <i>stř.</i>
uprositi , 3. <i>mn.</i> uprosí,	urřvati , urřvu	usnésti , <i>příč.</i> usnesen
	urřpnouti , urřýpl	usniř , -e, <i>m.</i>
	urřýti , urřyi, urřyl	úsoba
	úryvek , -u, <i>m.</i>	usouditi , 3. <i>mn.</i> usoudí, <i>impt.</i> usud, <i>příč.</i> usouzen
	usazení , -í, <i>stř.</i>	uspati , uspím, 3. <i>mn.</i> uspí
		uspávací

úspěch, -u, *m.*; úspěšný
uspišiti, 3. *mn.* uspiší,
impt. uspěš
uspokojivý, *kdo rád*
uspokojí
úspora, úsporný
uspořádati
ústa, úst, *stř.*
ustáliti, 3. *mn.* -lí, *impt.*
ustal, *příč.* ustálen;
ustalovati
ustalý (*ustanu*) — ustálý
(*ustojím*)
ustání, -í, *stř.*
ustati, *ustanu*
ustáti, *ustojím*
ústav, -u, *m.*
ústava; ústavní
ustávati
ustavičný
ustaviti, 3. *mn.* -ví
ústečka, ústa
ústí, -í, *stř.*
ustlati, *ustelu* (*zastar.*
-i), -eš, *impt.* ustel,
přech. ustele, -ic, *příč.*
ustlal, *ustlán*
ústní
ústraní, -í, *stř.*; ústranný
ustrašený
ústřední
ústřel, -u, *m.*
ústřety, *jíti v ústřety*
ústřice, *ž.*
ustříhati, *ustříhnouti*;
ustříhovati
ustříknouti, *ustříknouti*;
ustříkati
ústřižek, -u, *m.*
ústrk, -u, *m.*
ustrnutí, -í, *stř.*
ustrojení, -í, *stř.*
ústrojí, -í, *stř.*; ústrojný;
ústrojový
ústup, -u, *m.*; ústupný;
-ost, -i, *ž.*
ustydnouti; *ustydlý*

úsudek, -u, *m.*; úsud-
kový
usurpace, *ž.*
usus, usu, *m.*, *v. str.* 4.,
pozn.
usvědčiti
úsvit, -u, *m.*
usychati, *usýchati*
ušák, -a, *m.*
ušípaný, *ušpiněný*
ušiti, *těž ušíti*; *praes.*
ušiji, -eš, *impt.* ušij,
příč. ušil, *ušit*
úšklebek, -u, *m.*
ušklíbatí
uškrábnouti; *uškrábatí*,
uškrabati
ušpiniti, 3. *mn.* -ní
uštěpačný, *uštípačný*
uštípaček, -a, *m.* posmě-
váček
uštípati; *uštípavý*, *uště-*
pačný
uštípky, *uštěpky*
uštípovati
uštknouti, **uštknouti**,
-nu. *Znění vlastnější*
jest uštnu, kde -št- je
místo -štp-, srov. štip-
nouti. Přidáním -k-
vzniklo uštknouti, a
z toho dále ušknouti.
V usu spisovném drží
se uštknu, uštknu
uštvaťi, *uštvu*
utábořiti se
utáhnouti; *utahati* i *utá-*
hati; *utahovati*
utajiti, 3. *mn.* -ji
utéci, *uteku*, *utečeš*, 3.
mn. *utekou*, *impt.* *utec*
útěcha
útek, *útku*, *m.*
útěk, -u, *m.*
úterek, -rka, *m.*; *úterní*
útes, -esu, *m.*
utěšitel, -e, *m.*

útěšný
útězek, -u, *m.*
utichnouti, *utichl*, *uti-*
šen
utíkati; *utíkání*, -í, *stř.*
utínati; *utínání*, -í, *stř.*
utíratí
útisk, -u, *m.*
utisknouti, *utiskl*, *uti-*
štěn
utišiti, 3. *mn.* -ší; *uti-*
šení, -í, *stř.*
utíti, *nikoli utiti ani*
utati; *praes.* *utnu*; *part.*
utna a utal, utav, utat,
podst. jm. utětí
utkati, *utkám*
utkvěti, *n. utkvíti, ni-*
koliv utkvíti; 3. *mn.*
utkví, příč. utkvěl; —
utkvívati
útlak, -u, *m.*; *utlačiti*;
utlačovati
útlocitný
utlouci, *utluku*, *utlučeš*,
3. *mn.* *utlukou*, *impt.*
utluc, *part.* *utloukl*,
utlučen
útly
utnu v. utíti
útočiště, -iště, *stř.*
útok, -u, *m.*; *útočiti*;
útočník, -a, *m.*
úton, -a, *m.*, *ryba*
utopie, *ž.*; *utopický*
utráceti, 3. *mn.* -ejí
utrakvistický
útrapa
utrápiti, 3. *mn.* -pí, *impt.*
utrap; *utrápení*, -í, *stř.*
útrata; *útratný*
utratiti, 3. *mn.* -tí, *příč.*
utracen
utrhač, -e, *m.*; *utrhačný*;
utrhání, -í, *stř.*
utřiti, *nikoliv utřiti*;
praes. *utru*, *utřeš*, 3.

mn. utrou, *impt.* utři, *přech.* utra, -ouc, *příč.* utřel, utřen
utrmáceti, 3. *mn.* -ejí
útroba; útrobní
utrpení, -í, *stř.*
utrpěti, 3. *mn.* -pí
útrpný; -ost, -i, *ž.*
útrus, -u, *m.*
utrýzniti, 3. *mn.* -ní
útržek, -žku, *m.*
útulek, -lku, *m.*; útulný
útvár, -u, *m.*
utvářeti, 3. *mn.* -ejí
utvářiti, 3. *mn.* -ří; utvařovati
utvrditi, 3. *mn.* utvrdí, *příč.* utvrzen
utýrati
utýti, utyji
uváděti, 3. *mn.* -ějí
úvaha
úval, -u, *m.*
uváletí, 3. *mn.* -ejí
uvaliti, 3. *mn.* -lí
uvázati, uváži, *impt.* uvaž; — uvazovati
úvazek, -zku, *m.*
uvázlý
uváznutí, -í, *stř.*
uvážiti, 3. *mn.* -ží, *impt.* uvaž; uvážení, -í, *stř.*
uvážlivý
uvědomění, -í, *stř.*
úvěr, -u, *m.*; úvěrní; úvěrečný
uvěřitelný
uvéstí, uvedu
uvézti, uvezu, *příč.* uvezen
uviděti, 3. *mn.* -dí
uvíjeti, uvijím, 3. *mn.* -ejí
uvinouti
uvítati; uvítání, -í, *stř.*
uviti, též uvíti; *praes.* uviji, -eš, *impt.* uvij, *příč.* uvil, uvít

uvláčeti, 3. *mn.* -ejí
uvléci, uvleku, uvlečeš, 3. *mn.* uvlekou, *impt.* uvlec
uvnitř
úvod, -u, *m.*; úvodní
uvoditi, 3. *mn.* uvodí; *příč.* uvozen, *odchyl.* uvoděn
úvodnice, *ž.*
úvoz, -u, *m.*
uvoziti, 3. *mn.* uvozí, *příč.* uvožen
uvrci, uvrhu, uvržeš, 3. *mn.* uvrhou, *impt.* uvrz
uvřiti, *nikoliv* uvřiti; *praes.* uvru, uvřeš, *impt.* uvři, *přech.* uvra, -ouc, *příč.* uvřel
uvyknouti; uvyklý; uvyklost, -i, *ž.*
uzákoniti, 3. *mn.* -ní
uzarditi se, 3. *mn.* -ějí
uzavíratí
uzavření, -í, *stř.*
úzce, úže
uzda; uzdář, -e, *m.*
uzdáti se
uzditi *n.* uzdítí, 3. *mn.* uzdí, *příč.* uzdil
uzdvihnouti, uzdvihl, uzdvižen
uzel, uzlu, *m.*
území, -í, *stř.*
uzenář, -e, *m.*
uzení, -í, *stř.* (*uditi*)
uzenka
úzkolistý
úzkoprsý
úzkost, -i, *ž.*
úzký, *kompt.* užší, *pří-slovce* úže
uzlíček, -čku, *m.*
uznalý; uznalost, -i, *ž.*
uznati, uznám; uznání, -í, *stř.*
uzpůsobiti, 3. *mn.* -bí

uzrání, uzraji, -eš, *impt.* uzraj, a také *praes.* uzrám, -áš, *impt.* uzrej; *přech.* uzraje, *příč.* uzrál, *podst. jm.* uzrání
uzřítí, *nikoli* uzřítí; *praes.* uzřím, 3. *mn.* uzři, *impt.* uzři, *příč.* uzřel, uzřen
úžas, -u, *m.*; úžasný
užaslý; užaslost, -i, *ž.*
užasnouti, *příč.* užasl; užasnouti, -í, *stř.*
úžení, -í, *stř.*
úžest, úžast, -i, *ž.*, = úžas
úžina
užínati
úžinek, -u, *m.*
užíratí
užitek, -tku, *m.*; užitečný
užití, též užítí; *praes.* užiji, -eš, *impt.* užij, *příč.* užil, užít
užítí, *nikoliv* užati; *praes.* užnu; *part.* užna a užal, užav, užat, *podst. jm.* užetí; *srov.* žítí, žnu
úžiti, úžím, 3. *mn.* uží, *impt.* už
uživatel, -e, *m.*; též uživatel
úžlabí, -í, *stř.*, úžlabina
užnu *v.* užítí
užovka, *zastar.* už-
úžovník, -u, *m.*, rostlina
užrati, užeru, užéřeš *n.* užereš *atd.* § 88
užvýkati

V.

v, **ve**, **u** (= **v**), *předložka* § 9, 3
vabič, -e, *m.*; vabitel, -e, *m.*

vabidlo	<i>gen.</i> Váni (<i>v nár.</i> -ě), <i>dat. lok.</i> Váňovi, <i>akk.</i> -u, <i>vok.</i> -o, <i>instr.</i> -ou § 42	<i>gen.</i> Váši (<i>v nár.</i> -e), <i>dat.</i> -ovi, <i>akk.</i> -u, <i>vok.</i> -o, <i>instr.</i> -ou § 42
vábiti , 3. <i>mn.</i> -bí, <i>impt.</i> vab; vábivý; vábný		vášeň , vášně, <i>ž.</i>
Václav	Vandalové , -lův, <i>m. mn.</i> ; vandalský	vášnivý ; vášnivost, -i, <i>ž.</i>
váček , -u, <i>m.</i> , vak	vánek , -nku, <i>m.</i>	vata
vačice , <i>ž.</i>	-váněti <i>v.</i> zaváněti	váti , věji, -eš, 3. <i>mn.</i> věji, <i>impt.</i> věj, <i>přech.</i> věje, vějic, <i>příč.</i> vál, <i>trp.</i> ván a vát
vada = <i>chyba</i> ; váda = <i>hádk</i> a	vání , -í, <i>stř.</i>	Vatikán , -u, <i>m.</i> ; vati- kánský
-váděti , naváděti <i>atp.</i> ; 3. <i>mn.</i> -ěji, <i>impt.</i> -ěj, <i>přech.</i> -ěje, -ějic	vánice <i>ž.</i>	vavřín , -u, <i>m.</i> ; vavřínový
vaditi , 3. <i>mn.</i> -dí, <i>příč.</i> vazen, <i>nov.</i> vaděn; va- divý	vanilka	váza
váha , <i>instr.</i> vahou, <i>nebo</i> váhou, <i>gen. mn.</i> vah <i>i</i> váh <i>atd.</i>	vánoce , <i>gen.</i> vánoc, <i>dat.</i> -ům, <i>lok.</i> -ích, <i>instr.</i> vánocemi a vánoci	vazač
váhati ; váhání, -í, <i>stř.</i> ; vahatel, -e, <i>m.</i>	vánočka ; vánoční	vázanice , <i>ž.</i>
váhavka	vápenatý ; vápenitý	vázati , váži, <i>zastaralé</i> víži; <i>impt.</i> važ
váhavý ; váhavost, -i, <i>ž.</i>	vápenec , -ence, <i>m.</i>	vazení (<i>vaditi</i>), -í, <i>stř.</i>
váhový	vápenice (<i>m.</i> -nnice), <i>ž.</i>	-vázeti , provázeti <i>atp.</i> , 3. <i>mn.</i> -ejí, <i>impt.</i> -ej, <i>přech.</i> -eje, -ějic
vaječník , -u, <i>m.</i>	vápeník (<i>m.</i> -nník), -a, <i>m.</i>	vazký , <i>tuhý</i>
vajíčko	vápenka	vážnouti , <i>příč.</i> vázl
valašský	vápenný	vážení , -í, <i>stř.</i>
válcovitý ; válcovna	vápnitý	-vážeti , vyvážeti <i>atp.</i> , 3. <i>mn.</i> -ejí, <i>impt.</i> -ej, <i>přech.</i> -eje, -ějic
valčík , -u, <i>m.</i>	var , -u, <i>m.</i>	vážitelný
válčiti , 3. <i>mn.</i> -čí; vál- čení, -í, <i>stř.</i> ; válečivý	várčí , <i>gen.</i> -čí, <i>nebo</i> -čího, <i>m.</i> = sládek	vážiti , 3. <i>mn.</i> váži, <i>impt.</i> važ
válec , -lce, <i>m.</i> ; váleček, -u, <i>m.</i>	várečný	vážka
valeč , -eče, <i>m.</i> ; valečka	-vářeti , svářeti <i>atd.</i> ; 3. <i>mn.</i> -ejí, <i>impt.</i> -ej, <i>přech.</i> -eje, -ějic	vážně ; vážný; vážnost, -i, <i>ž.</i>
válečník , -a, <i>m.</i> ; -ický; -ictví, -í, <i>stř.</i>	varhanář , -e, <i>m.</i>	vbíti , vbiji, -eš, <i>impt.</i> vbij, <i>příč.</i> vbil, vbit
válek , -lku, <i>m.</i>	varhaník (<i>m.</i> -nník), -a, <i>m.</i>	včas
valení , -í, <i>stř.</i> (<i>valiti</i>) — válení, -í, <i>stř.</i> (<i>váleti</i>)	varhánky , -ek, <i>nebo</i> -kův, <i>ž. nebo m. mn.</i>	včelí , <i>ze včely</i>
váleti , 3. <i>mn.</i> váleji, <i>impt.</i> válej, <i>přech.</i> -eje, -ějic	variace , <i>ž.</i> , <i>změna</i>	včera , včerejší
valchář , -e, <i>m.</i>	varianta , <i>různočtení</i>	včisti , večtu, <i>příč.</i> včetl, večtla, večtlo; včítati
válka ; válečný	várka	vdáti , vdám
valně , valný	varna (<i>vařiti</i>)	vděkuplný
válovec , -e, <i>m.</i>	varní	vdouti , vedmu; <i>part.</i> vedma a vdul, vduv, vdut
valuta , <i>hodnota peněz</i>	vása , váza	vdovství , -i, <i>stř.</i>
vana , vanička	váš , vaše, vaše, <i>gen.</i> va- šeho, vaší, vašeho <i>atd.</i> , <i>množ. instr.</i> vašimi § 4, 2 a 62, 5	
Vaňa , <i>příjm. mužské</i> ,	Váša , <i>příjm. mužské</i> ,	

vdýchati

vebrati, vberu, vběreš

n. vbereš atd. § 88

vece, 3. os. jedn. *býv.* aoristu slovesa *veceti*, = *pravil*

Večeřa, příjm. mužské, gen. -i (*v nár. vých. -e*), dat. lok. -ovi, akk. -u, vok. -o, instr. -ou § 42

večeře, -e atd., jako duše. Příjm. mužské

Večeře, gen. -e, dat. lok. -ovi, akk. -e, instr. -em, jako panoše § 39

večeřeti, 3. mn. -ejí, impt. -ej, novotv. *večeř*, -ře, přech. též novotv. *večeře*, -íc

vědec, -dce, m.

věderko

věděti, vím, víš, 3. mn. *vědí* (*nikoli ví*); impt. *věz*, *vézte*; přech. *věda*, -ouc; příč. *věděl*, *trp.* *věděn*, podst. jm. *vědění*

vedle

vedmu v. *vdouti*

ve dne, srov. *den*

vedrati, vderu, vděreš *n. vdereš atd. § 88*

vedřiti, *nikoli vedřiti*; praes. *vedru*, -dřeš, 3. mn. -drou, impt. *vedři*, přech. *vedra*, -ouc, příč. *vedřel*, *vedřen*

vegetarián, -a, m.

věchýtek, -tku, m.

vejce, gen. *vejce*; atd. jako *moře*, množ. gen. *vajec*

vějice, ž.; *vějička*

vějíř, -e, m.; *vějířek*, -u, m.

vejpúl

veklati, vkoli, vkûleš

atd.; zastaralo, srov. *kláti*

veleti, velím, 3. mn. *velí*, impt. *vel*

velezráda

Veličenstvo

veliká písmena začáteční § 1

velikonoce, gen. -noc, dat. -nocům, lok. -nocích, instr. -nocemi a -noci

velikonoční

Velim, -ě, ž. jm. *místní*: do *Velimě atd.*

velín, -u, m.; *velínový* papír

velocipéd, -u, m.

velrybí, z *velryby*

Velvary, -var, -varům, m. mn.

vémě, v. výmě

věncovi, -i, str., = *věnce*

věník, -u, m., *kytka*, *věchet*

venkoncem

venkovan, -a, m.; mn. -ané

věnný (*věno*)

věnování, -í, str.

ventil, -u, m.

vepsati, *vpíši*

ve psí býti

věřící, *pověřovací* (*na př. list*) — *věřící*, *ten*, *kdo věří*

ves, gen. *vsi*, množ. nom. *akk. vsi*, gen. *vsi*, dat. *vsem*, lok. *ve vseh*, instr. *vesmi*. *Bývá druhým členem ve složených jm. místních*: *Nelahozeves* (= *Nelahodova ves*), *Čištěves* (= *Částova ves*), *Hněvčeves* (= *Hněvkova*

ves), *Jičínoves*, *Březňoves atp.*, gen. -*vsi atd.*

veselí, -i, str.

věsiti, 3. mn. *věsí*; impt. *věs*, *nikoli věš!* příč. *věšen*

veskrze, *veskrz*

veský, *vesnický*

vesměs

vesmír, gen. *všeho míra n. vesmíru atd. § 72*

vesničan, -a, m., mn. -ané

vespod

vespolek

Vestfálsko; *vestfálský*

věsti, *vedu*

věstiti, 3. mn. -ti, příč. *věštěn*

veš = *všechen*, gen. *všeho atd.*, v. § 72

věseti, 3. mn. -ejí, impt. *věšej*, -ejte, přech. *věšeje*, -ejíc; odchyl. impt. *věš*, *věšte*, přech. *věše*, -íc

veškeren, -era, -ero a *veškery*, -erá, -eré § 72

věštba

věstec, -tce, m.; *věštecký*

věští; *věštírna*

věstkyně, ž.

veterán, -a, m.

vetešnictví, -í, str.

vetchý, *vetšejší*

vetnu, v. *vtíti*

větřík, -u, m.; *větříček*, -u, m.

vetřiti, *nikoli vetřiti*; praes. *vetru*, -třeš, 3. mn. -trou, impt. *vetři*, přech. *vetra*, -ouc, příč. *vetřel*, *vetřen*

vetšeti, 3. mn. -ejí

větší, *ne větší ani věčší ani věčí*

větvi, -i, str., *větвовí*

větvička
veverčí, *z veverky*
vévoda, *m.*; vévodkyně, *ž.*; vévodský
vezdejší
vezditi, *také vezdíti*; *praes. 3. mn. vezdí, impt. vezdi, příč. vezdil, vezděn*
vezdy, *chybné; vzniklo mylným čtením m. vezdy = vždy*
vězeti, *3. mn. vězí, impt. věz, přech. věze, vězíc*
vezpod
vezřiti, *nikoli vezřiti*; *praes. 3. mn. vezří, impt. vezři, příč. vezřel, podst. jm. vezření*
vězti, *vezu, příč. trp. vezen, podst. jm. vezení*
vežrati, *vžeru, vžereš n. vžereš atd. § 88*
vháněti, *3. mn. -ějí*
vházeti, *3. mn. -ejí*
vhoditi, *3. mn. vhodí, příč. vhozen*
vcházeti, *3. mn. -ejí*
více; *vícekrát*
vicinálka; *vicinální*
vičko
vidati
Videň, *Vídně, ž.*; *videňský*
Videňák, *-a, m.*; *Videňan, -a, m.*; *Videňka*
vidění, *-í, stř.*
viděti, *vidím, 3. mn. vidí, impt. viz, přech. vida, -ouc*
vidina; *vidinný*
vidívati
vidlák, *-a, m.*
vidlatý
vidle, *gen. vidlí, ž. mn.*; *vidlička*

vidmo
vidomý
vidoucí
vigilie, *ž.*
vigneta (*gn čti ň*)
vích, *-u, m.*; *vichoví, -í, stř., víchy*
vichřice, *ž.*
viják, *-u, m.*; *vijáček, -u, m.*; *část náradí tkalcovského*
-víjeti, *3. mn. -víjejí, impt. -víjej, přech. -víjeje, -ejíc*
vika; *těž vikev, -kve, ž.*; *vikvovitý*
vikář, *-e, m.*
viklati; *viklání*
viko, *vičko*
vikýř, *-e, m.*
vila, *v báji*; — *villa, letohrádek*
Vilém, *-a, m.*
vilný; *vilnost, -í, ž.*
vina
vinař, *-e, m.*; *vinařka*
Vincenc, *-e, m.*
vinek, *-nku, m.*
vinen, *vinna, vinno*
vinice, *-e, ž. (-n- m. -nn-; kde roste víno)*
viničník, *-a, m. (-n- m. -nn-)*
viničný (*-n- m. -nn-*)
víno, *vinečko, -a, stř.*
vinník, *-a, m.*, *kdo je vinen*; *ž. vinnice, -e (-nn- necháno pro rozdíl od vinice)*
vinný, *z vina i z víno*; — *kdo se provinil, je vinen (vinna, vinno)*
víno, *gen. mn. vín*
vinobraní, *-í, stř.*
Vinohrady, *-hrad, m. mn.*
vinopalník, *-a, m.*
vínový; *vínovitý*

vinouti; *vinutí, -í, stř.*
viola
vír, *-u, m.*; *vírný*; *vírový*
víra, *věrou, věr, věrám, věrách, věrami*
virilní (*hlas*)
viřiti, *3. mn. -ří*; *impt. viř*
virtuos, *-osa, m.*; *virtuosní*
visatec, *-tce, m.*
visecí, *visací*
viseti, *3. mn. visí, impt. vis, přech. vise, visíc*
visitace, *ž.*
viska, *ves*
Visla
vismut, *-u, m.*
visutý
višně, *-ě, ž.*
Vít, *-a, m.*
vitati; *vitání, -í, stř.*; *vitací*
vítěz, *-e, m.*; *vítězný*
vítězitel, *vitězitel, -e, m.*
vítězosláva; *Vítězslav*
vítězství, *-í, stř.*
víti, *viji, -eš, impt. vij, příč. vil, trp. vit*
Vitoraz, *-e, ž.*
vítr, *větru, m.*
vitriol, *-u, m.*
Vítů, *příjm. mužské, gen. Jana Vítů atd., neskloňováno § 54*
vitý, *na př. věnec*
vížka, *věž*
vjeti, *vjedu*; *vjetí, -í, stř.*
vjížděti, *3. mn. -ějí*
vkładati; *vkładání, -í, stř.*; *vkładatel, -e, m.*
vklinovati (*klín*)
vkus, *-u, m.*; *vkusný*
vláčeti, *3. mn. -ejí*
vlačidlo

vláčka	vlídný ; vlídnost, -i, ž.	vokabulár , -e, m.
vláda ; vládní	vlínouti	vokál , -u, m.; vokální
vladař , -e, m.; vladař- ství, -í, stř.	vlípati	vokalisované předložky
vládce , -e, m., vok. -ce! vládkyně, ž.	vlisati	§ 9
vládnouti , příč. vládl	vliv , -u, m.	volání , -í, stř.
vládyka ; někdy vladyka	vlíti , vlijí, vliješ a vleji, vleješ; <i>impt.</i> vlij a vlej; <i>přech.</i> vlije, vlijíc a	volař , -e, m.
vláha , vlahou i vláhou atd.	vleje, vlejíc; <i>part. min.</i> vlil, vliv, vlit	volátko
vlahoměr , -u, m.	vlnobiti , -í, stř.	volavčí , z volavky
vlažka	vlykati	vole , gen. vole atd., jako moře
vlákno ; vlakénko; vlák- nitý	vlys , -u, m.	volí , z vola
vláknovina	vmísiti , 3. mn. -sí, <i>impt.</i> vměs, příč. vmíšen	volič , -e, m.; voličský
vlásek , -sku, m.; vlá- seček, -u, m.	vmyslití , 3. mn. -lí, <i>impt.</i> vmysli, příč. vmyšlen	volky nevolky
vlásenka ; vlásenkář, -e, m.	vnada , vнадný	volontér , -a, m.
vlasina , žíně	vnášeti , 3. mn. -ejí	Volyň , -ě, ž.
vláskovatý	vnější	voňavkár , -e, m.
vlastenec , -ence, m.; vlastenectví, -í, stř.	vnéstí , vnesu, příč. vne- sen	vonný
vlastník , -a, m.; vlast- nictví, -í, stř.	vníknouti ; vnikati	vosí , z vosy
Vlašim , -ě, ž. jm. míst- ní; do Vlašimě atd.	vnímati , -avý, vníma- vost, -i, ž.	voskář , -e, m.
vlašský	vnitřnost , -i, ž.	voští , -í, stř.; voština
vlaština	v-niveč , v-nic	votivní
vlaštovice , ž.	vnositi , 3. mn. vnosí, <i>impt.</i> vnos, příč. vnošen	vousáč , -e, m.
vláti , vlaji, příč. vlál	vnuk , -a, m.; vnučka	vousy , -ův, m. mn.
vlažička , vláha	vnuknutí , -í, stř.	vozárna
vlažněti , 3. mn. -ějí	vodík , -u, m.; vodíkový	vozataj , -e, m.
vlčí , z vlka	voditi , 3. mn. vodí; příč. vozen zastar., za to voděn a rovněž vo- dění	vozba
vléci , vleku, vlečeš, 3. mn. vlekou; <i>impt.</i> vlec, vlecte; <i>přech.</i> vleka, -ouc (<i>chybně inf.</i> vlécti, vliet, <i>praes.</i> vleču, vlečou, <i>impt.</i> vleč, vlečte)	vodítko	vozher , vozhrivý, nikoli ozh-
vletěti , 3. mn. -tí	vodka	vozik , -u, m.; voziček, -u, m.
vlévati	vodnatěti , 3. mn. -ějí	voziti , 3. mn. vozí, <i>impt.</i> voz, příč. vozen
v levo	vodopád , -u, m.	vozka , -y, m.
vléztí , vlezu	vodotrysk , -u, m.	vpáciti , 3. mn. -či, <i>impt.</i> vpač
vlhký , komp. vlhčí, nebo vlhčejší; vlhkost, -i, ž.	voják , -a, m.; vojáček, -a, m.	vpád , -u, m.
	vojanština , vojenština, od vojanský n. vojenský	vpíchnouti i vpichnouti
	vojín , -a, m.	vpítí , vpiji, -eš, <i>impt.</i> vpij, příč. vpil, vpit
		vplésti , vpletu
		vplížiti , 3. mn. -žl, <i>impt.</i> vplíž
		vplyv , -u, m.
		vpouštěti , 3. mn. -ějí
		v pravdě
		v pravo
		vpřed , vpředu

vpustiti, 3. mn. vpustí, *impt.* vpust, *příč.* vpuštěn
vrabčik, -a, m.
vracení (*vraceti*) — vrácení (*vrátiti*)
vraceti, 3. mn. vracejí, *impt.* vracej, *přech.* vraceje, -ejic
vřaditi, 3. mn. vřadí, *příč.* vřazen, *novotv.* vřaděn
vrah, -a, m.; vrahyně, ž.
vrána, vranou, vran, vranám, vranách, vranami
vraní, z vrány
vraný, černý; vraník, -a, m.
vráska
vrašťeti, 3. mn. -ějí
Vratislav, jm. os. mužské, gen. -a *atd.*; — ž. jm. místní: gen. -ě, do Vratislavě *atd.*
vrátiti, 3. mn. vrátí, *impt.* vrať, *příč.* vrácen
vrátka, vrátek, *stř.* mn.
vrátký
vrátný
vraziti, 3. mn. vrazí, *impt.* vraz, *příč.* vražen
vražeti, 3. mn. -ejí
vrbí, -í, *stř.* = vrboví
vrci, vrhu, vržeš, 3. mn. vrhou, *impt.* vrz, vrzte, *přech.* vrha, -ouc
vrčeti, 3. mn. -čí
vřeštěti, 3. mn. -ští
vřeténko; vřetenní
vrh, -u, m. (*vrhnouti*)
vrhacíbnice, ž., hrací deska
Vrchlabí, -í, *stř.*
vrchol, -u, m.
vřídlo; vřídelní
vřískati; vřiskač, -e, m.

vřiti, vru, vřeš, 3. mn. vrou, *impt.* vři, vřete, *přech.* vra, vrouc, *příč.* vřel, *trp.* vřen, *podst. jm.* vření. Slovesa těchto tvarů jsou dvě původem rozdílná: vřiti = vařiti se, vroucí býti, a -vřiti ve složeninách zavřiti, otevřiti *atd.*
vroditi, 3. mn. vrodí, *příč.* vrozen
vršík, -u, m.; vršíček, -u, m.
vrtkavý
vryp, -u, m.
vrýpati
vrýti, vryji
vsáklý
vsázeti, 3. mn. -ejí
vsiti, vsejí, -eš, *impt.* vsej, *příč.* vsel, vset
vskutku
vssáti, nové m. vessáti; vssaji, -eš, *impt.* vssaj, *příč.* vssál, vssát *zastar.* vssán
vstáři, často také vstáří § 40
vstávati; vstavač, -e, m.
vstříc
vstříknouti i vstříknouti; vstříkati; vstříkovati
vstupenka
vsuvka
vsypati (*dokonavé*) — vsýpati (*nedokonavé*)
všecek, všecka, všecko, *jedn. akk. ž.* všecku § 72
všecken, všeckna, všeckno, *jedn. akk. ž.* všecknu, *množ. nom. (akk.)* všickni, všeckny, všeckna § 72

všechn, všechna, všechno, *jedn. akk. ž.* všechnu, *množ. nom. (akk.)* všichni, všechny, všechna, *gen. lok.* všechněch, *dat.* všechněm, *instr.* všechněmi § 72
všestranný
vševidoucí
vševládný
všimati si; všimnouti si
všímavý; všímavost, -i, ž.
všíři, často také všíři § 40
všíti, všiji, -eš, *impt.* všij, *příč.* všil, všit
vštípiti, 3. mn. -pí, *impt.* vštěp i vštíp
všudybyl, -a, m.
všudypřítomnost, -i, ž.
vtéci, vteku, vtečeš, 3. mn. vtekou, *impt.* vtec
vtékati
vtípiti se, 3. mn. -pí, *impt.* vtip se
vtipkář, -e, m.; vtipný
vtíratí
vtisknouti, *part.* vtiskl, vtištěn
vtíti, nikoli vtati; *praes.* vetnu; *part.* vetna a vřal, vřav, vřat; *podst. jm.* vtětí
vtlouci, vtluku, vtlučíš, 3. mn. vtlukou, *impt.* vtluc
vůbec
vůči
vůčihledě § 90
vůdce, -e, m.; *vol.* -cc! vůdkyně
vůdčí
vůkol
vůl, vola, m.
vůle, ž.
vulgární
Vulkán, -a, m. (*bůh*); vulkán, -u, m., sopka

vůně, *ž.*
vůz, vozu, *m.*
vy, 2. os. *mn.*
vy-, předpona
vybadání, -í, *stř.*
výbava
výběh, -u, *m.*
výběr, -u, *m.*; výběračný
výběrčí, *gen.* -čí nebo -čího, *m.*
výběžek, -žku, *m.*
vybídnouti; **vybídk**
vybíhati
vybíjeti, 3. *mn.* -ejí
vybílit, 3. *mn.* -lí, *impt.* -bil (*m.* -běl)
vybírat; **vybíravý**
vybiti, též **vybíti**; *praes.* vybij, -eš, *impt.* vybij, *příč.* vybil, vybit
vybízet, 3. *mn.* -ejí
výboj, -e, *m.*; výbojný; výbojník, -a, *m.*
výbor, -u, *m.*; výborový
vybrání, -í, *stř.*
vybrati, vyberu, -bereš *n.* -bereš *atd.* § 88
vybřísti, vybředu
vybrousiti, 3. *mn.* -sí, *impt.* vybrus, *příč.* vybroušen
vybudu, vybýti
výbuch, -u, *m.*; výbušný
vybujeti, 3. *mn.* -ejí
vyburcovati
vybýti, vybudu, vybyl, vybyt; vybytí
vycídit, 3. *mn.* -dí, *impt.* vycíď, *příč.* vycíděn
vyclení (*clo*), -í, *stř.*
vycliti, též **vyclíti**; *praes.* 3. *mn.* vyclí, *impt.* vycli, *příč.* vyclil, vyclen
vycpavač, -e, *m.*
výcvik, -u, *m.*; vycvičiti; vycvikovati
vyčárkovati

výčep, -čepu, *m.*
výčet, -čtu, *m.*
vyčeti, 3. *mn.* -čí; začít vyčí
vyčíhati
vyčichnouti, *příč.* -čichl
vyčísti, vyčtu; *příč.* vyčetl, vyčtla; vyčten
vyčistiti, 3. *mn.* vyčisti; *příč.* vyčištěn
vyčítati; **výčítka**
výdaj, -e, *m.*
vydati, vydám; vydání, -í, *stř.*
vydatný
vydavač, -e, *m.*; vydavatel, -e, *m.*
výdech, -dechu, *m.*
výdělek, -lku, *m.*; výdělkář, -e, *m.*
vydírat
vydobýti, vydobudu, vydobyl, vydobyť
vydouti, vydmu; *part.* vydma a vydul, vydův, vydut; *podst. jm.* vydutí
vydra; **vydří**, z *vydry*; vydrovka
vydrati, vyderu, -dřeš *n.* -dereš § 88
vydřiduch, -a, *m.*
vydřít, *nikoli* vydřiti; *praes.* vydru, -dřeš, 3. *mn.* -drou, *impt.* vydři, *přech.* vydra, -ouc, *příč.* vydřel, vydřen
vydržeti, 3. *mn.* -ží
vydulý, vydutý
vyháněti, 3. *mn.* -ějí; vyhaněč, -e, *m.*
vyhasiti, 3. *mn.* -sí, *impt.* vyhas, *příč.* vyhasil, vyhašen; zedník vyhasil vápno; — vyhasnouti, *příč.* vyhasl, oheň vyhasl

vyházeti, 3. *mn.* -ejí
výheň, výhně, *ž.*
vyhladiti, 3. *mn.* vyhladí, *příč.* vyhlazen
vyhladnouti, *příč.* -hladl
vyhladověti, 3. *mn.* -ějí; vyhladoviti *koho*, 3. *mn.* -ví
vyhlásiti, 3. *mn.* -sí, *impt.* vyhlas, *příč.* vyhlášen; vyhlášení, -í, *stř.*; — vyhlašovati
vyhláška
výhled, -hledu, *m.*
vyhledati (*hledati*)
vyhlédati, *vyhlížeti*; vyhlednouti i vyhlédnouti
vyhlídka
vyhlížeti, 3. *mn.* -ejí
vyhnání, -í, *stř.*
vyhnanství, -í, *stř.*
vyhniti, též **vyhníti**; *praes.* vyhnij, -eš, *impt.* vyhnij, *příč.* vyhnil
vyhnouti se
výhoda; **výhodný**
vyhoditi, 3. *mn.* vyhodí, *příč.* vyhozen
výhon, -u, *m.*; výhonek, -u, *m.*
vyhořeti, 3. *mn.* -ří
výhost; **výhostní**
vyhostiti, 3. *mn.* vyhostí, *příč.* vyhoštěn
vyhověti *v. hověti*
výhoz, -u, *m.* podle *vz.* dub
výhra
výhrada; **výhradní**
vyhraditi, 3. *mn.* vyhradí, *příč.* vyhrazen
vyhrání, -í, *stř.*
vyhrati, -hrám, -hrej, -hral, — a **vyhráti**, -hraj, -hraj, -hrál. *Srov.* hráti
vyhřáti, vyhřeji, -eš,

<i>impt.</i> vyhřej, <i>příč.</i> vyhřál, vyhřát, <i>zastaralé</i> vyhřán	vyňat; <i>podst. jm.</i> vy- něti	vykvetu; vykvitati, <i>těž</i> vykvétati
výhřev , -hřevu, <i>m.</i> ; vý- hřevný	vykáceti , 3. <i>mn.</i> -ejí	vykýchnouti
vyhřívati ; vyhřívadlo	výkal , -u, <i>m.</i>	vyléčiti , 3. <i>mn.</i> -čí, <i>impt.</i> vyleč
vyhrůžka	vykašlávati	výlet , -letu, <i>m.</i>
vyhýbati ; výhybka, vy- hýbka	vykati komu , říkati vy	vylétati
vyhynutí , -í, <i>stř.</i>	výkaz , -u, <i>m.</i>	vyletětí , 3. <i>mn.</i> -tí
vycházeti , 3. <i>mn.</i> -ejí; vycházka	vykázati , vykáži, <i>impt.</i> vykaž; vykazovati	výlev , -levu, <i>m.</i>
vychladnouti , <i>příč.</i> vy- chladl	vykaziti , 3. <i>mn.</i> vykazi, <i>impt.</i> vykaz, <i>příč.</i> vy- kažen	vylévati
východ , -u, <i>m.</i> ; výcho- diště, -iště, <i>stř.</i> ; -isko	výklad , -u, <i>m.</i> ; výkladní	vylézati
vychoditi , 3. <i>mn.</i> vy- chodí, <i>příč.</i> vychozen	vykládati ; vykladač, -e, <i>m.</i> ; vykladatel, -e, <i>m.</i>	vyléztí , vylezu
výchova	výklenek , -nku, <i>m.</i>	vyležeti , 3. <i>mn.</i> -ží
výchoz , -u, <i>m.</i> , <i>podle</i> <i>vz. dub</i>	vykličiti , 3. <i>mn.</i> -čí, <i>impt.</i> vyklič	vyličiti , 3. <i>mn.</i> vyličí, <i>impt.</i> vylič
vychváliti , 3. <i>mn.</i> -lí, <i>impt.</i> vychval; vychva- lovati	vyklizení (<i>vykliditi</i>) — vyklizení (<i>vyklizeti</i>)	vylinati
vyjádření , -í, <i>stř.</i> ; vy- jadřování, -í, <i>stř.</i>	výklop , -u, <i>m.</i>	vylišati
vyjednavatel i vyjedná- vatel, -e, <i>m.</i>	výkon , -u, <i>m.</i> ; výkonný	vylízati , vyliži
vyjetí , -í, <i>stř.</i>	vykonavatel i -ávatel, -e, <i>m.</i>	výloha
výjev , -jevu, <i>m.</i>	výkop , -u, <i>m.</i>	výlomek , -mku, <i>m.</i>
vyjevení , -í, <i>stř.</i>	vykrájeti , 3. <i>mn.</i> -ejí; vykrajovati	výložky , <i>m. i ž. mn.</i>
výjezd , -u, <i>m.</i>	vykrásti , vykradu	vylstiti , 3. <i>mn.</i> vylstí; <i>příč.</i> vylštěn, <i>novotv.</i> vylštěn
vyjezditi , 3. <i>mn.</i> vy- jezdí, <i>příč.</i> vyježděn	výkres , -kresu, <i>m.</i>	vyliti , také vylíti; <i>praes.</i> vylíji, -líješ, <i>impt.</i> vylíj, <i>part.</i> vylíje, vylil, vy- liv, vylit; — <i>vedle</i> <i>toho je také vylíti</i> , vyleji, -leješ, <i>impt.</i> -lej, <i>přech.</i> -leje, -lejí
vyji v. vyti	výkřik , -u, <i>m.</i>	výlučný
vyjídati	vykřiknouti ; vykřičeti, 3. <i>mn.</i> -čí	výlupek , -pka, <i>m.</i>
vyjímati ; výjimka; vý- jimečný	výkroj , -e, <i>m.</i> ; výkro- jek, -u, <i>m.</i>	vymáčetí , 3. <i>mn.</i> -ejí
vyjísti , vyjím, 3. <i>mn.</i> vyjedi, <i>příč.</i> vyjedl	vykrojení , -í, <i>stř.</i>	vymáhati ; vymáhání, -í, <i>stř.</i>
vyjítí , vyjdu	výkrop , -u, <i>m.</i>	vymámiti , 3. <i>mn.</i> -mí, <i>impt.</i> vymam
vyjížděti , 3. <i>mn.</i> -ějí; vyjíždka	výkružek , -žku, <i>m.</i>	vymanění , -í, <i>stř.</i>
vyjmouti , nikoli vyňati; <i>praes.</i> vyjmu; <i>part.</i> vyjma a vyňal, vyňav,	vykrváceti , 3. <i>mn.</i> -ejí	vymastiti , 3. <i>mn.</i> vy- mastí, <i>impt.</i> vymašť, <i>příč.</i> vymaštěn
	vykrystalovati	výmaz , -u, <i>m.</i> ; vyma- zání, -í, <i>stř.</i>
	výkup , -u, <i>m.</i> ; výkupný; -é, <i>stř.</i>	výmě , <i>stř.</i> , <i>gen.</i> vymene, <i>dat.</i> vymeni <i>atd.</i> , a <i>rovněž</i> vymeno <i>atd.</i> ;
	vykvasiti , 3. <i>mn.</i> -sí, <i>impt.</i> vykvas, <i>příč.</i> vy- kvašen	
	výkvět , -u, <i>m.</i>	
	vykvetlý	
	vykvísti , <i>nov.</i> vykvésti,	

chybně: vémě, veme-
ne . . ., vemeno
výměna
výměnek, výminek,
-nku, *m.*
výměník (*m.*-nník), -a, *m.*
výměnkář, -e, *m.*
výměr, -u, *m.*; výměra
výměsek, -sku, *m.*
vyměsti, vymetu
vyměšovati, vymísiti
výmet, -u, *m.*
vymílati
vymíniti, 3. *mn.* -ní,
impt. vymíň; vymíño-
vati
výminka; výminečný
vymíratí
vymísiti, 3. *mn.* -sí, *impt.*
-měs, -mis, *příč.* -mišen
vymítati
vymizeti, 3. *mn.* -ejí
vymliti, vymleti, *nikoli*
vymliti; *praes.* vymelu
(*zastar.* -i), -eš, *impt.*
vymel, *přech.* vymele,
-íc, *příč.* vymlel, vymlet
výmluva
výmluvný; výmluvnost,
-i, *ž.*
vymnouti, vymnu, vy-
mnul
vymoci, vymohu, vy-
můžeš, 3. *mn.* vymohou,
impt. vymoz, *part.* vy-
moha, vymohl, vymožen
výmol, -u, *m.*
vymřiti, *nikoli* vymřiti;
praes. vymru, -mřeš,
3. *mn.* -mrrou, *impt.*
vymři, *přech.* vymra,
-ouc, *příč.* vymřel;
podst. jm. vymření
vymstíti, 3. *mn.* vymstí;
příč. vymštěn, *novotv.*
vymstěn
vymydliti, 3. *mn.* -dlí

vymykati se
výmysl, -u, *m.*
vymyšlenost, -i, *ž.*
vymýšleti, 3. *mn.* -ejí
vymýti, vymyji, vymyj
vymýtiti, 3. *mn.* vymýti,
impt. vymyť; *příč.* vy-
mýcen, *odchyl.* vymý-
těn
vymývati
vynacházeti, 3. *mn.* -ejí
vynakládati
vynález, -lezu, *m.*; vy-
nálezce, -ce, *m.*, *vok.*
-ce!
vynalézati; vynalézavý;
-avost, -i, *ž.*
vynalézti; vynaleznouti,
příč. -lezl
vynáseti, 3. *mn.* -ejí
výňatek, -tku, *m.*
vyndati
vynésti, vynesu, *příč.*
vynesen
vyniklý
vyniknouti, *příč.* vy-
nikl; vynikati
vynímati
výnos, -u, *m.*; výnosný;
výnosnost, -i, *ž.*
vynositi, 3. *mn.* vynosí,
impt. vynos, *příč.* vy-
nošen
vypáčiti, 3. *mn.* -čí, *impt.*
vypač
výpad, -u, *m.*
vypáliti, 3. *mn.* -lí, *impt.*
vypal
výpalky, -ův, *m. mn.*
výpalné, -ého, *stř.*
výpar, -u, *m.*
vypáratí
vypásti, vypasu; vypáslý
vypéci, vypeku, vypečeš,
3. *mn.* vypekou, *impt.*
vypec

vypíchatí; vypíchnouti,
vypíchnouti
vypilovati
vypínati
vypínavý; vypínavost,
-i, *ž.*
vypíratí (*peru*)
výpis, -u, *m.*; výpisek,
-u, *m.*
vypískati
vypíši, vypsati
vypiti, též vypíti; vy-
piji, -eš, *impt.* vypij,
příč. vypil, vypit
vypláceti, 3. *mn.* -ejí
vypláknouti, vyplách-
nouti, *příč.* -kl, -chl
výplata; výplatník, -a, *m.*
vyplaziti, 3. *mn.* -zí,
impt. vyplaz, *příč.* vy-
plazen; vypláznouti
vyplésti, vypletu
vyplísiti, 3. *mn.* -ní
vyplíti, též vyplíti; vy-
plíji, -eš, *impt.* vyplij,
příč. vyplil, vyplít
vyplíti n. -pleti, -pleji
vyplynouti
vyplýtvati
vyplývati (*plynu*)
vypnouti, *nikoli* vypíati;
praes. vypnu; *part.*
vypna a vypal, vypav,
vypat, nebo vypial, vy-
piav, vypiat, *podst. jm.*
vypětí (*nikoli* vypjetí)
výpočet, -čtu, *m.*
vypočísti, vypočtu; vy-
počítati
výpomoc, -i, *ž.*; výpo-
mocný
výpot, -u, *m.*
vypouštětí, 3. *mn.* -ějí
výpověď, -i, *ž.*
vypověděti, vypovím,
-íš, 3. *mn.* vypovědi
(*nikoli* vypoví!), *impt.*

vypověz, <i>přech.</i> vypo- věda, -ouc, <i>odchyl.</i> vy- povědě, -íc, <i>příč. trp.</i> vypověděn a často též vypovězen	<i>impt.</i> vypůjč; vypůjčo- vati; výpůjčka	vysaditi , 3. <i>mn.</i> vysadí, <i>příč.</i> vysazen
vypovídati	vypuklina	vysálati
vyprahnouti , <i>příč.</i> vy- prahl; vyprahlý	vypustiti , 3. <i>mn.</i> vy- pustí, <i>impt.</i> vypust, <i>příč.</i> vypuštěn	vysázeti , 3. <i>mn.</i> -ejí
vypráhnouti , <i>příč.</i> -hl; vypráhati <i>n.</i> vypra- hati	výpustka	výseč , -seče, <i>m.</i>
výprask , -u, <i>m.</i>	výr , -a, <i>m.</i> , pták	vyseděti , 3. <i>mn.</i> -dí
vyprati , vyperu, -péřeš <i>n.</i> -pereš <i>atd.</i> § 88	vyráběti , 3. <i>mn.</i> -ějí	vysedlina
výprava	vyřaditi , 3. <i>mn.</i> vyřadí; <i>příč.</i> vyřazen, <i>novotv.</i> vyřađen	výsek , -seku, <i>m.</i>
vyprávěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	výraz , -u, <i>m.</i> ; výrazný	výsevek , -vku, <i>m.</i> ; vý- sevní
výpravna ; výpravný	vyraziti , 3. <i>mn.</i> vyrazí, <i>impt.</i> vyraz, <i>příč.</i> vy- ražen	vysíci , vyseku, vysečeš, 3. <i>mn.</i> vysekou, <i>impt.</i> vysec, <i>part.</i> vysekl a vysíkl
vyprázdniti , 3. <i>mn.</i> vy- prázdní; <i>příč.</i> vyprážď- něn, <i>novotv.</i> vyprázd- něn	vyrážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	vysílati
vypříti , <i>nikoli</i> vypřiti; <i>praes.</i> vypru, -přeš, <i>impt.</i> vypři, <i>přech.</i> vypra, -ouc, <i>příč.</i> vy- přel, vypřen	výražka , <i>ž.</i> , nebo vý- ražek, -žku, <i>m.</i> , mouka — vyrážka, <i>osypky</i>	vysíliti , 3. <i>mn.</i> vysílí, <i>impt.</i> vysíl
výprodej , -e, <i>m.</i>	výražkový , na <i>př. chléb</i>	vysíti , <i>nikoli</i> vysiti; <i>praes.</i> vyseji, -eš, <i>impt.</i> vysej, <i>příč.</i> vysel, vyset
výpros , -u, <i>m.</i>	vyřčení <i>n.</i> -rčení, -í, <i>stř.</i>	výskati , <i>jásati</i>
vyprositi , 3. <i>mn.</i> vy- prosí, <i>impt.</i> vypros, <i>příč.</i> vyprošen	vyřehtati	vyskýtati se ; vyskyt- nouti se
vyprostiti , 3. <i>mn.</i> -tí, <i>impt.</i> vyprost, <i>příč.</i> vyproštěn	výřez , -řezu, <i>m.</i>	vyslanec , -nce, <i>m.</i> ; -ectví, -í, <i>stř.</i>
vyprovázeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	vyřezávací	vyslati , -šlu, 3. <i>mn.</i> -šlou, <i>přech.</i> -šle, -šlíc; <i>srov.</i> sláti
vypršeti , 3. <i>mn.</i> -ší	vyřící , vyřku; vyřknouti	výsledek , -dku, <i>m.</i>
vyprysknouti ; vyprý- skati	vyříditi , 3. <i>mn.</i> vyřídí, <i>impt.</i> vyříd, <i>příč.</i> vy- řízen	výslednice , <i>ž.</i>
vypsání , -í, <i>stř.</i>	vyřízení , -í, <i>stř.</i>	výslech , -slechu, <i>m.</i>
vypsati , vypíši, <i>impt.</i> vypiš	vyříznouti , <i>příč.</i> vyřízl	výslovný ; výslovnost, -í, <i>ž.</i>
vyptání , -í, <i>stř.</i>	vyřizovati	výsluha
vyptati se , vyptám; vy- ptávati	výroba ; výrobek, -bku, <i>m.</i> ; výrobní	výsluní , -í, <i>stř.</i> ; výslun- ný
vypučeti , 3. <i>mn.</i> -čí	výroční	výslužba
vypůjčiti , 3. <i>mn.</i> -čí,	výrok , -u, <i>m.</i>	výslužné , -ého, <i>stř.</i>
	výrost , -u, <i>m.</i>	vyslýchati
	vyrovnávací	vysmáti se , vysměji se
	vyrozuměti , 3. <i>mn.</i> -ějí; — vyrozumívati	výsměch , -u, <i>m.</i>
	vyrýpati	vysměváček , -čka, <i>m.</i>
	vyrýti , vyrýji, -eš, <i>impt.</i> vyrýj, <i>příč.</i> vyrýl, vy- ryt	vysmívati se
	vyrývati	vysmýčiti , 3. <i>mn.</i> -čí, <i>impt.</i> vysmyč
	výsada ; výsadní	vysniti , též vysníti; 3.

mn. vysní, *impt.* vysni,
příč. vysnil, vysněn
vysokomyslný
vysoký, vyšší
Vysoký, město nad Ji-
zerou
výsost, -i, ž.
vysouditi, 3. mn. vy-
soudí, *impt.* vysudí, *příč.*
vysouzen
výspa
vyspati se, vyspím se;
— vyspávati
vyspěti, -spěji
vyssáti, -ssaji
vystáti, vystojím, vystál;
— vystávati
výstava; výstaviště,
-iště, stř.
vystavěti, 3. mn. -ěji;
vystaviti, *3. mn. ví*
výstavný
vystihlý
vystihnouti, příč. vy-
stihl; vystíhati
vystíniti, 3. mn. -ni; vy-
stiňovati
vystižitelný
vystlati, vystelu (zastar.
-i), -eš, impt. vystel,
přech. vystele, *-ic, příč.*
vystlal, vystlán
výstraha; výstražný
výstřední; výstřednost,
-i, ž.
výstřel, -u, m.
vystřici, vystřehu, vy-
střežeš, *3. mn., vystře-*
hou, impt. vystřez, *part.*
vystřeha, vystřehl
vystřidati
vystřihati; vystřihnouti
vystřihati se (střehu)
vystřikati; vystřiknouti
i vystříknouti
vystříleti, 3. mn. -ěji
vystříti, nikoli vystřiti;

praes. vystru, *-střeš, 3.*
mn. -strou, impt. vystři,
přech. vystra, *-ouc,*
příč. vystřel, vystřen
vystřízlivěti, 3. mn. -ěji
výstřížek, -žku, m.
výstroj, -e, m.
výstup, -u, m.; výstu-
pek, *-u, m.*
vystydnouti, příč. vy-
stydl
výsušný
vysutí, -í, stř.
vysvědčení, -í, stř.
vysvitnouti, příč. vy-
svitl; vysvítati
vysvoboditi, 3. mn. vy-
svobodí, *příč.* vysvo-
bozen
vysyčeti, 3. mn. -čí
vysychati, vysýchati
vysypati (dokonavé) —
vysýpati (*nedokonavé*)
výše, ž.; výše, komp. od
vysoko
Vyšehrad, -u, m.; vyše-
hradský
výšin, -u, m.; vyšinouti
výšina
výšiti, také vyšiti; praes.
vyšíji, *-eš, impt.* vyšij,
příč. vyšil, vyšít
výšiti, 3. mn. výši, impt.
výš
vyšivač, -e, m.; vyši-
vačka
vyšívati; vyšívání, -í,
stř.; vyšívací
vyšívka
výška; výškoměr, -u, m.
Vyškov, -a, m.
výškrabek, -bku, m.
vyšší, vysoký
výštípati
výštvati, výštvu
výšvihnouti, příč. vy-
švihl

vytáčeti, 3. mn. -ěji
výtah, -u, m.
vytahati i vytáhati
vytápěti, 3. mn. -ěji
výtažek, -žku, m.
vytéci, vyteku, vytečeš,
3. mn. vytekou, impt.
vytec; vytékati
výtečný; výtečník, -a, m.
výtěr, -u, m.
vytětí, -í, stř. (vytnu)
výtěžek, -žku, m.
výti, vyji, o psích, vlčích
atd.
vytínati
vytírati; vytěradlo, vy-
těrátko, vytírátko
výtisk, -u, m.
vytisknouti, příč. *-tiskl,*
-tištěn; vytištění, -í, stř.
vytíti, nikoli vytiti ani
vyfati; *praes.* vytnu;
part. vytna a vyfal,
vytav, vyfat, *podst. jm.*
vytětí
výtka
vytknouti, příč. vytkl,
vytčen
vytlouci, vytluku, vy-
tlučíš, *3. mn. vytlukou,*
impt. vytluc, *part.* vy-
tluka, vytloukl, vytlu-
čen
vytnu v. vytíti
výtok, -u, m.
výton, -u, m., nebo vý-
toň, *-ě, ž., náplavka*
výtopek, -u, m.
vytřásti, vytřasu, vy-
třesu; vytřásl, vytřesen
vytříbiti, 3. mn. -bí,
impt. vytřib
vytříti, nikoli vytřiti;
praes. vytru, *-třeš, 3.*
mn. -trou, impt. vytři,
přech. vytra, *-ouc, příč.*
vytřel, vytřen

vytrpěti, 3. mn. -pl
výtrusek, -sku, m.
výtržný; výtržnost, -i, ž.
výtvar, -u, m.; výtvar-
 ný; výtvarník, -a, m.
vytváření, -í, strž.
výtvor, -u, m.
vytyčiti, 3. mn. -čí, *impt.*
 vytyč
vytýkati
vytýti, vytyji; vytylý
vyváděti, 3. mn. -ějí
vyváleti, 3. mn. -ejí
vyvárka
vyvátí, vyvějí; vyvál
vyváznouti, *příč.* vyvázl
vývažek, -žku, m.
vyvážeti, 3. mn. -ejí
vyvážka
vývěsek, -sku, m.; vý-
 věsný
vyvěsiti, 3. mn. vyvěsí,
impt. vyvěs, *příč.* vy-
 věšen
vyvésti, vyvedu
vývěva; vývěvový
vyvézti, vyvezu, *příč.*
 vyvezen
vyvinouti; vyvíjeti, 3.
 mn. -ejí
vyvirati, z vyvrítí
vyviti, též vyvíti; *praes.*
 vyviji, -eš, *impt.* vyvij,
příč. vyvil, vyvit
vyvléci, vyvleku, vy-
 vlečeš, 3. mn. vyvlekou,
impt. vyvlec
vývod, -u, m.
vyvoditi, 3. mn. vyvodí;
příč. vyvozen, *odchyl.*
 vyvoděn
vývoj, -e, m.; vývojový
vyvolavač, -e, m.; —
 vyvolávati
vývoz, -u, m.; vývozný
vyvoziti, 3. mn. vyvozí,

impt. vyvoz, *příč.* vy-
 vožen
vyvraceti, 3. mn. -ejí
vývrat, -u, m., nebo vý-
 vrat, -ě, ž., = *vyvrácený*
strom
vyvrátiti, 3. mn. -tí,
impt. vyvrat, *příč.* vy-
 vrácea
vyvrcei, vyvrhnouti
vyvrhel, -hele, m.
vyvrřiti, *nikoli* vyvrřiti;
 vyvru, -vřeš, 3. mn.
 -vrou, *impt.* vyvrři,
přech. vyvra, -ouc, *příč.*
 vyvrřel, *podst. jm.* vy-
 vrření
vývrtka
vyvstati, vyvstanu, *příč.*
 vyvstal, *na př. pot na*
čele
vyvýšenec, -ence, m.
vyvýšenina
vyvýšiti, 3. mn. -ši, *impt.*
 vyvyš; vyvyšovati
vyza
vyzábly
vyzářiti, 3. mn. -ří, *impt.*
 vyzař; vyzařovati
výzbroj, -e, ž.; vyzbro-
 jiti
vyzditi, též vyzditi;
praes. 3. mn. vyzdí,
impt. vyzdi, *příč.* vy-
 zdil, vyzděn
výzdoba; výzdobný; vy-
 zdobiti
vyzdvihnouti, *příč.* vy-
 zdvihl, vyzdvižen, vy-
 zdvižení
vyzí, z *vyzy*
vyzina
vyzírati
vyzískati
výzkum, -u, m.
vyzkoušeti, 3. mn. -ejí
význam, -u, m.

význam, -u, m.; vý-
 znamný
vyznání, -í, strž.
vyznavač, -e, m.; vy-
 znavatel, -e, m.; -telka
vyzníti, *nikoli* vyzniti;
praes. 3. mn. vyzní,
novotv. -znějí; *příč.*
 vyzněl
vyzový
vyzpívati
vyzpovídati se
vyzpytovati
vyzráti, *praes.* vyzrají,
 -zraješ, *impt.* vyzraj,
a také praes. vyzrám,
 -áš, *impt.* vyzrej; *příč.*
 vyzrál, *podst. jm.* vy-
 zrání
vyzříti, *nikoli* vyzřiti;
praes. 3. mn. vyzří,
impt. vyzři, *příč.* vyzřel,
podst. jm. vyzření
výzva
vyzváněti, 3. mn. -ějí
vyzvání, -í, strž.
vyzvěděti, -zvim, 3. mn.
 vyzvědí
výzvědy, -ův, m. mn.
vyzvídati
vyzývati (vyzvati); -avý
vyžádati; vyžadovati
vyždímati; vyždimovati
vyžilý
vyžínati (*vyžnu*)
vyžiti, *také* vyžiti; *praes.*
 vyžiji, -eš, *impt.* vyžij,
příč. vyžil
vyžiti, *nikoli* vyžiti ani
 vyžati; *praes.* vyžnu;
part. vyžna a vyžal,
 vyžav, vyžat, *podst.*
jm. vyžeti
výživa; výživný
vyžle, strž., *gen.* vyžlete,
 mn. vyžlata
vyžlec, m., *gen.* vyželco

vyžnu *v.* vyžítí
vyžrati, vyžeru, -žereš,
n. -žereš *atd.* § 88
vzácnost, -i, *ž.*
vzájemnost, -i, *ž.*
vzbuditi, 3. *mn.* vzbudí,
příč. vzbuzen
vzdáli, zdáli, často také
-li § 40
vzdělávati; vzdělavatel,
-e, m.
vzdéli, zdéli, často také
-li § 40
vzdouti, vzedmu, *part.*
vzedma, -ouc *a* vzdul,
vzduv, vzdut
vzduch, -u, *m.*; vzdušný
vzdutí, -i, *stř.*
vzdychati
vzebrati, vzberu, vzbé-
řeš *n.* vzbereš *atd.* § 88
vzedmu *v.* vzdouti
vzechťiti, vzechťeti;
praes. vzechci, -eš,
impt. vzechťej, *přech.*
vzechťe *a* vzechťeje,
příč. vzechťel; *zastar.*
vzejíti, vzejdu
vzejmouti, *zastar.* vzní-
ti; *praes.* vzejmu, *part.*
vzejma *a* vznal, vznav,
vžnat; — oheň se vze-
jme, oheň se vznal
vzepnouti, *nikoli* vze-
piati; *praes.* vzepnu;
part. vzepna *a* vzpal,
vzpav, vzpat, *n.* vzepial,
-piav, -piat; *podst. jm.*
vzpětí *n.* vzepětí (*ni-*
koli -pjetí)
vzepřítí, *nikoli* vzepřiti;
praes. vzepřu, -přeš,
3. *mn.* -prou, *impt.*
vzepři, *přech.* vzepřa,
-ouc, *příč.* vzepřel,
vzepřen
vzestupný

vzevřítí, *nikoli* vzevřiti;
vzevru, -vřeš, 3. *mn.*
-vrou; *impt.* vzevři,
přech. vzevra, -ouc,
příč. vzevřel, *podst. jm.*
vzevření
vzezníti *n.* vzezněti, *ni-*
koli vzezniti; *praes.* 3.
mn. vzezní, *impt.* vzezni,
příč. vzezněl
vzezření, -i, *stř.*
vzezřítí, *nikoli* vzezřiti;
praes. vzezřím, 3. *mn.*
vzezři, *impt.* vzezři,
přech. vzezře, -ic, *příč.*
vzezřel, *podst. jm.* vze-
zření
vzhlednouti, vzhled-
nouti; vzhledati
vzhloubi, zhloubi, často
také -bí § 40
vzhůru
vzcházeti, 3. *mn.* -eji
vzchopiti, 3. *mn.* -pi
vzítí, vezmu, -eš...,
impt. vezmi, vezměte...,
part. vezma, -ouc...,
vzal, vzala..., vzav,
vzavši..., vzat, vza-
ta..., *podst. jm.* vze-
tí; — *chybně*: vemu,
vemeš..., uzmu, u-
zmeš..., vem, uzmi...,
uzmul...
vzkázati, vzkáží, *impt.*
vzkaž; — vzkazovati
vzkřiknouti
vzkřísiti, 3. *mn.* vzkřísí.
impt. vzkřís, *příč.*
vzkříšen
vzkvísti, *nov.* vzkvésti;
vzkvetu, vzkvetl
vzkypětí, 3. *mn.* -pí
vzletětí, 3. *mn.* -tí
vzlykati
vzmáhati

vzmíniti se, zmíniti se,
impt. zmiň se
vzmoci se, vzmohu se,
vzmůžeš se, 3. *mn.*
vzmohouse, *impt.* vzmoz
se
vznášeti, 3. *mn.* -eji
vznéstí, vynesu, *příč.*
vznesen
vznešenost, vznešený
vzniknouti, *příč.* vznikl
vznítí *v.* vzejmouti
vznítiti, 3. *mn.* -tí, *impt.*
vzněť, *příč.* vznícen
vznosití, 3. *mn.* vznosí,
impt. vznos, *příč.* vzno-
šen
vzpínati
vzpíratí se
vzplakati, vzpláči
vzpomenouti, vzpome-
nu, *impt.* vzpomeň, *příč.*
vzpomenul; vzpomněl
je ze vzpomníti *v. t.*
vzpomínati; vzpomínka
vzpomnítí *n.* vzpomněti,
praes. 3. *mn.* vzpomní
a -mnějí, *impt.* -mni,
příč. vzpomněl; —
v tvarech příslušných
je tu -mně-, *nikoli* -mě-!
vzpouzeti se, 3. *mn.*
-ejí se
vzpřímí, 3. *mn.* -mí,
impt. vzpřím
vzpružití, 3. *mn.* -ží,
impt. vzpruž
vzrůst, -u, *m.*
vzrůstí, vzrostu, vzrostl
vztáhnouti, vztáhl, vztá-
žen
vzteklý; vzteklík, -a, *m.*;
vzteklíce, *ž.*
vztloušti, ztloušti, často
také -ští § 40
vztyčiti, 3. *mn.* -čí, *impt.*
vztyč; vztyčovati

vzúpěti, 3. mn. -ějí
vzvésti, vzvedu
vzvýši, zvýši, často také
 -ši § 40
vzývati
vždy, vždycky
vžítí se, vžiji, -eš, *impt.*
 vžij, *příč.* vžil, vžit

X.

Xantippa, -y, ž.
Xaverius, -ia, m.
Xenofon, -onta, m.
Xerxes, -xa, m.
xylograf, -a, m., *dřevo-*
ryjec

Y.

y, ý, kdy píšeme § 3
-y, pomnožná jména míst-
ní toho zakončení v.
 Uhry
Yankee (čti jenký), *ame-*
rický Angličan
York, jm. os. a míst., m.
ypsilon, -u, m.
ysop, -u, m.

Z.

z-, předpona rozdílná od
 s- § 11
zábava; zábavný
zaběhlý
záběl, -i, ž.
zabiják, -u, m.
zabíjeti, zabíjím, 3. mn.
 -eji
zabiti, také zabíti; *praes.*
 zabiji, -eš, *impt.* zabij,
příč. zabil, zabít
záblesk, -blesku, m.
záboj, -e, m.
zaboleti, 3. mn. -eji
zábradlí, -í, *stř.*

zabrániti, *impt.* zabraň;
 — zabraňovati
zabrati, zaberu, -běřeš
n. -bereš atd. § 88
Zábřeh, -u i -a, m.; zá-
 břežský
zábřesk, -u, m.
zábsti, zabu, zebeš, ze-
 be . . ., *příč.* zábl § 81
zabůsti, zabodu
zabývati se
zaceliti, 3. mn. -lí; za-
 celeti, 3. mn. -eji
zacláněti, 3. mn. -ějí;
 záclona
zácpa
začasté
začáteční písmena vc-
liká § 1
začátečník, -a, m.
začínatel, -e, m.; též za-
 čínatel § 17
začínati
začítati
začítí, nikoli začiti; *prae-*
sens začiji, -eš, *impt.*
 začij, *příč.* začil
začítí, nikoli začiti ani
 začati; *praes.* začnu;
part. začna a začal,
 začav, začat; začeti
záda, zad, *stř.* mn.; —
 zádička
zadarmo
zadávi, 3. mn. -ví, *impt.*
 zadav; zadavovati
zadělávací
zadírati
zadní, *kompt.* zadnější
 a zazší (nikoli zažší)
zadost učiniti
zadouti, zadmu; *part.*
 zadma a zadul, zaduv,
 zadut, *podst.* jm. za-
 dutí
zadrati, zaderu, -děřeš
n. -dereš atd. § 88

zádrhel, -hle, m.; zá-
 drhlina
zadríti, nikoli zadřiti;
praes. zadru, -dřeš, 3.
 mn. -drou, *impt.* zadři,
přech. zadra, -ouc, *příč.*
 zadřel, zadřen
zadržeti, 3. mn. -ži
záducha
zadumání, -í, *stř.*
zaduměivý; -ivec, -e, m.
Zádunaji, -í, *stř.*
záduší, -í, *stř.*; zádušní
záhada; záhadný
zahájiti, 3. mn. -jí, *impt.*
 zahaj; zahajovati; za-
 hajovací
zahálčivý; -ivost, -i, ž.
zahaleč § 24
zaháleti, 3. mn. -eji;
 zahálka
zaháněti, 3. mn. -ějí;
 zahánka
zaházeti, 3. mn. -eji
zahladiti, 3. mn. za-
 hladí, *příč.* zahlazen
záhlaví, -í, *stř.*
zahlédnouti, zahlednou-
 ti; zahlížeti, 3. mn. -eji
zahniti i zahníti, zahniji;
 zahnívati
zahnízditi, 3. mn. -dí,
rozsk. zahnízdí, *příčestí*
 zahnížděn, *nov.* zahníz-
 děn
zahoditi, 3. mn. zahodí,
příč. zahozen
záhodno
záhon, -u, m.; záhonný
zahořeti, 3. mn. -ři
záhoří, -í, *stř.*
zahořklý
zahrádka; zahrádečka
zahrati, zahrám, -hrej,
 -hral, — a zahrátí,
 zahraji, -hraj, -hrál;
srov. hráti

zahřáti, zahřeji, -eš, *impt.* zahřej, *příč.* zahřál, zahřát *zastar.* zahřán
Záhřeb, -hřeba, *m.*; záhřebský
záhřev, -hřevu, *m.*; záhřevný
zahřívati; zahřívací; zahřívadlo; zahřívárna
zahřmíti *n.* zahřměti, *ale nikoli* zahřmiti; *praes.* 3. *mn.* zahřmí, *impt.* zahřmi, *příč.* zahřměl
zahroziti, 3. *mn.* -hrozi, *příč.* -hrožen
záhuba; záhubný
záhy
záhyb, -u, *m.*; záhybka
zahýbati
zacházeti, 3. *mn.* -ejí; zacházka
záchod, -u, *m.*
zachovavatel, -e, *m.*; též zachovávatel § 17
záchrana, záchranný
zachránce, -e, *m.*, *vok.* -ce! zachranitel, -e, *m.*
zachtíti se *n.* zachtěti, *ale ne* zachtiti; *praes.* zachce se, *příč.* zachtělo se
zachvácení, -í, *stř.*
záchvat, -u, *m.*
zachvíti *n.* zachvěti; *praes.* zachvěji, -eš, *impt.* zachvěj, *příč.* zachvěl, *podst. jm.* zachvění
zájem, zájmu, *m.*
zájezd, -jezdu, *m.*
zajíc, -e, *m.*; zajíček, -a, *m.*; zajíčkař, -e, *m.*
zajídati
zajíkati, zájkavý; zájkač, -e, *m.*

zajímati; zájímavý
zajískřiti, 3. *mn.* -ří
zajisté
zajisti, zájim, zajedí; *rozsk.* zajez, *přech.* zajedá, -ouc, -ouce; *příč.* zajedl
zajíti, zájdu, zašel
zajížděti, 3. *mn.* -ějí; zájždka
zájmeno
zajmouti, *nikoli* zajati; *praes.* zajmu; *part.* zajma a zajal, zajav, zajat, *podst. jm.* zajetí
zákaz, -u, *m.*
zakázati, zakáži, *impt.* zakaž; — zakazovati
zakázka; zakazník, -a, *m.*
základ, -u, *m.*
zakládati; zakládací; zakladatel, -e, *m.*
základna; základní
zaklati, zakoli, -kúleš., *impt.* zakol, *přech.* zakole; *part. min.* zaklal, zaklán. *Tvary praesentní zastaraly.* *Srov.* kláti
zaklihovati
zaklinač § 24
zaklinatel, -e, *m.*; též zaklínatel § 17
zaklínati
zaklíniti, zaklinovati
zakliti, *nikoli* zakliti; *praes.* zaklnu, *novotv.* zakleji; *impt.* zaklň, *novotv.* zaklej; *přech.* zaklna, -ouc, *novotv.* zakleje; *příč.* zaklel, zaklet
zakližiti, -klížiti, *rozsk.* -klíž
záklop, -u, *m.*; záklopka
zákmit, -u, *m.*

zakmitati; zakmitnouti
zákolesník, -u, *m.*
zákolník, -u, *m.*
zákoník (*m.* -nník), -u, *m.*
zákonitý
zákonní, -nný
zákonodárce, -e, *m.*, *vok.* -ce!
zákopní
zakoušeti, 3. *mn.* -ejí
zakoutí, -í, *stř.*
zákožka; zákožnice, *ž.*
zakřiknouti
zákrov, -u, *m.*
zákrsek, -sku, *m.*
zákrut, -u, *m.*, zakroucení
zakrváceti, 3. *mn.* -ejí
zakryti, zakryji; zakrývati
zákupník, -a, *m.*
zákuska; zákusek, -u, *m.*
zakvíliti, 3. *mn.* -lí, *rozsk.* zakvil
zakyslý
zakývati
zalátati
zalehlý
zálesí, -í, *stř.*
zálet, -letu, *m.*; záletný; -ník, -a, *m.*
zaletěti, 3. *mn.* -ti
zalévati; zalevač, -e, *m.*; zalevadlo
zaléztí; zalézati
záležeti, záležím, -íš, 3. *mn.* záleží, *impt.* zálež, záležte, *přech.* záleže, -ic, *příd. jm.* záležící, *vše jako při ležeti, v. t.*; — *ale nyní bývá častěji podle vz. uměti*: 3. *mn.* záležejí, *impt.* záležej, záležejte, *přech.* záležej, -ejíc, *příd. jm.* záležející

záležitost , -i, <i>ž.</i>	zanepřázdni, <i>příč.</i> zaneprázdněn, <i>nov.</i> zaneprázdněn	zapiji, -eš, <i>impt.</i> zapij, <i>příč.</i> zapil, zapit
záliba ; zálibný		záplata ; záplatový
zalibiti , 3. <i>mn.</i> -bí, <i>impt.</i>	zanepřázdnění , <i>novotv.</i> zaneprázdnění	zaplésti ; zapletu
zalib; zalíbení, -i, <i>stř.</i>	zanéstí , zanesu, <i>příč.</i> zanesen	zápletka
zaliti , též zalíti; <i>praes.</i>	zanešvařiti , 3. <i>mn.</i> -ři	zapliti , též zapliti; <i>praes.</i>
zali, -liješ, <i>impt.</i> -lij,	zánět , -u, <i>m.</i>	zaplí, -eš, <i>impt.</i> zaplij,
<i>part.</i> -lije, -lil, -liv, -lit;	zanevřiti , zanevru, -vřeš	<i>příč.</i> zaplil, zaplit
<i>vedle toho je také za-</i>	zanikati	zapnouti , nikoli zapiati;
liti , zaleji, -leješ, <i>impt.</i>	zanítiti , 3. <i>mn.</i> -ti, <i>příč.</i>	<i>praes.</i> zapnu; <i>part.</i> zapna a zapal, zapav,
-lej, <i>přech.</i> -leje, -leje	zanícen; -í, <i>stř.</i>	zapat, nebo zapial, zapia,
záliv , -u, <i>m.</i>	zanositi , 3. <i>mn.</i> zanosí,	zapiat
zalívati	<i>impt.</i> zanos, <i>příč.</i> zanošen	započítí , započnu; <i>příč.</i>
záloha ; záložna	zánovní	započal, započat
zálusk , -u, <i>m.</i>	zanýtovatí	zápolí , -í, <i>stř.</i>
záluží , -í, <i>stř.</i>	západ , -u, <i>m.</i> ; západní	zapomenouti , zapome-
zamáčeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	zapačati	nu, <i>příč.</i> zapomenul;
zamastiti , 3. <i>mn.</i> zamastí,	zápach ; zápachati	<i>srov.</i> zapomněti
<i>impt.</i> zamast, <i>příč.</i> zamaštěn	zápal , -u, <i>m.</i> ; zápalčivý;	zapomínati ; zapomí-
záměna ; záměnný	zápalný; zápalka	navý
záměr , -u, <i>m.</i>	zapáliti , <i>roz.</i> zapal; —	zapomněnlivý
záměsti , -í, <i>stř.</i>	zapalovati	zapomněti <i>n.</i> zapomniti,
zaměstnati	zápas , -u, <i>m.</i> ; zápasiti;	3. <i>mn.</i> zapomní, <i>příč.</i>
zámezí , -í, <i>stř.</i> ; zámezní	zápasník, -a, <i>m.</i> ; zá-	zapomněl, zapomněn
zamíchati	pasiště, -iště, <i>stř.</i>	zápor , -u; -ný
záminka	zápatí , -í, <i>stř.</i>	zápotocký
zamítati ; zamítnouti	zápaží , -í, <i>stř.</i>	zápověď , -i, <i>ž.</i>
zamlčeti , 3. <i>mn.</i> -čí	zapéci , zapeku, <i>roz.</i>	zápověděti , zapovím, -iš,
zámoří , -í, <i>stř.</i> ; zámoř-	zapeč	3. <i>mn.</i> zapovědi (<i>nikoli</i>
ský	zapěstí , -í, <i>stř.</i>	-poví!), <i>impt.</i> zapověz,
zámožnost , -i, <i>ž.</i>	zapěti , zapěji, -eš, <i>impt.</i>	<i>přech.</i> zapověda,
zamřiti , nikoli zamřiti;	zapěj, <i>příč.</i> zapěl, zapěn	-ouc a <i>novotv.</i> -vědě,
<i>praes.</i> zamru, -mřeš, 3. <i>mn.</i> -mrrou, <i>přech.</i> zamra,	zápětí , -í, <i>stř.</i>	-lc, <i>příč.</i> trp. zapově-
-ouc, <i>příč.</i> zamřel,	zapichnouti , zapíchnou-	děn a často též zapo-
<i>podst. jm.</i> zamření	ti; zapíchatí	vězen
zamykati	zapínati ; zapínadlo	zapovídati
zámysl , -u, <i>m.</i>	zapírati	zapřáhnouti ; zapřáhati i
zamysliti , zamyšlen; -í,	zápis , -u, <i>m.</i> ; zápisník,	zapřahati
<i>stř.</i> ; — zamyšleti, 3. <i>mn.</i> -ejí	-u, <i>m.</i> ; zápisný	zaprati , zaperu, -péřeš
zamžiti , také zamžiti	zapisknouti i zapísk-	<i>n.</i> -pereš <i>atd.</i> § 88
zánaďří , -í, <i>stř.</i>	nouti	zápraží , -í, <i>stř.</i>
zánartí , -í, <i>stř.</i>	zapíti , též zapíti; <i>praes.</i>	zápražka (<i>zapražiti</i>)
zanášeti , 3. <i>mn.</i> -ejí;		záprež , -e, <i>ž.</i>
zanáška		zapřisahati , -přisahati;
zanepřázdni , 3. <i>mn.</i>		-přisáhnouti; -přisáhlý
		zapřiti , nikoli zapřiti;

praesens zapru, -přeš, 3. mn. -prou, *impt.* zapři, *přech.* zapra, -ouc, *příč.* zapřel, zapřen
záprstí, -í, *stř.*
zapsati, zapiši, -eš, *impt.* zapiš, *příč.* zapsal
zapůjčiti, *impt.* zapůjč; *zapůjčovati*; *zapůjčka*
zapustiti, 3. mn. zapustí, *impt.* zapust, *příč.* zapuštěn
zapýřiti, 3. mn. -ři
zařaditi, 3. mn. zařadí, *příč.* zařazen, *novotv.* zařaděn
zaráz, -u, *m.*
zarážeti, 3. mn. -eji
zarážka
zarditi se *n.* zarděti, *nikoli* zarditi; *praes.* 3. mn. zardějí, *impt.* zarděj, *odchyl.* zardí a zardi; *příč.* zarděl
záře, *ž.*; *zářiti*, *rozsk.* zař
zářez, -řezu, *m.*
září, *m.*, prvního září, k prvnímu září *atd.* § 33
zařiditi, 3. mn. zařídí, *impt.* zařiď, *příč.* zařízen
zářijový
zařikati; *zařikání*, -í, *stř.*
zármutek, -tku, *m.*
zárodek, -dku, *m.*; *zárodeční*
zaroditi, 3. mn. zarodí, *příč.* zarozen
zároveň
záruba
záruka; *zaručiti*
zarůstí, *zarostu*
zarýti, *zaryji*, -eš, *impt.* zaryj, *příč.* zaryl, *zaryt*
zarzati (*nikoli* zaržati), = *zarehtati* (*o koni*);

praes. zarži, zaržeš, *kůň* zarže, 3. mn. zarží; *impt.* zarži, -ržete; *přech.* zarže, -ržíc, *příč.* zarzal (*nikoli* zaržal); *podst. jm.* zaržání (*nikoli* zaržání)
zásada; *zásadní*
zasáhnouti; *zasahovati*
zásek, -seku, *m.*
zasévati; *zasevač*, -e, *m.*
zasíci, *zaseku*, *zasečeš*, 3. mn. zasekou, *impt.* zasec
zasílatel, -e, *m.*; *též* *zasílatel* § 17
zasílati
zásilka
zasipěti, 3. mn. -ějí
zasíti, *nikoli* zasiti; *praes.* zaseji, -eš, *impt.* zasej, *příč.* zasel, zaset
zaskliti i *zasklíti*, *zasklím*
zaskřípati; — *zaskřipnouti* i *-skřipnouti*
zaslati, -šlu, 3. mn. -šlou, *přech.* -šle, -šlíc; *srov.* sláti
zaslíbiti, 3. mn. -bí, *rozsk.* zaslib; *zaslíbení*, -í, *stř.*
zásluha; *záslužný*
zasmáti se, *zasmějí se*; *zasmání*, -í, *stř.*
zasmušilý
zásobárna
zaspati, *zaspím*, 3. mn. -spí; *zaspávati*
zastánce, *zastance*, *novotvar ustrojený podle ochránce*, *atp.*; *lépe*: *obhájce*, *obránce*, *zástupce*
zastání, -í, *stř.*
zástava; *zástavní*
zastavárna

zastávati; *zastavatel*, -e, *m.*
zastaveníčko
zastavěti, 3. mn. -ějí; — *zastaviti*, 3. mn. -ví
zástěnek, -nku, *m.*
zástěra
zastihnouti, *příč.* zastihl, *zastižen*
zastíniti, 3. mn. zastíní, *impt.* zastiň
zastiňovati
zastíratí
zastkvíti se *nebo* *zastkvěti se*; *zastkvím*, -íš, 3. mn. -stkví, *impt.* zastkvi, *příč.* zastkvěl, *podst. jm.* zastkvění; *novotv. praes.* zastkvějí se, *impt.* zastkvěj, *přech.* zastkvěje
zástolí, -í, *stř.*
zastřiti, *nikoli* zastřiti; *praes.* zastru, -střeš, 3. mn. -strou, *impt.* zastři, *přech.* zastra, -ouc, *příč.* zastřel, *zastřen*
zastuditi, 3. mn. zastudí, *příč.* zastuzen
zástupce, -e, *m.*, *vok.* -ce!
zásuvka
zasvětiti, *příč.* zasvěcen
zasvištěti, *zasvistěti*, 3. mn. -ští, -stí
zásvit, -u, *m.*
zasvítiti, 3. mn. zasvítí, *impt.* zasvěť (*nověji* zasvit)
zasvitnouti, *příč.* -svitl; *zasvitati*
zasyčeti, 3. mn. -čí
zasychati, *zasýchati*
zasypati (*dokonavé*) — *zasýpati* (*nedokonavé*)
zašiti, *též* *zašiti*; *praes.* zašiji, -eš, *impt.* zašij, *příč.* zašil, *zašit*

záškrť , -u, <i>m.</i>	zaúpěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	Záviše , Záviš, -e, <i>m.</i>
zašprymovati	závada ; závadný	závit , -u, <i>m.</i> ; závitek,
zášti , -í, <i>stř.</i>	zaváděti , 3. <i>mn.</i> -ějí	-u, <i>m.</i> ; závitkový
záštita	zaváleti , 3. <i>mn.</i> -ejí	zavítati
zaštititi	zavalitý	zaviti , též zaviti; <i>praes.</i>
zašuměti , 3. <i>mn.</i> -ějí	zaváněti , 3. <i>mn.</i> -vánějí,	zaviji, -eš, <i>impt.</i> zavij,
zašvihnouti	<i>impt.</i> -váněj, <i>přech.</i>	<i>příč.</i> zavlil, zavít
zašvitořiti	-váněje	zavívati
zatačeti , 3. <i>mn.</i> -ejí;	zaváti , zavějí, zavál,	zavláčeti , 3. <i>mn.</i> -ejí
zatačka	zavátý	závlačka
zatáhnouti ; zatahati	zavázati , zaváží, <i>impt.</i>	zavléci , zavleku, za-
zatápěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	zavaž; — zavazovati	vlečeš, 3. <i>mn.</i> zavlekou,
zatčení , -í, <i>stř.</i>	závazek , -zku, <i>m.</i>	<i>impt.</i> zavlec
zateci , zateku, -tečeš,	závazný	závod , -u, <i>m.</i> ; závodíště,
<i>impt.</i> zatec; zatekati	zavážeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	-íště, <i>stř.</i> ; závodník,
zátí , zeji, zeješ, <i>impt.</i>	závaží , -í, <i>stř.</i>	-a, <i>m.</i>
zej, <i>přech.</i> zeje, zejic;	závažný	závrať , -i, <i>ž.</i> ; závratný
<i>příč.</i> zál, <i>odchyl.</i> zel	zavčas	zavrci , zavrhnouti
zatím a za tím rozdílné	zavdati , zavdám	zavřiti , <i>nikoli</i> zavřiti;
§ 90; — zatímni, -ný	závdavek , -vku, <i>m.</i>	<i>praesens</i> zavru, -vřeš,
zatinati	zavděk vzíti	<i>impt.</i> zavři, <i>přech.</i> za-
zatípati	závěj , -e, <i>ž.</i>	vra, -ouc, <i>příč.</i> zavřel,
zátiší , -í, <i>stř.</i>	závěr , -u, <i>m.</i> ; závěrek;	zavřen
zatiti , <i>nikoli</i> zařiti; <i>prae-</i>	závěrečný; závěrný	zavrtěti , 3. <i>mn.</i> -tí
<i>sens</i> zatnu; <i>part.</i> zatna	závěs , -u, <i>m.</i> ; závěs-	zavýti , zavyji, -eš, <i>impt.</i>
a zafal, zafav, zafat,	nice, <i>ž.</i>	zavyj, <i>příč.</i> zavyl
<i>podst. jm.</i> zatěti	zavěsiti , 3. <i>mn.</i> zavěsí,	zavzníti <i>n.</i> zazníti, 3.
zátká	<i>impt.</i> zavěs, <i>příč.</i> za-	<i>mn.</i> -ní
zatlouci , zatluku, za-	věšen	zazditi , též zazditi;
tlučes, 3. <i>mn.</i> zatlukou,	závesti , zavedu	<i>praes.</i> 3. <i>mn.</i> zazdí,
<i>impt.</i> zatluc	závěť , -i, <i>ž.</i>	<i>impt.</i> zazdi, <i>příč.</i> za-
zátoka , zátočka, zátočina	závěťi , -í, <i>stř.</i>	zdil, zazděn
zátopa	závěťří , -í, <i>stř.</i>	záze , záz, <i>zadněji</i>
zatřásti , zatřasu <i>n.</i> za-	závézti , zavezu, <i>příč.</i>	zazliti , též zazliti; <i>prae-</i>
třesu § 81	zavezen	<i>sens</i> 3. <i>mn.</i> zazlí, <i>impt.</i>
zatřískati	záviděti , 3. <i>mn.</i> závidí,	zazli, <i>příč.</i> zazlil, za-
zatřiti , <i>nikoli</i> zatřiti;	<i>impt.</i> závid, <i>přech.</i> zá-	zlen
<i>praes.</i> zatru, -třeš, 3.	vidě, -vidíc	zazníti <i>n.</i> zazněti, <i>nikoli</i>
<i>mn.</i> -trou, <i>impt.</i> zatři,	zavijeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	zazníti; <i>praes.</i> 3. <i>mn.</i>
<i>přech.</i> zatra, -ouc, <i>příč.</i>	zavilý	zazní, <i>impt.</i> zazní, <i>příč.</i>
zatřel, zatřen	zaviniti , 3. <i>mn.</i> -ní	zazněl, <i>podst. jm.</i> za-
zatřpytěti i zatřpytiti,	zavinouti ; zavinovati	znění
3. <i>mn.</i> -tí	zavíráti ; zavírka <i>n.</i> zá-	zazpívati
zatýkati ; zatýkací; za-	věrka	zázrak , -u, <i>m.</i> ; zázračný
tykač, -e, <i>m.</i>	záviseti , 3. <i>mn.</i> -sí	zazřiti , <i>nikoli</i> zazřiti;
zaučtovati	závislý ; -ost, -i, <i>ž.</i>	<i>praesens</i> 3. <i>mn.</i> zazří,
zaujímati	závist , -i, <i>ž.</i> ; -ivý	

impt. zazři, *příč.* za-
zřel, zazřen
zazši, *kompt. k* zadní
zázvor, -u, *m.*
zážeh, -u, *m.*
zažici, *zažhu*, *zažžeš*,
3. *mn.* *zažhou*, *impt.*
zažzi, *part.* *zažehl*, *za-*
žhla, *zažžen*; *zažeh-*
nouti
zažitelný, *na př. pokrm*
zažiti, *též* *zažíti*; *praes.*
zažiji, -eš, *impt.* *zažij*,
příč. *zažil*, *zažít*
zažiti, -i, *stř.*
zaživati; *zaživací*
záživný; -ost, -i, *ž.*
zbabělý
zbadati
zbahněti, 3. *mn.* -ějí
zbarviti, 3. *mn.* -ví
zbásniti, 3. *mn.* -sní
zbaviti, 3. *mn.* -ví
zbédovaný
zběh i *sběh*, -a, *m.*
(*uprchlík*)
zběhlost, -i, *ž.*
zběhnouti se, *udáti se*
zběleti, 3. *mn.* -ejí
zběsilý
zběžný; -ě
zbihati (*zběh*)
zbijeti, 3. *mn.* -ejí
zbílití, 3. *mn.* -lí, *impt.*
zbil n. *zběl*
Zbiroh n. *Zbirov*, -a, *m.*
zbíti, *zbiji*, -eš, *impt.*
zbij, *příč.* *zbil*, *zbit*
zblázniti, 3. *mn.* -ní
zblběti, 3. *mn.* -ějí
zblednouti, *příč.* *zbledl*
z blízka
zblo
zblouditi, *rozsk.* *zbluď*
zbodati, *zbůsti*
zbohatěti, 3. *mn.* -ějí =
zbohatnouti

zbojník, -a, *m.*
zbořiti, 3. *mn.* -ří
zbortiti, 3. *mn.* -ti
zbourati
zboží, -í, *stř.*; *zbožíčko*
zbožný
zbraň, -ě, *ž.*
Zbraslav, -ě, *ž. jm. míst-*
ní: *do Zbraslavě atd.*
zbrázdití, 3. *mn.* *zbrá-*
zdi, *příč.* *zbrážděn*
zbrklý
zbroj, -e, *ž.*; *zbrojirna*
zbrotiti, 3. *mn.* -tí, *příč.*
zbrocen
zbuditi, 3. *mn.* *zbudi*,
příč. *zbuzen*
zbudovati
zbůhdarma
zbujeti, 3. *mn.* -ejí;
zbujněti, 3. *mn.* -ějí
zbůjník, -a, *m.*
zbystřiti
zbytek, -u, *m.*; *zbytečný*
zbýti, *zbuđu*, *zbyl*; *zbyti*
zbývati
zcela
zceleti, 3. *mn.* -ejí
zcepeněti, 3. *mn.* -ějí
zcípati, *zcípnouti*
zčerněti, 3. *mn.* -ějí
zčerstva
zčerveněti, 3. *mn.* -ějí
zčervivěti, 3. *mn.* -ějí
zčeštiti
z čista jasna
zčistiti, *příč.* *zčištěn*
zda, *zdaž*; *zdali*, -iž
zdáli, *často také* *zdáli*
§ 40
zdání, -i, *stř.*
zdánlivý
zdarma
zdárný
zdáti se, *praes.* *zdám*
se, *zdaš se . . .*, *impt.*

zdej se . . ., *přech. přít.*
zdaje se, *zdajíc se . . .*,
příč. min. *zdál se*,
podst. jm. *zdání*
zdejší
zdělati, *zpracovati*
zděli, *často také* *zdělí*
§ 40
Zdeněk, *Zdeňka*, *m.*
Zderaz, -u, *m.*, *podle*
vz. dub
zděsiti, *příč.* *zděšen*
zdíti, *zdím*, 3. *mn.* *zdi*,
impt. *zdi*, *příč.* *zdil*
zdivočeti = *divokým se*
státi, 3. *mn.* *zdivočeji*,
impt. *zdivočeji*, *příč.* *zdi-*
vočel, *podst. jm.* *zdivo-*
čení
zdivočiti = *divokým uči-*
niti, 3. *mn.* *zdivočí*,
impt. *zdivoč*, *příč.* *zdi-*
vočil, *zdivočen*
zdlouhavý
zdobiti
zdokonaliti
zdola
zdomácněti, 3. *mn.* -ějí
zdráhati se
zdráv, -a, -o; *zdravý*,
-á, -é
zdraví, -í, *stř.*
zdražiti, 3. *mn.* -ží
zdrčený (*zdrťiti*)
zdřevěněti, 3. *mn.* -ějí
zdřímati; *zdřimnouti*
i *zdřimnouti*
zdrobněti, 3. *mn.* -ějí
zdroj, -e, *m.*
zdrželivý
zdržeti, 3. *mn.* -ži
zdůvodniti, 3. *mn.* -í
zdvíhati, *zdvihadlo*
zdvihnouti, *part. min.*
zdvihl . . ., *zdvih*, -ši,
-še, *zdvížen*; *odchylky*:

zdvihnul, zdvihnuv, zdvihnout	zmel, <i>přech.</i> zmele, -ic, <i>příč.</i> zemlel, zemlet	zhasnouti; — zhasil, zhášel jsem oheň, a oheň zhasl
zdvojené litery v slovích přejatých § 2	zemní	zhlednouti , zhlednouti = <i>zpozorovati</i>
zdvojití , 3. mn. -ji	zemřítí , <i>nikoli</i> zemřiti; <i>praes.</i> zemru, -mřeš, 3. mn. -mrou, <i>impt.</i> zemři, <i>přech.</i> zemra, -ouc, <i>příč.</i>	zhlobí , <i>také</i> zhlobí
zdvojnásobiti , 3. mn. -bí	zemřel, <i>podst. jm.</i> ze- mření	zhloupětí , 3. mn. -ějí
zdvořilý		zhltiti , 3. mn. -tí, <i>příč.</i>
zdymadlo , -a, <i>stř.</i>	zenit , -u, <i>m.</i>	zhlcen
zebrati , zberu, zběřeš <i>n.</i> zbereš <i>atd.</i> § 88	zепріті <i>m.</i> vzepřítí, <i>v. t.</i>	zhmožděnina
zeď , <i>gen.</i> zdi (<i>a</i> -ě) § 48	zesíleti <i>n.</i> sesíleti, 3. mn. -silejí	zhnistí , zhnětu
zedničiti , 3. mn. -či	zesílití <i>n.</i> sesílití, 3. mn. -silí, <i>impt.</i> -sil	zhnusiti , 3. mn. -sí, <i>příč.</i> zhnušen
zedrati , zderu, zděřeš <i>n.</i> zdereš <i>atd.</i> § 88	zeslábnouti , <i>seslábnouti</i> , <i>příč.</i> -slábl	zhojiti , 3. mn. -jí; zho- jení, -í, <i>stř.</i>
zedřítí , <i>nikoli</i> zedřiti; <i>praes.</i> zedru, zedřeš, 3. mn. zedrou, <i>impt.</i> zedři, <i>přech.</i> zedra, -ouc, <i>příč.</i> zedřel, zedřen	zesnouti ; zesnulý	zhola
zefyr , -u, <i>m.</i>	zespod	zhoršiti , 3. mn. -ší
zejména	zestárnouti , sestárnouti	zhostiti se , 3. mn. -stí, <i>impt.</i> zhost, <i>příč.</i> zho- štěn
zeleň , -ě (<i>zastar.</i> -i)	zestříhati , sestř-	zhotovitel , -e, <i>m.</i>
zeleněti , 3. mn. -ějí	zešedivěti <i>n.</i> sešedivěti, 3. mn. -vějí	zhouba ; zhoubce, -ce, <i>m., vok.</i> -ce!
zeli , -í, <i>stř.</i>	zet , -ě § 49	zhovaděti , 3. mn. -ějí
zelinař , -e, <i>m.</i>	zetliti <i>n.</i> zetleti, <i>nikoli</i> zetliti; <i>praes.</i> zetlím, -lš, 3. mn. -ejí, <i>impt.</i> zetlej, -ejte, <i>přech.</i> ze- tleje, -ejíc, <i>příč.</i> zetlel; <i>chybně</i> stliti, stleti, <i>impt.</i> stli, stlete	zhrbatěti , 3. mn. -ějí
zelinný	zetřítí , <i>nikoli</i> zetřiti; <i>praes.</i> zetru, -třeš, 3. mn. -trou, <i>impt.</i> zetři, <i>přech.</i> zetra, -ouc, <i>příč.</i> zetřel, zetřen	zhrdnouti , <i>příč.</i> zhrdl; zhrděti, 3. mn. -ějí; zhrdati
zelotický	zevšedněti , 3. mn. -ějí	zhřešiti , 3. mn. -ší
zeman <i>v.</i> zeměnin	zežloutnouti	zhřívati
zemdliti <i>n.</i> zemdleti = <i>mdlým se státi</i> , 3. mn. zemdlej, <i>impt.</i> zemdlej, <i>příč.</i> zemdlel, <i>podst. jm.</i> zemdlení	žežulka , žežulka	zhroziti se , 3. mn. -zí, <i>impt.</i> zhroz se
zemdliti = <i>mdlým uči- niti, také</i> zemdliti; <i>praes.</i> 3. mn. zemdlí, <i>impt.</i> zemdlí, <i>příč.</i> ze- mdlil, zemdlen	zfanfrněti se ; <i>zfantiti se</i>	zhruba
zeměnin , <i>gen.</i> zeměnina <i>atd.</i> , <i>obyčejně</i> zeman, -a <i>atd.</i> ; <i>mn. nom.</i> ze- mané, <i>gen.</i> -ův, <i>dat.</i> -ům, <i>akk.</i> -y, <i>lok.</i> -ech, <i>instr.</i> -y § 30	zfouknouti , sfouk-	zhruběti , 3. mn. -ějí
zemliti , zemleti, <i>nikoli</i> zemliti; <i>praes.</i> zmelu (<i>zastar.</i> -i), -eš, <i>impt.</i>	zhaněti , 3. mn. -ějí	zhrzeti , 3. mn. -ejí
	zhanobiti , 3. mn. -bí	zhubeněti , 3. mn. -ějí
	zhasinati	zhubiti , 3. mn. -bí
	zhasiti , 3. mn. -sí, <i>impt.</i> zhas, <i>příč.</i> zhašen; — zháseti, 3. mn. -ějí; —	zhurta
		zhusta
		zhustiti , 3. mn. -stí, <i>impt.</i> zhust, <i>příč.</i> zhuštěn
		zhynouti
		zhýralý
		zhyzditi , 3. mn. zhyzdí, <i>příč.</i> zhyžděn
		zchátralý

zchladiti, <i>příč.</i> zchlazen; zchladnouti	zkaziti, 3. <i>mn.</i> zkazí, <i>impt.</i> zkaz, <i>příč.</i> zkažen	zlatoustý
zechoditi, <i>příč.</i> zchozen	zklamati	zléčiti, <i>impt.</i> zleč
zechoulostivěti, 3. <i>mn.</i> -ějí	zkoprněti, 3. <i>mn.</i> -ějí	zlehčiti, 3. <i>mn.</i> -čí, zlehen; -í
zechřadnouti, <i>příč.</i> zchřadl	zkorati, okorati	zlehka, zlehoučka
zchroměti, 3. <i>mn.</i> -ějí	z kořen vyvrátiti	zlenivěti, 3. <i>mn.</i> -ějí
zechudnouti, <i>příč.</i> zchudl	zkormoucení	zlepšiti, 3. <i>mn.</i> -ší
zchytralý	zkorrigovati	zletilý
zchytřeti, 3. <i>mn.</i> -ejí	zkostnatěti, 3. <i>mn.</i> -ějí	zléztí, zlezu
zídka	zkoumati	zlibati
Zikmund, -a, <i>m.</i>	zkoušeti, 3. <i>mn.</i> -ejí	zlidnatěti, 3. <i>mn.</i> -ějí
zimolez, -lezu, <i>m.</i>	zkouška	zločinný
zimomřivý	zkratek, -u, <i>m.</i> , nebo zkratka, <i>zkrácenina</i>	zlolajný
zimostráz, -e, <i>m.</i>	zkrátiti, <i>rozsk.</i> zkrat, <i>příč.</i> zkrácen; -í	zlombidlo
zinek, zinku, <i>m.</i>	zkrátka, <i>krátce</i>	zlomyslný
zírati	zkřehlý	zlosyn, -a, <i>m.</i>
zisk, -u, <i>m.</i> ; ziskový	zkřesati	zlotřilý
ziskati	zkřiviti, 3. <i>mn.</i> -ví	zlozvyk, -u, <i>m.</i>
zištný	zkřížiti, 3. <i>mn.</i> -ží, <i>impt.</i> zkříž	zlý, horší, nejhorší
zítra; zítřejší; zítřek, -třka, <i>m.</i>	zkrotiti, 3. <i>mn.</i> -tí, <i>příč.</i> zkrocen; zkrotnouti	zmáčeti, 3. <i>mn.</i> -ejí
zívati; zívnouti	zkroušenost, -i, <i>ž.</i>	zmáhati, <i>vzmáhati</i>
zjasniti, 3. <i>mn.</i> -ní	zkroučiti, <i>rozsk.</i> zkrut, <i>příč.</i> zkroucen	zmáchatí
zjednati koho, co	zkrváceti, 3. <i>mn.</i> -ejí	zmalátněti, 3. <i>mn.</i> -ějí
zjedovatěti, 3. <i>mn.</i> -ějí	zkrvavěti, 3. <i>mn.</i> -ějí; — zkrvaviti, 3. <i>mn.</i> zkrvaví	zmalomyslněti, 3. <i>mn.</i> -ějí
zjemněti, 3. <i>mn.</i> -ějí	zkusiti, <i>impt.</i> zkus, <i>příč.</i> zkušén	zmámenost, -i, <i>ž.</i>
zjev, -u, <i>m.</i> ; zjeviti, 3. <i>mn.</i> -ví; zjevení -í, <i>stř.</i>	zkušénost, -i, <i>ž.</i>	zmařiti, 3. <i>mn.</i> -ří
zjezditi, 3. <i>mn.</i> -dí, <i>příč.</i> zježděn	zkvísti, <i>novotv.</i> zkvěsti, zkvetu; zkvítati	zmásti, zmatu, zmateš, <i>příč.</i> zmaťl, zmaten; <i>podst. jm.</i> zmatení a změtení § 81
zježiti	zkynouti	zmatečný
zjímati	zkypřeti, 3. <i>mn.</i> -ejí (<i>kyprým se státi</i>) — zkypřiti, 3. <i>mn.</i> -ří (<i>kyprým učiniti</i>)	změknouti, změkl
zjinačiti	zkysati	změna; změnití
zjistiti, 3. <i>mn.</i> -tí, <i>impt.</i> zjišť, <i>příč.</i> zjištěn; zjištění, -í, <i>stř.</i>	zlámati	zmenšiti, 3. <i>mn.</i> -ší
zjitřiti	zlato	změřiti, 3. <i>mn.</i> -ří
zkaliti, 3. <i>mn.</i> -lí; zkáletí, 3. <i>mn.</i> -ejí, <i>pošpiniti</i>	zlatolící	zmeškání
zkamenělina	zlatoskvoucí i zlato- stkvoucí	zmetek, -tka, <i>m.</i>
zkameněti, 3. <i>mn.</i> -ějí		změtení = <i>zmatení</i> , <i>v.</i> zmásti
zkáza		zmije, <i>ž.</i>
		zmíniti se, <i>rozsk.</i> zmiň se; zmínka
		zmírnutí, 3. <i>mn.</i> -ní
		zmítati
		zmizeti, 3. <i>mn.</i> -ejí
		zmlklý

zmnožiti	zob, zobte a častěji	zplichtiti
zmoci, zmožu, zmůžeš,	zobej, zobejte, přech.	zplnomocnění
3. mn. zmohou, <i>impt.</i>	zobaje, -ajíc	zploditi, příč. zplozen
zmoz, part. zmoha,	zobecněti, 3. mn. -ějí	zploštiti, 3. mn. -šti —
zmohl, zmožen	zobraceti, 3. mn. -ejí	zploštěti, 3. mn. -ějí
zmocněti, 3. mn. -ějí	zočiti	zpod (na př. stolu)
zmodrati	zohaviti	zpodstatnělý
zmoknouti, příč. zmokl	zohýbati	zpomenouti, vzpome-
zmotati	zohyzditi, impt. zohyzd,	nouti
zmoudřeti, 3. mn. -ejí	příč. zohyžděn	zpomniti n. zpomněti
zmožditi, zhmožditi	zora	(ze vzpomn-), 3. mn.
zmrhati	zorati	zpomní n. -mnějí, příč.
zmrtvěti, 3. mn. -ějí	zornička	zpomněl; — v tvarech
zmrviti, 3. mn. zmrví	zosobnění, -í, stř.	příslušných je tu -mně-,
zmrzačiti	zostřiti	nikoli -mě-!
zmrzlík, -a, m.	zošklivěti (ošklivým se	zponenáhla
zmužilý; -ost, -i, ž.	státí), 3. mn. -ějí —	zporážeti, 3. mn. -ejí
zmýliti se, rozk. zmyl se	zoškliviti (ošklivým u-	zpotiti se, příč. zpocen
zmýti, zmyji	činiti), 3. mn. -ví	zpotvoření
znáhla	zotaviti se	zpousta i spousta
znamení, -í, stř.; zna-	zotročiti	zpouzeti se, 3. mn.
ménko	zoufalství, -í, stř.	-ejí se
známka; známkovati	zouti, zuji, -eš, impt.	zповěd, -i, ž.; -ní; -ník,
znásilniti	zuj, přech. zuje, zujíc,	-a, m.
znáti, znám, -áš, 3. mn.	příč. zul, trp. zut	zpovídati se
znají, impt. znej, přech.	zoužiti, zúžiti, impt. zuž;	zpozdilost, -i, ž.
znaje, -ajíc	jiné je soužiti; — zu-	zpozdití, 3. mn. zpozdí,
znečistiti, impt. znečist,	žovati	příč. zpožděn, podst.
příč. znečištěn	zpáciti, impt. zpač	jm. zpoždění
znenáhla	zpanštěti, 3. mn. -ějí	zpozorovati
znění, -í, stř.	zpátečník, -a, m.	zpracovati
znesnadniti se	zpěčovati se	zprahlý
zneuctiti, též zneuctiti	zpeněžiti	zpráchnivěti, 3. mn.
znevážiti, impt. znevaž	zpěnití	-ějí
zničiti	zpět	zpráva, zvěst
zniknouti, příč. znikl	zpěv, -u, m.	zpravidla a z pravidla
zníti, zním, -íš, 3. mn.	zpilý	§ 90
zní a novotv. znějí,	zpítí, zpiji, -eš, impt.	zpraviti, dáti vědomost
impt. zní, zněte, přech.	zpij, příč. zpil, zpit	zpravodaj, -e, m.
zně, zníc a novotv.	zpitoměti, 3. mn. -ějí	zpražiti
zněje, znějíc, příd. jm.	zpečetiti, příč. zpečetěn	zpředu
znící a znějící	zpívati	zpřehýbati
znova, znovu	zplakati	zprerážeti, 3. mn. -ejí
znovuzrození, -í, stř.	zplaniti	zpretínati
zobati, zobu, -eš, 3. mn.	zplápolati	zpřevraceti, 3. mn. -ejí
zobou, a také zobám,	zplasknouti, zplaskl	zpřičiti, impt. zpřič
-áš, 3. mn. -ají, impt.	zplesati	zpříjemniti

zpřima	zrazovati	ztichnouti , ztichl, ztišen
zpřimiti , <i>rozkl.</i> zpřim	zrcátko , zrcadélko	ztišiti
zpřítomniti	zřejmý	ztloustnutí , -í, <i>stř.</i>
zpronevěření , -í, <i>stř.</i>	zřetelný	ztotožniti
zpropadený	zřezati , zřeží	ztráceti , 3. <i>mn.</i> -ejí
zpropitné , -ého, <i>stř.</i> , i spropitné	zřicenina	ztrápený , strápený
zprostiti = <i>prostým učiti</i> , <i>zbaviti</i> , 3. <i>mn.</i>	zřici se , odřici se, zřeknu se	ztráta ; ztratiti, ztracen
<i>zprosti</i> , <i>impt.</i> zprost;	zřiditi , 3. <i>mn.</i> zřídí, <i>impt.</i> zřídí, <i>příč.</i> zřizen,	ztrestati , ztresti i ztre- stám
<i>příčestí</i> zproštěn	<i>podst. jm.</i> zřízení	ztřeštěnost , -i, <i>ž.</i>
zprostředkovati	zřídka	ztrmáceti , 3. <i>mn.</i> -ejí
zprotiviti se , 3. <i>mn.</i> -ví se	zřídlo ; zřidelný	ztrnutí , -í, <i>stř.</i>
zprvu	zřikati se	ztrojnásobiti
zprzniti	zřitelnice , <i>ž.</i>	ztroskotati
zpuchřeti , 3. <i>mn.</i> -ejí	zřítiti se , <i>příč.</i> zřicen	ztrouchnivěti , 3. <i>mn.</i> -ějí
zpupný	zřízenec , -e, <i>m.</i>	ztrýzniti
zpuřný , vzpuřný	zřízení , -í, <i>stř.</i>	ztučněti , 3. <i>mn.</i> -ějí
způsob , -u; způsobilý; způsobiti; způsobný	zrní , -í, <i>stř.</i> ; zrno; zrní- čko; zrněčko i zrnečko	ztuhnouti , ztuhl
zpustiti = <i>pustým učiti</i> , 3. <i>mn.</i> zpustí,	zroditi , 3. <i>mn.</i> zrodí, <i>příč.</i> zrozen	ztuchnouti , ztuchl
<i>příč.</i> zpuštěn	zrositi , <i>impt.</i> zros, <i>příč.</i> zrosen	ztupěti , 3. <i>mn.</i> -ějí
zpustlý ; zpustlost, -i, <i>ž.</i>	zroubiti	ztvrditi , ztvrzen
zpustnouti , <i>příč.</i> zpustl	zrovna	ztvrdnouti , ztvrdl
zpýchati	zručný ; -ost, -i, <i>ž.</i>	ztýrati
zpyšněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	zruměněti , 3. <i>mn.</i> -ějí	zubři , <i>ze zuba</i>
zpytel , -e, <i>m.</i>	zrůst , vzrůst, -u, <i>m.</i>	zúčastniti se
zpytovati	zrůsti , zrostu	z úmyslu , zúmyslný
zrada	zrychliti	zúplna
zrádce , -e, <i>m.</i> , <i>vok.</i> -ce! zrádkyně, <i>ž.</i>	zrýti , zryji, zryj	zuřiti ; zuřivý
zraditi , 3. <i>mn.</i> zradí, <i>příč.</i> zrazen	zsinalý ; -ost, -i, <i>ž.</i>	zúrodniti ; zúrodnovati
zrádný	zšedivěti , 3. <i>mn.</i> -ějí	zúrokovati
zradovati se	zšera	zůstalý
zralý	zšíleti , 3. <i>mn.</i> -ejí	zůstati
z rána	zšíti , zšiji, -eš, <i>impt.</i> zšij, <i>příč.</i> zšil, zšit	zůstaviti
zraniti	ztéci , zteku, ztečeš, 3. <i>mn.</i> ztekou, <i>impt.</i> ztec	Zuzanna
zráti , zraji, zraješ . . . , <i>a také</i> zrám, zraš . . . , 3. <i>mn.</i> zrají, <i>impt.</i> zraj, zrajte <i>a</i> zrej, zrejte, <i>přech.</i> zraje, zrajíc, <i>příč.</i> zrál, <i>podst. jm.</i>	ztělesniti	zúžiti , zužovati, <i>užším</i> <i>činiti</i>
zrání	ztenčiti	zužítkovati
	ztenka , tence	zváč , -e, <i>m.</i>
	ztepilý ; -ost, -i, <i>ž.</i>	zvadnouti , zvadl
	ztepla	-zváněti , vyzváněti <i>atp.</i> , 3. <i>mn.</i> -zvánějí, <i>impt.</i> -zváněj, <i>přech.</i> -zvá- něje, -ějíc
	ztěžka	zvášnivěti , 3. <i>mn.</i> -ějí
	zticha § 90	zváti , zvu, zveš, 3. <i>mn.</i> zvou, <i>zastar.</i> zovu,

zůveš. . . , zovou; *impt.*
zvi, zvěte, *zastar.* zov,
zovte; *přech.* zova, zo-
vouc, *novotv.* zva, zvouc
zváti, zvěji, -eš, *impt.*
zvěj, *příč.* zvál, zvat
zvážiti, *impt.* zvaž
zvěčniti
zvedati; zvednouti
zvedený
zvědět, 3. *mn.* -dí, *impt.*
zvěď, *přech.* zvěda,
-ouc, -ouce
zvelebiti
zveličiti
zvenčí
zvěř, -e (-i *zastar.*), ž.
zveršovati
zvěst, -i, ž.
zvésti, zvedu
zvětralý
zvětšení, -í, *stř.* (*zvětšiti*)
zvětšeti, 3. *mn.* -ejí
zvětšovati, zvětšiti
zvici, často také zvící
§ 40
zvidati
zviklati
zvíře; -ete, *stř.*, zvířát-
ko; zvířecí; zvířectvo
zvitěziti, *impt.* zvitěz
zvítí, zvíji, -eš, *impt.*
zvij, *příč.* zvil, zvit
zvlhnouti, zvlhl
zvlniti
zvodnatěti, 3. *mn.* -ějí
zvolati
zvolna
zvonař, -e, *m.*
zvonice, ž. (*věž*)
zvoník (*m.* -nník), -a, *m.*
zvracet, 3. *mn.* -ejí
zvrátiti, zvrát, zvrácen
zvratný
zvrhnutí, -í, *stř.*
zvučný
zvůle, ž.

zvykati, zvyknouti
zvýši, často také zvýší
§ 40
zvýšiti, *impt.* zvyš; zvy-
šovati
zželeti se
zženštilost, -i, ž.
zžiravý

Ž.

žába, žabou, žab, žabám,
žabách, žabami
žábě, -ěte, *stř.*
žabí, ze žáby
žábra; žabrový
žábřík, -u, *m.*, bylina
žactvo
žáček, -a, *m.*; žačka
žadatel, -e, *m.*
žádný
žadoniti
žádost, -i, ž.; žádostivý
žádoucí
žáha; žáhavý
žahadlo
žákovský
žákyně, ž.
žalobce, -e, *m.*, *vok.* -ce!
žaltář, -e, *m.*
žaluzie, ž.
žár, -u, *m.*
žárlivý; -ivost, -i, ž.
žároviště, -iště, *stř.*
žasnouti, žasl
žatva
žblunkati
Žďár, -u, *m.*
ždímati
ždmu *v.* žítí, žmu, ždmu
žebérko, žebírko
žebrák; -ácký
žebřík, řebřík, -u, *m.*
žéci *v.* žíci
želeti, 3. *mn.* želejí;
impt. želej, želejte, *od-*
chylkou žel, želte;

přech. želeje, -ejíc; *příč.*
želel
železnice, ž.
želízko
ženich, -a, *m.*; ženíšek,
-a, *m.*
ženijní (*sbor*)
ženkyl, -a, *m.*
žernov, -u, *m.*; žernů-
vek, -u, *m.*
žertva
žežulka, žežulka, ze-
zulka
žhářství
žhavý
žhoucí
žhu *v.* žíci
žíci, dříve žéci, *praes.*
žhu, žžeš, 3. *mn.* žhou,
impt. žzi, žžete, *přech.*
žha, žhouc, *příč.* žehl,
žhla, žhlo, žhli a také
žehla *atd.*, *trp.* žžen.
Sloveso to zastaralo a
mnohých tvarů jeho
se již neužívá; nahra-
zuji se tvary sloves
jiných (*páliti*, -žhnouti)
žíhati; žihadlo
žíhavý; žíhavka
žíla, žilou, žil, žilám,
žilách, žilami
žilka; žilkovati
žilnatý
žilobití, -í, *stř.*
žilový
žíně, ž.; žíněný
žíněnka
žíinka, 1. *od* žíně, 2. *od*
žena
žirafa
žiravý
žirný
žiti, -í, *stř.*
žítí, žiji, -eš, 3. *mn.*
žijí, *impt.* žij, žijte,
přech. žije, žijíc. *Dříve*

bylo žíti, živu, *přech.*
živa, -ouc, *z čehož je*
příd. jm. živoucí
žíti, žmu, ždmu, *zasta-*
ralo a nahrazuje se
opětovacím ždímati
žíti, žnu, -eš, *impt.* žni,
part. žna, -ouc *a* žal,
žav, žat, *podst. jm.* žetí
živel, -vlu, *m.*
živobyti, *stř.*
živočich, -a, *m.*; živo-
čišstvo
život, -a, *m.*; živůtek, -a,
m.
živoucí = *žijící*, *v.* žíti,
žiji

žizeň, -zně, *ž.*
žízněti, *3. mn.* -ějí
žíznivý
žížala
Žižkov, -a, *m.*
žlábkovati
žláza, žlazou *i* žlázou
žláznatý
žloutenice, *ž.*
žluč, -i, *ž.*
žluna
žluť, -i, *ž.*
žluva
žmu *v.* žíti, žmu
žnec, žence, *m.*
žnouti *v.* žíti, žnu
žoldněř, -e, *m.*

žráti, žeru, žěrcš *n.* že-
reš *atd.*, *3. mn.* žerou;
impt. žeř, žeřte *a* žer,
žerte; *přech.* žera, -ouc.
Jiné je žříti, žru, *v.*
požříti
žříti *v.* požříti
žula; žulový
župa
župan, -u, *m.*
žvástati
žvátí, žvu, -eš, *3. mn.*
žvou, *impt.* žvi, žvěte,
přech. žva, žvouc, *příč.*
žval
žvýkati.